

Załącznik
do uchwały Nr XXXIII/ 237 /2014
Rady Powiatu w Wąlczu
z dnia 28 lutego 2014 r.

Starostwo Powiatowe w Wąlczu

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU WĄLECKIEGO
na lata: 2013-2016
z perspektywą lat: 2017-2020**

Wąlczy 2014

Opracowanie:

Starostwo Powiatowe w Walczu, Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

Koordinacja prac: dr inż. Tomasz Latański

„Program Ochrony Środowiska Powiatu Wałeckiego na lata: 2013-2016 z perspektywą lat: 2017-2020” stanowi aktualizację „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Wałeckiego na lata: 2009-2012 z perspektywą lat: 2013-2015”.

Projekt „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Wałeckiego na lata: 2013-2016 z perspektywą lat: 2017-2020” został pozytywnie zaopiniowany Uchwałą Nr 14/14 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 8 stycznia 2014 roku.

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE DO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU WAŁECKIEGO	
1.	Metodyka	1
2.	Wytyczne do sporządzania programów powiatowych	3
2.1.	Podstawowe założenia	3
2.2.	Komentarz prawny.....	3
II.	PRIORYTETY POLITYKI EKOLOGICZNEJ RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ	5
III	PRIORYTETY POLITYKI EKOLOGICZNEJ WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIEGO	7
1.	Założenia Programu	7
2.	Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne województwa zachodniopomorskiego	10
IV.	SKRÓCONA CHARAKTERYSTYKA POWIATU WAŁECKIEGO	20
1.	Podział administracyjny	20
2.	Podstrefa Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "Wałcz"	21
V.	STAN ŚRODOWISKA W POWIECIE WAŁECKIM	21
1.	Jakość powietrza	22
1.1.	Charakterystyka powiatu wałeckiego w ujęciu klasyfikacji strefowej	22
1.2.	Charakterystyka głównych grup zanieczyszczeń	24
1.3.	Wyniki klasyfikacji jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej	27
1.4.	Skrócona charakterystyka wybranych zakładów przemysłowych	29
2.	Pola elektromagnetyczne	32
2.1.	Źródła promieniowania elektromagnetycznego.....	32
2.2.	Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi	32
2.3.	Główny Punkt Zasilania Wałcz-Północ	33
3.	Klimat akustyczny	34
3.1.	Ocena klimatu akustycznego. Hałas drogowy	34
3.2.	Działania konieczne do podjęcia w celu eliminacji zagrożenia hałasem	36
3.3.	Projektowana obwodnica Wałcza (S10)	38
4.	Wody powierzchniowe	40
4.1.	Ocena jakości wód powierzchniowych	40
4.2.	Ocena jakości wód podziemnych	47
4.3.	Chemizm opadów atmosferycznych i depozycja zanieczyszczeń	50
5.	Gleby	52
6.	Gospodarka odpadami	53
6.1.	Założenia Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014 (Kpgo 2014)	53
6.2.	Składowiska odpadów	54
6.3.	Region Szczeciński – charakterystyka	57
7.	Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej	69
7.1.	Obszary chronione	69
7.2.	Sieć ekologiczna	71
7.3.	Formy ochrony przyrody	72
7.4.	Wykaz potencjalnych form ochrony przyrody	78
8.	Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów	81
8.1.	Powierzchnia gruntów leśnych	81
8.2.	Struktura powierzchni gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa	82
8.3.	Hodowla lasu i pozyskanie drewna w lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych	83
8.4.	Zalesienia gruntów rolnych	84
8.5.	Skrócona charakterystyka nadleśnictw	86
8.5.1.	Nadleśnictwo Wałcz	86
8.5.2.	Nadleśnictwo Mirosławiec	88
8.5.3.	Nadleśnictwo Człopa	90
8.5.4.	Nadleśnictwo Tuczno	95
8.5.5.	Nadleśnictwo Płytnica	98
9.	Kopaliny	101
10.	Uwarunkowania środowiskowe rozwoju sektora odnawialnych źródeł energii	103

11.	Stan środowiska Powiatu Waleckiego wg danych GUS	106
11.1.	Powiat Walecki	105
11.2.	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w 2011 r....	112
VI.	REALIZACJA WYBRANYCH INWESTYCJI POWIATU WAŁECKIEGO	113
VII.	PRIORYTETY EKOLOGICZNE POWIATU WAŁECKIEGO. CELE I ZADANIA	119
1.	Poprawa jakości powietrza	119
2.	Gospodarka odpadami	121
3.	Wody powierzchniowe i podziemne: zagrożenia jakości wód; jakość wód powierzchniowych; jakość wód podziemnych	123
4.	Zasoby przyrodnicze: prawne formy ochrony przyrody, lasy.	125
5.	Turystyka	126
6.	Klimat akustyczny	127
7.	Pola elektromagnetyczne	127
8.	Zapobieganie poważnym awariom	128
9.	Kopaliny	128
10.	Jakość gleb	129
11.	Edukacja ekologiczna	129
VIII.	PLANOWANE INWESTYCJE POWIATU WAŁECKIEGO W RAMACH POPRAWY JAKOŚCI ŚRODOWISKA	132
IX.	REALIZACJA ZADAŃ ORAZ PLANOWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA NA SZCZEBLU POWIATOWYM i GMINNYM	133
1.	Miasto i Gmina Człopa	133
2.	Gmina i Miasto Mirosławiec	134
3.	Gmina Tuczo	136
4.	Gmina Miejska Wałcz	141
5.	Gmina Wałcz	147
6.	Zadania RZGW	149
X.	ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	152
XI.	MONITORING REALIZACJI ZADAŃ	159
1.	Wskaźniki do oceny w systemie PSR	160
XII.	WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA GMINNYCH PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA	165
XIII	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	167
	Słownik	169

I. WPROWADZENIE DO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU WAŁECKIEGO

1. Metodyka

Aktualizacja powiatowego programu ochrony środowiska została wykonana na podstawie art. 17 ust 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. z 2008 roku Nr 25, poz. 150 ze zmianami). Zgodnie z art. 17 ust. 4 ww. ustawy Starosta Wałecki zapewnił możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 127 ze zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Dokument, zawiera ocenę zmiany stanu środowiska w latach 2009-2012 (z wyodrębnieniem zaobserwowanych czynników pozytywnych, negatywnych oraz najważniejszych problemów), oceny realizacji POŚ (w tym Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wałeckiego za okres: 2009-2010), celów przewidzianych do realizacji w ramach POŚ na lata 2013-2016 z perspektywą lat: 2017-2019, logistyki zarządzania oraz wytycznych dla programów gminnych. Wnioski z części dotyczącej stanu środowiska znalazły odzwierciedlenie w zapisach celów, działań i zadań. W programie wykorzystano obszernie fragmenty Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata: 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019, określającego zadania dla jednostek samorządu w realizacji celów założonych na szczeblu wojewódzkim. Opracowanie uwzględnia zalecenia zawarte w „Wytycznych sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” (Ministerstwo Środowiska, 2002). Program zawiera charakterystykę poszczególnych komponentów środowiska z uwzględnieniem występujących i sygnalizowanych potencjalnych zagrożeń. Jako opracowanie programowe nakreśla kierunki działań, które należy podejmować w celu poprawy ochrony środowiska w ramach długofalowej strategii. Zagadnienia omówione w programie są zgodne z celami i zadaniami zawartymi w Programie Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata: 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2016, który określa strategię ochrony, racjonalnego wykorzystania zasobów i poprawy standardów jakości środowiska na terenie województwa, ponadto formułuje cele i priorytety ekologiczne z wyszczególnieniem środków finansowych i z zakresem działań proekologicznych. Program zawiera również, stosownie do zaleceń Ministra Środowiska, wytyczne do sporządzania programów gminnych. Cele ekologiczne zawarte w programie powiatowym są zgodne z programem wojewódzkim oraz polityką ekologiczną państwa określoną w dokumencie: Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Dokumenty te precyzują sposoby osiągnięcia celów tej polityki w formie pakietów zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych, działań w sferze prawa, programowania, mechanizmów ekonomicznych, planowania przestrzennego, badań naukowych, kontroli, monitoringu oraz współpracy międzynarodowej.

W dokumencie przyjęto zasadę kontynuacji celów i zadań określonych w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska na lata 2009-2012 z perspektywą lat: 2013-2015.

Aktualizację POŚ przeprowadzono w oparciu o:

- ✓ aktualne akty prawne,
- ✓ Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019,
- ✓ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy 2018-2023,
- ✓ Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2013-2015,
- ✓ Raport o Stanie Środowiska w Województwie Zachodniopomorskim w latach 2010-2011,
- ✓ PEP w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,
- ✓ Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- ✓ Strategię Gospodarki Wodnej,
- ✓ Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014,
- ✓ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,

- ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2007-2013,
- ✓ Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego,
- ✓ ankiety terenowe,
- ✓ bazy danych (m.in. GUS)
- ✓ Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Wałeckiego na lata 2011- 2020,
- ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013,
- ✓ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (Uchwała Nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010),
- ✓ Plan gospodarki odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy 2013-2018,
- ✓ Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim do 2015 roku,
- ✓ Program Edukacji Ekologicznej dla Województwa Zachodniopomorskiego,
- ✓ Program budowy przepławek dla ryb na terenie Województwa Zachodniopomorskiego,
- ✓ Aktualizacja Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych 2008-2030 wraz z oceną wykonania za okres 2008-2010,
- ✓ Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych,

Przy opracowywaniu programów i planów, kierowano się wskazanymi w art. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska, zasadami ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Zasada ochrony środowiska - wskazuje na konieczność podjęcia lub zaniechania działań, umożliwiających zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej. Ochrona środowiska polegać ma w szczególności na racjonalnym jego kształtowaniu i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom oraz przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Zasada zrównoważonego rozwoju - oznacza, że dla zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności należy ze sobą łączyć, godzić i integrować wszelkie działania: w tym działania społeczne i gospodarcze z działaniami zmierzającymi do zachowania równowagi przyrodniczej i do utrzymania trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. W praktyce oznacza to równorzędne traktowanie racji ekologicznych, społecznych i gospodarczych oraz powoduje konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką sektorową w pozostałych dziedzinach gospodarki.

Zasada przezorności - nakazuje podejmowanie działań mających na celu rozwiązywanie problemów związanych z ochroną środowiska już w momencie pojawienia się uzasadnionego prawdopodobieństwa, że wymagają one rozwiązania, nie czekając na naukowe tego potwierdzenie.

Zasada prewencji - wymaga przeciwdziałania negatywnym dla środowiska skutkom już na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć.

Zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej - zakłada maksymalizację ekologicznej i ekonomicznej skuteczności i stosowana jest głównie przy wyborze planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska oraz do oceny osiągniętych wyników w trakcie i po zakończeniu ich realizacji.

Zasada „zanieczyszczający płaci” - zakłada, że pełną odpowiedzialność (w tym materialną) za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń dla środowiska ponosi ich sprawca.

Zasada likwidacji zanieczyszczeń u źródła - nakaz likwidacji zanieczyszczeń w miejscu ich powstawania.

Zasada integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi - zakłada uwzględnianie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi.

2. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA POWIATOWYCH PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA

2.1. Podstawowe założenia

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2012-2015 NA LATA 2016-2019 STANOWI ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XII/142/11 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO Z DNIA 20 GRUDNIA 2011 ROKU.

Program powiatowy powinien być spójny z programem wojewódzkim i powinien zawierać:

- najważniejsze zmiany, jakie zaszły w gospodarce powiatu w ciągu lat, jakie upływały od przyjęcia obowiązującego programu ochrony środowiska oraz konsekwencje tych zmian dla środowiska, zmiany w środowisku i najważniejsze problemy, jakie pozostają do rozwiązania,
- podsumowanie i ogólną ocenę skuteczności polityki ekologicznej realizowanej na terenie powiatu na podstawie obowiązującego programu ochrony środowiska,
- wykaz i opis działań prowadzonych na terenie powiatu na rzecz ochrony środowiska, a także zadań, których nie udało się zrealizować z uzasadnieniem przyczyn,
- wykaz informacji o środkach przeznaczonych na cele środowiskowe w rozbiciu na środki wydatkowane z budżetów publicznych (państwa, powiatu, gmin), wsparcie zagraniczne, w tym wspólnotowe, środki przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń oraz – jeśli istnieje taka wiedza – środki prywatne mieszkańców,
- część strategiczną, a więc cele perspektywiczne, średniookresowe i priorytetowe, a także kierunki działań i konkretne zadania,
- cele, które winny mieć odniesienie do aktualnej polityki województwa w zakresie ochrony środowiska,
- część finansową, z określeniem źródła finansowania planowanych zadań,
- informację o zarządzaniu programem, w tym wskazanie uczestników, określenie sposobów monitorowania realizacji programu oraz terminów sprawozdawania i aktualizacji,
- mierniki (wskaźniki realizacji założonych celów) spójne z przyjętymi w programie wojewódzkim.

„Struktura powiatowych programów ochrony środowiska powinna nawiązywać do struktury Polityki Ekologicznej Państwa, jednakże być zmodyfikowana z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych województwa i powiatu, a także zmieniającego się prawa. Powinna uwzględniać założenia programowe dotyczące ochrony środowiska zawarte w dokumentach krajowych jak i regionalnych, a w szczególności w Wojewódzkim Programie Ochrony Środowiska. Sporządzając powiatowe programy ochrony środowiska, należy korzystać z zadań i celów określonych w dokumentach strategicznych regionu. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska należy traktować jako inspirację do wprowadzania podobnych celów i działań na szczeblach regionalnych województwa. Tak prowadzone działanie zapewni spójność dokumentów powiatowych z wojewódzkimi oraz ułatwi zarządzanie środowiskiem w regionie”.

Źródło cytatu: PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA: 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2019; rozdział V. 3. Wytyczne do aktualizacji programów powiatowych

2.2. Komentarz prawny

Autor: Krzysztof Gruszecki
Tytuł: Komentarz do art. 17 ustawy - Prawo ochrony środowiska
Stan prawny: 2011.06.01

Polityka ekologiczna państwa jest aktem planowania o stosunkowo dużym poziomie abstrakcji, który powinien wskazać uniwersalne kierunki działania i cele wspólne dla wszystkich regionów państwa. W polskiej rzeczywistości zróżnicowanie fizjograficzne i przyrodnicze poszczególnych części kraju jest

bardzo duże. Będąc świadomym tego faktu, ustawodawca w art. 17 ust. 1 komentowanej ustawy nałożył na określone w tym przepisie organy samorządu obowiązek sporządzenia odpowiednich - wojewódzkich, powiatowych i gminnych - programów ochrony środowiska, przy uwzględnieniu takich samych wymagań jak w polityce ekologicznej państwa. Programy ochrony środowiska nie są tworzone w oderwaniu od systemu prawnego i gospodarczego, w którym mają być realizowane. Dlatego zastanowienia wymaga, jaka jest relacja pomiędzy programami ochrony środowiska, a innymi aktami planowania. Zagadnienie to zyskuje na znaczeniu przede wszystkim w przypadku aktów odnoszących się do tych samych rejonów lub też częściowo odnoszących się do tej samej problematyki. Najprostsze jest ustalenie zależności pomiędzy programami ochrony środowiska a polityką ekologiczną państwa. Skoro są one wypracowywane w celu jej realizacji, to jest oczywiste, że muszą być z nią zgodne. Bardziej skomplikowana jest relacja między poszczególnymi programami ochrony środowiska a innymi programami sektorowymi. Podobnie jak polityka ekologiczna, są one tzw. aktami oddziaływania, z czego wynika, że mają stymulować do podejmowania określonych działań podmioty oddziałujące na środowisko. Nie nakładają więc bezpośrednio na nikogo obowiązków ani też nie przyznają uprawnień (wyrok WSA w Krakowie z dnia 25 stycznia 2005 r., II SA/Kr 1385/04, LEX nr 144132; inaczej uważa M. Bar (w:) Ustawa - Prawo ochrony..., red. J. Jendroška, s. 215). Nie są one zatem źródłami prawa powszechnie obowiązującego w rozumieniu art. 87 Konstytucji RP i nie mogą bezpośrednio wpływać na akty przyjmowane przez inne organy. Dlatego należy stwierdzić, że de lege lata co do zasady nie ma bezpośrednich zależności pomiędzy gminnymi, powiatowymi i wojewódzkimi programami ochrony środowiska. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że przy ich opracowywaniu muszą być uwzględniane te same cele, nie powinny one pozostawać z sobą w sprzeczności. Od tej generalnej reguły został wprowadzony jeden wyjątek. W myśl art. 14 ust. 6 u.o. wojewódzkie, powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami stanowią część właściwego programu ochrony środowiska. Natomiast, zgodnie z art. 15 ust. 2 u.o., wojewódzkie, powiatowe oraz gminne programy powinny być opracowane zgodnie z planami wyższego szczebla. W związku z powyższym w tym zakresie autonomia organów opracowujących programy została ograniczona.

W związku z procedurą opracowywania programów należy zwrócić uwagę, że opracowywanie gminnych, powiatowych i wojewódzkich programów w myśl art. 17 ust. 2 p.o.ś. przebiega w dwóch etapach. W pierwszym organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli (w województwie będzie to zarząd województwa, w powiecie - zarząd powiatu, w gminie - wójt, burmistrz lub prezydent miasta), przy uwzględnieniu założeń podanych w art. 14 p.o.ś., opracowują projekty programów. Po przygotowaniu projektów programów ochrony środowiska w drugim etapie organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego w myśl art. 17 ust. 2 p.o.ś. mają uzyskać na ich temat opinie organów wymienionych w tym przepisie. Uwzględnivszy fakt, że ustawodawca posłużył się pojęciem opinii, należy stwierdzić, że jest to najluźniejszy sposób współdziałania organów administracji, a stanowisko wypowiedziane w tym trybie nie ma charakteru wiążącego. W związku z tym organ opracowujący program ochrony środowiska może wziąć pod uwagę to stanowisko, ale nie ma takiego obowiązku. Aby projekt taki został uznany za opracowany, organy współdziałające powinny wypowiedzieć się w tej sprawie. W art. 17 p.o.ś. nie określono terminów, w jakich powinno to nastąpić. Jeżeli chodzi o jednostki samorządu terytorialnego, sprawa nie wydaje się kontrowersyjna. Odpowiednio w art. 77b u.s.p. i w art. 80a u.s.w. określono, że jeżeli organem zobowiązanym do zajęcia stanowiska jest organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, to powinno to nastąpić w terminie 14 dni, a milczenie jest równoznaczne z brakiem zastrzeżeń. Biorąc pod uwagę fakt, że w obu tych przypadkach organem upoważniającym do zajęcia stanowiska jest organ kolegialny, należy uznać, że powinno ono przybrać formę uchwały. Nie będzie ona podejmowana w trybie art. 106 k.p.a., gdyż nie jest to współdziałanie organów administracji, o których jest mowa w kodeksie postępowania administracyjnego. Nie oznacza to wyłączenia tych organów wykonawczych spod jakiegokolwiek kontroli, ponieważ w stosunku do nich znajdują zastosowanie środki nadzoru zawarte w ustawie o samorządzie powiatowym i w ustawie o samorządzie województwa. Odwrotnie przedstawia się sytuacja w przypadku opinii ministra właściwego do spraw środowiska. Żaden z przepisów prawa nie określa, w jakim terminie organ ten jest zobowiązany do zajęcia stanowiska oraz jakie są ewentualne następstwa prawne jego milczenia. Dlatego też wydaje się, że de lege ferenda luka ta mogłaby zostać uzupełniona np. przez wprowadzenie analogicznych rozwiązań jak w ustawach samorządowych.(.....)

II. PRIORYTETY POLITYKI EKOLOGICZNEJ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Aktualnie obowiązujący dokument:

Dokument "POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA W LATACH 2009-2012 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2016" (M.P.2009.34.501) został przyjęty UCHWAŁĄ SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 22 maja 2009 r. (M.P. z dnia 4 czerwca 2009 r.). Polityka ekologiczna jest dokumentem strategicznym, który przez określenie celów i priorytetów ekologicznych wskazuje kierunek działań koniecznych dla zapewnienia właściwej ochrony środowisku naturalnemu.

Nadrzędnym celem polityki ekologicznej państwa jest tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Realizacja tego celu osiągnana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu jego wykorzystania. Dla realizacji nadrzędnego celu w skali kraju przyjęto 5 celów strategicznych:

- I. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski.
- II. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych.
- III. Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska.
- IV. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii.
- V. Ochrona klimatu.

Planowane działania w obszarze ochrony środowiska w Polsce wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Przegląd wspólnotowej polityki ochrony środowiska do najważniejszych wyzwań zalicza:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju;
- przystosowanie do zmian klimatu;
- ochrona różnorodności biologicznej.

Priorytety PEP na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012 – 2015:

- zmniejszanie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód przez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków,
- zakończenie programu budowy kanalizacji i oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów w aglomeracjach powyżej 15000 RLM,
- zmniejszanie potrzeb transportowych i ograniczanie emisji ze środków transportu jako element poprawy jakości powietrza na terenach zurbanizowanych,
- realizacja programów ograniczenia wielkości emisji do powietrza ze źródeł przemysłowych i komunalnych,
- ograniczenie emisji z dużych źródeł spalania energetycznego,
- wspieranie działań mających na celu unikanie wytwarzania odpadów i zapewniających bezpieczne dla środowiska ich unieszkodliwianie,
- podniesienie poziomu odzysku odpadów komunalnych do 10% w 2010 roku,
- ograniczanie zagrożenia dla zdrowia ludzi i jakości środowiska spowodowanego stosowaniem substancji chemicznych,
- wycofywanie z obrotu i stosowania substancji zubażających warstwę ozonową,
- zapobieganie ryzyku powstania poważnych awarii przemysłowych przez wzmocnienie kontroli nad instalacjami stwarzającymi takie ryzyko,
- wspieranie działań mających na celu ograniczanie uciążliwości hałasu,
- ochrona ludności i środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- prowadzenie skutecznego nadzoru nad wykorzystywaniem źródeł promieniowania jonizującego,

- przejrzystość procesów decyzyjnych z pełnym dostępem do informacji dla przedstawicieli społeczeństwa, w tym w szczególności dla pozarządowych organizacji ekologicznych,
- zasady ochrony środowiska i ochrony przyrody powinny być uwzględniane w planach zagospodarowania przestrzennego.

Priorytety Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

	Nazwa priorytetu
I	Gospodarka wodno-ściekowa
II	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi
III	Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
IV	Przedsięwzięcie dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska
V	Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
VI	Drogowa i lotnicza sieć TEN-T
VII	Transport przyjazny środowisku
VIII	Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
IX	Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna
X	Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii
XI	Kultura i dziedzictwo kulturowe
XII	Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia
XIII	Infrastruktura szkolnictwa wyższego
XIV	Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
XV	Pomoc techniczna – Fundusz Spójności

Ocena stanu środowiska wykonana dla okresu obowiązywania poprzedniego POŚ pozwala na wyszczególnienie obszarów zadań priorytetowych przedstawionych poniżej:

- 1) zapobieganie dalszej eutrofizacji wód,
- 2) ograniczenie zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym,
- 3) zmniejszenie narażenia mieszkańców województwa na hałas komunikacyjny,
- 4) poprawa gospodarki odpadami komunalnymi,
- 5) poprawa wykorzystania istniejących instalacji oczyszczania ścieków komunalnych.

III. PRIORYTETY POLITYKI EKOLOGICZNEJ WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA: 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2019

1. Założenia Programu

„Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019” stanowi Załącznik do uchwały Nr XII/142/11 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 20 grudnia 2011 roku. Program stanowi aktualizację programu na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015, przyjętego Uchwałą Nr XVIII/175/08 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 31 marca 2008 roku.

Program wojewódzki obejmuje lata: 2012-2015 z perspektywą do roku 2016-2019

Okres obowiązywania programu został podzielony na:

- ❖ okres operacyjny - lata 2012-2015 - zdefiniowany poprzez cele krótkoterminowe i konieczne do podjęcia konkretne działania,
- ❖ okres perspektywiczny - lata 2016-2019 - który został określony jako jeden cel długoterminowy dla każdego z priorytetów ochrony środowiska w województwie zachodniopomorskim.

Problemy środowiskowe ujęto w podziale na 12 najważniejszych komponentów środowiska województwa:

- Jakość powietrza (PA) - potencjalne możliwości ograniczenia emisji gazów do powietrza poprzez rozwój OZE
- Wody powierzchniowe i podziemne (W): zagrożenia jakości wód; jakość wód powierzchniowych;
- Jakość wód podziemnych
- Wody morskie: przejściowe i przybrzeżne (WM) (nie dotyczy Powiatu Wałeckiego)
- Gospodarka odpadami (GO)
- Zasoby przyrodnicze województwa (OP)
 - prawne formy ochrony przyrody
 - lasy
- Turystyka (T)
- Klimat akustyczny (H)
- Pola elektromagnetyczne (PEM)
- Zapobieganie poważnym awariom (PAP)
- Kopaliny (SM)
- Jakość gleb (GL)
- Edukacja ekologiczna (EE).

W programie określono cele długoterminowe do roku 2019 oraz krótkoterminowe na lata 2012-2015 dla każdego z wyznaczonych priorytetów środowiskowych:

Jakość powietrza (PA)
- potencjalne możliwości ograniczenia emisji gazów do powietrza poprzez rozwój OZE

Cel długoterminowy do roku 2019

KONTYNUACJA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

Cele krótkoterminowe do roku 2015

- PA 1. Opracowanie i realizacja programów służących ochronie powietrza
- PA 2. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych
- PA 3. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

**Wody powierzchniowe i podziemne (W):
zagrożenia jakości wód; jakość wód powierzchniowych; jakość wód podziemnych**

Cel długoterminowy do roku 2019

**OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ
OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH**

Cele krótkoterminowe do roku 2015

- W 1. Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych
- W 2. Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych
- W 3. Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystywanie
- W 4. Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek

Gospodarka odpadami (GO)

Cel długoterminowy do roku 2019

**STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ HIERARCHIĄ SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA
Z ODPADAMI**

Poza celem długoterminowym powyżej Kpgo 2014 wyznacza cele główne (długoterminowe) o następującym brzmieniu:

- GO 1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB
- GO 2. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska
- GO 3. Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów
- GO 4. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów

Zasoby przyrodnicze (OP)

- Prawne formy ochrony przyrody

Cel długoterminowy do roku 2019

**OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE
ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH**

Cele krótkoterminowe do roku 2015

- OP 1. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych
- OP 2. Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody
- OP 3. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych

- Lasy

- OP 5. Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska
- OP 6. Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych
- OP 7. Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych
- OP 8. Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom

Turystyka (T)

Cel długoterminowy do roku 2019

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W ROZWOJU TURYSTYKI

Cele krótkoterminowe do roku 2015

- T 1. Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych
- T 2. Promocja przyrodniczych walorów turystycznych

Klimat akustyczny (H)

Cel długoterminowy do roku 2019

POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO - OBNIŻENIE HAŁASU DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW

Cele krótkoterminowe do roku 2015

- H 1. Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas
- H 2. Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

Pola elektromagnetyczne (PEM)

Cel długoterminowy do roku 2019

OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

Cel krótkoterminowy do roku 2015

- PEM 1. Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych

Zapobieganie poważnym awariom (PAP)

Cel długoterminowy do roku 2019

MINIMALIZACJA SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ OGRANICZENIE RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA

Cel krótkoterminowy do roku 2015

- PAP 1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii
- PAP 2. Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych
- PAP 3. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych

Kopaliny (SM)

Cel długoterminowy do roku 2019

ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI

Cel krótkoterminowy do roku 2015

- SM 1. Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego

Jakość gleb (GL)

Cel długoterminowy do roku 2019

OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH

Cele krótkoterminowe do roku 2015

- GL 1. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej
- GL 3. Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych

Edukacja ekologiczna (EE)

Cel długoterminowy do roku 2019

WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW

Cele krótkoterminowe do roku 2015

- EE 1. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami
- EE 2. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zużycia wody oraz jej zanieczyszczeń
- EE 3. Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów środowiska
- EE 4. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem

Osiągnięciu założonych w programie celów mają służyć określone w planie operacyjnym programu działania, ze wskazaniem podmiotu odpowiedzialnego. Określono również zasady zarządzania programem ochrony środowiska oraz monitoringu jego realizacji. Dodatkowo dokonano oceny efektywności dostępnych do zarządzania środowiskiem narzędzi. Przedstawiono również strukturę zarządzania środowiskiem oraz monitoring wdrażania, zarządzania programem oraz koordynacja współpracy pomiędzy administracją rządową, samorządową, społeczeństwem, przedsiębiorcami. W ramach wskazania możliwości finansowania działań środowiskowych oraz finansowania zadań zawartych w programie umieszczono strukturę finansowania zaplanowanych działań. Program zawiera także wytyczne do tworzenia i realizacji powiatowych programów ochrony środowiska.

Uwagi:

W rozdziale nie ujęto celów zdefiniowanych w programie wojewódzkim, których problematyka nie dotyczy terenów Powiatu Wałeckiego np. Ochrona wód morskich (WM).

2. Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne województwa zachodniopomorskiego

Naczelną zasadą przyjętą w programie dla województwa zachodniopomorskiego jest zasada zrównoważonego rozwoju, która umożliwi zharmonizowany rozwój gospodarczy i społeczny zgodny z ochroną walorów środowiska. Nadrzędnym celem programu jest:

ROZWÓJ GOSPODARCZY REGIONU PRZY ZACHOWANIU I OCHRONIE WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH ORAZ RACJONALNEJ GOSPODARCE ZASOBAMI

Cele i kierunki ochrony środowiska do roku 2019

- **Jakość powietrza (PA) - potencjalne możliwości ograniczenia emisji gazów do powietrza poprzez rozwój OZE**

Cel długoterminowy do roku 2019

KONTYNUACJA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

Cele krótkoterminowe do roku 2015

PA 1. Opracowanie i realizacja programów służących ochronie powietrza

Miary realizacji celu:

- wykonanie Rocznej Oceny Jakości Powietrza - wskazanie liczby stref w województwie wymagających, programów naprawczych w zakresie ochrony powietrza,

- opracowanie i uchwalenie przez Sejmik Województwa programów ochrony powietrza dla stref, w których stwierdzono przekroczenia norm jakości powietrza,
- realizacja działań, zawartych w programach ochrony powietrza,
- ograniczenie liczby stref z przekroczeniami norm jakości powietrza poprzez sukcesywne ograniczenie emisji do powietrza ze wszystkich źródeł.

PA 2. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych

Miary realizacji celu:

- spadek emisji zanieczyszczeń gazowych SO₂, NO₂, CO₂ do powietrza, w tys. Mg ze źródeł punktowych, powierzchniowych i liniowych,
- spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza w tys. Mg ze źródeł punktowych, powierzchniowych i liniowych.

PA 3. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Miary realizacji celu:

- wzrost zainstalowanej mocy elektrycznej ze źródeł odnawialnych w MW,
 - % produkcji energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem – tendencja rosnąca,
 - długość wybudowanej sieci gazowej [km] – tendencja rosnąca,
 - długość wybudowanych i zmodernizowanych ciepłociągów [km]- tendencja rosnąca,
 - wzrost liczby zmodernizowanych źródeł energii,
 - wzrost liczby zlikwidowanych kotłowni opalanych paliwem stałym.
- **Wody powierzchniowe i podziemne (W): zagrożenia jakości wód; jakość wód powierzchniowych; jakość wód podziemnych**

Przyjęto, że efektem działań zaprogramowanych do roku 2015 będzie:

- osiągnięcie szeroko pojętego dobrego stanu wód jednolitych części wód powierzchniowych, dla których nie określono odstępstw czasowych lub mniej rygorystycznych celów, czyli derogacji,
- znacząca poprawa w zakresie ochrony przed skutkami powodzi i suszy,
- znacząca poprawa w zakresie zrównoważonego gospodarowania wodami, realizowanego w zgodzie z interesem publicznym, bez dopuszczania do wystąpienia możliwego do uniknięcia pogorszenia ekologicznych funkcji wód oraz pogorszenia stanu ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio zależnych od wód,
- racjonalne i oszczędne korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w sposób umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki regionu, z uwzględnieniem ich maksymalnej ochrony przed zanieczyszczeniem i nadmierną eksploatacją.

W perspektywie długoterminowej do roku 2019 efektem zaprogramowanych działań będzie:

- zrównoważony model zarządzania i korzystania z zasobów wodnych Województwa Zachodniopomorskiego, pozwalający na zaspokojenie potrzeb wodnych regionu, zapewniający ochronę ludzi i mienia przed skutkami zjawisk ekstremalnych, uwzględniający utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód w aspektach ekologicznym, chemicznym i ilościowym.

Cel długoterminowy do roku 2019

**OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH
ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH**

Cele krótkoterminowe do roku 2015

W 1. Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Miary realizacji celu:

- wdrożenie sprawnego systemu planowania w gospodarce wodnej, opartego na zlewniowym podejściu do zarządzania wodami - opracowanie i wdrożenie warunków korzystania z wód regionu wodnego, warunków korzystania z wód zlewni,
- poprawa wskaźników związanych ze zbiorowym odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych, w szczególności na obszarach wiejskich,
- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód rzecznych, jeziornych, przejściowych i przybrzeżnych,
- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych,
- spełnienie wymagań jakościowych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i jezior,
- zmniejszenie eutrofizacji wód powierzchniowych.

W 2. Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych

Miary realizacji celu:

- sukcesywna realizacja obiektów służących retencji wodnej,
- utrzymanie infrastruktury wodnej w należytym stanie technicznym,
- opracowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia i map ryzyka powodziowego oraz opracowanie i wdrożenie planów zarządzania ryzykiem powodziowym,
- opracowanie i wdrożenie planów przeciwdziałania skutkom suszy.

W 3. Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystywanie

Miary realizacji celu:

- osiągnięcie przez wody użytkowe obowiązujących standardów jakościowych w zakresie spełnienia warunków przydatności do picia, kąpielii oraz do bytowania ryb w warunkach naturalnych,
- kontynuacja działań zmierzających do racjonalizacji zużycia pobranej wody,
- kontynuacja działań zmierzających do ograniczania wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych.

W 4. Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek

Miary realizacji celu:

- podjęcie działań mających na celu udroźnienie rzek, w szczególności rzek dla poprawy warunków bytowania ryb dwuśrodowiskowych,
- liczba zmodernizowanych urządzeń piętrzących, wybudowanych przepławek,
- ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych, związanych z wodami i od wód zależnych, oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb.

➤ **Wody morskie: przejściowe i przybrzeżne (WM)**
(pominięto – nie dotyczy Powiatu)

➤ Gospodarka odpadami (GO)

Cel długoterminowy do roku 2019

STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ HIERARCHIĄ SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI

Poza celem długoterminowym Kpgo 2014 wyznacza cele główne (długoterminowe):

GO 1. Utrzymanie tendencji oddzielania wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB

GO 2. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska

GO 3. Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów

GO 4. Wylimitowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów

Cele krótkoterminowe do roku 2015

Cele w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wraz z miarami realizacji celów

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 r.
- objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - w 2013 r. więcej niż 50%,
 - w 2020 r. więcej niż 35%
- masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksimum 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.
- przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50 % ich masy do 2020 roku.

Cele w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi wraz z miarami realizacji celów

- odpady zawierające PCB
 - w okresie od 2011 r. należy dokonywać likwidacji odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.
- oleje odpadowe
 - utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%. Dążenie do pełnego wykorzystania mocy przerobowych instalacji do regeneracji olejów odpadowych.
- odpady medyczne i weterynaryjne
 - w okresie do 2022 r. celem będzie podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji odpadów u źródła powstawania), co spowoduje zmniejszenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

- zużyte baterie i akumulatory
 - rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, który pozwoli na osiągnięcie następujących poziomów zbierania:
 - do 2012 r. - poziom zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych w wysokości 25%;
 - do 2016 r. i w latach następnych - poziom zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych.
 - osiągnięcie poziomów wydajności recyklingu:
 - do 26 września 2011 r. - zużytych baterii niklowo - kadmowych i zużytych akumulatorów niklowo-kadmowych - co najmniej 75% ich masy;
 - do 26 września 2011 r. - pozostałych zużytych baterii i zużytych akumulatorów co najmniej 50% ich masy.
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
 - utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu:
 - dla zużytego sprzętu powstałego z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego:
 - poziomu odzysku w wysokości 80% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu;
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:
 - poziomu odzysku w wysokości 75% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65% masy zużytego sprzętu;
 - dla zużytego sprzętu powstałego z małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:
 - poziomu odzysku w wysokości 70% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50% masy zużytego sprzętu;
 - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości co najmniej 80% masy tych zużytych lamp;
 - osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok.
- pojazdy wycofane z eksploatacji
 - wyznacza się następujące minimalne poziomy odzysku i recyklingu odniesione
 - do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku:
 - 85% i 80% do końca 2014 r.,
 - 95% i 85% od dnia 1 stycznia 2015 r.
- odpady zawierające azbest
 - w okresie od 2011 r. do 2022 r. zakłada się sukcesywne osiąganie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”.
- zbędne środki bojowe i odpady materiałów wybuchowych

- w okresie od 2011 r. do 2022 r. zakłada się sukcesywne zagospodarowanie materiałów odpadów wybuchowych poprzez kontynuację dotychczasowego sposobu zagospodarowania zbędnych środków bojowych.

Odpady pozostałe

- zużyte opony
 - w perspektywie do 2022 r. podstawowym celem jest utrzymanie dotychczasowego poziomu odzysku na poziomie co najmniej 75%, a recyklingu na poziomie co najmniej 15%.
- odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej
 - do 2020 r. poziom przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych powinien wynosić minimum 70% wagowo.
- komunalne osady ściekowe
 - w perspektywie do 2022 r. podstawowe cele w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi są następujące:
 - ograniczenie składowania osadów ściekowych,
 - zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształczanych metodami termicznymi,
 - maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogennej zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego oraz środowiskowego.

➤ **Zasoby przyrodnicze (OP)**

Prawne formy ochrony przyrody

Cel długoterminowy do roku 2019

OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

Cele krótkoterminowe do roku 2015

OP 1. Poglębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych inwentaryzacji przyrodniczych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu ochrony przyrody.

OP 2. Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody

Miary realizacji celu:

- liczba opracowanych i uchwalonych planów ochrony/zadań ochronnych,
- liczba utworzonych form ochrony przyrody.

OP 3. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych

Miary realizacji celu:

- liczba zrealizowanych projektów dotyczących ochrony siedlisk i gatunków,
- właściwy stan gatunków i siedlisk będących przedmiotem ochrony na obszarach Natura 2000 zgodnie z wytycznymi Dyrektywy Siedliskowej oraz Konwencji Narodowej,

- liczba wdrożonych programów rolno-środowiskowych.

OP 4. Ochrona walorów krajobrazowych i ładu przestrzennego w strefie brzegowej Morza Bałtyckiego (nie dotyczy Powiatu Wałeckiego)

➤ Lasy

OP 5. Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska

Miary realizacji celu:

- wskazanie powierzchni zalesionej,
- wskazanie powierzchni, na której prowadzono waloryzację przyrodniczą obszarów leśnych,
- wykonanie przebudowy drzewostanów i odnowień po rębni,
- wskazanie terenów poddanych rekultywacji,
- realizacja zadań zwiększających retencję,
- realizacja zadań służących ochronie przed skutkami suszy i powodzi.

OP 6. Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych

Miary realizacji celu:

- właściwy stan terenów leśnych, określonych w planach urządzenia lasów.

OP 7. Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych

Miary realizacji celu:

- prowadzenie przez leśników edukacji przyrodniczej,
- liczba szkoleń mających na celu możliwości pozyskania funduszy unijnych dla działań związanych z leśnictwem,
- liczba obiektów udostępnionych do korzystania z lasu w celach rekreacyjnych (pola biwakowe, parkingi leśne, szlaki turystyczne, zadaszania i miejsca wypoczynku).

OP 8. Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom

Miary realizacji celu:

- działania mające na celu ograniczenie występowania szkodników owadzych w lasach,
- liczba podjętych działań dotyczących ograniczenia zagrożeń pożarowych w lasach,
- liczba zmodernizowanych dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe,
- liczba wykonanych sztucznych zbiorników na potrzeby gaśnicze na terenach leśnych, gdzie nie występują naturalne źródła poboru wody,
- działania mające na celu zwalczanie kłusownictwa, zaśmiecania i dewastacji terenów leśnych.

➤ Turystyka (T)

Cel długoterminowy do roku 2019

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W ROZWOJU TURYSTYKI

Cele krótkoterminowe do roku 2015

T 1. Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych

Miary realizacji celu:

- ilość obszarów chronionych, na których podjęto działania związane z wdrażaniem zasad turystyki zrównoważonej.

T 2. Promocja przyrodniczych walorów turystycznych

Miary realizacji celu:

- liczba zrealizowanych projektów dotyczących przyrodniczych walorów turystycznych.

➤ Klimat akustyczny (H)

Cel długoterminowy do roku 2019

POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO POPRZEZ OBNIŻENIE HAŁASU DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW

Cele krótkoterminowe do roku 2015

H 1. Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas

Miary realizacji celu:

- opracowanie i realizacja programów ochrony przed hałasem,.

H 2. Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

Miary realizacji celu:

- obniżenie oddziaływania hałasu na środowisko do poziomów dopuszczalnych w miejscach przekroczeń.

➤ Pola elektromagnetyczne (PEM)

Cel długoterminowy do roku 2019

OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

Cel krótkoterminowy do roku 2015

PEM 1. Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych

Miary realizacji celu:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są dotrzymane.

➤ Zapobieganie poważnym awariom (PAP)

Cel długoterminowy do roku 2019

MINIMALIZACJA SKUTKÓW POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ OGRANICZENIE RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA

Cel krótkoterminowy do roku 2015

PAP 1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Miary realizacji celu:

- zmniejszona liczba awarii,
- przeprowadzona likwidacja skutków awarii.

PAP 2. Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych

Miary realizacji celu:

- wzrost liczby kontroli w transporcie substancji niebezpiecznych

PAP 3. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych

Miary realizacji celu:

- prowadzenie szkoleń z zakresu zachowania zasad bezpieczeństwa w przypadku wystąpienia awarii w gminach.

➤ Kopaliny (SM)

Cel długoterminowy do roku 2019

ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI

Cel krótkoterminowy do roku 2015

SM 1. Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego

Miary realizacji celu:

- wprowadzenie odpowiednich zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego,
- prowadzenie eksploatacji złóż zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przy zastosowaniu norm dotyczących techniki górniczej,
- ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni poprzez wdrażanie nowoczesnych technologii wydobywczych

➤ Jakość gleb (GL)

Cel długoterminowy do roku 2019

OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH

Cele krótkoterminowe do roku 2015

GL 1. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych szkoleń rolników,
- zinventaryzowanie gleb zanieczyszczonych i zdegradowanych.

GL 2. Opracowanie strategii zagospodarowania urobków z prac pogłębiarskich w ramach rozbudowy i modernizacji infrastruktury portowej

Miary realizacji celu:

- liczba wyznaczonych miejsc składowania urobku na polach refulacyjnych lub przedstawienie innego sposobu zagospodarowania,
- wskazanie zakładu separującego urobek pochodzący z pogłębiania dna na zanieczyszczony i niezanieczyszczony.

GL 3. Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych

Miary realizacji celu:

- liczba terenów poddanych rekultywacji,
- liczba składowisk odpadów poddanych rekultywacji,
- liczba obszarów rozminowanych po poligonach,
- przedstawienie prowadzonego monitoringu zanieczyszczeń gleb.

➤ **Edukacja ekologiczna (EE)**

Cel długoterminowy do roku 2019

WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW

Cele krótkoterminowe do roku 2015

EE 1. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu zmian w prawie odpadowym.

EE 2. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zużycia wody oraz jej zanieczyszczeń

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych, spotkań, konferencji itp.

EE 3. Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów środowiska

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych, spotkań, warsztatów zajęć,
- liczba złożonych wniosków i zrealizowanych projektów - działania edukacyjne.

EE 4. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem

Miary realizacji celu:

- utrzymanie internetowego systemu informacji o środowisku dla mieszkańców poprzez integrację rozproszonych informacji i danych,
- utworzenie programu do prezentowania danych o stanie środowiska na platformie internetowej.

IV. SKRÓCONA CHARAKTERYSTYKA POWIATU WAŁECKIEGO

1. Podział administracyjny

Powiat Wałecki usytuowany jest na Pojezierzu Wałeckim we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. W skład powiatu wchodzi pięć gmin: trzy gminy miejsko-wiejskie Człopa, Mirosławiec, Tuczno, oraz wiejska gmina Wałcz i miejska gmina miasto Wałcz - siedziba administracyjna starostwa. Powierzchnia ogółem: 1414,94 km², ludność: 54 843 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosi 39 mieszkańców/km². Na terenie Powiatu Wałeckiego znajdują się cztery miasta oraz 113 miejscowości .

Położenie:

w południowo-wschodniej części woj. zachodniopomorskiego, na pograniczu z woj.: wielkopolskim i lubuskim,

powiatami granicznymi są: choszczeński, drawski, złotowski, pilski, czarnkowsko-trzcianecki i strzelecko-drezdeński,

w strefie pojeziernej, na obszarze dwóch krain geograficznych: Pojezierza Wałeckiego i Równiny Wałeckiej,

na skrzyżowaniu dróg krajowych (w Wałczu) Nr 10 i Nr 22.

Główne kierunki rozwoju powiatu związane są z turystyką i rolnictwem.

Powiat wałecki został utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej kraju. W skład powiatu wchodzi pięć gmin:

Miasto Wałcz - Wałcz to największe miasto w powiecie i siedziba władz Powiatu Wałeckiego, położone między dwoma jeziorami: Raduń i Zamkowym. Powierzchnia obejmuje 38 km², którą zamieszkuje 26 417 osób. Wałcz jest powiatowym centrum administracyjnym, gospodarczym i kulturalnym, siedzibą urzędów i instytucji lokalnych.

Gmina Wałcz - Położona jest we wschodniej części powiatu wałeckiego. Urząd mieści się w m. Wałcz. W skład gminy wchodzi 31 sołectw. Powierzchnia gminy zajmuje 575 km², a zamieszkuje ją 12 669 osób

Gmina Człopa – Miasto Człopa jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej. Gmina Człopa położona jest na Pojezierzu Wałeckim i Równinie Drawskiej. Tereny leśne zajmują 68% powierzchni gminy, a użytki rolne 24%. Teren gminy rozciąga się na obszarze 349 km², w skład której wchodzi 12 sołectw. Gmina liczy 5 053 mieszkańców.

Gmina Mirosławiec - Mirosławiec jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Mirosławiec. Położona jest w południowo-zachodniej części powiatu wałeckiego. Tereny leśne zajmują 58% powierzchni gminy, a użytki rolne 32%. W skład gminy wchodzi 9 sołectw. Powierzchnia gminy zajmuje 203 km², a zamieszkuje ją 5 614 osób.

Gmina Tuczno - Tuczno jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej. Gmina położona jest w środkowo-zachodniej części powiatu wałeckiego. Tereny leśne zajmują 44% powierzchni gminy, a użytki rolne 43%. Teren gminy rozciąga się na obszarze 250 km², w skład której wchodzi 14 sołectw. Gmina liczy 5 090 mieszkańców.

Źródło danych: GUS. Stan na dzień 31.XII.2012 r.

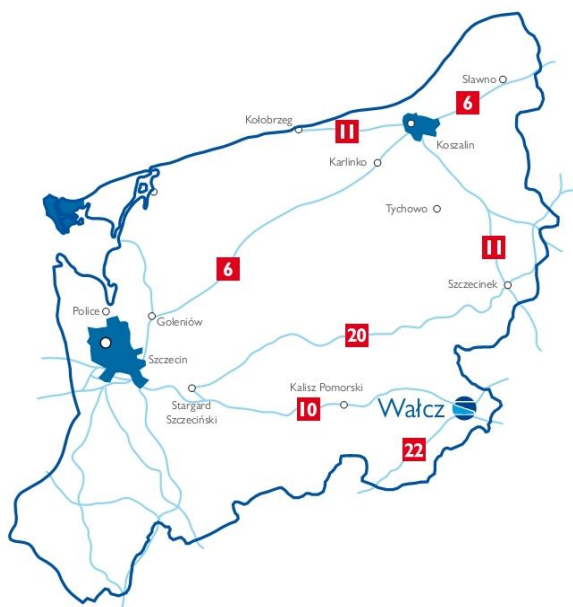

2. Podstrefa Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "Wałcz"

Podstrefa „Wałcz” wchodzi w skład Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (podstrefy: Koszalin, Szczecinek, Wałcz), stworzonej w celu intensyfikacji rozwoju gospodarczego regionu.

Podstrefa "Wałcz": Powstanie podstrefy: w 2007 roku - 25,9710 ha (na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 września 2007 roku *zmieniające rozporządzenie w sprawie słupskiej specjalnej strefy ekonomicznej* (Dz.U. 2007r. Nr 179, poz.1270); poszerzenie w 2012 roku o dodatkowe 30,8251 ha (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 marca 2012 roku *zmieniające rozporządzenie w sprawie słupskiej specjalnej strefy ekonomicznej* (Dz.U. 2012 poz. 360).

Lokalizacja i komunikacja: Podstrefa „Wałcz” składa się z 8 kompleksów inwestycyjnych o łącznej powierzchni 56,7961 ha, złożonych z działek o zróżnicowanej wielkości (od 0,5 ha do 3,5 ha -możliwość scalenia lub podziału działek pod potrzeby konkretnego inwestora). Tereny inwestycyjne zlokalizowane są w przemysłowej części miasta Wałcza w rejonie ulic Budowlanych, Południowej i Kołobrzeskiej. Teren przy ul. Kołobrzeskiej (30,8251 ha) posiada bezpośredni dostęp do drogi wojewódzkiej nr 163 (Kołobrzeg-Poznań) oddalony jest ok. 2,5 km od drogi krajowej nr 10 (Lubieszyn-granica z Niemcami-Szczecin-Bydgoszcz-Płońsk) oraz drogi krajowej nr 22 (Grzechotki - granica polsko-rosyjska do Kostrzyna-granica z Niemcami). Najbliższa bocznicza kolejowa znajduje się w odległości 2,5 km od podstrefy. Wałcz posiada bezpośrednie połączenie kolejowe ze Szczecinem. Najbliższe międzynarodowe lotnisko Poznań-Ławica zlokalizowane jest w odległości 130 km, lotnisko Szczecin-Goleniów 160 km od Wałcza.

Komunikację morską/rzeczną zapewniają oddalone o ok. 230 km zespół portów Szczecin-Świnoujście i Gdańsk-Gdynia. W odległości 135 km od podstrefy zlokalizowany jest port morski w Kołobrzegu.

Przeznaczenie terenu: Teren przy ul. Kołobrzeskiej (30,8251 ha) - zgodnie z obowiązującym MPZP dla terenu położonego pomiędzy ulicami: Kołobrzeską i Nowomiejską w mieście Wałcz (Uchwała Rady Miejskiej w Wałczu Nr IV/sXLII/340/06 z dnia 17 października 2006 r.) przeznaczony jest pod zabudowę przemysłową i usługową; - obszar przy ul. Budowlanych i Południowej (25,9710 ha), zgodnie z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków

Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Wałcza położony jest na terenach aktywizacji gospodarczej (Uchwała Rady Miejskiej w Wałczu Nr II/sXXXVIII/291/98 z dnia 15.06.1998r.)

Źródło: http://www.sse.slupsk.pl/index.php?intro=false&site=lokalizacje&subsite=podstrefa_walcz&lang=pl

Źródło fot.: zasoby Urzędu Miasta w Wałczu

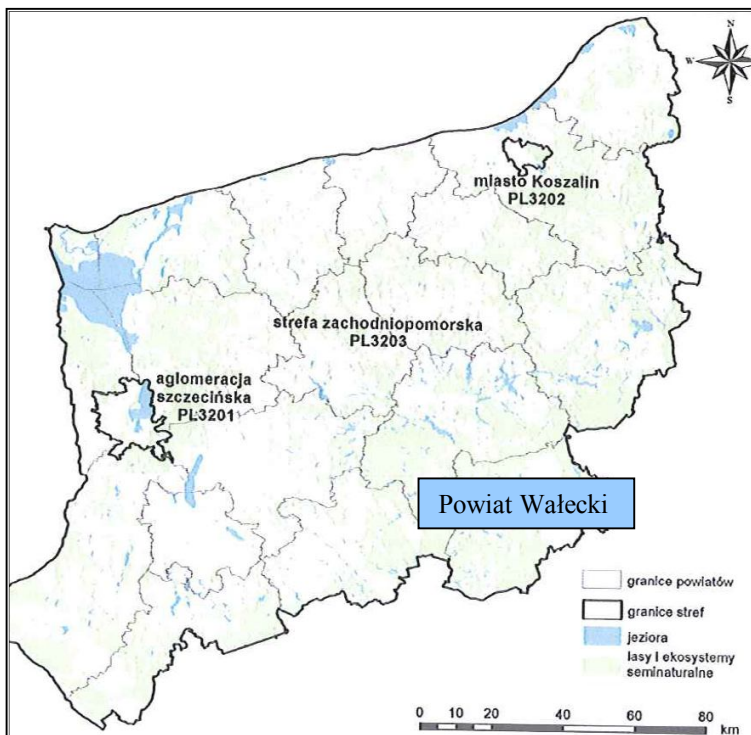

V. STAN ŚRODOWISKA W POWIECIE WAŁECKIM

1. JAKOŚĆ POWIETRZA

1.1. Klasyfikacja strefowa

Powiat Wałecki współtworzy strefę zachodniopomorską, która stanowi obszar województwa zachodniopomorskiego niewchodzący w skład aglomeracji szczecińskiej i miasta Koszalin.

W związku z procesem transpozycji Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy do prawa polskiego, określono nowy podział kraju na strefy, zgodnie z którym strefami są: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys., miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. oraz pozostały obszar województwa.

Ryc. Podział woj. zachodniopomorskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za lata 2010-2011 pod kątem zawartości: SO_2 , NO_2 , NO_x , O_3 , CO , C_6H_6 , pyłu $PM_{2,5}$, pyłu zawieszonego PM_{10} oraz zawartych w tym pyłe Pb , As , Cd , Ni i benzo(a)pirenu

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOS.

W województwie zachodniopomorskim wydzielono trzy strefy:

1. **Aglomeracja szczecińska**, której obszar stanowi Szczecin – miasto na prawach powiatu,
2. **Miasto Koszalin** – miasto na prawach powiatu,
3. **Strefa zachodniopomorska**, tzw. „duża” strefa, której obszar stanowią miasto Świnoujście (miasto na prawach powiatu) oraz 18 powiatów: choszczeński, goleniowski, gryfiński, kołobrzeski, łobeski, myśliborski, policki, pyrzycki, stargardzki, szczeciński, białogardzki, świdwiński, drawski, **wałecki**, gryficki, kamieński, koszaliński, sławieński.

Podział kraju na strefy reguluje ustawa z dnia 13 kwietnia 2012 roku o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012, poz. 460).

W latach 2010-2011 na system oceny jakości powietrza w województwie składały się:

- pomiary automatyczne,
- pomiary manualne pyłów drobnych (PM_{10} i $PM_{2,5}$) oraz zawartych w pyłe PM_{10} metali ciężkich (arsenu, kadmu, niklu i ołowiu) i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), w tym benzo(a)pirenu,
- pomiary wskaźnikowe SO_2 i NO_2 wykonywane metodą pasywną,
- obliczenia z wykorzystaniem modeli rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu wykonywane w oparciu o inwentaryzację emisji ze źródeł: punktowych, powierzchniowych i liniowych,
- inne metody szacunkowe.

W Wałczu zlokalizowano punkt pomiarów pasywnych substancji: NO_2 i SO_2

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, odrębnie dla każdej substancji dokonuje się klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio (patrz tabela):

❖ przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji	klasa C
❖ mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji	klasa B
❖ nie przekracza poziomu dopuszczalnego	klasa A
❖ Przekracza poziom docelowy	klasa C
❖ nie przekracza poziomu docelowego	klasa A
❖ przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy stężeń ozonu)	klasa D2
❖ nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy stężeń ozonu)	klasa D1

Klasyfikacja stref jest podstawą do wskazania stref wymagających tworzenia programów ochrony powietrza (klasa C), które pomogą osiągnąć wymagane standardy jakości powietrza – podjęcia decyzji o potrzebie zaplanowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie. Oprócz klasyfikacji celem prowadzenia corocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń w zakresie umożliwiających wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych, określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach, a także

wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń. Poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe i poziomy celów długoterminowych zostały określone w rozporządzeniach Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu z dnia 3 marca 2008 roku (Dz. U. Nr 47, poz. 281) oraz z dnia 24 sierpnia 2012 roku (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031).

Słowniczek pojęć:

- **emisja punktowa** – emisja ze źródeł energetycznych i technologicznych, odprowadzających substancje do powietrza emitorem (kominem) w sposób zorganizowany;
- **emisja powierzchniowa** – emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym;
- **emisja liniowa** – emisja ze źródeł ruchomych związanych z transportem pojazdów samochodowych i paliwami;
- **poziom substancji w powietrzu** – stężenie substancji w powietrzu w odniesieniu do ustalonego czasu;
- **poziom dopuszczalny** – poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie i który po tym terminie nie powinien być przekraczany. Poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza i określony jest dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, C₆H₆, PM₁₀, Pb i CO;
- **poziom docelowy** – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych. Poziom ten określa się w celu zapobiegania lub ograniczania szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość i jest określony dla: As, Cd, Ni, B(a)P i O₃;
- **poziom celu długoterminowego** – jest to poziom substancji, poniżej którego, zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy, bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość jest mało prawdopodobny; poziom ten ma być osiągnięty w długim okresie, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie może być osiągnięty za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych. Poziom ten dotyczy ozonu;
- **pył zawieszony PM₁₀** – pył zawieszony w powietrzu, w którym mieści się frakcja cząstek o średnicy poniżej 10 mikrometrów;
- **pył zawieszony PM_{2,5}** – pył zawieszony w powietrzu, w którym mieści się frakcja cząstek o średnicy poniżej 2,5 mikrometrów;
- **margines tolerancji** – oznacza malejącą wartość procentową w stosunku do dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu w kolejnych latach.

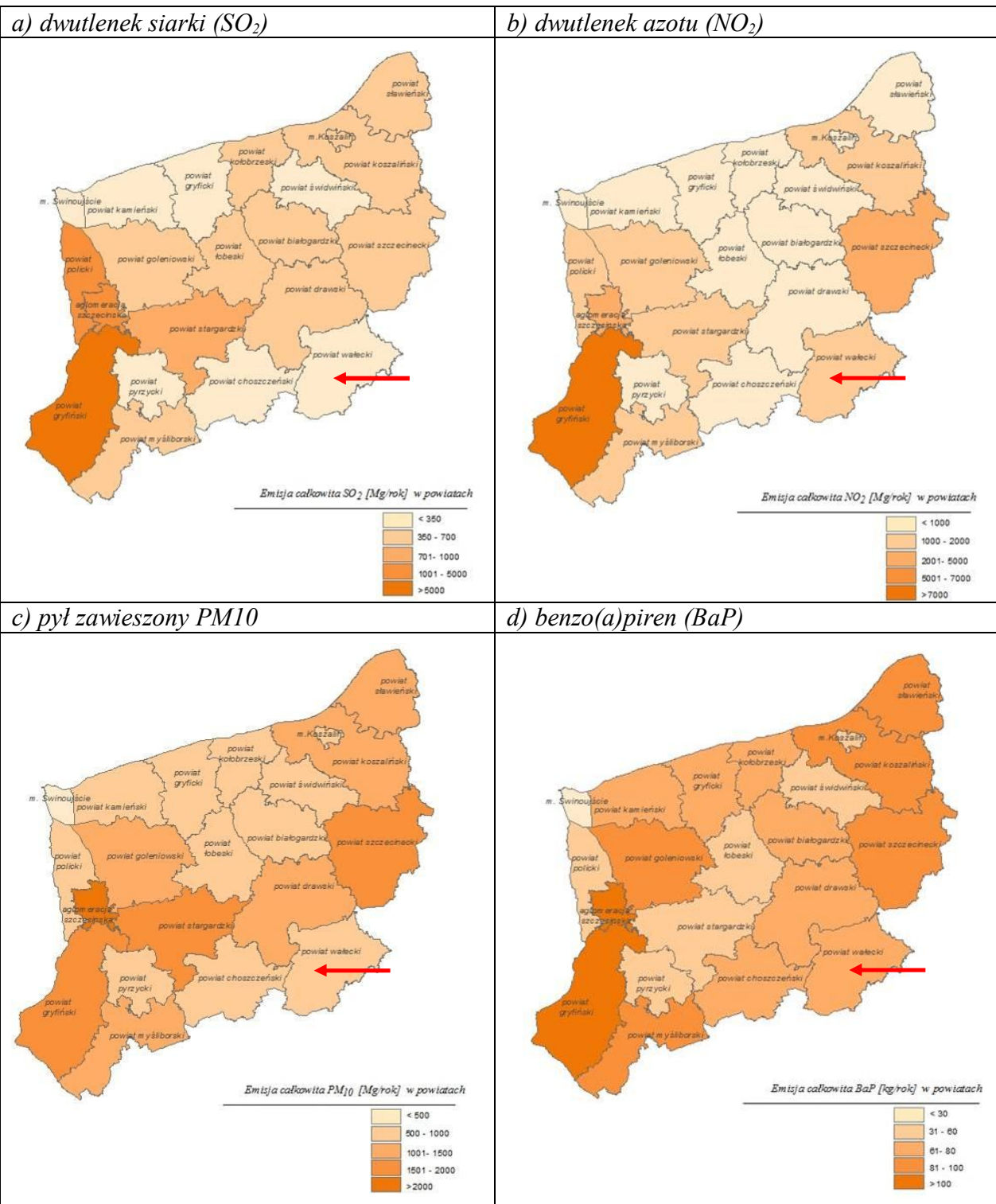

1.2. Charakterystyka głównych grup zanieczyszczeń w Powiecie Wałeckim

DIAGNOZA. Obszar powiatu ma charakter typowo rolniczo-turystyczny. Największą uciążliwość dla środowiska stanowią źródła liniowe (emisja substancji i hałasu), paleniska domowe (niska emisja) oraz instalacje emitujące gazy złownonne (brak praktycznych instrumentów prawnych).

Zestawienie porównawcze. Emisja całkowita (suma emisji punktowej, powierzchniowej i liniowej) dla poszczególnych zanieczyszczeń w powiatach województwa zachodniopomorskiego (2011).

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

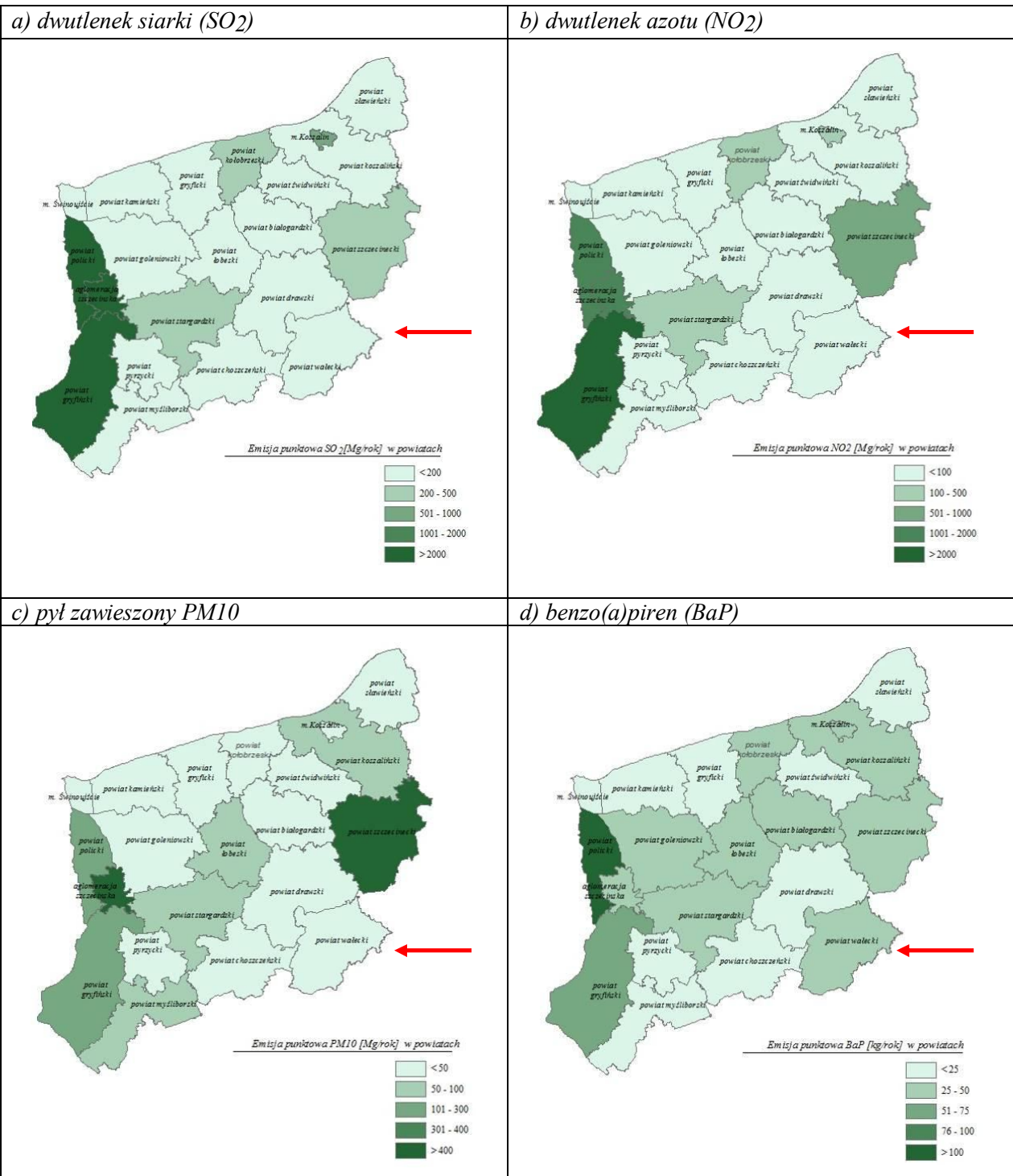

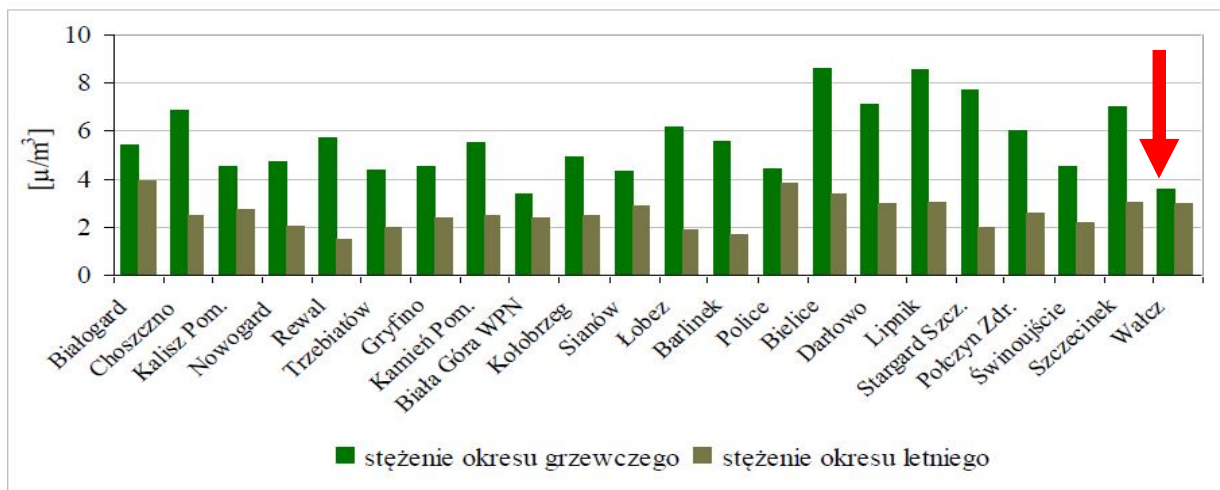

Zestawienie porównawcze.

Emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych ze źródeł punktowych na obszarze Powiatu Wałeckiego na tle pozostałych powiatów województwa zachodniopomorskiego w 2011 roku.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

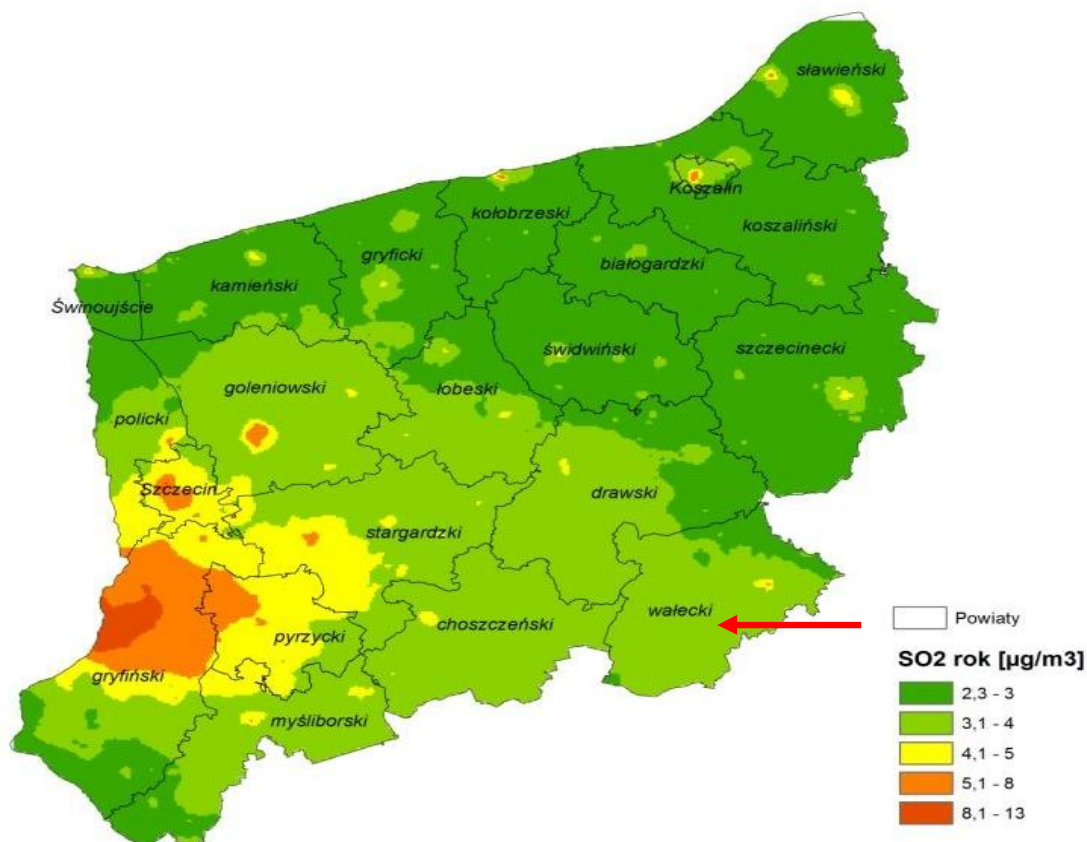

Stężenia sezonowe SO₂ w punktach pomiarowych województwa zachodniopomorskiego w 2011 roku

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

Udział emisji liniowej ze źródeł transportu w odniesieniu do dwutlenku azotu sięga powyżej 50% dla większości powiatów województwa. W obrębie aglomeracji oraz powiatów położonych w części zachodniej województwa znaczenie emisji komunikacyjnej znacznie osłabia wpływ emisji z dużych źródeł punktowych. Informacje o wielkości emisji liniowej zostały opracowane na podstawie danych o rodzaju ilości samochodów na poszczególnych odcinkach dróg w oparciu o współczynniki emisji (patrz rozdział 3. Klimat akustyczny). Z dróg województwa emitowanych jest rocznie 50 927 tys. Mg tlenku węgla, 14 559 tys. Mg tlenków azotu, 5 809 tys. Mg pyłu i 47 Mg dwutlenku siarki. Na przeważającym obszarze powiatu wałeckiego stężenie średnioroczne SO₂ kształtuje się na niskim poziomie 3.1-4 µg/m³, na krańcach północno-wschodnich 2.3-3 µg/m³. Najwyższą wartość zarejestrowano w Gminie Miejskiej Wałecz – przedział: 4.1-5 µg/m³.

Średnioroczne stężenie SO₂ na terenie Powiatu Wałeckiego na tle pozostałych powiatów w województwie zachodniopomorskim – wyniki obliczeń rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

1.3. Wyniki klasyfikacji jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej w latach: 2010-2011

Nazwa strefy: Strefa Zachodniopomorska (współtworzona przez obszar Powiatu Wałeckiego).

Stan jakości powietrza strefy zachodniopomorskiej w odniesieniu do kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia.

Stan jakości powietrza strefy zachodniopomorskiej w latach 2010-2011 w odniesieniu do kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

Rok oceny	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
2010	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	D2
2011	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	D2

Jakość powietrza w strefach województwa zachodniopomorskiego w latach 2010-2011 w odniesieniu do kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę roślin

Rok oceny	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
2010	A	A	A	D2
2011	A	A	A	D2

Klasy stref w województwie zachodniopomorskim w latach 2010-2011 w odniesieniu do kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę roślin

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

Przekroczenia standardów jakości powietrza (poziomów dopuszczalnych/docelowych) dotyczyły dwóch (spośród 13 objętych oceną) zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu benzo(a)pirenu. Ponadto na całym obszarze województwa stężenia ozonu przekroczyły poziom celu długoterminowego.

Ze względu na przekroczenie standardu jakości powietrza dla 24-godzinnych stężeń pyłu PM10, klasę C w roku 2010 i 2011 otrzymały 2 strefy – aglomeracja szczecińska i strefa zachodniopomorska. Przypisanie całej strefie zachodniopomorskiej klasy C dla pyłu PM10 nie oznacza, że przekroczenia występują na całym jej obszarze. Oznacza to, że na obszarze strefy są miejsca wymagające podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (opracowanie programu ochrony powietrza – POP) w celu przywrócenia obowiązujących standardów.

Powiat Wałecki nie został zaliczony do obszarów potencjalnych przekroczeń stężeń pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu w województwie zachodniopomorskim (na podstawie przeprowadzonej oceny jakości powietrza za 2010 i 2011 rok).

Ze względu na przekroczenie poziomu docelowego określonego dla średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu w 2010 i 2011 roku, do klasy C zaliczono wszystkie 3 strefy województwa – aglomerację szczecińską, miasto Koszalin i strefę zachodniopomorską.

Podsumowanie

Wśród czynników pozytywnych należy wymienić:

- stężenia substancji dla zanieczyszczeń SO₂, NO_x, CO, C₆H₆, Pb, As, Cd nie wykazały przekroczeń wszystkie strefy otrzymały klasę A,
- w żadnej ze stref nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu (klasa A),
- spadkowa tendencja emisji zanieczyszczeń gazowych przemysłu.

Wśród czynników negatywnych należy wymienić:

- przekroczenie standardu jakości powietrza przez 24-godzinne stężenia pyłu PM₁₀ i poziomu docelowego przez średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu w strefie zachodniopomorskiej,
- we wszystkich trzech strefach województwa przekroczony został poziom celu długoterminowego przez stężenia ozonu zarówno dla kryterium ochrony zdrowia jak i kryterium ochrony roślin (strefy otrzymały klasę D2).

Potencjalnymi problemami są:

- dotrzymanie standardów jakości powietrza w zakresie pyłu, benzo(a)pirenu i ozonu,
- konieczność spełnienia wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza - ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych,

DIAGNOZA

Stan sanitarny powietrza atmosferycznego na obszarze Powiatu Wałeckiego kształtowany jest przez źródła liniowe zanieczyszczeń (transport komunikacyjny) oraz lokalną tzw. niską emisję zanieczyszczeń pyłowo-gazowych pochodzącą z domowych pieców grzewczych. Problem ten w wielu przypadkach jest konsekwencją stosowania w mieszkalnictwie komunalnym i indywidualnym niskosprawnych urządzeń grzewczych, spalania słabej jakości paliw energetycznych, a także odpadów komunalnych (trudna do oszacowania skala zjawiska).

Ze względu na parametry lokalnych emitorów („niskie” kominy) oraz rozkład ciągów komunikacyjnych, wprowadzane do powietrza zanieczyszczenia rozprzestrzeniają się w bliskiej odległości od miejsc ich powstawania, zwłaszcza na obszarach niedostatecznie przewietrzanej zwartej zabudowy mieszkaniowej. Realizacja planów związanych z ograniczeniem negatywnych skutków niskiej emisji, zakładających sukcesywne przyłączanie węzłów indywidualnych do miejskiego systemu grzewczego stanowi problem nie tylko na terenie powiatu, ale także w skali całego kraju.

Rozwój transportu samochodowego, w warunkach niedostosowanej do jego skali infrastruktury drogowej powoduje, że coraz częściej również ten sektor postrzegany jest jako zagrożenie dla ludzi i środowiska, przede wszystkim ze względu na występujące w powietrzu stężenia dwutlenku azotu. Przypadek Wałcza potwierdza ustalenia WIOŚ, że oprócz aglomeracji Szczecin i innych większych miast województwa, zagrożenia związane z emisją z transportu samochodowego mogą występować również w skali lokalnej na obszarach zabudowanych, przez które przebiegają główne szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu, szczególnie pojazdów ciężkich. Widoczna jest tendencja spadkowa emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł przemysłowych oraz wzrost znaczenia emisji powierzchniowej z sektora komunalno-bytowego, emisji liniowej z transportu samochodowego. Zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy biorą także udział w reakcjach fotochemicznych tlenków azotu i lotnych związków organicznych zachodzących w atmosferze, wpływając na wzrost stężeń ozonu w warstwie troposferycznej (przyziemnej). Na zabudowanych obszarach miast powiatu, występują zagrożenia jakości powietrza związane z pyłem drobnym (pył PM₁₀) oraz zawartym w nim benzo(a)pirenem. W emisji tych zanieczyszczeń do powietrza największy udział ma emisja powierzchniowa pochodząca z ogrzewania mieszkań.

W powiecie silniej zaznacza się problem braku praktycznych regulacji prawnych w zakresie ograniczenia emisji substancji złośliwych do środowiska. Jest to uciążliwe zjawisko szczególnie dla społeczności sąsiadujących z przedsiębiorcami sektora tuczu trzody chlewnej, hodowli drobiu w obrębach zwartej zabudowy wsi oraz dla mieszkańców gmin miejskich gdzie eksploatowane są instalacje, które ze względu na profil produkcyjny emitują związki złośliwe.

1.4. Skrócona charakterystyka wybranych zakładów przemysłowych w Powiecie Wałeckim

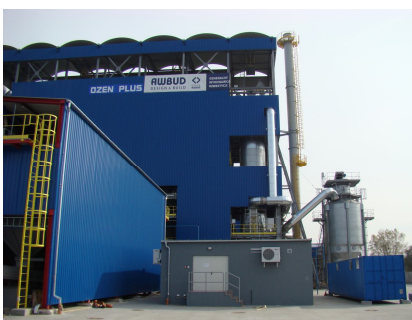
ZAKŁAD ENERGETYKI CIEPLNEJ SPÓŁKA Z O.O. W WAŁCZU

Zakład posiada decyzję Starosty Wałeckiego upoważniającą prowadzącego instalację do uczestnictwa we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂. Obecnie spółka eksploatuje 22,9 km sieci wysokoparametrowej, w tym sieci preizolowane 15,82 km, co stanowi 70% ogółu sieci ciepłowniczych oraz zewnętrzne instalacje odbiorcze (niski parametr) 9,3 km z czego 66% czyli 6,2 km to instalacje preizolowane. Ciepło dostarczane jest do odbiorców za pomocą 123 węzłów cieplnych, z czego większość wyposażona jest w urządzenia automatycznej regulacji. System ciepłowniczy

Wałcza to głównie dwie kotłownie rejonowe opalane miałem węglowym połączone ciepłociągiem spinającym oraz 1 kotłownia opalana olejem opałowym. Ich łączna moc zainstalowana wynosi 66,125 MW, zaś zamówiona 38,5749 MW, co stanowi 58,3% mocy zainstalowanej.

OZEN-PLUS SP. Z O.O.

Głównym obszarem działalności Spółki jest produkcja: węgla drzewnego - roczne zdolności produkcyjne wynoszą ok. 15.000 ton, brykietu węgla drzewnego - ok. 5.000 ton, „zielonej” energii elektrycznej - ok. 52.000 MWh. Fabryka została uruchomiona w 2011 r. Zdolność produkcyjna węgla drzewnego i brykietu węgla drzewnego na łącznym poziomie ok. 20 000 ton w skali roku sytuuje Spółkę w gronie największych podmiotów w branży. Zakład OZEN PLUS odznacza się bardzo wysokim stopniem innowacyjności. Jest prekursorem wykorzystania powstającej w procesie produkcji węgla drzewnego – czyli pirolizy drewna – energii cieplnej

do produkcji energii elektrycznej. Zastosowane rozwiązania objęte są zastrzeżeniem patentowym. Dodatkowym źródłem produkcji energii elektrycznej jest spalanie w niezależnej instalacji – kotle biomasowym – biomasy w postaci słomy lub zrębek drewnianych. Wytworzona w ten sposób energia posiada status „zielonej” energii elektrycznej. Moc zainstalowanego turbozespołu firmy SIEMENS to 7,23 MW energii elektrycznej. Węgiel drzewny produkowany jest w dwóch niezależnych liniach produkcyjnych – retortowniach ruchu ciągłego. Zakład dysponuje również własnym modulem brykietowania oraz kompleksem magazynów wyrobów gotowych.

Źródło: <http://www.ozenplus.eu/index.php/firma.html>

ZAKŁAD MECHANICZNY METALTECH SP. Z O.O. Z SIEDZIBĄ W MIROŚLAWCU

Spółkę założono 1 kwietnia 1992 roku. Spółka należy do czołówki polskich producentów maszyn i urządzeń znajdujących zastosowanie w rolnictwie, budownictwie i leśnictwie. Zakład zajmuje się głównie produkcją maszyn i urządzeń znajdujących zastosowanie w rolnictwie, budownictwie i leśnictwie - przede wszystkim przyczepy oraz maszyny do pobierania, przyrządzania i zadawania pasz. Profil produkcyjny obejmuje również maszyny szkółkarskie i leśne oraz konstrukcje stalowe na zlecenie firm krajowych i zagranicznych (wg dokumentacji powierzonej i własnych

opracowań). W Zakładzie prowadzony jest proces powlekania powierzchni metalowych maszyn rolniczych (w tym m.in. przyczep do ciągników) z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych - wymieniony w załączniku nr 7 pkt 2, ppkt. 3 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 kwietnia 2011 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz.U.2011.95.558). Zużycie LZO kształtuje się na poziomie: > 5 Mg/rok. Z uwagi na zużycie LZO w przedziale: > 5 i ≤ 15 Mg/rok, instalacja podlega standardom emisyjnym (załącznik nr 8, tab. 1, pkt 11).

Źródło: <http://www.metaltech.com.pl/pl/Firma.html>

SPÓŁDZIELCZA AGROFIRMA WITKOWO. ZAKŁAD UTYLIZACYJNY W MIROŚLAWCU

Zakład posiada pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do odzysku odpadowej tkanki zwierzęcej o zdolności przetwarzania 20 ton na dobę w Zakładzie Utylizacyjnym w Mirosławcu. Obowiązek uzyskania pozwolenia zintegrowanego dla przedmiotowej instalacji wynika z zaliczenia jej na podstawie pkt. 6, ppkt 7 załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 roku *w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości* (Dz. U. nr 122, poz. 1055) - do instalacji do unieszkodliwiania lub odzysku padłych lub ubitych zwierząt oraz odpadowej tkanki zwierzęcej o zdolności przetwarzania ponad 10 ton na dobę.

POLSKIE ZAKŁADY ZBOŻOWE SPÓŁKA Z O.O. W WAŁCZU

Zakład posiada pozwolenie zintegrowane na eksploatację instalacji do produkcji lub przetwórstwa produktów spożywczych z surowych produktów roślinnych o zdolności produkcyjnej ponad 300 ton wyrobów gotowych na dobę. Zakład prowadzi procesy związane z przechowywaniem i przetwarzaniem ziarna zbóż. Oprócz tego w budynku młyna zorganizowano mieszalnię pasz treściwych dla zwierząt. Podstawowy przedmiot działalności: produkcja i sprzedaż: pasz treściwych dla trzody chlewnej i drobiu; żywca drobiowego; mąki pszennej i otrąb; usługi: skup, suszenie, czyszczenie ziarna zbóż/rzepak; przechowywanie zbóż/rzepak w elewatorach. W ramach Zakładu funkcjonują: kotłownia parowa - wyposażona w kocioł parowy ED-2/08 o mocy nominalnej 1280 kW i sprawności 90% opalany gazem ziemnym GZ-50; suszarnia zboża wyposażona w dwa piece o mocy nominalnej 790 kW i sprawności 90,5% każdy - opalany gazem ziemnym GZ-50; młyn pszenny w skład którego wchodzi: linia czyszczenia czarnego, linia czyszczenia białego, młyn właściwy, mieszalnia, magazyn produktów, pakownia, spedycja; elewator - spichlerz zbożowy o pojemności 20.000 Mg; mieszalnia pasz - obiekt służący do produkcji pasz treściwych dla zwierząt w cyklu zamkniętym.

DE HEUS SP. Z O.O. (ZAKŁAD W WAŁCZU)

De Heus Group jest międzynarodową firmą z wiodącą pozycją w przemyśle żywienia zwierząt hodowlanych. Firma została założona w roku 1911 r. i ma swoje korzenie w Holandii. Aktualnie międzynarodowa grupa działa w 45 krajach Europy, Azji, Bliskiego Wschodu, Afryki i Ameryki Łacińskiej. De Heus Group należy obecnie do 20 światowych liderów wśród dostawców pasz. Spółka posiada pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do atmosfery z instalacji zlokalizowanej na terenie Wytwórni Pasz w Wałczu przy ul. Kołobrzeskiej 43. W Zakładzie w Wałczu produkowane są pasze przeznaczone do karmienia zwierząt inwentarskich. Część pasz produkowanych w wytwórni podlega granulacji. Wydajność produkcyjna wytwórni pasz uzależniona jest od rodzaju wytwarzanej paszy, tj. przyjętych założeń technologicznych, a także zdolności przerobowych poszczególnych maszyn i urządzeń, wchodzących w skład instalacji energetycznej i technologicznej. Surowcami są: - ok. 60% - zboża, - ok. 40% - dodatki pochodzenia mineralnego i roślinnego.

VNH FABRYKA GRZEJNIKÓW SP. Z O.O. W WAŁCZU - ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ

VOGEL&NOOT

Firma VOGEL&NOOT to wiodący w Europie producent technologii grzewczych. Firma VOGEL&NOOT oferuje zaawansowane technologie emisji ciepła oraz najwyższy komfort cieplny, a jednocześnie przestrzega zasad ochrony środowiska naturalnego. Produkcja obejmuje: m.in. grzejniki płytowe, grzejniki płytowe z płaskim frontem, grzejniki modernizacyjne, grzejniki rurowe, grzejniki dekoracyjne, grzejniki konwektorowe dostępne w szerokiej palecie barw oraz systemy ogrzewania podłogowego i systemy kominowe.

Źródło: http://www.vogelundnoot.org/company/100_103_PLK_HTML.htm

TRUMPF MAUXION CHOCOLATES SP. Z O.O. (ZAKŁAD W TUCZNIE)

Trumpf Mauxion Chocolates Sp. z o.o. to część jednego z największych producentów wyrobów czekoladowych – Ludwig Schokolade GmbH. Firma specjalizuje się przede wszystkim w produkcji czekolad w tabliczkach.

Przedsiębiorstwo Prywatne Handlowo-Usługowe PETROL-HAWEN Sp. z o.o. z Piły. Hurtownia Paliw Płynnych w Wałczu

Przedsiębiorstwo Prywatne Handlowo-Usługowe PETROL-HAWEN Sp. z o.o. z Piły, na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej figuruje w rejestrze potencjalnych sprawców poważnych awarii przemysłowych.

Zdjęcie pochodzi ze strony internetowej: <http://www.petrolhawen.pl/hurtownia.htm>

EKOMECH SP. Z O.O. W WAŁCZU

Ekomech Sp. z o.o. jest nowoczesną, doświadczoną firmą, która kompleksowo świadczy usługi w branży stalowej. Firma posiada szerokie grono stałych, długoletnich klientów w Polsce, Europie Zachodniej i Skandynawii. Profil działalności: projektowanie budowlanych konstrukcji stalowych (własne biuro projektowe i technologiczne), produkcja budowlanych konstrukcji stalowych, montaż budowlanych konstrukcji stalowych, realizacja zleceń indywidualnych – produkcja innych wyrobów stalowych. Roczna zdolność produkcyjna: 5000 ton. Źródło: <http://www.ekomech.com.pl/>

DRUT-PLAST Fabryka Kabli i Przewodów Sp. z o.o. w Wałczu

DRUT-PLAST[®]
Fabryka Kabli i Przewodów Sp. z o.o.

Drut-Plast Sp. z o.o. jest jednym z najbardziej znaczących producentów kabli i przewodów w Polsce. Ponad 6 tys. konstrukcji kabli i przewodów produkowanych przez firmę Drut-Plast dostarczane jest do ponad 1000 odbiorców w kraju jak i zagranicą. Produkowane wyroby posiadają certyfikaty potwierdzające ich wysoką jakość - zgodną z wymogami określonymi w międzynarodowych standardach. Firma Drut-Plast jest uznanym i sprawdzonym dostawcą kabli i przewodów stosowanych przez wiodące firmy głównie z sektora energetycznego i wydobywczego.

Źródło: <http://www.drutplast.com.pl/index.php?module=Pages&action=get&id=3>

ALBATROS ALUMINIUM SP. Z O.O. ZAKŁAD PRODUKCYJNY W WAŁCZU

Producent światowej klasy profili aluminiowych. Albatros Aluminium Sp. z o.o. dysponuje nową prasą produkcji włoskiej, przeznaczoną do wałków o rozmiarze 7". Nowoczesne rozwiązania zastosowane w procesie produkcji, w tym wykorzystanie innowacyjnej w skali światowej linii technologicznej oraz stopów lean aluminium pozwoliły na uzyskanie przez Albatros Aluminium Sp. z o.o. statusu beneficjenta funduszy unijnych w ramach działania 4.4 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Spółka podjęła działania w sferze organizacji i zarządzania środowiskowego zgodnie z normą ISO 14001:2004. Źródło: <http://www.albatros-aluminium.com/pl/o-firmie/kim-jestesmy/>

ŻYWIEC ZDRÓJ S.A. Zakład Nr 3 w Mirosławcu

Żywiec Zdrój jest największym producentem wody butelkowanej w Polsce. Zakład Nr 3 w Mirosławcu posiada pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód obejmujące: pobór wód podziemnych ujmowanych z formacji czwartorzędowych, odprowadzenie wód popłucznych i pochłodniczych oraz wód opadowych i roztopowych.

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Import-Export BROSET Sp. z o.o. w Wałczu

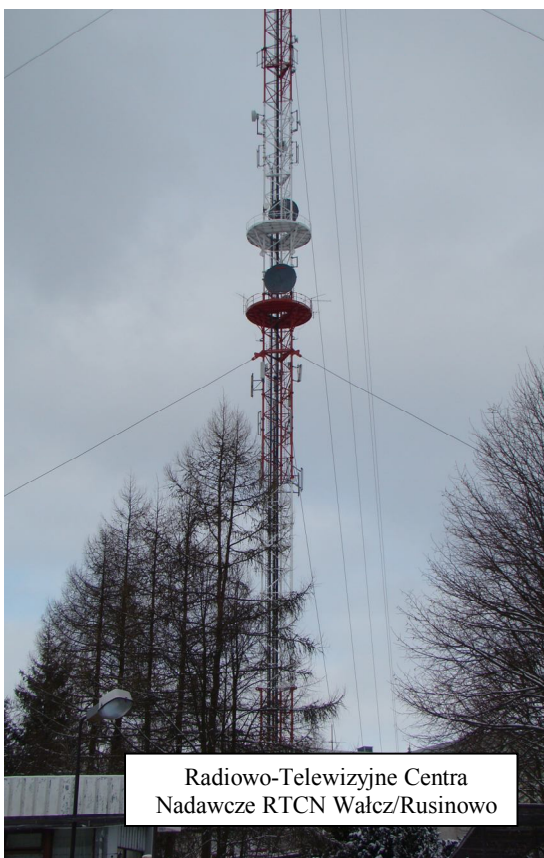
Profil działalności: wykonywanie konstrukcji stalowych, sprzedaż farb antykorozyjnych o szerokim asortymencie, sprzedaż sworzni Köco/ Nelson oraz osprzętu zgrzewarek do sworzni, zgrzewanie łukowe sworzni Köco/ Nelson na zamówienie- również u klienta, malowanie elementów w profesjonalnej kabinie lakierniczej IRYD PR, czyszczenie strumieniowe wyrobów stalowych do SA 2,5, wycinanie termiczne (wypalanie) blach na portalowej maszynie Szafir CNC firmy Eckert, usługi spawalnicze na wysokiej klasy urządzeniach spawalniczych, usługi dźwigowe.

2. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE (PEM)

2.1. Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Normy środowiskowe w celu ochrony ludności przed promieniowaniem elektromagnetycznym określają przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

W środowisku występują dwa rodzaje źródeł promieniowania elektromagnetycznego: naturalne oraz sztuczne. Przepisy prawa odnoszą się do sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych, takich jak: obiekty elektroenergetyczne (stacje i linie elektroenergetyczne oraz elektrownie), obiekty radiokomunikacyjne (stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej) oraz obiekty radiolokacyjne (wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji). Najlichniesze źródła PEM stanowią obiekty elektroenergetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Wpływ prom. elektromagnetycznego na środowisko zależy od wysokości jego natężenia oraz częstotliwości, stąd dopuszczalne wartości poziomów pól (mierzone składową elektryczną, składową magnetyczną i gęstością mocy) dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dla miejsc dostępnych dla ludności, określone są w kolejnych pasmach częstotliwości.

Wyniki pomiarów monitoringu PEM na obszarze Powiatu Wałeckiego w 2010 i 2011 roku (Źródło: WIOŚ)

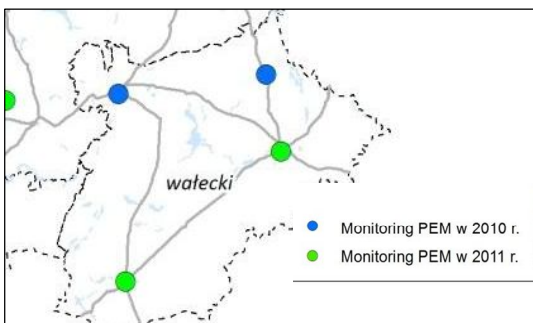
Lokalizacja	Gmina	Powiat	Wynik składowej elektrycznej [V/m]
Mirosławiec, ul. Sprzymierzonych	Mirosławiec	wałecki	0,37
Golce	Wałcz	wałecki	0,1

Lokalizacja	Gmina	Powiat	Wynik składowej elektrycznej [V/m]
Wałcz, ul. Bracka	Wałcz	wałecki	0,71
Człopa, ul. Kolejowa	Człopa	wałecki	0,24

Do największych obiektów na terenie powiatu zaliczyć należy:

- Radiowo-Telewizyjne Centra Nadawcze RTCN Wałcz/Rusinowo

2.2. Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Zasadniczy problem w procesach decyzyjnych lokalizacji źródeł promieniowania wiąże się z brakiem zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, wskazań oraz przeciwwskazań dotyczących lokalizacji inwestycji z grupy: dla których istnieje potrzeba przeprowadzenia pełnej oceny oddziaływania inwestycji na środowisko oraz z grupy dla których taki obowiązek może być stwierdzony. Obawy mieszkańców wynikają w wielu przypadkach z niedostatecznej wiedzy na temat źródeł, zasięgu i oddziaływań pól elektromagnetycznych czy też skutków zdrowotnych, co w konsekwencji może powodować konflikty. W celu ich uniknięcia, lokalizacja nowych

obiektów stacji bazowych powinna podlegać szczegółowym analizom dokumentacji technicznych, przepisów prawa oraz powinna uwzględniać stanowisko społeczne. W powiecie wałeckim eksploatacja instalacji z tej grupy nie wiąże się z ustanawianiem obszarów ograniczonego użytkowania (brak sygnałów z WIOS o stwierdzeniu występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól).

Czynniki pozytywne:

- brak udokumentowanych przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu,

Czynniki negatywne:

- dynamiczny rozwój telefonii komórkowej, wzrost liczby stacji bazowych telefonii, przez co zwiększa się ilość źródeł promieniowania i obszar ich oddziaływania,
- pogorszenie estetyki krajobrazu,

Potencjalne problemy:

- „podchodzenie” zabudowy mieszkaniowej pod linie energetyczne,
- wprowadzanie do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego zapisów dotyczących prawidłowej lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego
- konieczność wprowadzenia zakazu lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w strefie oddziaływania linii elektroenergetycznych.

2.3. Uruchomienie Głównego Punktu Zasilania Wałcz-Północ

W ramach realizacji inwestycji powstała stacja transformatorowa GPZ 110/15kV Wałcz Północ, linie 110kV zasilającej projektowany GPZ 110/15kV Wałcz Północ oraz linie kablowe SN 15kV stanowiących

powiązanie istniejących linii SN 15kV z projektowanym GPZ 110/15kV Wałcz Północ. Budowa trwała od października 2011 roku. Jej całkowity koszt wyniósł 12 748 950 złotych. Wsparcie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Zachodniopomorskiego to kwota 3 962 000 złotych. Do tej pory obszar objęty realizacją projektu zasilany był długimi liniami SN 15 kV, maksymalnie obciążonymi, z dużą ilością stacji transformatorowych, co nie dawało możliwości wykonania przyłączeń o większej mocy i powodowało zagrożenia związane z występowaniem awarii i spadków napięcia. Realizacja inwestycji spowoduje zwiększenie zdolności przesyłowych sieci

energetycznej na poziomie 14 MW na terenie miasta i gminy Wałcz, przyczyniając się do poprawy jakości, pewności i możliwości zasilania energetycznego całego Pomorza Zachodniego. Ograniczeniu ulegną także straty energii elektrycznej co przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego regionu, a to może stanowić zachętę dla potencjalnych inwestorów do lokowania inwestycji w tej części województwa zachodniopomorskiego. Ponadto w efekcie przeprowadzonej inwestycji zwiększy się długość sieci elektroenergetycznych. Wyniesie ona ponad 2 km (w tym 0,47 km linii napowietrznej 110 kV i 1,61 km linii kablowych 15 kV). Dostęp do niej będzie miało odąd ponad 5 tysięcy osób. Projekt zrealizowany został w ramach Osi 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej, Działania 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna, w ramach Poddziałania 2.2.2 Sieci elektroenergetyczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013. Wałecki GPZ to tylko element dużego projektu. Dopiero budowa linii napowietrznej 110 kV relacji Mirosławiec - Czaplunek zrealizuje cel, którym jest zapewnienie wspomnianego bezpieczeństwa energetycznego regionu. Aktualnie na 27-kilometrowym odcinku linii, zrealizowano część fundamentów z uziemieniami i słupami oraz podwieszono częściowo przewody. Zakończenie zadania planowane jest na koniec 2013 roku.

Źródło: Opracowano na podstawie informacji opublikowanej na stronie internetowej

http://www.wzp.pl/umwzp/biuro_informacji/p-r-m-a-20602/aktualnosci.htm

Zdjęcie: <http://www.izba.ziemiawalecka.pl>

3. KLIMAT AKUSTYCZNY

3.1. Ocena akustyczna obszarów Powiatu Wałeckiego

W 2011 roku w ramach drugiego etapu mapowania powstała mapa akustyczna dla dróg krajowych, po których porusza się ponad 3 000 000 pojazdów rocznie. Za jej wykonanie odpowiedzialna była Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA). Opracowanie obejmuje 30 odcinków dróg krajowych na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Wykaz odcinków o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie wyznaczonych na podstawie GPR 2010 w Powiecie Wałeckim. Źródło: <http://www.gddkia.gov.pl>.

l.p.	Numer drogi		Opis odcinka			
	krajowa	E	Pikietaż		Długość (km)	Nazwa
			początek	koniec		
1.	10	-	152,2	153,3	1,071	WAŁCZ /PRZEJŚCIE/
2.	22	-	166,2	167,3	1,131	WAŁCZ/PRZEJŚCIE/

Drogi o natężeniu ruchu 3 000 000 pojazdów rocznie kwalifikowane są zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzanie map akustycznych, oraz sposobów określania granic terenów objętych tymi mapami, jako obiekty, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach. Tym samym, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad jako zarządca dróg o ww. natężeniu ruchu, zobowiązana jest do cyklicznej realizacji map akustycznych dla tego typu inwestycji. Zakres przeprowadzonych analiz oraz zawartość tematyczna opracowania wynika z zapisów Prawa ochrony środowiska oraz z Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy. W myśl art. 3 Dyrektywy niniejsze mapy akustyczne mają charakter map strategicznych, służących do określenia skali zagrożeń hałasem komunikacyjnym na poziomie krajowym, dlatego ich wyników nie należy interpretować w skali szczegółowej, większej niż skala bazowa opracowania (1:10 000). Mogą one służyć do identyfikacji obszarów zagrożonych hałasem, dla których należy wykonać oceny szczegółowe wpływu hałasu w większej skali.

Wskaźniki L_{DWN} i L_N zostały przyjęte i wprowadzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14.06.2007 r. (Dz.U. 2007 Nr 120, poz. 826) w celu ujednoczenia interpretacji stanu zagrożenia hałasem ze standardami obowiązującymi na terenie pozostałych krajów Unii Europejskiej.

Źródło: <http://www.gddkia.gov.pl/pl/1815/Zakres-opracowania>

ruch	liczba	motocykle	sam. osobowe, mikrobusy	lekkie sam. ciężarowe	samochody ciężarowe		autobusy	ciągniki rolnicze
					bez przyczepy	z przyczepą		
WAŁCZ /PRZEJŚCIE/ Pikietaż: początek - 152,2 koniec - 153,3; długość: 1,07 km								
SDR	10059	78	7447	882	459	1063	96	34
SRW	2203	26	1640	136	73	307	19	2
SRN	1339	1	599	152	106	473	8	0
WAŁCZ /PRZEJŚCIE/ Pikietaż: początek - 166,2 koniec - 167,3; długość: 1,13 km								
SDR	10044	95	8355	868	170	339	195	22
SRW	3059	32	2731	147	30	86	32	1
SRN	1032	6	702	168	38	102	12	4

Legenda:

SRD - średni ruch dzienny (6:00-18:00) , SRW - średni ruch wieczorny (18:00-22:00), SRN - średni ruch nocny (22:00 - 6:00)

1. Poziomy dźwięku w środowisku określone poprzez wskaźnik L_{DWN} w Powiecie Wałeckim (GDDKiA)

wskaźnik L_{DWN}	Powiat Wałecki				
	55-60 dB	60 - 65 dB	65 - 70 dB	70 - 75 dB	> 75 dB
poziomy dźwięku w środowisku	Stan warunków akustycznych				
	niedobry	zły		bardzo zły	
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,252	0,177	0,111	0,111	0,059
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,465	0,372	0,269	0,246	0,154
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	1,405	1,121	0,813	0,747	0,470

L_{DWN}^* - oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

* Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} (Dz.U.2010.215.1414)

<i>DK 10 (zabudowa na odcinku Wałcz Przejście)</i>	<i>DK 10 (zabudowa na odcinku Wałcz Przejście)</i>
<i>DK 10 i 22 (zabudowa na odcinku Wałcz Przejście)</i>	<i>DK 22 (zabudowa na odcinku Wałcz Przejście)</i>

Fot. Tomasz Latałski. Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa.

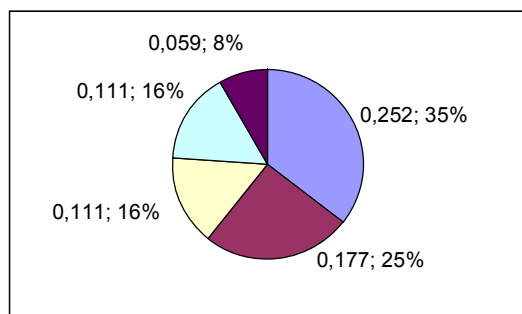
2. Poziomy dźwięku w środowisku określone poprzez wskaźnik L_N – w Powiecie Wałeckim

wskaźnik L_N	Powiat Wałecki				
	50-55 dB	55-60 dB	60 - 65 dB	65 - 70 dB	> 70 dB
poziomy dźwięku w środowisku	Stan warunków akustycznych				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,229	0,148	0,110	0,079	0,029
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,402	0,328	0,267	0,156	0,070
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	1,211	0,992	0,808	0,476	0,214

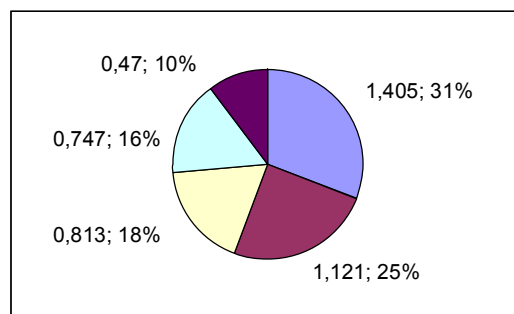
L_N^* - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

* Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu LDWN (Dz.U.2010.215.1414)

■ 55-60 dB ■ 60 - 65 dB ■ 65 - 70 dB ■ 70 - 75 dB ■ > 75 dB

Powierzchnia obszarów zagrożonych [km²] L_{DWN}

Liczba zagrożonych mieszkańców [tys.] L_{DWN}

3.2. Działania konieczne do podjęcia w celu eliminacji zagrożenia hałasem

Hałas komunikacyjny jest głównym źródłem zakłóceń klimatu środowiska. Eskalacja hałasu drogowego w środowisku spowodowana jest wzrastającą liczbą pojazdów samochodowych i ciągników (w tym znacznym wzrostem liczby samochodów ciężarowych). Przeciwdziałanie hałasowi komunikacyjnemu jest działaniem długookresowym rozłożonym na lata.

narzędzia administracyjno-prawne:

- tworzenie (przez rady gmin) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem:
 - planowania nowych tras w bezpiecznej akustycznie odległości od terenów mieszkalnych,
 - lokalizowanie w pobliżu tras budynków handlowo-usługowych (a nie mieszkalnych),
 - opracowanie standardów akustycznych danego terenu,
- ustanawianie obszarów ograniczonego użytkowania (przez rady powiatów)

planowanie ruchu komunikacyjnego:

- budowa obwodnic miast,
- budowa dróg ekspresowych,
- ograniczenie przepustowości ulic i dopuszczalnej prędkości (egzekwowanie ograniczenia prędkości),
- wprowadzenie obszarów, z których całkowicie wyeliminowano ruch tranzytowy,
- wprowadzenie obszarów cichych np. w „starówkach” miast,

zastosowania technicznych środków zaradczych stosowanych przy źródłach hałasu:

- remonty dróg,

- wymiana taboru na nowszy,

zmniejszenia przenoszenia dźwięku:

- ekrany akustyczne,
- nasadzenia drzew,
- pasy zieleni
- zabudowa niemieszkalna mająca na celu ochronę budynków mieszkalnych – np. garaże, obiekty handlowe itp. (ochrona w strefie imisji),
- kombinacja ekranu ziemnego z ekranem akustycznym,
- wymiana stolarki okiennej i izolacja ścian budynków

prowadzenie monitoringu hałasu komunikacyjnego oraz przemysłowego

Czynniki pozytywne:

- rosnące rozpoznanie miejsc zagrożenia hałasem,
- podejmowane działania zapobiegawcze (projektowanie obwodnic miast, remonty nawierzchni) oraz ograniczające rozprzestrzenianie się hałasu w środowisku (ekrany akustyczne),
- wzrastająca świadomość społeczeństwa,
- działania naprawcze, modernizacyjne prowadzone w zakładach przemysłowych.

Czynniki negatywne:

- niewystarczające działania naprawcze w stosunku do miejsc, gdzie występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych.

Potencjalnymi problemami są:

- duża liczba mieszkańców narażona na hałas drogowy,
- słabe rozpoznanie miejsc przekroczeń poziomów dopuszczalnych w odniesieniu do hałasu komunikacyjnego
- stały wzrost natężenia ruchu,
- zła jakość dróg,
- brak obwodnic
- nakładanie się ruchu tranzytowego na ruch lokalny,
- rozciąganie się godzin szczytu komunikacyjnego,
- stały wzrost uciążliwości hałasu wywołanych przez ruch drogowy.

Wytyczne do realizacji:

1. Na etapie inwestycyjnym przedsiębiorca powinien zadbać, aby w fazie planowania i budowy zakładu zagadnienia związane z hałasem zostały uwzględnione przez projektanta. W przypadku zakładów przemysłowych celem jest wykonanie symulacji zasięgu uciążliwego oddziaływania akustycznego. Mogą się one okazać niezbędnymi dla określenia terenów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem, liczby ludności i posesji zagrożonych hałasem oraz prognozowania zmian klimatu akustycznego wokół zakładu np. w związku z podejmowanymi inwestycjami przeciwhałasowymi.
2. Należy dążyć do „eliminacji” tras komunikacyjnych o szczególnie dużym natężeniu strumienia ruchu pojazdów z najbliższego otoczenia obiektów i terenów chronionych, zwłaszcza przy znacznym udziale pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu. W tym celu często niezbędne są modyfikacje układu komunikacyjnego polegające na budowie obwodnic lub inne zmiany w obrębie istniejącego układu. Należy jednak pamiętać, że przeniesienie ruchu z miejsc obciążonych akustycznie powoduje z jednej strony poprawę warunków w określonym miejscu, z drugiej natomiast pogarsza klimat akustyczny w otoczeniu trasy przejmującej część strumienia ruchu. W szczególnie newralgicznych punktach możliwe jest wprowadzenie, egzekwowanie, ograniczeń prędkości ruchu pojazdów. Pomocą w realnym przestrzeganiu wprowadzonych ograniczeń prędkości ruchu pojazdów może być odpowiednia koordynacja sygnalizacji świetlnej z dopuszczalną prędkością ruchu, a także - na etapie projektowania lub modernizacji - odpowiednie kształtowanie przekroju poprzecznego ulicy (stosowanie zwężenia przekroju poprzecznego, lokalizowanie wysepek). Istotna jest również poprawa jakości i wymiana nawierzchni jezdni w ramach prowadzonych prac remontowych.

3.3. Projektowana obwodnica Wałcza (S10)

Podstawowe informacje o inwestycji

- projektowana długość: około 17 km
- lata realizacji: po roku 2013

etap zrealizowany:

- złożenie wniosku o wydanie decyzji środowiskowej: 15.07.2010
- uzupełnienie materiałów do wniosku o wydanie decyzji środowiskowej: 21.01.2011
- uzyskanie decyzji środowiskowej: 30.08.2011
- opracowywanie dokumentacji projektowej - umowa podpisana 10.01.2012

Starosta Wałecki, decyzją z dnia 21 maja 2012 roku zatwierdził „Projekt robót geologicznych dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich i hydrogeologicznych dla budowy obwodnicy miasta Wałcz w ciągu drogi krajowej nr 10”.

Opis inwestycji:

1. Przebieg drogi

Przedmiotowy odcinek drogi ekspresowej S10 we wszystkich analizowanych wariantach rozpoczyna się ok. 1 500 m przed granicą administracyjną Miasta Wałcz, natomiast kończy się za miejscowością Witankowo. Początek oraz koniec obwodnicy ma miejsce na przecięciu z istniejącą DK 10.

2. Podstawowe parametry techniczne

klasa techniczna drogi S (ekspresowa), prędkość projektowa 100 km/h, prędkość miarodajna 110 km/h, skrajnia drogowa pionowa 4,7 m, skrajnia drogowa pozioma 0,5 m od krawędzi jezdni, obciążenie na oś 115 kN/oś

Parametry przekroju poprzecznego: ilość pasów ruchu 2 x 2 pasy ruchu, szerokość jezdni 2 x 7 m, szerokość pasa awaryjnego 2,5 m, szerokość pasa dzielącego 4,5 m (w tym dwie opaski po 0,5 m), szer. poboczy gruntowych 2 x 1,25 m

3. Zakres inwestycji

Budowa dwujezdniowej drogi ekspresowej, obiektów inżynierskich, dróg dojazdowych dla obsługi ruchu lokalnego, systemu odwodnienia, przebudowa dróg publicznych, sieci elektroenergetycznych, sieci wodociągowych oraz budowa infrastruktury służącej ochronie środowiska.

4. Obiekty inżynierskie

Wiadukty, mosty, przejazdy gospodarcze, przejścia dla zwierząt dużych, średnich, małych i płazów, przepusty.

Węzły: Chrząstkowo, Kołobrzaska, Ostrowiec, Witankowo

5. Ochrona środowiska

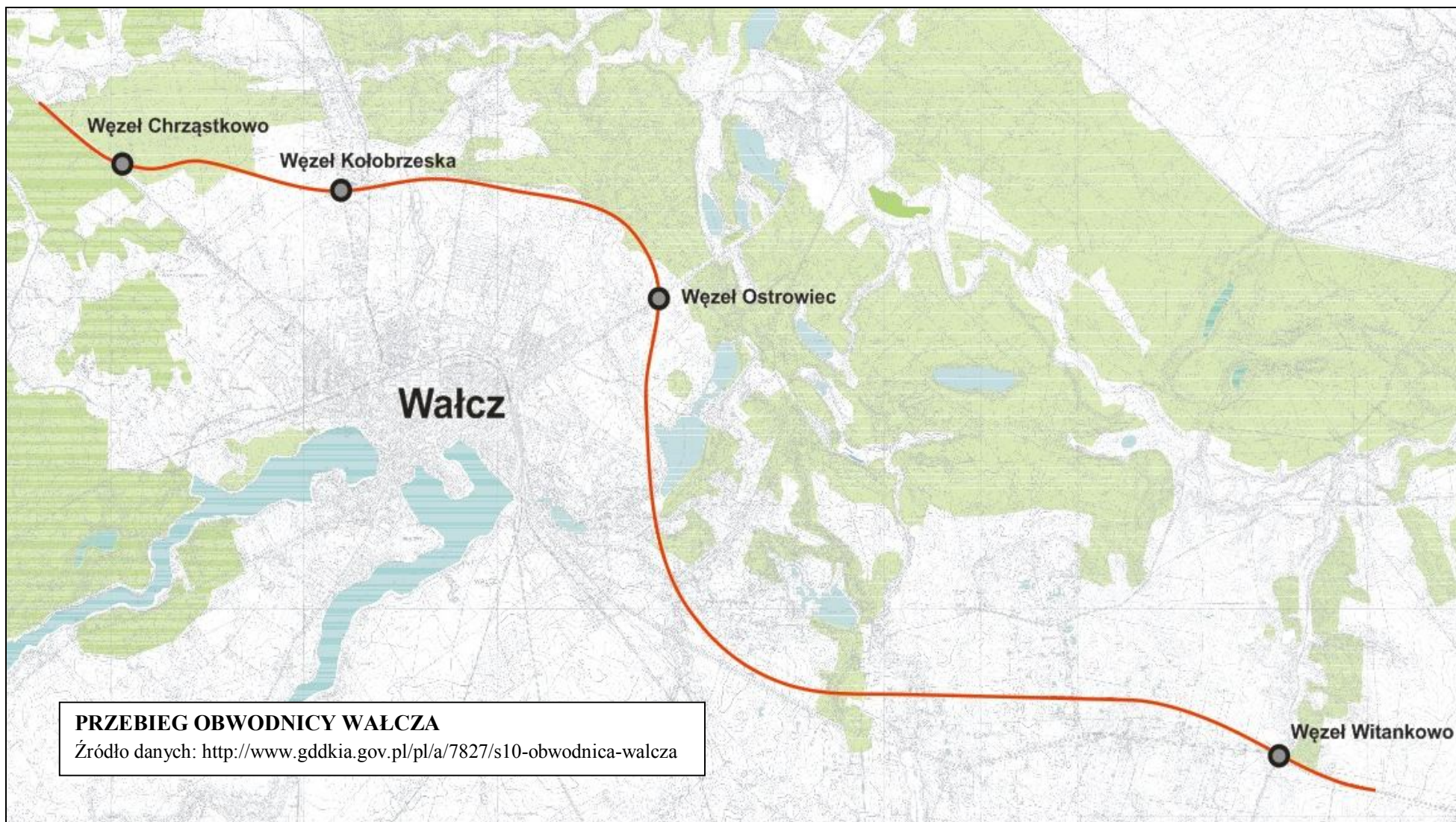
Przejścia dla zwierząt: na trasie przewiduje się budowę przejść dla zwierząt, w rekomendowanym wariantcie będzie to 11 przejść, w tym jedno przejście górne o szerokości 60 metrów i estakada o długości 210 metrów.

Ochrona przed zanieczyszczeniem wód: Kanalizacja i rowy sprowadzą wody do ziemnych, otwartych zbiorników retencyjno–infiltracyjnych. Mają one za zadanie złagodzenie fali spływu przed skierowaniem wód do odbiornika oraz redukcję stężeń zanieczyszczeń. Do oczyszczania wykorzystane będą naturalne procesy. Zbiorniki posiadały będą przelewy awaryjne oraz będą miały zapewniony dojazd dla ich okresowego czyszczenia. Wody opadowe przed wprowadzeniem do opisywanych zbiorników lub bezpośrednio do odbiorników będą podczyszczane w osadnikach lub piaskownikach.

ochrona przed nadmiernym hałasem

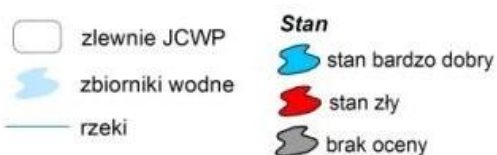
Celem ochrony akustycznej otaczającego terenu przewidziano budowę ekranów akustycznych.

Źródło danych: <http://www.gddkia.gov.pl/pl/a/7827/s10-obwodnica-walcza>

4. WODY POWIERZCHNIOWE

4.1. Ocena jakości wód powierzchniowych

Podstawę prawną do oceny jakości wód badanych w latach 2010-2011 stanowiło rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. Nr 257, poz. 1545) oraz wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Stan ekologiczny określa się w jednolitych częściach wód naturalnych, potencjał ekologiczny w sztucznych i silnie zmienionych. Stan/potencjał ekologiczny określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych fizykochemicznych, hydromorfologicznych i obecności substancji szczególnie szkodliwych dla wód (zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości wód¹.

Ryc. Ocena stanu JCW rzecznych badanych w latach 2010-2011 (WIOŚ Szczecin)

Ocenę stanu biologicznego wykonuje się w oparciu o badania fitoplanktonu, fitobentosu, makrofitów, makrozoobentosu oraz ichtiofauny. Klasyfikacja elementów biologicznych polega na dokonaniu wspólnej oceny badanych elementów poprzez przypisanie im jednej z 5 klas jakości. O wyniku oceny decyduje element biologiczny, któremu przypisano najniższą klasę. Należy zaznaczyć, że dla jezior, rzek oraz wód przejściowych i przybrzeżnych zakres badań biologicznych jest różny oraz nie wszystkie metody ocen elementów biologicznych są jeszcze dostępne.

Oceniane elementy fizykochemiczne (wspierające elementy biologiczne) podzielone zostały na grupy wskaźników charakteryzujących stan fizyczny, warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne, zasolenie, zakwaszenie i warunki biogenne. Rozporządzenie rozróżnia wartości graniczne dla klasy I i II, z wyłączeniem jezior, dla których ustalone są wartości graniczne jedynie dla klasy II. Jeśli wyniki badań nie spełniają kryteriów dla klasy II, jakość wód ocenia się jako „poniżej stanu/potencjału dobrego”.

Gdy stan elementu biologicznego jest umiarkowany (III klasa), słaby (IV klasa) lub zły (V klasa), wówczas danej JCW nadaje się taką samą klasę stanu ekologicznego. W przypadku gdy stan wskaźnika biologicznego jest bardzo dobry (I klasa) lub dobry (II klasa), w ocenie stanu ekologicznego należy uwzględnić również stan wskaźników fizykochemicznych i substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne oraz fakt uznania JCW za wody sztuczne lub silnie zmodyfikowane pod względem hydromorfologicznym. Jednolite części wód występujące na obszarach chronionych bądź z nimi powiązanych podlegają także ocenie pod względem spełnienia dodatkowych wymagań określonych dla tych obszarów. Ocena spełniania wymagań w punkcie pomiarowym ustanowionym dla danego celu jest oceną dla całej jednolitej części wód.

Stan chemiczny klasyfikuje się na podstawie wyników badań wskaźników chemicznych - substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym substancji priorytetowych. Normy środowiskowe dla substancji chemicznych zostały określone dla stężeń średniorocznych i maksymalnych. Jednolita część wód osiąga dobry stan chemiczny wówczas, gdy jednocześnie spełnione są dwa warunki: dopuszczalne stężenia średnioroczne i maksymalne (wyrażone jako 90 percentyl lub średnia roczna) dla poszczególnych wskaźników chemicznych nie są przekraczane.

Stan wód (stan dobry lub zły) wyznaczony jest przez gorszy ze stanów: ekologiczny lub chemiczny. W przypadku JCW, których stan/potencjał ekologiczny został sklasyfikowany poniżej dobrego lub też stan chemiczny sklasyfikowany został jako zły, stan wód określa się jako zły. Zasada ta dotyczy również takich części wód, które położone w obszarze chronionym nie spełniają wymagań jakościowych ustalonych dla tych obszarów.

¹ Klasa I – bardzo dobry stan ekologiczny, klasa II – dobry stan ekologiczny, klasa III – umiarkowany stan ekologiczny, klasa IV – słaby stan ekologiczny, klasa V – zły stan ekologiczny.

Rzeki. Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego rzek Powiatu Waleckiego w punktach monitoringu operacyjnego za 2010 rok

Lp	Nazwa rzeki	Nazwa JCW	Kod JCW	Kod ppk	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Typ abiotyczny	Silnie zmieniona lub sztuczna JCW (T/N)	Ppk zamyka JCW (T/N)	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód																									
									ELEMENTY BIOLOGICZNE											ELEMENTY FIZYKOCHEMICZNE									STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY					
									1. Stan fizyczny				2. Warunki tlenowe				3. Zasolenie				4. Zakwaszenie	5. Substancje biogenne												
									Fitoplankton - chlorofil „a”	Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO) I/	Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)	Klasa elementów biologicznych	Temperatura	Zawiesina ogólna	Tlen rozpuszczony	BZT5	ChZT-Mn	OWO	ChZT-Cr	Przewodność w 20 °C	Substancje rozpuszcz.	Siarczany	Chlorki	Wapń	Magnez	Odczyn pH	Azot amonowy	Azot Kjeldahla		Azot azotanowy	Azot ogólny	Fosfor ogólny	Klasa elementów fizykochemicznych (1-5)	Substancje szczególnie szkodliwe- specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne
1	Piławka	Piławka bez Żydówki	PLRW60001818866889	PL02S0101_0575	Piławka - most na drodze Kołatnik-Kłębowiec	18	N	T		II		II	I		I	II	PSD		I	I						I	I	I	I	I	I	PSD		III
2	Żydówka	Żydówka	PLRW600025188668849	PL02S0101_0577	Żydówka - m.Kołatnik	25	N	T	I			I	I		I	PSD	II		I	I						I	II	PSD	I	I	PSD	PSD	III	
3	Dobrzyca	Dobrzyca od Świerczyńca do ujścia	PLRW600020188668899	PL02S0101_0566	Dobrzyca - ujście do Piławy (m. Wiesiółka)	20	N	T		II		II	I	I	I	I	II		I	I						I	I	I	II	I	I	II		II

Źródło: WIOŚ Szczecin

Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego rzek w JCW monitoringu operacyjnego za 2010 rok

L.p.	Nazwa JCW klasyfikowanej	Kod JCW klasyfikowanej	Kod punktu pomiarowo-kontrolnego	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Typ abiotyczny		Słynie zmieniona lub sztuczna JCW (T/N)		Ppk zamyka JCW (T/N)		Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód																				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY					
											1. ELEMENTY BIOLOGICZNE										ELEMENTY FIZYKOCHEMICZNE (3.) I CHEMICZNE (4.3) WSPIERAJĄCE ELEMENTY BIOLOGICZNE															
											3.1 Stan fizyczny					3.2 Warunki tlenowe					3.3 Zasolenie					3.4 Zakwaszenie						3.5 Substancje biogenne				
											Fitoplankton - chlorofil „a” (µg/l)	Fitobentos (wskaźnik okrężkowy IO) ^v	Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)	Klasa elementów biologicznych	Temperatura (°C)	Zawiesina ogólna (mg/l)	Tlen rozpuszczony (mgO ₂ /l)	BZT5 (mgO ₂ /l)	ChZT-Mn (mgO ₂ /l)	OWO (mgC/l)	ChZT-Cr (mgO ₂ /l)	Przewodność w 20°C (µS/cm)	Substancje rozpuszczone (mg/l)	Siarczany (mgSO ₄ /l)	Chlorki (mgCl/l)	Wapni (mgCa/l)	Magnez (mgMg/l)	Odczyn pH	Azot amonowy (mgN-NH ₄ /l)	Azot Kjeldahla (mgN/l)		Azot azotanowy (mgN-NO ₃ /l)	Azot ogólny (mgN/l)	Fosfor ogólny (mgP/l)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.)	Ocena substancji szczególnie szkodliwych (grupa 4.3)
1	Dobrzyca od Świerczyńca do ujścia	PLRW60002018866899	PL02S0101_0566	Dobrzyca - ujście do Piławy (m. Wiesiółka)	20	N	T				0,566	II	15,4	15,0	7,9	2,3		12,6			345	242							8,1	0,21	0,82	2,54	3,30	0,18	II	II
2	Piławka bez Żydówki	PLRW60001818866889	PL02S0101_0575	Piławka - most na drodze Kołatnik-Kłębowiec	18	N	T				0,507	II	18,5		7,2	3,5		16,4			321	239							8,1	0,23	0,96	1,22	2,53	0,16	PSD	III
3	Żydówka	PLRW600025188668849	PL02S0101_0577	Żydówka - m.Kołatnik	25	N	T				21,7	I	19,9		7,1	7,5		14,1			479	339							8,0	1,26	3,25	1,16	4,59	0,44	PSD	III

Źródło: WIOŚ Szczecin

Legenda:

Potencjał ekologiczny
(grupa ¹⁾)

I
II
III
IV
V

stan bdb / potencjał maks.
stan db / potencjał db
stan / potencjał umiarkowany
stan / potencjał słaby
stan / potencjał zły

Potencjał ekologiczny
(grupa ¹⁾)

I
II
III
IV
V

stan / potencjał ekologiczny (grupa 3 i 4.3)

I
II
PSD

stan bdb / potencjał maks.
stan db / potencjał db
poniżej stanu / potencjału
dobrego

I
II
PSD

stan chemiczny (grupa 4.1 i 4.2)

DOBRY
PSD

stan dobry
poniżej stanu dobrego

DOBRY
ZŁY

stan dobry
stan zły

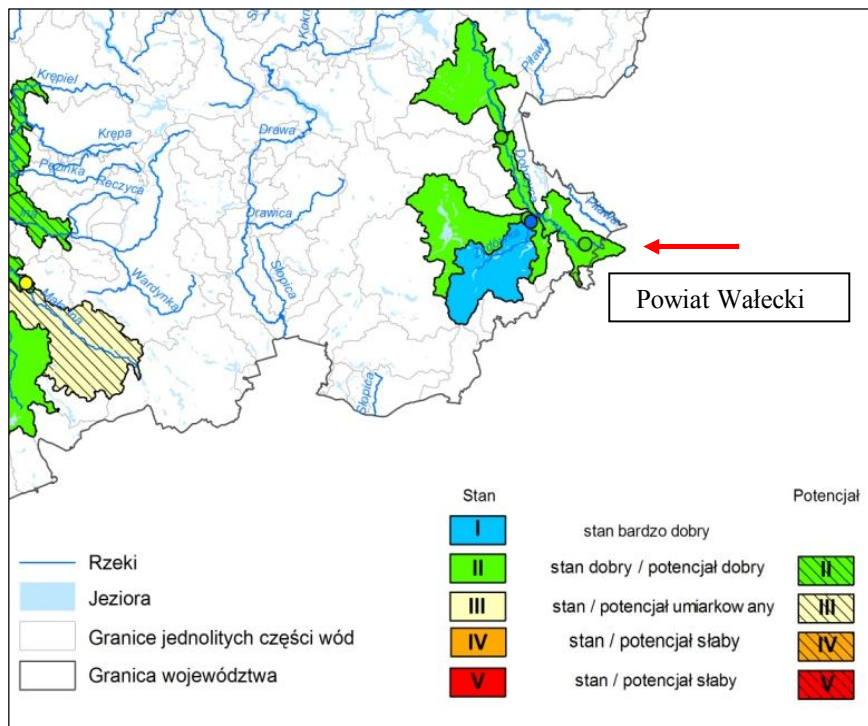
¹⁾ badania w zakresie wybranych wskaźników chemicznych

²⁾ Stan bdb / potencjał maks. dla grupy 4.3 przyjmujemy jedynie wtedy, gdy ocena elementów biologicznych i fizykochemicznych wskaże na stan bdb / potencjał maks

Ocena elementów biologicznych

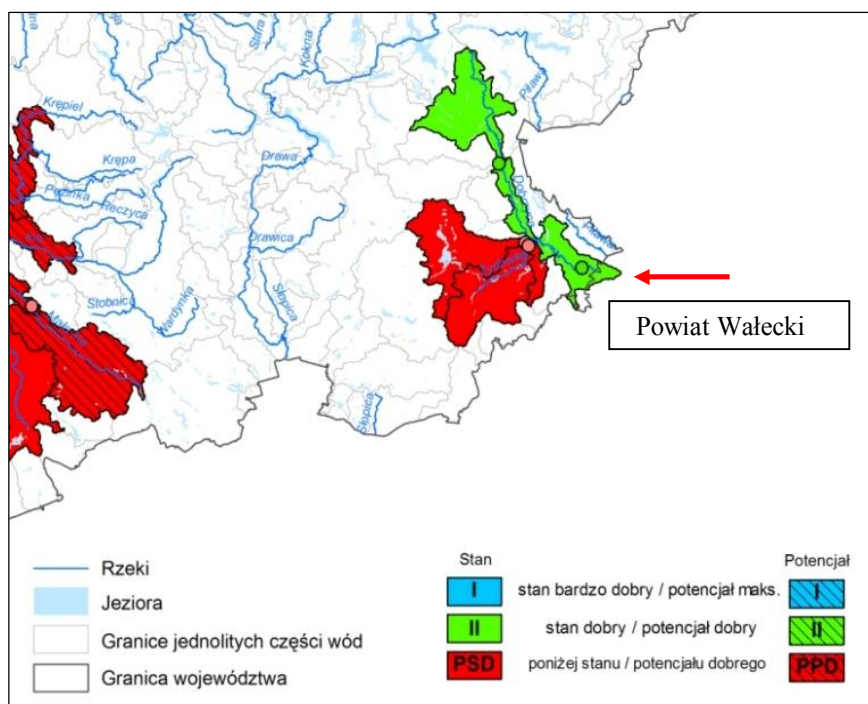
Oceny stanu wód w poszczególnych punktach pomiarowo – kontrolnych oraz dla jednolitych części wód (wg wykazu JCWz 2010 roku) dokonuje się w oparciu o przepisy rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz wytyczne otrzymane z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi GIOŚ, na podstawie wyników monitoringu operacyjnego wykonywana jest ocena stanu/potencjału ekologicznego i/lub ocena stanu chemicznego.

Stan/potencjał elementów biologicznych oceniano w oparciu o trzy grupy organizmów: fitoplanktonu, fitobentosu i makrofitów. W każdym punkcie przeprowadzono badania przynajmniej dwóch elementów biologicznych, a ich dobór uzależniony był od typologii abiotycznej jednolitej części wód, w której usytuowany był punkt pomiarowy oraz w oparciu o wrażliwość danego elementu na presję. Najczęściej stosowanym parametrem biologicznym był chlorofil „a”. Stan/potencjał wód określono jako dobry i bardzo dobry.

Wyniki oceny elementów biologicznych w punktach pomiarowo-kontrolnych i JCW badanych w 2010 roku (WIOŚ Szczecin)

Ocena elementów fizykochemicznych

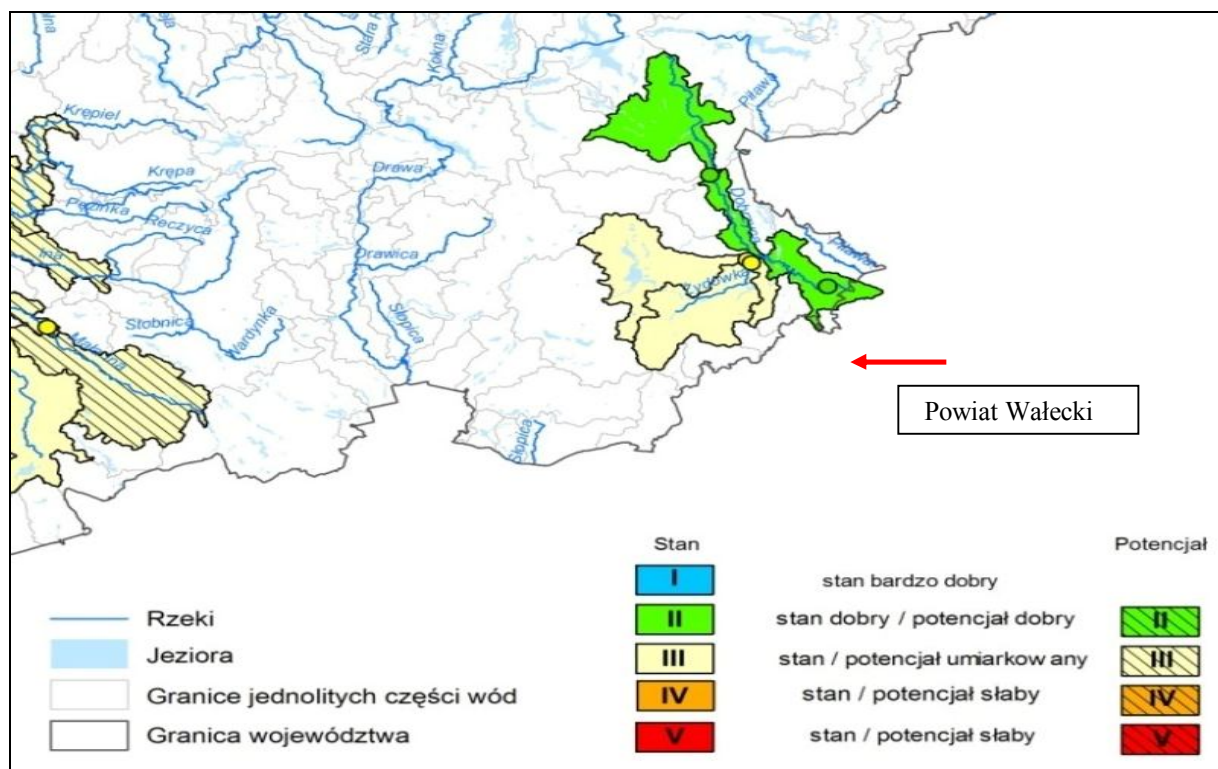
Ocenę fizykochemiczną przeprowadzono w oparciu o wyniki badań wskaźników wymienionych w załączniku 1 do rozporządzenia. Jakość wód w 37 punktach (68% badanych) oceniono poniżej stanu dobrego. Wartości graniczne dla dobrego stanu wód w większości przekraczały stężenia substancji charakteryzujących zanieczyszczenia organiczne. Ocenę jakości wód pogarszały również wyniki badań substancji biogenych. W Żydówce stwierdzono występowanie nadmiernej koncentracji biogenów

Wyniki oceny elementów fizykochemicznych w punktach pomiarowo-kontrolnych i JCW badanych w 2010 roku (WIOŚ Szczecin)

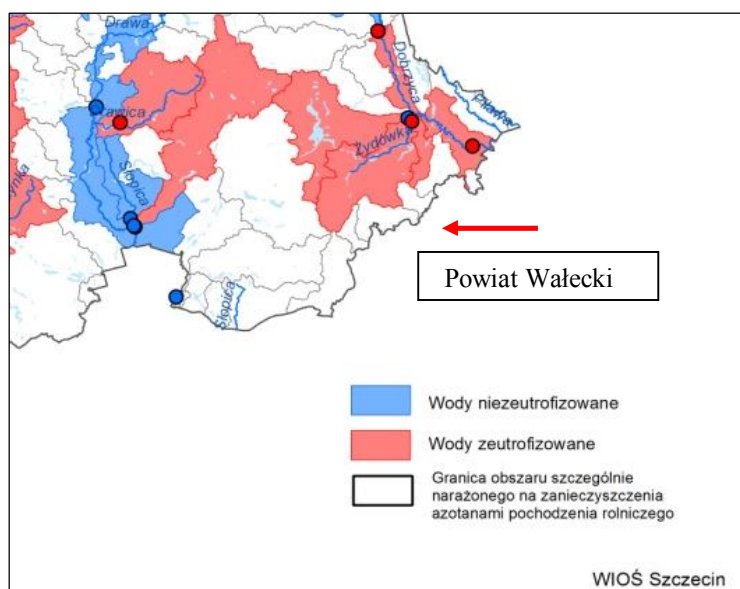

Stan/potencjał ekologiczny

Wyniki oceny stanu/potencjału ekologicznego w punktach pomiarowo-kontrolnych i JCW badanych w 2010 roku (WIOŚ Szczecin).

Ocena eutrofizacji wód rzecznych

W 2011 roku WIOŚ w Szczecinie dokonał oceny eutrofizacji wód. Podstawą tej oceny były wyniki badań rzek z lat: 2008-2010 zgodnie z opracowanymi w GIOŚ „Wytocznymi do oceny eutrofizacji wód za lata 2007 – 2009”. Do oceny przyjęto wyniki badań elementów biologicznych, w zależności od typu rzeki odpowiednio: chlorofil „a” lub fitobentos) i fizykochem. (wybrane wskaźniki charakteryzujące warunki biogenne oraz warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne: BZT5, OWO, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny oraz fosforany). W przypadku braku wyników badań elementów

biologicznych, ocenę eutrofizacji wykonano na podstawie elementów fizykochemicznych. Ocenę eutrofizacji wykonano dla pojedynczych punktów i dla jednolitych części wód. Jako wartość graniczną, powyżej której występuje eutrofizacja przyjęto stężenie właściwe dla dobrego stanu wód (II klasa) podane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008), a dla fosforanów za wartość graniczną dla stanu dobrego przyjęto 0,31 mg PO₄/l. Wody w danym punkcie pomiarowym lub w jednolitej części wód uznano za eutroficzne jeśli przynajmniej jeden z ocenianych wskaźników przekraczał wartość określoną dla II klasy jakości wód.

Jezióra. Ocena ekologiczna stanu wód.

Jezioro Zamkowe w Wałczu z ekoflokssem

W latach 2010-2011 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie przeprowadził badania J. Zamkowego w Wałczu w ramach „Programu państwowego monitoringu środowiska woj. zachodniopomorskiego na lata 2010-2012”. Jezioro zostało wytypowane do oceny z uwagi na prowadzone działania rekultywacyjne. Oceny dokonano w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz. 1008). Ocena dla fitoplanktonu, została wykonana na podstawie wyników badań biomasy ogólnej.

Zdjęcie. <http://www.wedkuje.pl/lowisko-zdjecia,jezioro-zamkowe,16737>

Dane identyfikacyjne Jeziora Zamkowego w sieci monitoringu (WIOŚ Szczecin).

Lp.	Nazwa jeziora	WPMS	Pow. (ha)	Kod jednolitej części wód	Rodzaj monitoringu	Uwagi
1.	Zamkowe	Tak	132,8	LW 10636	Operacyjny i operacyjno-celowy	R rekultywacja

Wskaźniki biologiczne i fizykochemiczne determinujące ocenę stanu Jez. Zamkowego (WIOŚ Szczecin).

Lp.	Nazwa jeziora	Typ abiotyczny	Ocena ekspercka WIOŚ		Wartości wskaźników, które nie spełniły wartości granicznych	Wartości graniczne dla stanu dobrego (II klasa)
			klasa	wskaźniki determinujące ocenę		
1.	Zamkowe	2a	V	biomasa fitoplanktonu / mg/l	30,85	2,4
				natlenienie wód /%/	0,0	>10
				fosfor ogólny /mg P/l/	0,20	0,06
				przezroczystość /m/	1,4	2,5
				azot ogólny /mg N/l/	2,97	2,5

Ocena Jeziora Zamkowego (2010) Typ abiotyczny: 2a (WIOŚ Szczecin)

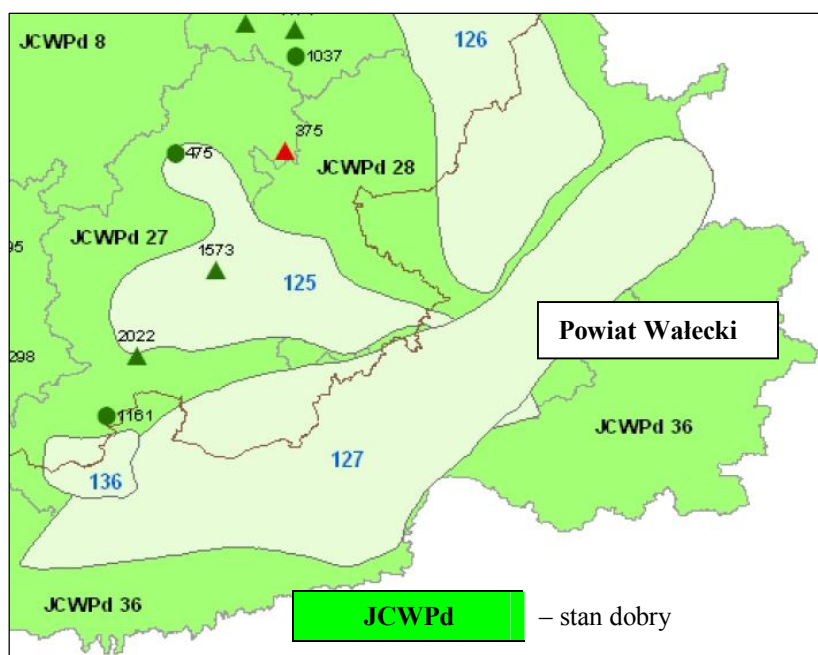
Indeksy biologiczne			Ocena biologiczna	Wskaźniki fizykochemiczne weryfikujące badania biologiczne					Substancje syntetyczne i niesyntetyczne	ocena stanu/potencjału ekologicznego	
PMPL	ESMI	IOJ		klasa	P-tot	N-tot	SD	PEW			Natlenienie wód
					mg P/l	mg N/l	metr	mS/cm	%	mg O ₂ /l	
0,038	brak badań	brak badań	V	0,195	II	1,3	II	1	-	brak badań	zły

Jezioro Zamkowe zaliczono do V klasy (zły stan ekologiczny). Akwen objęty jest rekultywacją. O ocenie zdecydowała niska wartość indeksu fitoplanktonowego PMPL, przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego dla fosforu ogólnego, przezroczystości oraz średniego nasycenia tlenem hypolimnionu. Od roku 2002 jezioro jest objęte działaniami rekultywacyjnymi. Jak dotąd, działania te nie przyniosły założonych rezultatów.

4.2. OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Ocena stanu wód

Klasyfikacja i ocena stanu chemicznego wykonana została w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20.04.2010 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 72, poz. 46). Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz identyfikacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych oraz

oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych ukierunkowanych na osiągnięcie dobrego stanu wód. Badania prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd).

Ryc. Stan chemiczny wód podziemnych w 2010 roku (WIOŚ Szczecin).

UWAGI. Na terenie województwa zachodniopomorskiego wyznaczono 17 JCWPd: 12 JCWPd w regionie wodnym Dolnej Odry i Pomorza Zachodniego (o numerach 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 24 i 25) oraz 5 JCWPd w regionie wodnym Warty (o numerach 26, 27, 28, 35 i **36**)

Nazwa punktu: Miroslawiec

Nr punktu wg MONBADA	Rodzaj monitoringu ⁽¹⁾	Stratygrafia ujętego poziomu wodonośnego	Typ wód ⁽²⁾	Typ ośrodka	Użytkowanie terenu	JCWPd ⁽³⁾	Klasa jakości wód ⁽⁴⁾				Wskaźniki determinujące jakość wód w 2010 roku ⁽⁴⁾			Wskaźniki przekraczające normy dla wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi w 2010 roku ⁽⁵⁾	Zawartość azotanów w 2010 roku (mg/dm ³)	Ocena stanu chemicznego wód w 2010 roku ⁽⁴⁾
							2007	2008	2009	2010	w klasie III	w klasie IV	w klasie V			
1573	MD	Q	G	porowy	las	27	III	.	.	II					0,30	dobry

Objaśnienia:

1) MD - krajowy monitoring diagnostyczny; MO - krajowy monitoring operacyjny;

2) W - wody wglębne; G - wody gruntowe;

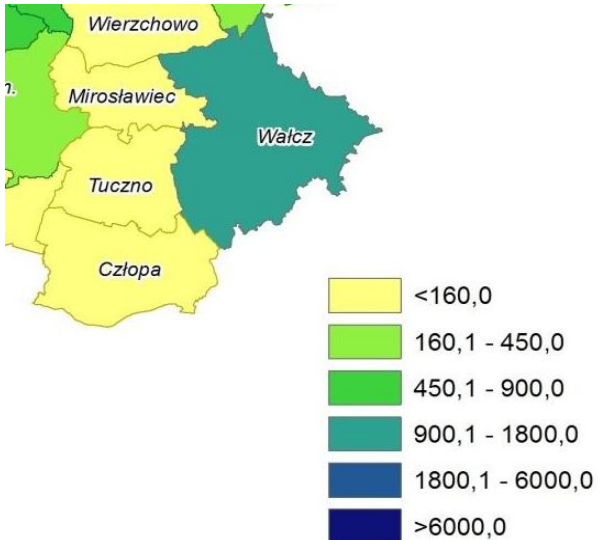
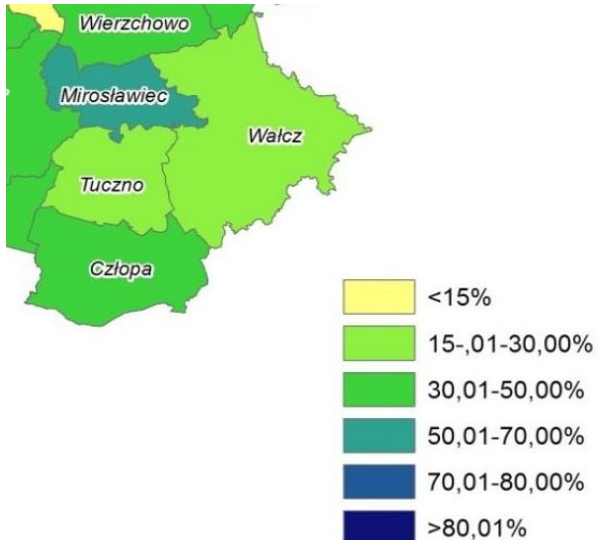
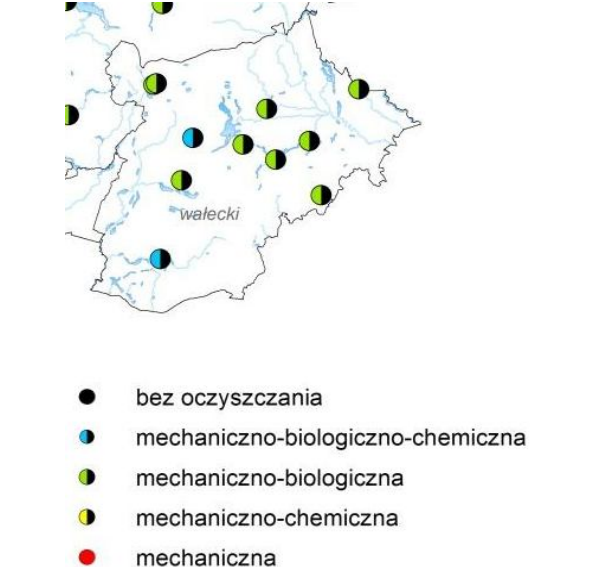
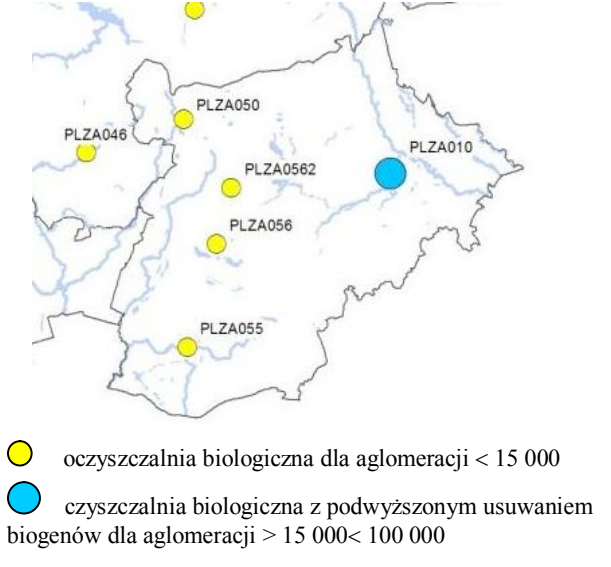
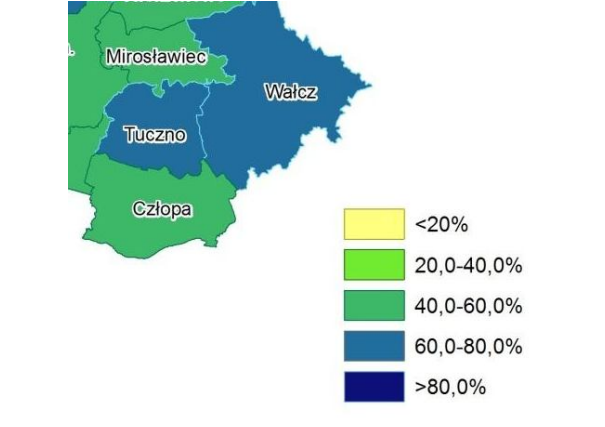
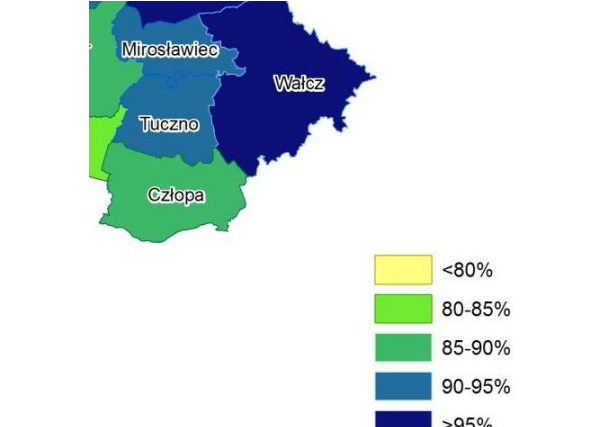
3) nr kodu JCWPd (Jednolita Część Wód Podziemnych),

4) w 2007 roku - ocena wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 roku w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz.U. Nr 32, poz. 284), w latach 2008-2010 ocena wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896);

5) ocena wg rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2010 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 72, poz. 466).

Gospodarka wodnościekowa

<p><i>Ilość ścieków przemysłowych i komunalnych ogółem w [dam³] (źródło: GUS)</i></p>	<p><i>Procent populacji mieszkańców powiatu niekorzystającej z oczyszczalni ścieków w 2010 roku</i></p>
	
<p><i>Lokalizacja oczyszczalni ścieków przemysłowych i komunalnych (źródło: WIOŚ Szczecin, RZGW)</i></p>	<p><i>Realizacja KPOŚK w 2010 roku (źródło: WIOŚ Szczecin)</i></p>
	
<p><i>Mieszkańcy korzystający z sieci kanalizacyjnej 2010 r.</i></p>	<p><i>Mieszkańcy korzystający z sieci wodociągowej 2010 r.</i></p>
	

Zagrożenia jakości wód powierzchniowych związane z zanieczyszczeniami obszarowymi

Do grupy zanieczyszczeń obszarowych zaliczają się zanieczyszczenia trafiające do środowiska wodnego z wodami opadowymi z terenów zurbanizowanych, z obszarów nieposiadających kanalizacji oraz zanieczyszczenia będące skutkiem działalności rolniczej i pochodzące z obszarów leśnych. Do głównych zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa należy zaliczyć przede wszystkim substancje biogenne zwłaszcza związki azotu i fosforu, których źródłem są nawozy naturalne i sztuczne niewykorzystywane przez rośliny uprawne. Do istotnych źródeł zanieczyszczeń należy zaliczyć również zanieczyszczenia związane z hodowlą zwierzęcą, w tym niewłaściwie zabezpieczone przyzmy obornika, nieszczelne zbiorniki na gnojówkę oraz zanieczyszczenia pochodzące z wybiegów otwartych.

Na wielkość zanieczyszczeń odprowadzanych z gospodarstw wiejskich wpływa w szczególności stopień skanalizowania obszarów wiejskich i możliwość oczyszczania ścieków powstających w gospodarstwie. Natomiast o przedostawaniu się zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego do wód powierzchniowych i podziemnych decyduje rodzaj i intensywność produkcji rolnej (ilość stosowanych nawozów sztucznych i naturalnych, sposób wykorzystania powierzchni ziemi, intensyfikacja produkcji zwierzęcej i rodzaj prowadzonej hodowli). Do czynników pośrednio wpływających na stopień zanieczyszczenia wód należą: klimat (w tym częstotliwość i intensywność opadów), rodzaj gleb decydujący o wymywaniu substancji biogenych (powodujących eutrofizację wód) oraz o przenikaniu zanieczyszczeń do wód podziemnych. Gleby lekkie charakteryzują się małym kompleksem sorpcyjnym i niską podatnością na zatrzymywanie wilgoci oraz zanieczyszczeń. W efekcie związki azotu są łatwiej wypłukiwane i szybciej przenikają do środowiska wodnego. Jednocześnie ze względu na ograniczone możliwości rolniczego wykorzystania gleb lekkich gospodarka rolna na tych obszarach z reguły nie jest intensywna. Ilość azotu i fosforu wprowadzana do gleby w wyniku nawożenia jest wskaźnikiem potencjalnego zanieczyszczenia wód substancjami biogennymi. Wprowadzony do gleby azot jest wykorzystywany przez rośliny i następnie usuwany ze środowiska wraz z produktami rolnymi. Część azotu ulega przemianom chemicznym, w wyniku których powstaje lotny amoniak oraz czysty azot, co powoduje zmniejszenie obciążenia gleb związkami azotu. Pozostające w glebie nadwyżki azotu są z niej wymywane i stanowią zagrożenie dla środowiska wodnego. Ze względu na ilość czynników decydujących o wielkości zanieczyszczeń obszarowych pochodzenia rolniczego trafiających do wód przy ocenie ich zagrożenia należy przede wszystkim uwzględnić czynniki bezpośredniego obciążenia środowiska, takie jak: intensywność produkcji roślinnej i zwierzęcej, sposoby wykorzystania gruntów, stosowanie nawozów oraz stopień skanalizowania obszarów wiejskich.

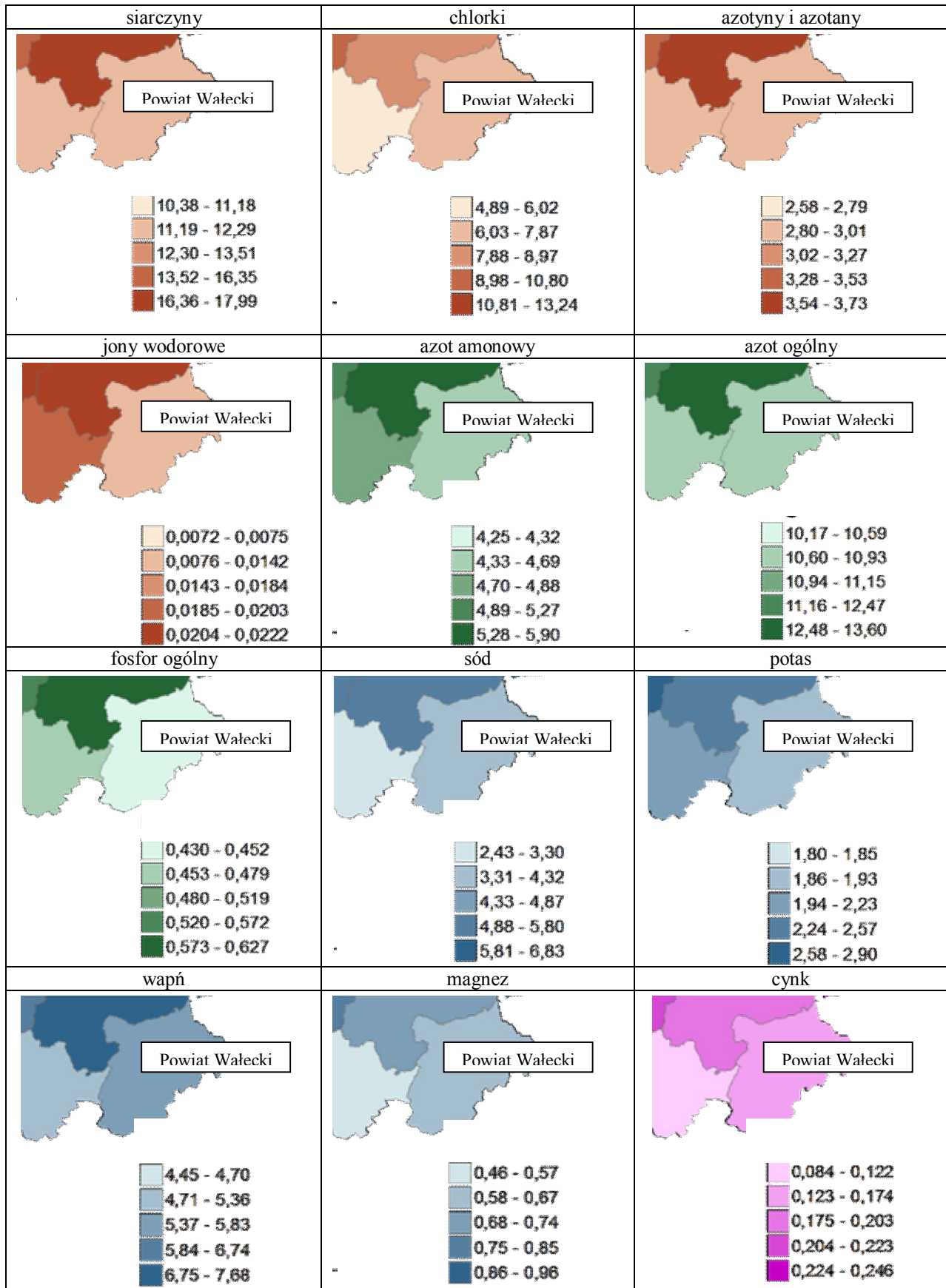
Podsumowanie

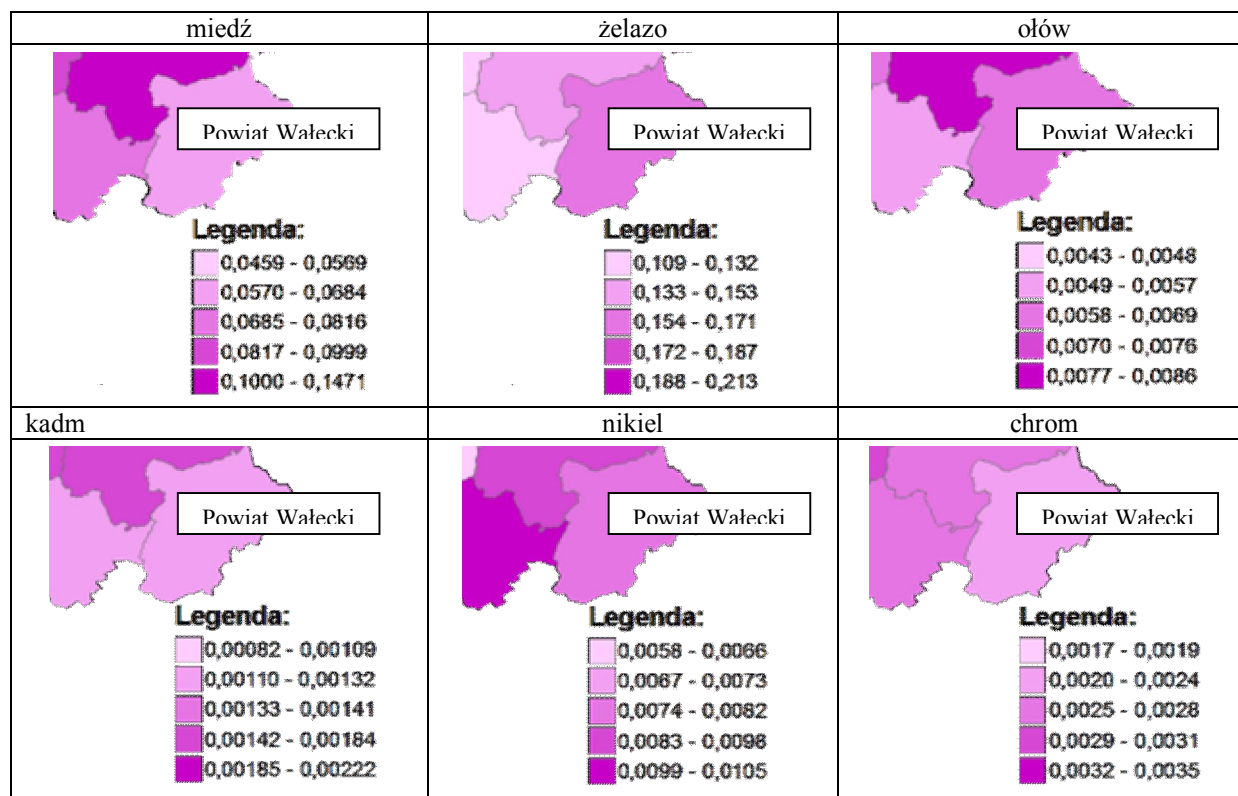
Zagrożenia jakości wód związane są głównie z nadmiernym poborem wód na cele bytowe i gospodarcze oraz z odprowadzaniem powstających zanieczyszczeń. W ostatnich latach pobór wód we wszystkich sektorach gospodarki ulegał systematycznemu zmniejszeniu w wyniku zmian w produkcji przemysłowej, zamykania obiegów wodnych, wprowadzenia wodomierzy oraz urealnienia kosztów zużycia wody. Zauważalnie zmniejszyła się ilość ścieków nieoczyszczanych. Równocześnie zmianie uległ sposób oczyszczania ścieków – metody oczyszczania mechanicznego i biologicznego zastępowane są stopniowo przez procesy oczyszczania ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów. Większość ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną jest oczyszczana, natomiast ścieki komunalne powstające w wyniku poboru wód z sieci wodociągowej, nieodprowadzane do kanalizacji, potencjalnie stanowią źródło zanieczyszczenia pobliskich cieków i zbiorników wodnych. Pomimo systematycznego wzrostu długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, będącego wynikiem działań podejmowanych na rzecz ochrony wód, nadal istnieje rozbieżność pomiędzy długością obydwu sieci. Procent populacji niemającej podłączenia do sieci kanalizacyjnej oraz liczba ludności niekorzystająca z kanalizacji na jednostkę powierzchni mogą być wskaźnikami oceny stopnia zanieczyszczenia wód przez ścieki bytowo-gospodarcze, nieodprowadzane siecią kanalizacyjną. Zagrożenia jakości wód związane z działalnością człowieka na obszarach wiejskich wynikają nie tylko z nieuregulowanej gospodarki ściekowej, ale również z niewłaściwego stosowania nawozów i prowadzenia intensywnej produkcji zwierzęcej. Zagrożenia dla środowiska będące skutkiem produkcji zwierzęcej związane są z intensywnością hodowli, ponieważ od wielkości pogłowia i rodzaju zwierząt zależy ilość ładunku azotu i fosforu wprowadzanego do środowiska wodnego.

4.3. CHEMIZM OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH I DEPOZYCJA ZANIECZYSZCZEŃ

Przestrzenny rozkład ładunków wniesionych na obszary Powiatu Wałeckiego w 2011 roku [kg/ha]

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża jest elementem Państwowego Monitoringu Środowiska. Zadanie jest realizowane na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB, Oddział we Wrocławiu i finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Analizy składu fizyczno – chemicznego opadów są wykonywane przez laboratoria wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska.

Zadanie ma na celu określanie rozkładu ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych z mokrym opadem do podłoża, w ujęciu przestrzennym i czasowym. Informacje o obciążeniu obszarów leśnych, gleb i wód powierzchniowych związkami zakwaszającymi, biogennymi i metalami ciężkimi deponowanymi z powietrza mogą być wykorzystywane przy tworzeniu i ocenie skuteczności programów ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, a także przy opracowywaniu bilansu nawozowego w gospodarce wodnej i leśnej.

5. JAKOŚĆ GLEB

Antropogeniczne przyczyny degradacji gleb są wynikiem zarówno złych praktyk rolniczych (nieumiejętne stosowanie nawozów i chemicznych środków ochrony roślin, zakwaszanie i zasolenie gleb), jak też szkodliwe oddziaływanie emisji zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych oraz przekazywanie gruntów rolniczych pod budownictwo i inwestycje infrastrukturalne.

Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Wałeckim

Zestawienie zbiorcze według stanu na dzień: 2013-01-01 (źródło danych: PODGiK)

Wyszczególnienie	Rodzaj jedn. teryt.	Użytki rolne							Grunty leśne oraz zadrz. i zakrz.	
		grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwis. trwałe	grunty rolne zabud.	grunty pod stawami	grunty pod rowami	lasy	zadrzewione i zakrzewione
		Powierzchnia w ha								
ewidencyjna	M	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	W	22202	89	1162	1081	314	16	127	28263	207
	Razem	22202	89	1162	1081	314	16	127	28263	207
geodezyjna	M	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	W	22209	89	1162	1081	314	16	127	28274	207
	Razem	22209	89	1162	1081	314	16	127	28274	207

Wyszczególnienie	Rodzaj jedn. teryt.	Grunty zabudowane i zurbanizowane							
		tereny mieszk.	tereny przemysł.	inne tereny zabudow.	zurb. tereny niezabud.	Tereny rekr. wypoczynk.	tereny komunikacyjne		użytki kopalne
							drogi	tereny kolejowe	
Pow. w ha									
ewidencyjna	M	0	0	0	0	0	0	0	0
	W	237	36	64	32	87	893	59	10
	Razem	237	36	64	32	87	893	59	10
geodezyjna	M	0	0	0	0	0	0	0	0
	W	237	36	64	32	87	893	59	10
	Razem	237	36	64	32	87	893	59	10

Wyszczególnienie	Grunty pod wodami		Użytki ekologiczne	Nieużytki	Tereny różne
	powierzchniowymi płynącymi	powierzchniowymi stojącymi			
	w ha				
Powierzchnia ewidencyjna	1395	200	46	945	8

Główne zadania w ramach ochrony powierzchni ziemi, w szczególności ochrony gruntów użytkowanych rolniczo:

- rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałanie antropogenicznej degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych,
- rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych,
- walka z zakwaszaniem gleb (m.in. wapnowanie)
- promocja rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego,
- waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności
- aktualizacja mapy glebowo-rolnej tak, aby możliwe było wyznaczanie kolejności wapnowania i określenie właściwego nawożenia,

6. GOSPODARKA ODPADAMI

6.1. Założenia Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014 (Kpgo 2014)

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 został przyjęty uchwałą Nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r. w sprawie "Krajowego planu gospodarki odpadami 2014" (M. P. Nr 101, poz. 1183).

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami jest nadrzędnym dokumentem w zakresie gospodarki odpadami, z którym muszą być zgodne wojewódzkie plany gospodarki odpadami. Celem dalekosiężnym Kpgo 2014 jest osiągnięcie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a w szczególności hierarchia postępowania z odpadami - czyli po pierwsze zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie, przy czym najmniej pożądanym sposobem ich zagospodarowanie jest składowanie.

Główne cele strategiczne wynikające z Kpgo 2014:

- uniezależnienie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach, i gospodarce odpadami (BDO).

Kpgo 2014 formułuje dodatkowe cele szczegółowe dla poszczególnych grup odpadów. Dla odpadów komunalnych są to:

- objęcie systemem zbiórki odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do 2015 r.,
- objęcie 100% mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, aby nie było składowanych: w 2013 r. więcej niż 50%, w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do poziomu max. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich masy wytworzonej do 2010 roku .

6.2. Składowiska odpadów

Na terenie Powiatu Wałeckiego funkcjonują dwa czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Są to instalacje, w obrębie których odbywa się unieszkodliwianie i odzysk odpadów komunalnych, zbieranych z terenu powiatu. Składowiska te zlokalizowane są w Wałczu i Mirosławcu.

Charakterystyka czynnych składowisk

Gmina	MIROSLAWIEC	WAŁCZ
Miejscowość	Mirosławiec	Wałcz II
Rok rozpoczęcia eksploatacji	2001	1993
Uszczelnienie podłoża	Glina (3x0,25 c,m)	geomembrana PEHD
Powierzchnia ogólna	3,42	3,16
Powierzchnia wykorzystana [ha]	1,34	1,80
Instalacja do zbierania odcieków	+	+
Urządzenia do ujmowania gazu składowiskowego	+	+
Monitoring	+	+
Pozwolenie na budowę	+	+
Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji	+	+
Przeгляд ekologiczny	+	+
Pozwolenie na użytkowanie	+	-
Pozwolenie zintegrowane	tak	tak
Pozwolenie starosty	-	-
Data wstrzymania użytkowania lub zamknięcia	po 2012	do końca 2012
Zezwolenie na odzysk/unieszkodliwienie	nd	nd
Zarządzający składowiskiem	PHU „EKO-FIUK” S.C.	ZGK Wałcz
Kwalifikacje zarządzającego składowiskiem	+	+

Wykaz składowisk i kwater składowania odpadów przeznaczonych do rekultywacji.

L.P.	Lokalizacja	Data zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania (faktyczna lub planowana)	Czy wydano odpowiednią decyzję administracyjną, określającą sposób zamknięcia składowiska?	Przyczyna zamknięcia składowiska (np. zamknięcie z urzędu, niespełnienie standardów technicznych, wypełnienie pojemności itp.)
64.	Bogdanki, gmina Człopa	31.12.2012 r.	tak	niespełnienie standardów technicznych

(załącznik nr 1 do Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023)

Składowisko odpadów w Człopie

Zgoda na zamknięcie składowiska wydana została przez Starostę Wałeckiego decyzją z dnia 08.01.2013 r. nr OS.6233.33.2012.2013. Data zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na składowisku ustalona została zgodnie z wnioskiem na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Rekultywacja składowiska przebiegać będzie zgodnie z przedstawionym harmonogramem:

Lp.	Etap/rodzaj prac	Rozpoczęcie	Zakończenie
1.	Zamknięcie składowiska i zaprzestanie przyjmowania odpadów	-	31.12.2012
2.	Ukształtowanie rzeźby terenu	01.01.2013	30.08.2014
3.	Wykonanie systemu pasywnego odprowadzenia gazu (nadbudowa istniejącego systemu oraz wykonanie warstwy drenażowej)	01.09.2014	31.10.2014

4.	Wykonanie warstwy hydroizolacyjnej	01.03.2015	31.04.2015
5.	Wykonie drenażu wód opadowych	01.05.2015	31.05.2015
6.	Wykonanie warstwy glebotwórczej - pierwsza warstwa	01.06.2015	31.07.2016
7.	Wykonanie warstwy glebotwórczej - druga warstwa z ziemi urodzajnej	01.08.2016	31.07.2017
8.	Biologiczne zagospodarowanie odpadów zgodnie z wyznaczonym kierunkiem rekultywacji	01.08.2017	31.08.2017
9.	Pielęgnacja roślin	-	do 2025

Zestawienie tabelaryczne wytworzonych i zebranych odpadów w latach 2011-2012 na terenie gmin Powiatu Waleckiego (sporządzone na podstawie uzyskanych informacji od poszczególnych gmin)

Ilość odpadów opakowaniowych (w Mg) zebranych selektywnie na terenie gmin w roku 2011

Surowiec wtórny	Miasto Wałcz	Gmina Wałcz	Miasto i Gmina Człopa	Gmina i Miasto Mirosławiec	Miasto i Gmina Tuczno
Szkło	11,2	32,2	7,17	42,40	39,02
Papier i tektura	5,4	16,7	12,78	6,90	12,50
Tworzywa sztuczne	49,9	53,80	26,47	12,70	24,60

(Dane uzyskane od gmin)

Ilość odpadów opakowaniowych (w Mg) zebranych selektywnie na terenie gmin w roku 2012

Surowiec wtórny	Miasto Wałcz	Gmina Wałcz	Miasto i Gmina Człopa	Gmina i Miasto Mirosławiec	Miasto i Gmina Tuczno
Szkło	24,2	90,80	53,92	17,72	39,98
Papier i tektura	2,3	64,70	14,65	6,08	49,19
Tworzywa sztuczne	46,2	34,70	31,85	14,29	22,22

(Dane uzyskane od gmin)

Organizowanie zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Gmina	Rok 2011	Rok 2012
	Masa (Mg)	
Miasto Wałcz	-	-
Gmina Wałcz	8,10	7,90
Miasto i Gmina Człopa	-	2,169
Miasto i Gmina Tuczno	0,86	2,169
Gmina i Miasto Mirosławiec	-	-

(Dane uzyskane od gmin)

Organizowanie zbiórki odpadów wielkogabarytowych

Gmina	Rok 2011	Rok 2012
	Masa (Mg)	
Miasto Wałcz	-	-
Gmina Wałcz	15,70	-
Miasto i Gmina Człopa	-	23,00
Miasto i Gmina Tuczno	9,08	21,00
Gmina i Miasto Mirosławiec	102,00	125,00

(Dane uzyskane od gmin)

Odbiór odpadów biodegradowalnych

Gmina	Rok 2011	Rok 2012
	Masa (Mg)	
Miasto Wałcz	-	-
Gmina Wałcz	-	-
Miasto i Gmina Człopa	-	-
Miasto i Gmina Tuczo	-	-
Gmina i Miasto Mirosławiec	-	-

(Dane uzyskane od gmin)

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych

Gmina	Rok 2011	Rok 2012
	Masa (Mg)	
Miasto Wałcz	7284,40	8045,20
Gmina Wałcz	3350,00	3050,00
Miasto i Gmina Człopa	664,20 (WSO)	937,43
Miasto i Gmina Tuczo	1301,32	1085,65
Gmina i Miasto Mirosławiec	-	782,24

(Dane uzyskane od gmin)
(Dane z bazy WSO)

Usuwanie odpadów zawierających azbest

Gmina	Zinventaryzowana ilość w Mg	Poddane unieszkodliwieniu w Mg	
		Rok 2011	Rok 2012
Miasto Wałcz	437,00	-	-
Gmina Wałcz	3572,00	279,90	-
Miasto i Gmina Człopa	386,00	-	-
Miasto i Gmina Tuczo	912,00	-	-
Gmina i Miasto Mirosławiec	527,00	4,25	9,76

(Dane uzyskane od gmin)

Gospodarowanie wytworzonymi odpadami w Powiecie Wałeckim na tle Województwa Zachodniopomorskiego:

	powiat	Wytworzone w 2012 roku [Mg]	Odzysk w instalacji	Odzysk poza instalacją	Przekazane osobom fizycznym do wykorzystania	Unieszkodliwione przez składowanie	Unieszkodliwione inaczej niż przez składowanie
21	wałecki	21625,63	10441,06	80,40	3830,09	9990,02	0,00
Razem województwo		6249510,75	2288174,81	479437,8	120820,67	2667421,12	1108585,30

(Dane baza WSO)

Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi w Powiecie Wałeckim na tle Województwa Zachodniopomorskiego:

Lp.	powiat	Odpady Wytworzone w 2012 roku [Mg]	Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi w 2012 r. [Mg]				
			Odzysk w instalacji	Odzysk poza instalacją	Przekazane osobom fizycznym do wykorzystania	Unieszkodliwione przez składowanie	Unieszkodliwione inaczej niż przez składowanie
21	wałecki	783,795	2 959,838	0	0	0	0
Razem województwo		119 538,052	87696,086	0	1014,01	1014,01	20778,71

(Dane baza WSO)

6.3. Regim Szczecinecki - charakterystyka

W dniu 29 czerwca 2012 r. Uchwałą Nr XVI/218/12 Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił aktualizację Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023.

Planowany w WPGO województwa zachodniopomorskiego system gospodarki odpadami komunalnymi będzie funkcjonował w oparciu o regiony i regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. Zaproponowana zmiana systemu gospodarowania odpadami w niniejszym Planie opiera się na wyznaczeniu 4 regionów gospodarki odpadami komunalnymi. Podział ten zapewnia funkcjonowanie na obszarze każdego z nich, instalacji spełniających kryteria dla regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), a także daje pewność poprawnego i efektywnego działania systemu gospodarowania odpadami w województwie, który opiera się na przetwarzaniu zmieszanych odpadów komunalnych w regionalnych instalacjach przetwarzania odpadów komunalnych.

REGION SZCZECINECKI		
<u>Gminy wchodzące w skład regionu:</u> Barwice, Biały Bór, Bierzwnik, Borne Sulinowo, Brojce, Czaplonek, Człopa , Drawno, Grzmiąca, Kalisz Pomorski, Łobez, Mirosławiec , Polczyn-Zdrój, Rąbino, Rymań, Sławoborze, Szczecinek, Świdwin, Tuczno , Wałcz (M) , Wałcz (G) .		
Liczba ludności w 1995 r.	Obszarów miejskich	Obszarów wiejskich
	135 419	102 456
Liczba ludności w 2010 r. (ogółem)	227 377	
Odpady komunalne		
[1] Wytworzone ogółem w 2010 r. (wg Kpgo 2014)	69 202,3 Mg	
[2] Zebrane ogółem w 2010 r. (wg GUS)	54 506,4 Mg	
[3] Składowane w 2010 r. (wg GUS ok. 88% zebranych)	47 965,6 Mg	
Odpady komunalne ulegające biodegradacji		
[4] Wytworzone w 1995 r. (obliczenia wg Kpgo 2014)	27 500,8 Mg	
[5] Wytworzone ogółem w 2010 (wg Kpgo 2014)	37 738,9 Mg	
Masa komunalnych odpadów ulegających biodegradacji dopuszczona do składowania w 2010 r.	20 625,6 Mg	
Składowane w 2010 r. (ok. 47% składowanych zmieszanych odpadów komunalnych)	22 543,8 Mg	
Poziom składowania odpadów ulegających biodegradacji w 2010 r.	82,0%	

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego

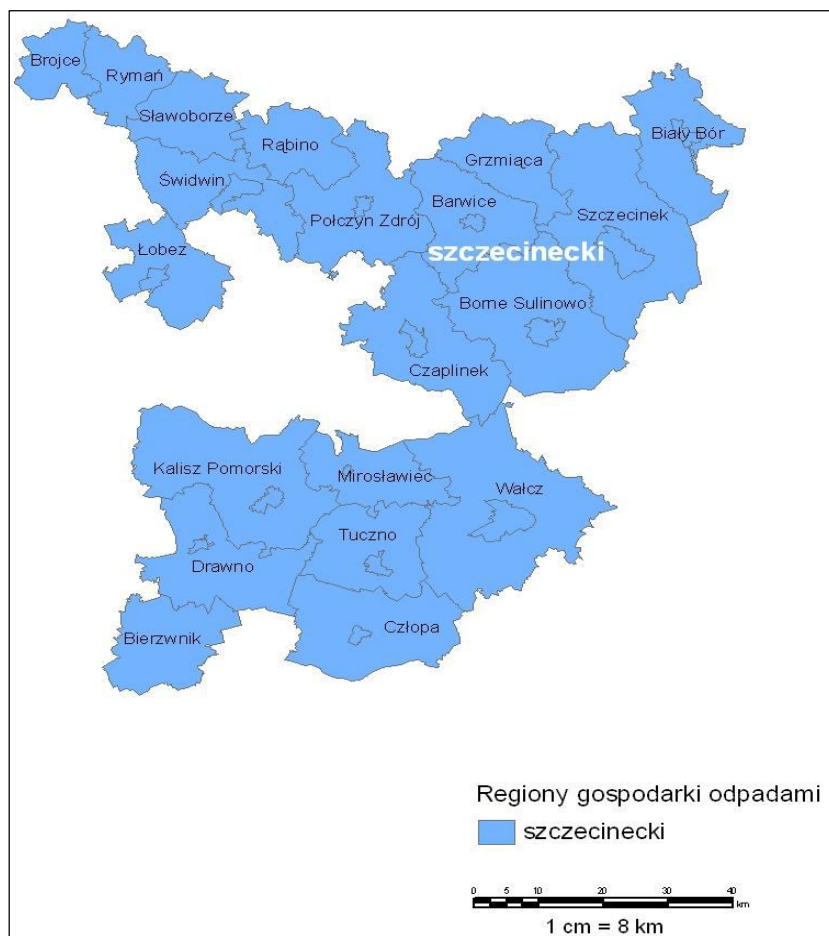
Zgodnie z nowym systemem gospodarki opadami komunalnymi, w każdym z wyznaczonych regionów powinny funkcjonować regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz instalacje zastępcze. Prognozuje się, że w 2017 roku na terenie regionu zostanie wytworzonych około 74 913 Mg odpadów komunalnych, z tego: po uwzględnieniu założonego poziomu selektywnego zbierania odpadów u źródła, w roku 2017, na poziomie 20,5% (tereny wiejskie) oraz 23,2% (tereny miejskie), około 79,5% wytworzonych odpadów komunalnych, tj. ok. 58 225 Mg powinno zostać przetworzonych w instalacji do termicznego lub mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP).

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

Po przetworzeniu odpadów w mechanicznej części instalacji do mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów, 48,5% ilości odpadów kierowana jest do części biologicznej instalacji MBP, uwzględniając poziom założonego selektywnego zbierania, w roku 2017 około 9,2% (t. miejskie) oraz 6,5% (t. wiejskie) odpadów zielonych i ulegających biodegradacji selektywnie zebranych odpadów, tj.

ok. 6 200 Mg powinno zostać przetworzonych w instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów. Szacuje się, że około 65% strumienia zmieszanych odpadów komunalnych przyjmowanych do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, zostanie skierowanych do składowania. Zakłada się, że przy uwzględnieniu wzrostu odsetka selektywnie zbieranych odpadów, w składzie morfologicznym zmieszanych odpadów komunalnych, udział frakcji możliwej do odzysku materiałowego będzie maleć. Zatem, prognozuje się, że w latach 2012-2027 strumień odpadów do składowania wyniesie około 503 270 Mg, co odpowiada ok. 419 391 m³. Należy również zaznaczyć, że masa odpadów, kierowana do składowania po przetworzeniu, może się zmieniać w zależności od stosowanej technologii

przyjętej w instalacji MBP. Oszacowana wymagana moc przerobowa instalacji MBP dla regionu szczecineckiego, w 2012 r. wyniesie ok. 63 754 Mg, natomiast w 2023 r. – ok. 47 200 Mg przy założeniu, że selektywne zbieranie odpadów wzrośnie do ok. 39% masy wytworzonych odpadów komunalnych ogółem. W związku z tym, w okresie najbliższych dziesięciu lat, instalacje MBP zmieszanych odpadów komunalnych będą stały przed koniecznością przebrązowania się, w celu przyjmowania odpadów zebranych selektywnie. Zapotrzebowanie na zdolność przerobową kompostowni będzie z roku na rok wzrastało, co jest związane z założonym wzrostem selektywnego zbierania odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji. Wymagane sumaryczne moce przerobowe instalacji odpowiadające prognozowanej do wytworzenia ilości odpadów komunalnych przewidzianych do zagospodarowania w poszczególnych latach, przedstawione w powyższej tabeli, obrazują wymagania ilościowe dla poszczególnych typów instalacji. Są to dane informacyjne, które wskazują zapotrzebowanie na przepustowość instalacji, konieczne w celu zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie regionu. Szacuje się, że dla zapewnienia obsługi regionu szczecineckiego powinny zostać zapewnione minimalne moce przerobowe instalacji regionalnych (MBP i kompostownie) oraz minimalna wolna pojemność regionalnych składowisk odpadów komunalnych przedstawione w tabeli. Obliczenia zostały wykonane na podstawie następujących danych: liczby ludności w regionie szczecineckim, ilości wytwarzanych odpadów w regionie (suma z terenów wiejskich i miejskich), ilości odpadów koniecznych do zagospodarowania w poszczególnych typach instalacji, wymagania ustawowe w zakresie instalacji regionalnych, tj. dysponowanie mocą przerobową, wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

Minimalne moce przerobowe dla instalacji regionalnych w regionie szczecineckim

Źródło danych: „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego”.

Rodzaj instalacji	Minimalna moc przerobowa instalacji regionalnej	
	Część mechaniczna	Część biologiczna
Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych	2012	
	33 000 Mg	16 000 Mg
	33 000 Mg	
Instalacja do termicznego przekształcania odpadów komunalnych	1 400 Mg	
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	2012-2027	
	200 000 m ³	

Podsumowując dane zawarte w powyższej tabeli, należy podkreślić, że zapotrzebowanie na minimalną moc przerobową instalacji regionalnej będzie się z roku na rok zmieniać, na rzecz rozwoju instalacji dla selektywnie zbieranych odpadów. Zmieniać się będzie także zapotrzebowanie na minimalną zdolność przerobową kompostowni, gdyż przy założonym wzroście selektywnego zbierania odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji, konieczna będzie rozbudowa tych instalacji dla zwiększenia ich przepustowości. W przypadku składowisk dokładne oszacowanie minimalnej wolnej pojemności, dla zapewnienia składowania odpadów po przetworzeniu jest trudne i często zależy od stosowanej technologii w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów lub w instalacjach termicznego przetwarzania odpadów. W instalacjach, w których produkowane jest paliwo alternatywne znacznie mniejsza masa odpadów będzie kierowana do unieszkodliwienia poprzez składowanie.

Na terenie regionu szczecineckiego Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Szczecinek Sp. z o.o. planuje budowę stacji przeładunkowej odpadów w Trzesiecu, gm. Szczecinek, która docelowo zostanie włączona do systemu zagospodarowywania odpadów komunalnych. Moc przerobowa tej instalacji będzie kształtować się na poziomie 20 tys. Mg/rok zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów selektywnie zebranych. Ponadto, planuje się również budowę stacji przeładunkowej odpadów komunalnych na terenie funkcjonującego Zakładu Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym, gmina Połczyn Zdrój.

Poniżej w tabelach (nr 88-90) przedstawiono instalacje obsługujące region szczecinecki w podziale na:

- istniejące regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych,
- planowane regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych,
- istniejące instalacje zastępcze.

Planowane regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych (region szczecinecki)									
Lp.	Gmina	Rodzaj instalacji	Planowana technologia	Nazwa i adres instalacji	Planowany podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji	Rodzaje odpadów planowane do przetwarzania	Szacowany termin budowy/rozbudowy instalacji	Planowana pojemność [m ³] 1)	Planowane maksymalne moce przerobowe [Mg/rok]
INSTALACJE MECHANICZNO-BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA ODPADÓW									
1.	Barwice	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych	Sortowanie, oczyszczanie, przesiewanie, separacja, stabilizacja	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Jeziorkach	EKO-VEKTOR Sp. z o.o., ul. Włociańska 15, 01-710 Warszawa	Zmieszane odpady komunalne	2014 r.	-	45 000 M* 16 000 B**
2.	Rymań	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych	Sortowanie, oczyszczanie, przesiewanie, separacja, stabilizacja	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Mirowie, 78-125 Rymań	SITA JANTRA Sp. z o.o. ul. Ks. Anny 11, 70-671 Szczecin	Zmieszane odpady komunalne	2013 r.	-	40 000 M* 20 000 B**
KOMPOSTOWNIE ODPADÓW ZIELONYCH I INNYCH ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI ZBIERANYCH SELEKTYWNIE									
3.	Szczecinek	Kompostownia selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	Przetwarzanie biologiczne w przyzmach	Kompostowanie w przyzmach ul. Łowiecka, 74-400 Szczecinek	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Cieślaka 6C, 78-400 Szczecinek	Odpady zielone i organiczne ulegające biodegradacji	2014 r.	-	3 500

4.	Mirosławiec	Kompostownia odpadów zielonych selektywnie zebranych	Przetwarzanie biologiczne w przyzmach	Kompostownia odpadów zielonych selektywnie zebranych ul. Parkowa, 78-650 Mirosławiec	PHU "EKO-FIUK" S.C. ul. Świerczewskiego 2b, 78-320 Połczyn-Zdrój	Odpady zielone i organiczne ulegające biodegradacji	2012 r.	-	1 000 ³⁾
Łączna moc przerobowa planowanych regionalnych instalacji – kompostowni selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów								-	4 500

1) na budowę części mechanicznej planowanej instalacji MBP uzyskano pozwolenie na budowę - aby pełnić funkcję regionalnej instalacji MBP należy dodatkowo uzyskać dla części biologicznej o planowanej maksymalnej mocy przerobowej 20 000 Mg/rok decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach

2) planuje się rozbudowę istniejącej instalacji MBP (moc przerobowa: część mechaniczna 12 500 Mg/rok, część biologiczna 6 000 Mg/rok), do 37 500 Mg/rok zmieszanych odpadów komunalnych do przetworzenia w części mechanicznej oraz do 16 000 Mg/rok odpadów do przetworzenia w części biologicznej – uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie części mechanicznej; aby pełnić funkcję regionalnej instalacji MBP należy uzyskać dodatkowo decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na rozbudowę części biologicznej

3) aby pełnić funkcję regionalnej kompostowni podmiot zarządzający instalacją jest zobowiązany do uzyskania dla planowanej kompostowni decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

M* - zdolność przerobowa część mechanicznej instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych

B** - zdolność przerobowa część biologicznej (biostabilizacja) instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie decyzji administracyjnych oraz informacji uzyskanych od podmiotów zarządzających instalacjami

Istniejące instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu, do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn.

Istniejące instalacje zastępcze (region szczecinecki)

Lp.	Gmina	Rodzaj instalacji	Technologia	Nazwa i adres instalacji	Podmiot eksploatujący instalację	Rodzaje przetwarzanych odpadów	Istniejąca wolna pojemność [m ³] 1)	65
SKŁADOWISKA ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE								
1.	Szczecinek	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Składowanie odpadów przetworzonych, ustabilizowanych biologicznie oraz innych niż niebezpieczne i obojętne (z wyłączeniem 20 03 01)	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzesiece	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Cieślaka 6c 78-400 Szczecinek	Odpady komunalne przetworzone, ustabilizowane oraz odpady inne niż niebezpieczne i obojętne (z wyłączeniem zmieszanych odpadów komunalnych)	13 617,5	-
2.	Wałecz	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Składowanie odpadów przetworzonych, ustabilizowanych biologicznie oraz innych niż niebezpieczne i obojętne (z wyłączeniem zmieszanych odpadów komunalnych)	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne ul. Bydgoska 78-600 Wałecz	Zakład Gospodarki Komunalnej w Wałeczu Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 60, 78-600 Wałecz	Odpady komunalne przetworzone, ustabilizowane oraz odpady inne niż niebezpieczne i obojętne (z wyłączeniem zmieszanych odpadów komunalnych)	20 500,0	-
3.	Połczyn-Zdrój	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Sortowanie oczyszczanie, przesiewanie, separacja, stabilizacja	Składowisko Odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Spółka z o.o. Wardyń Górny 35, Połczyn-Zdrój	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Spółka z o.o. Wardyń Górny 35, Połczyn-Zdrój	Odpady komunalne przetworzone, ustabilizowane oraz odpady inne niż niebezpieczne i obojętne (z wyłączeniem zmieszanych odpadów komunalnych)	-	-

KOMPOSTOWNIE ODPADÓW ZIELONYCH I INNYCH ODPADÓW ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI ZBIERANYCH SELEKTYWNI								
4.	Rymań	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów	Przetwarzanie biologiczne w przyzmach	Kompostownia selektywnie zebranych odpadów, Mirowo 14, 78-125 Rymań	SITA JANTRA Sp. z o. o. ul. Ks. Anny 11, 70-671 Szczecin	Odpady zielone i organiczne ulegające biodegradacji	-	-
5.	Poleczyn-Zdrój	Kompostownia odpadów zielonych i innych bioodpadów	Przetwarzanie biologiczne w przyzmach	Kompostownia selektywnie zebranych odpadów, Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Spółka z o.o. Wardyń Górny 35, Poleczyn-Zdrój	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Spółka z o.o. Wardyń Górny 35, Poleczyn-Zdrój	Odpady zielone i organiczne ulegające biodegradacji	-	-

¹⁾ przyjęto ciężar objętościowy 1,2 Mg/m³ (jak dla stabilizatu) wg wytycznych P. Manczarskiego i M. Kundegórskiego, *Szacunki zdolności przerobowej instalacji regionalnej*
 Źródło: opracowanie własne na podstawie decyzji administracyjnych oraz informacji uzyskanych od podmiotów zarządzających instalacjami

Lp.	Gmina	Rodzaj instalacji	Technologia	Nazwa i adres instalacji	Podmiot eksploatujący instalację	Rodzaje przetwarzanych odpadów	Istniejąca wolna pojemność [m ³] ¹⁾	Maksymalne moce przerobowe [Mg/rok]
Instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych								
6.	Mirosławiec	Instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych	Sortowanie oczyszczanie, przesiewanie, separacja, stabilizacja	Instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych ul. Parkowa, 78-650 Mirosławiec	Anna Fiuk i Arkadiusz Fiuk PHU "EKO-FIUK" S.C. ul. Świerczewskiego 2b, 78-320 Poleczyn-Zdrój	Zmieszane odpady komunalne	-	-

Lp.	Gmina	Rodzaj instalacji	Planowana technologia	Nazwa i adres instalacji	Planowany podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji	Rodzaje odpadów planowane do przetwarzania	Szacowany termin budowy/rozbudowy instalacji	Planowana pojemność [m ³] 1)	Planowane maksymalne moce przerobowe [Mg/rok]
Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych									
7.	Polczyn-Zdrój	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych	Sortowanie, oczyszczanie, przesiewanie, separacja, stabilizacja	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów Zakładu Gospodarki Odpadami, Wardyń Górny 35, 78-300 Polczyn-Zdrój	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. Wardyń Górny 35, 78-320 Polczyn-Zdrój	Zmieszane odpady komunalne	2013 r.	-	-

Podsumowanie i wnioski

Instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów

Poniższe dane prezentują istniejącą moc przerobową regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w stosunku do prognozowanych ilości odpadów przeznaczonych do przetwarzania w 2017 roku na terenie regionu szczecineckiego.

Istniejąca maksymalna moc przerobowa instalacji RIPOK(MB)	0
Prognozowana ilość odpadów [Mg/rok]	
- do mechanicznego przetwarzania odpadów w 2017 r.	58 225,3
- do biologicznego przetwarzania (stabilizacji) odpadów w 2017 r.	28 239,3

Moc przerobowa istniejących regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w stosunku do odpadów prognozowanych do przetwarzania w 2017 r. - region szczecinecki

Obecnie w regionie szczecineckim nie funkcjonuje żadna instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych spełniająca wymagania regionalnej instalacji. Dlatego też, aby zapewnić zagospodarowanie prognozowanych do mechaniczno-biologicznego przetwarzania w 2017 r. ilości zmieszanych odpadów komunalnych zgłoszono inwestycje polegające na budowie instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, które będą spełniać warunek RIPOK. Planowane maksymalne moce przerobowe regionalnych instalacji MBP będą kształtować się na poziomie 85 000 Mg/rok dla części mechanicznej i 26 000 Mg/rok dla części biologicznej. Ponadto, na terenie regionu zlokalizowana jest istniejąca instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych niespełniająca wymogu regionalnej instalacji (gm. Wardyń Górny), która planuje rozbudowę: części mechanicznej do 37 500 Mg/rok i części biologicznej do 16 000 Mg/rok, a także istniejąca instalacja do mechanicznego przetwarzania odpadów (gm. Mirosławiec), która planuje się rozbudować o część biologiczną o zdolności przerobowej 20 000 Mg/rok odpadów.

Na terenie regionu szczecineckiego moce przerobowe planowanych instalacji MBP znacznie przewyższają zapotrzebowanie na moc w rozumieniu prognozowanej ilości odpadów komunalnych do przetwarzania w 2017 r., w związku z tym należałoby rozważyć wielkość planowanych mocy przerobowych tych instalacji

Ponieważ aktualnie na terenie regionu szczecineckiego nie istnieje żadna regionalna instalacja MBP, zmieszane odpady komunalne z regionu szczecineckiego kierowane będą do następujących regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów spoza regionu, które do czasu uruchomienia regionalnych instalacji MBP w regionie szczecineckim będą pełniły funkcję instalacji zastępczych:

- ❖ Regionalny Zakład Odzysku Odpadów Komunalnych w Korzyścienku, gm. Kołobrzeg, którego zarządzającym jest Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Sp. z o.o. (region koszaliński),
- ❖ Sortownia odpadów zmieszanych komunalnych w Sianowie, której zarządzającym jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Koszalinie (region koszaliński).

Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne

Istniejąca wolna pojemność RIPOK (m ³)	2 140 000,0
Odpady prognozowane do składowania w ciągu 15 lat (m ³)	419 391,7

Istniejąca pojemność regionalnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w regionie szczecineckim oraz prognozowana ilość odpadów przewidzianą do składowania w latach 2012-2027.

Prognoza ilości wytwarzania odpadów komunalnych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w regionie szczecineckim

Prognoza ilości wytwarzanych odpadów komunalnych [Mg/rok]				Prognoza ilości wytwarzanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji [Mg/rok]			
2013	2017	2020	2023	2013	2017	2020	2023
71 659,3	74 913,2	77 310,8	79 592,9	39 055,8	40 807,2	42 103,2	43 338,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Kogo 2014

Bilans pojemności istniejącego składowiska odpadów w stosunku do odpadów prognozowanych do składowania w latach 2012-2027 r. - region szczecinecki

Na podstawie analizy bilansu pojemności istniejącego składowiska odpadów wnioskuje się, iż istniejąca wolna pojemność regionalnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zapewni w całości zagospodarowanie strumienia odpadów powstających w procesie MBP oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania w latach 2012-2027 w regionie szczecineckim. Ponadto, na terenie regionu zlokalizowane jest składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Mirosławcu, które aktualnie jest w trakcie realizacji przedsięwzięcia mającego na celu dostosowanie się do wymogów stawianych dla regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. W związku z tym do czasu dostosowania się do narzucanych wymogów składowisko to zostało zaklasyfikowane jako planowana regionalna instalacja o wolnej pojemności 278 227,5 m³.

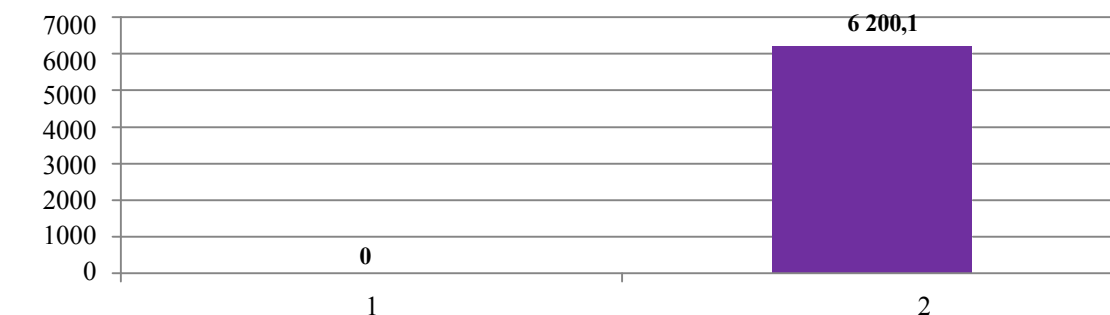
Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytwarzanych na terenie regionu dopuszczona do składowania oraz konieczna do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczona do składowania [Mg/rok]		Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji konieczna do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie [Mg/rok]	
2013	2020	2013	2020
12 902,7	9 031,9	26 153,1	33 071,3

Kompostownie odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji

Na wykresie przedstawiono istniejącą moc przerobową regionalnych instalacji do kompostowania odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do prognozowanych ilości odpadów przeznaczonych do biologicznego przetworzenia w 2017 roku

Instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownie)

1 - Istniejąca maksymalna moc przerobowa RIPOK

2 - Prognozowana ilość selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów do biologicznego przetwarzania w 2017 r.

Moc przerobowa istniejących regionalnych kompostowni w stosunku do odpadów prognozowanych do przetworzenia w 2017 r. – region szczecinecki

Obecnie na terenie regionu nie funkcjonuje żadna instalacja do kompostowania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji, spełniająca warunek RIPOK. Dlatego też, aby zapewnić zagospodarowanie prognozowanych do biologicznego przetwarzania w 2017 r. ilości odpadów zielonych i innych bioodpadów planuje się budowę regionalnych kompostowni, których maksymalna moc przerobowa, będzie kształtować się na poziomie 4 500 Mg/rok. W związku z tym, iż aktualnie na terenie regionu szczecineckiego nie istnieje żadna regionalna kompostownia, do czasu uruchomienia planowanych regionalnych instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów zebranych selektywnie, odpady te kierowane będą do instalacji zastępczej: Kompostowni selektywnie zebranych odpadów w Rymaniu, której zarządzającym jest firma SITA-JANTRA Sp. z o.o. w Szczecinie. Ponadto należy podkreślić, iż ilości odpadów zielonych oraz ulegających biodegradacji, które należy zagospodarować w sposób inny niż składowanie w kolejnych latach będą wzrastać. Dobra organizacja selektywnego zbierania odpadów może, więc spowodować zwiększenie strumienia odpadów trafiającego do instalacji biologicznego przetwarzania odpadów. W związku z powyższym planowane na terenie regionu przedsięwzięcia polegające na budowie regionalnych kompostowni są uzasadnione. Z analizy powyższych danych wynika, że moce przerobowe planowanych instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów na terenie regionu będą w stanie tylko częściowo zagospodarować prognozowaną do wytwarzania w 2017 r. ilość odpadów przewidzianych do biologicznego przetwarzania, w związku z tym konieczne jest zwiększenie mocy przerobowej planowanych kompostowni.

Rodzaj instalacji	Potrzebna moc przerobowa instalacji dla regionu szczecineckiego					
	2012 r.		2017 r.		2023 r.	
	Część mechaniczna	Część biologiczna	Część mechaniczna	Część biologiczna	Część mechaniczna	Część biologiczna
Instalacja do mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych lub						
Instalacja do termicznego przekształcania odpadów komunalnych	63 754,4	30 920,9	58 225,3	28 239,3	47 200,7	22 882,3
	63 754,4		58 225,3		47 200,7	
Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	2 833,5		6 200,1		10 902,1	
Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	2012 – 2027					
	503 270,0 Mg					
	419 391,7 m ³ ¹⁾					

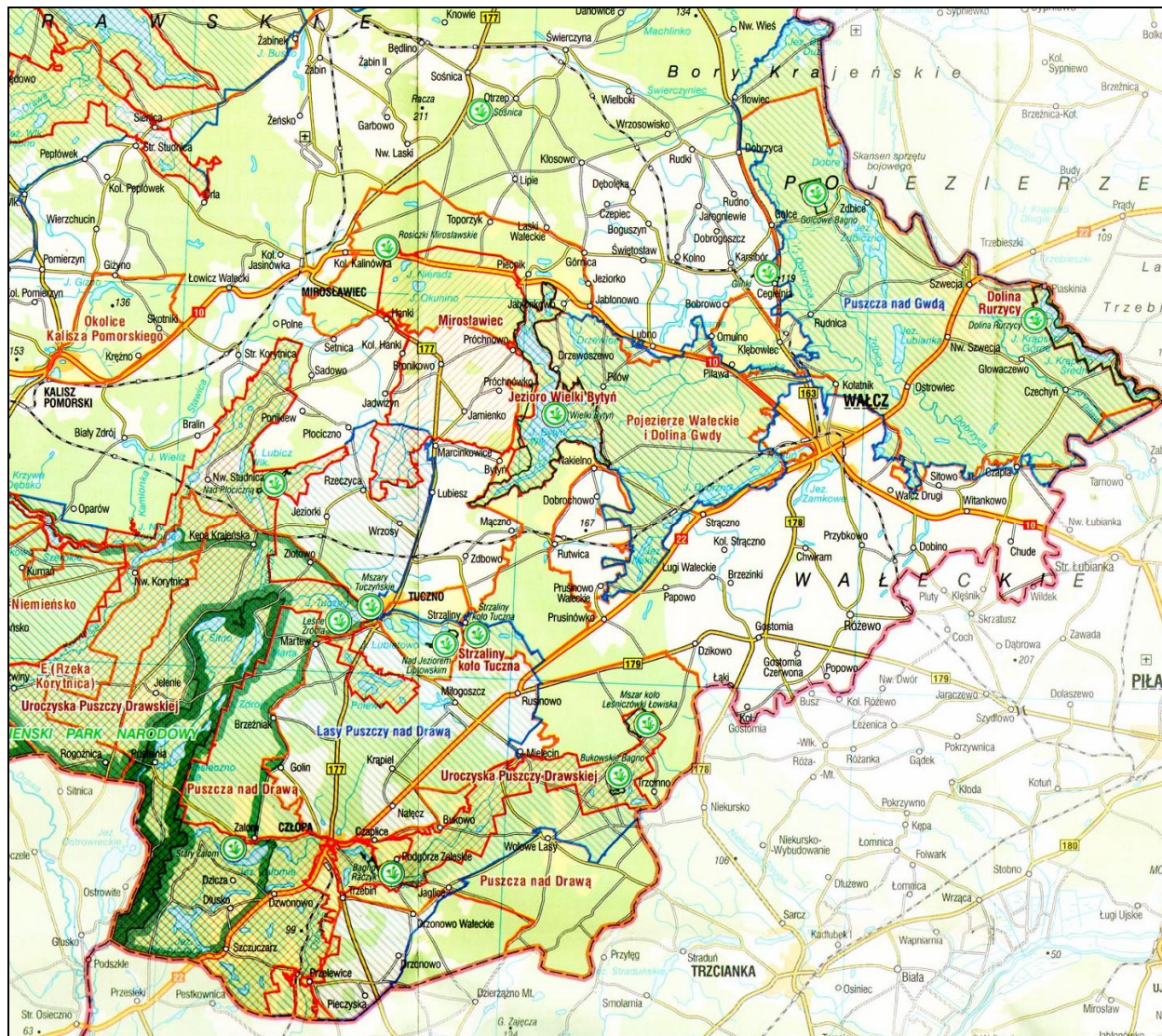
1) przyjęto ciężar objętościowy 1,2 mlg/m³ (jak dla stabilizatu) wg wytycznych P. Janczarski i M. Kundegórski, szacunki zdolności przerobowej instalacji regionalnej

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS i Kogo 2014

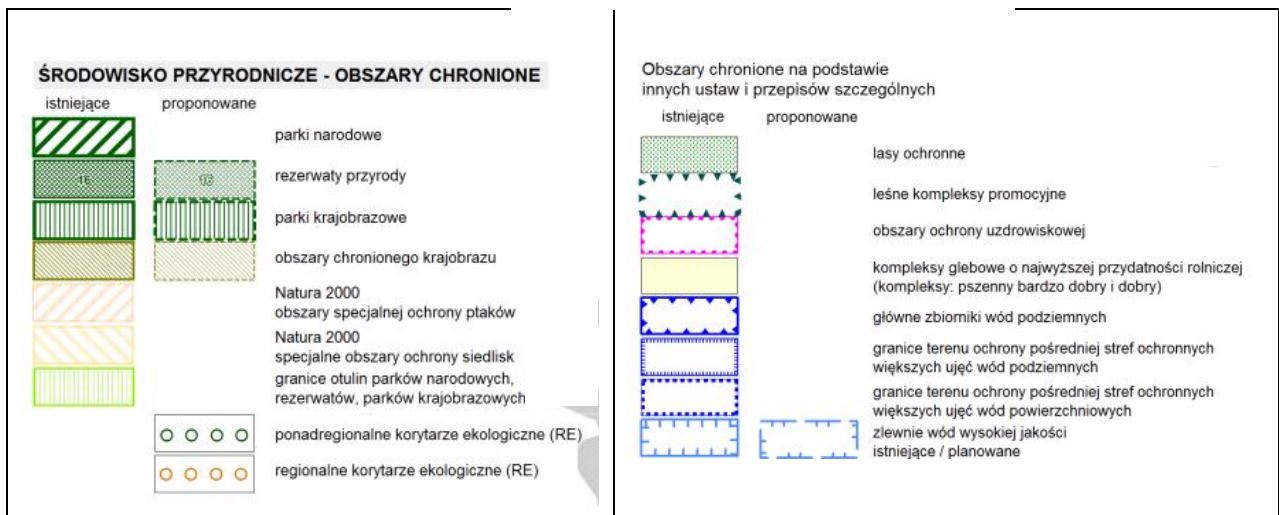
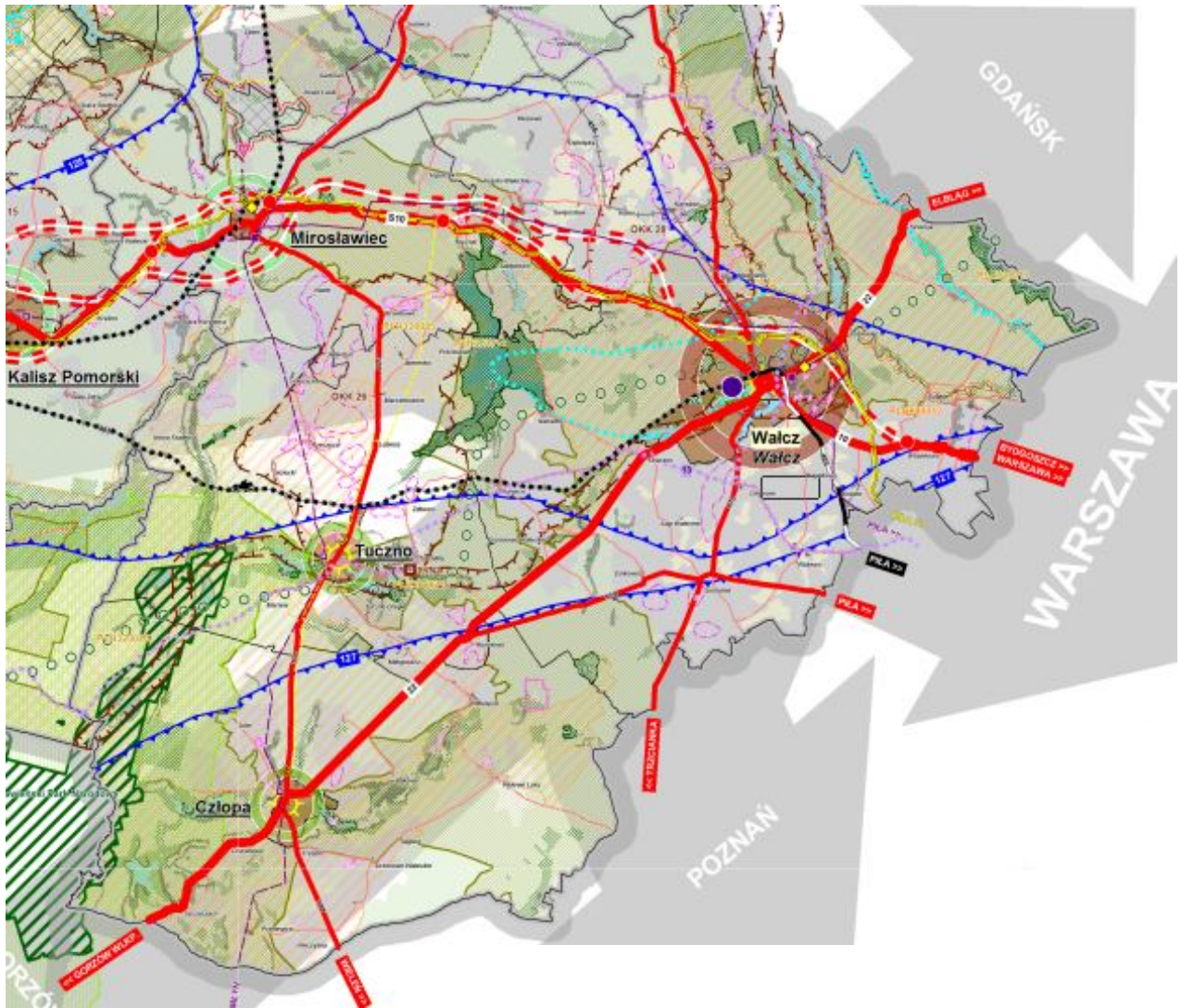
7. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

7.1. Obszary chronione w Powiecie Wałeckim

Objaśnienia znaków	
	Parki narodowe
	Obszary chronionego krajobrazu
	Obszary specjalnej ochrony ptaków
	Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty
	Obszary z listy Konwencji Ramsarskiej
	Rezerваты
	Obszary Natura 2000:
	Ostoja Ińska
	Bystrzyno
	Markowe Błota
	Dolina Radwi
	Parki krajobrazowe
	Otuliny parków krajobrazowych
	Otuliny parków narodowych
	Lasy

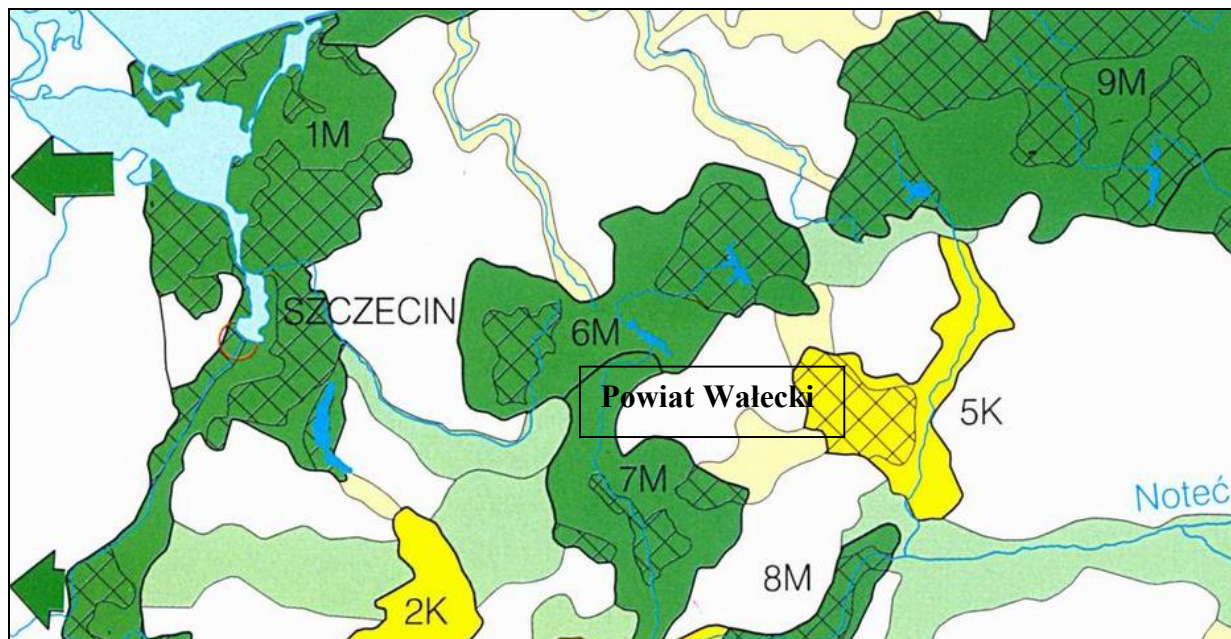
Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie. Mapa obszarów chronionych województwa zachodniopomorskiego.

Źródło: Uchwała Nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 roku w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

7.2. Sieć ekologiczna

obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym
international core areas

biocentra i strefy buforowe
biocentres and buffer zones

obszary węzłowe o znaczeniu krajowym
national core areas

biocentra i strefy buforowe
biocentres and buffer zones

korytarze ekologiczne o znaczeniu międzynarodowym
international ecological corridors

korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym
national ecological corridors

<http://www.ecologicalnetworks.eu/images/Maps/ECONET%20-%20Poland.jpg>

7.3. Formy ochrony przyrody

Zestawienie tabelaryczne wg GUS 2012

Formy ochrony przyrody	Zajmowana powierzchnia
Parki narodowe	3494,7 ha
Rezerваты przyrody	2978,8 ha
Obszary chronionego krajobrazu	68815,0 ha
Rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	2909,7 ha
Użytki ekologiczne	480,3 ha
Stanowiska dokumentacyjne	0
Zespoły krajobrazowo-przyrodnicze	0
Parki krajobrazowe	0

Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni powiatu ogółem: 51,5% (stan na: 2013.08.)

Źródło: http://www.stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.display?p_id=843494&p_token=0.01847875348760175

7.3.1 Parki narodowe

Drawieński Park Narodowy

7.3.2. Obszary NATURA 2000

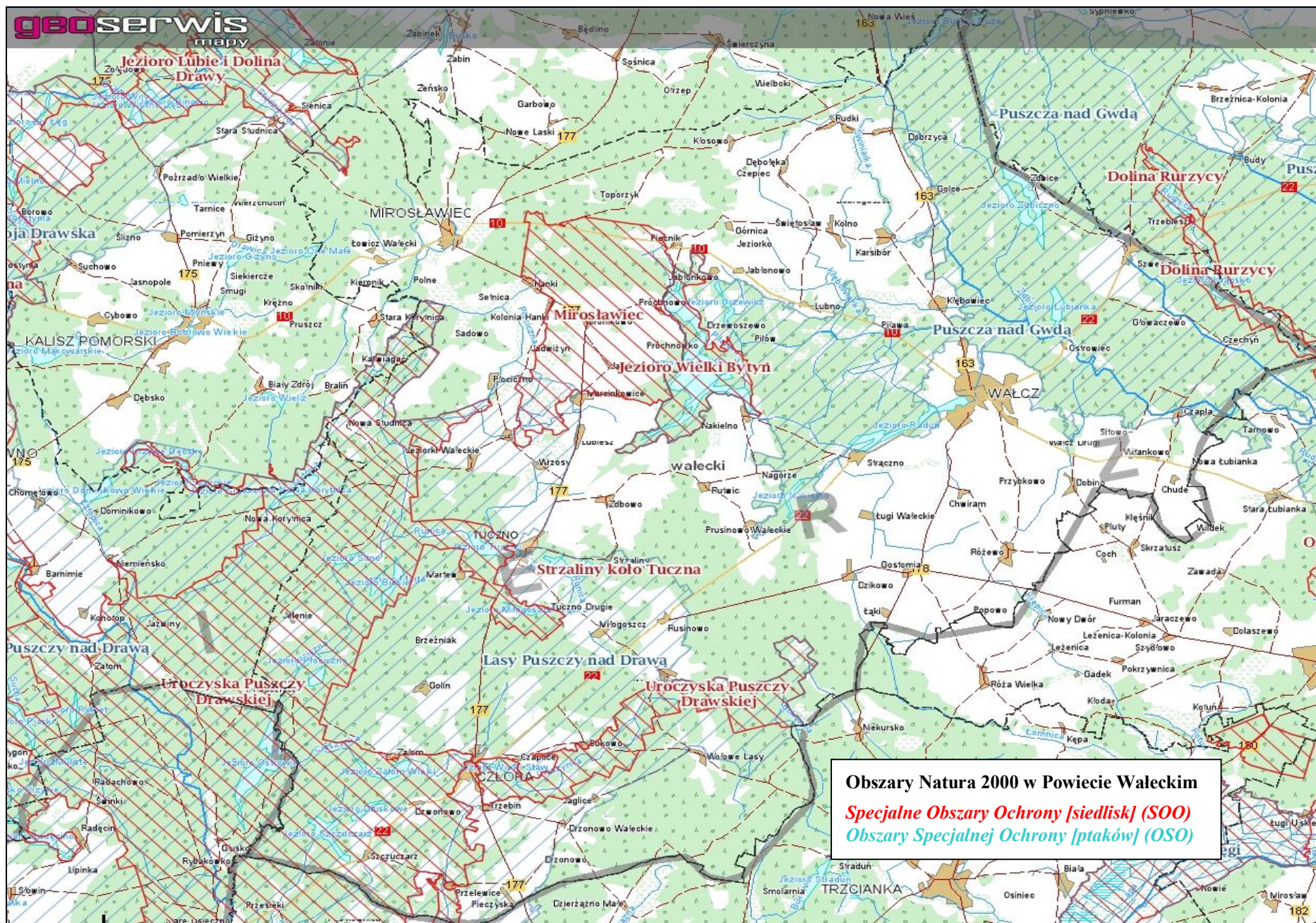
Wykaz obszarów Natura 2000.

Nazwa obszaru	Kod	Powierzchnia [ha]
Jezioro Wielki Bytyń	PLH320011	2011,147
Strzaliny koło Tuczna	PLH320021	17,27094
Dolina Rurzycy	PLH300017	1766,042
Jezioro Lubie i Dolina Drawy	PLH320023	15046,7
Uroczyska Puszczy Drawskiej	PLH320046	74416,3
Mirosławiec	PLH320045	6566,621
Ostoja Drawska	PLB320019	153906,1
Lasy Puszczy Nad Drawą	PLB320016	190279
Puszcza nad Gwdą	PLB300012	77678,9

Źródło: Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata: 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019

Zagrożenia dla obszarów Natura 2000:

- eutrofizacja zbiorników wodnych wskutek napływu biogenów z terenów rolniczych i składowisk odpadów, szczególnie niekorzystna dla jezior lobeliowych i innych zbiorników oligotroficznych,
- zmiany stosunków wodnych wskutek gospodarki wodnej, głównie melioracji osuszających i regulacji cieków,
- plany eksploatacji torfu,
- presja turystyczna na tereny przyrodniczo cenne (szczególnie dzikie biwakowanie),
- kłusownictwo, wypalanie łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych, szlaków kolejowych oraz trzcinowisk i szuwarów,
- niewystarczający poziom wiedzy społeczeństwa na temat podstaw funkcjonowania obszarów podlegających ochronie prawnej.

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

Potencjalne problemy:

- zagrożenia terenów cennych przyrodniczo na skutek wysokiej presji turystycznej,
- niekontrolowany rozwój turystyki
- zagrożenia siedlisk podmokłych związane z eutrofizacją wód oraz zabiegami hydrotechnicznymi
- brak korelacji pomiędzy przyjętymi granicami obszarów Natura 2000, a miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w gminach powoduje problemy w realizacji przyjętych wcześniej planów i zamierzeń,
- likwidacja i przekształcanie biotopów (wysp środowiskowych) takich jak: oczka wodne, tereny podmokłe, bagienne, torfowiska, zarośla i zadrzewienia śródpolne,
- dzikie składowiska odpadów,
- przekształcanie chronionych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt poprzez zaniechanie użytkowania rolniczego użytków zielonych,

7.1.3. Obszary Chronionego Krajobrazu

	Gmina	Nazwa
	Miroslawiec (Gm. miejsko-wiejska) Tuczo (Gm. miejsko-wiejska) Wałcz (Gm. miejska) Wałcz (Gm. wiejska)	Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy
	Człopa (Gm. miejsko-wiejska) Tuczo (Gm. miejsko-wiejska) Wałcz (Gm. wiejska)	Puszcza nad Drawą

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcją korytarzy ekologicznych (ustawa o ochronie przyrody, art. 23, Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 tj. z późn. zm.).

7.3.4. Rezerwaty

Uwagi: W rozdziale opisano rezerwaty utworzone w okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Wałeckiego na lata 2009-2012.

Rezerwat przyrody „Bagno Raczyk”.

ZARZĄDZENIE NR 37/2010 REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE z dnia 4 maja 2011 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Bagno Raczyk”.

Obszar obejmuje ujście rzeki Cieszynki do Jeziora Młyński Staw o łącznej powierzchni 34,38 ha, położony w obrębach ewidencyjnych Jagolice, Człopa Podgórze oraz Człopa 105 w gminie Człopa. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie kompleksu turzycowisk, trzcinowisk i łożowisk otaczających ujście rzeki Cieszynki do jeziora Młyński Staw, oraz terasy źródłiskowej porośniętej przez dobrze zachowane olsy źródłiskowe, jak również ochrona miejsc gniazdowania i żerowania kilkudziesięciu gatunków ptaków, głównie wodno-błotnych i drapieżnych.

- rodzaj rezerwatu przyrody: krajobrazowy (K);

- ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

a) typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp: biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp);

- ze względu na główny typ ekosystemu:

a) typ: różnych ekosystemów (EE), b) podtyp: lasów i torfowisk (me).

Rezerwat przyrody „Mokradła koło Leśniczówki Łowiska”

ZARZĄDZENIE NR 38/2010 REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE z dnia 4 maja 2011 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Mokradła koło Leśniczówki Łowiska”.

Rezerwat obejmuje obszar o łącznej powierzchni 101,75 ha; położony w obrębie ewidencyjnym Prusinowo, w gminie Wałcz. Celem ochrony jest zachowanie kompleksu torfowisk przejściowych i jezior wraz z ich zlewnią porośniętą przez bory sosnowe i mieszane oraz ochrona stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych i torfowiskowych, m.in. *Lurionium natans*, *Drepanocladus vernicosus*.

Rodzaj rezerwatu przyrody: torfowiskowy (T);

- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp);
- ze względu na główny typ ekosystemu: a) typ: torfowiskowy (ET), b) podtyp: torfowisk przejściowych

Zestawienie tabelaryczne rezerwatów w powiecie wałeckim (Źródło: RDOŚ Szczecin)

Lp	Gmina	Nazwa rezerwatu	Rok	ochrona wód	Natura 2000	rodzaj
1.	Człopa (Gm. miejsko-wiejska)	Bukowskie Bagno	2009	brak danych	OSO SOO	torfowiskowy
2.	Człopa (Gm. m-w.)	Bagno Raczyk	2011	b.d.	b.d.	krajobrazowy
3.	Wałcz (Gmina wiejska)	Mokradła koło Leśniczówki Łowiska	2011	b.d.	b.d.	torfowiskowy
4.	Wałcz (Gmina wiejska)	Dolina Rurzycy	2005	TAK	b.d.	krajobrazowy
5.	Wałcz (Gmina wiejska)	Glinki	1974	TAK	b.d.	leśny
6.	Wałcz (Gmina wiejska)	Golcowe Bagno	1990	TAK	OSO	torfowiskowy
7.	Tuczno (Gm. miejsko-wiejska)	Leśne Źródła	1998	TAK	SOO	leśny
8.	Tuczno (Gm. miejsko-wiejska)	Mszary Tuczyńskie	1988	TAK	OSO SOO	torfowiskowy
9.	Tuczno (Gm. miejsko-wiejska)	Nad Jeziorem Liptowskim	2010	brak danych	OSO	leśny
10.	Tuczno (Gm. miejsko-wiejska)	Nad Płociczną	2010	brak danych	OSO	krajobrazowy
11.	Mirosławiec (Gm. miejsko-wiejska)	Rosiczki Mirosławskie	1989	TAK	SOO	torfowiskowy
12.	Człopa (Gm. miejsko-wiejska)	Stary Załom	1966	NIE	OSO SOO	florystyczny
13.	Mirosławiec (Gm. miejsko-wiejska) Tuczno (Gm. miejsko-wiejska) Wałcz (Gmina wiejska)	Wielki Bytyń	1989	TAK	SOO	krajobrazowy
14.	Gmina Tuczno	Strzaliny k/Tuczna	2008	NIE	SOO	faunistyczny

OSO - Obszar Specjalnej Ochrony, SOO - Specjalny Obszar Ochrony

7.3.5. Pomniki przyrody:

Gmina Człopa: 38, Gmina Mirosławiec: 6, Gmina Tuczo: 10, Gmina Wałcz: 33

7.3.6. Użytki ekologiczne:

Gmina Człopa: 2, Gmina Mirosławiec: 106, Gmina Tuczo: 1, Gmina Wałcz: 15

7.3.7. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Rośliny naczyniowe: dzięgiel (arcydzięgiel) litwor, orlik pospolity, kopytnik pospolity, kopytnik pospolity, próchniczek błotny, biczycza trójwębna, mokradłozka zaostrowana, dzwonek syberyjski, turzycza piaskowa, turzycza strunowa, turzycza bagienna, centuria zwyczajna, pomocnik baldaszkowy, kłóć wiechowata, drabik drzewkowaty, zimowit jesienny, konwalia majowa, storczyk fuchsa, kukułka krwista, storczyk plamisty, storczyk szerokolistny, storczyk zaniedbany, wawrzynek wilczyłyko, goździk piaskowy, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy, widłoząb Bergera, widlicz spłaszczony, rosiczka długolistna, rosiczka pośrednia, rosiczka okrągłolistna, mieszaniec rosiczki okrągłolistnej i rosiczki długolistnej, kruszczyk rdzawoczerwony, kruszczyk błotny, kruszczyk pospolity, śnieżyczka przebiśnieg, przytulia wonna, łyszczec wiechowaty, bluszcz pospolity, kocanki piaskowe, przylaszczka pospolita, rokitnik zwyczajny, gajnik ślniący, bagno zwyczajne, bielistka siwa, lilia bulwkowata, zimozioł północny, lipiennik loesela, listera jajowata, wiciokrzew pomorski, elisma wodna, widłak jałowcowaty, widłak goździsty, bobrek trójlistkowy, rukiew wodna, gnieźnik leśny, grązel żółty, grązel drobny, grzybień białe, grzybień północne, wilżyna ciernista, nasieźrzał pospolity, storczyk kukawka, śniedek buchego, śniedek baldaszkowaty, zerwa kulista, sosna limba, sosna kosa, podkolan biały, paprotka zwyczajna, płonnik pospolity, pierwiosnek, brodawkowiec czysty, rzęsiak pospolity, piórosz pierzasty, sasanka łąkowa, fałdownik nastroszony, porzeczka czarna, róża francuska, bagnica torfowa, cebulica dwulistna, jarząb szwedzki, jarząb brekinia, torfowiec odgięty, Sphagnum auriculatum, torfowiec bałtycki, Sphagnum contortum, torfowiec spiczastolistny, torfowiec kończasty, torfowiec frędzlowaty, torfowiec brunatny, Sphagnum inundatum, torfowiec magellański, Sphagnum nemoreum, torfowiec tępolistny, torfowiec błotny, torfowiec wklęsłolistny, Sphagnum plumulosum, Sphagnum riparium, torfowiec czerwonawy, Sphagnum rufescens, torfowiec, torfowiec nastroszony, torfowiec pierzasty, Sphagnum tenelleum, torfowiec obły, Sphagnum warnstorffianumcis pospolity, pływacz pośredni, pływacz zachodni, pływacz drobny, pływacz zwyczajny, kalina koralowa, barwinek pospolity.

Łącznie: 120 gatunków

Grzyby: płucnica kędzierzawa, płucnica islandzka, chrobotka leśna, chrobotek reniferowy, mąkla tarniowa, przystrumycznik pustułkowy, mądziak psi, tarczownica skalna, szarzynka skórzasta, pawężnica węgierska, siedzuń sosnowy.

Łącznie: 11 gatunków

Wykaz gatunków zwierząt kręgowych i bezkręgowych

Ważki: zalotka białoczelna, zalotka spłaszczona, zalotka większa, straszka północna,

Chrzęszcze: tęcznik mniejszy, tęcznik liszkarz, biegacz polny, biegacz złoty, biegacz zielonozłoty, biegacz wręgaty, biegacz krepny, biegacz skórzasty, biegacz fioletowy, biegacz granulowany, biegacz ogrodowy, biegacz pomarszczony, biegacz menetresiego, biegacz gajowy, ciólek, borodziej próchnik.

Łącznie: 16 gatunków

Motyle: szlaczkoń torfowiec, barczatka kataks, przeplatka aurylnia, przeplatka maturalna, paż żeglarz, czerwoczyk fioletek, modraszek alkon, modraszek arion.

Łącznie: 8 gatunków

Błonkoskrzydłe: trzmiel wielkooki, trzmiel ogrodowy, trzmiel zmienny, trzmiel kamiennik, trzmiel gajowy, trzmiel rudy, trzmiel leśny, trzmiel paskowany, trzmiel rudoszary, trzmiel ziemny, trzmiel drzewny.

Łącznie: 11 gatunków

Pajęczaki: tygrzyk paskowany

Ślimaki: ślimak winniczek

Małże: szczeżuja wielka,

Kraślouste: minóg strumieniowy, minóg rzeczny,

Ryby: jesiotr zachodni, piekielnica, koza złotawka, głowacz białopłetwy, śliz, różanka,

Płazy: kumak nizinny, ropucha zielona, ropucha szara, ropucha paskówka, rzekotka drzewna, grzebiuszka ziemna, żaba zwinka, żaba jeziorowa, żaba moczarowa, żaba wodna, żaba śmieszka, żaba trawna, traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, padalec zwyczajny, żółw błotny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata.

Łącznie: 21 gatunków

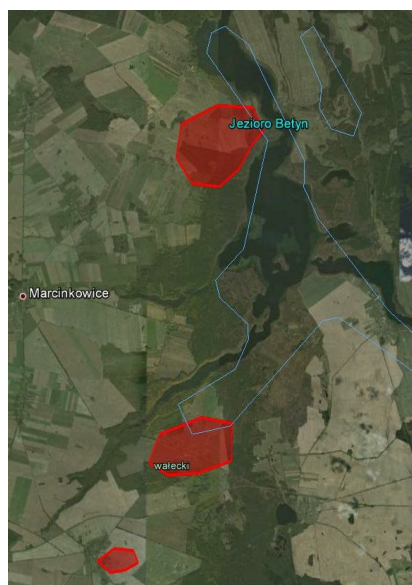
Ptaki: jastrząb gołębiarz, krogulec, trzciniak, łożówka, rokitniczka, trzcinniczek, brodziec piskliwy, raniuszek, włochatka, skowronek polny, zimorodek, rożeniec, płaskonos, świstun, cyranka, krakwa, świergotek polny, świergotek łąkowy, świergotek drzewny, jerzyk, orlik krzykliwy, czapla siwa, sowa uszata, pójdzka, podgorzałka, jemioluska, bąk, bernikla białolica, puchacz, gagoł, myszołów zwyczajny, myszołów włochaty, lelek kozodój, makolągwa, szczygieł, dzwonec, czeczotka, czyż, dziwonina, pełzacz ogrodowy, pełzacz leśny, bocian biały, bocian czarny, pluszcz, błotniak zbożowy, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, grubodziób, gołąb siniak, kraska, kruk, wrona siwa, gawron, kawka, przepiórka, derkacz, kukułka, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, oknówka, dzięcioł duży, pliszka żółta, sójka, nur czarnoszyi, dzięcioł pośredni, dzięciołek, dzięcioł czarny, potrzuszcz, trznadel, ortolan, potrzos, rudzik, sokół wędrowny, kobuz, pustułka, muchołówka mała, zięba, jer, dzierlatka, kokoszka wodna, bekas kszyc, sóweczka, żuraw, bielik, zaganiacz, dymówka, krętogłów, dierzba gąsiorek, dierzba srokosz, mewa śmieszka, strumieniówka, brzęczka, świerszczak, krzyżodziób świerkowy, lerka, słowik szary, bielaczek, nurogęś, szlachar, kania czarna, kania ruda, pliszka górską, pliszka siwa, muchołówka żałobna, muchołówka szara, białorzytka, wilga, rybołów, wąsatka, sikora sosnowka, sikora modra, sikora czubatka, sikora bogatka, sikora czarnogłowa, sikora uboga, wróbel, mazurek, trzmielojad, kormoran czarny, batalion, kopciuszek, pleszka, pierwiosnek, świstunka, piecuszek, sroka, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł zielony, perkoz rdzawoszyi, perkoz dwuczuby, kropiatka, pokrzywnica, gil, wodnik, zniczek, mysikrólik, remiz, brzegówka, pokląska, kulczyk, kowalik, rybitwa zwyczajna, sierpówka, turkawka, puszczyk, szpak, kapturka, pokrzewka czarnołbista, pokrzewka ogrodowa, cierniówka, piegża, perkozek, brodziec samotny, strzyżyk, drożdżik, kos, drożdż śpiewak, kwiczoł, paszkot, płomykówka, dudek, czajka.

Łącznie: 160 gatunków

Ssaki: mysz zaroślowa, karczownik, żubr*, bóbr europejski, mroczek późny, jeż zachodni, jeż wschodni, popielica, wydra, badylarka, gronostaj, łasica, nocek rudy, rzęsorek rzeczek, borowiec wielki, karlik większy, karlik malutki, gacek brunatny, wiewiórka, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, kret, mroczek posrebrzany.

*Liczebność żubrów zachodniopomorskich

Źródło: <http://www.zubry.home.pl/zubry/liczebnos.html>

Rok i nazwa stada	Samce	Samice	Młode	Śmiertelność	Razem
2005 Mirosławiec	11	8	3	-	22
2006 Mirosławiec	18	13	5	1	35
2007 Mirosławiec	21	15	5	1	40
2008 Mirosławiec	22	18	6	3	43
2008 Dobrzany	2	6	-	-	8
2008 Łobez/Drawsko	2	7	-	1	8
2008 razem	26	31	6	4	59
2009 Drawsko	4	12	6	-	22
2009 Mirosławiec	23	20	7	5	45
2009 razem	27	32	13	5	67

Czynniki wpływające na śmiertelność populacji

Zagrożenie stwarzane przez myśliwych (strzelanie do nierozpoznanego celu)

02 stycznia 2010 roku - okolice Mirosławca (pomyłka myśliwego – polowanie zbiorowe)

29/30 lipca 2010 roku - okolice Broniowa (pomyłka myśliwego – polowanie indywidualne)

Zdarzenia na drodze krajowej K 10 (fragmentacja biotopów żubrów)

10/11 września 2010 roku - okolice Piecnika

24/25 września 2010 roku - okolice Piecnika

11/12 października 2010 roku - okolice Piecnika

21/22 kwietnia 2011 na drodze K 10

Źródło: <http://www.zubry.home.pl/zubry/>

Decyzją z dnia 19 lutego 2013 roku Starosta Wałecki zatwierdził projekt budowlany i udzielił Zachodniopomorskiemu Towarzystwu Przyrodniczemu w Szczecinie pozwolenia na budowę zagrody pokazowej żubrów w miejscowości Jabłonowo.

Żubry w okolicach Próchnowa (materiały Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa). Fot. T. Latański

7.4. Wykaz potencjalnych form ochrony

7.4.1. Wykaz potencjalnych rezerwatów przyrody:

Źródlika nad Lubiczem - Gmina Tuczo. Cel ochrony: zachowanie bardzo zróżnicowanego siedliskowo i fitocenotycznie kompleksu torfowiskowego, pozostającego w dużym stopniu pod wpływem wód wysiękowych i wód wypływających ze źródeł.

Przełom Płocicznej - Gmina Tuczo. Cel ochrony: zachowanie unikalnych wartości przyrodniczych krajobrazowych doliny rzeki.

Widłakowe bór bagno - Gmina Wałcz Miasto. Cel ochrony: Ekosystem: bór bagienny z enklawami różnorodnych mszarów o znaczeniu biocenotycznym i hydrologicznym; fitocenozy siedlisk objętych prawną ochroną krajową i Dyrektywy Siedliskowej; obiekt regulujący stosunki wodne terenów leśnych; stanowisko roślin chronionych i rzadkich; ostoją zwierzyny.

Łłowiecki mszar - Gmina Wałcz. Cel ochrony: ochrona torfowiska mszarnego z żywym procesem torfotwórczym.

7.4.2. Wykaz potencjalnych użytków ekologicznych

Gmina Człopa:

Czynszowe Łąki - zachowanie łąk śródleśnych

Babrzysko - zachowanie wilgotnej łąki z płytkim mokradłem

Jezioro Leśne Białe - zachowanie kompleksu jeziora dystroficznego i torfowiska mszarnego

Duże Wutkaule - zachowanie jeziora dystroficznego z przyległym torfowiskiem i borem bagiennym

Jezioro Rakowiec - zachowanie kompleksu jeziora dystroficznego i przyległych torfowisk mszarnych

Małe Wutkaule - zachowanie śródleśnego jeziora

Jezioro Suche zachowanie kompleksu jeziora dystroficznego i przyległego torfowiska

Rosiczkowe Bagno - zachowanie jeziora dystroficznego i torfowiska mszarnego z cenną florą i fauną

Keselek - zachowanie kompleksu roślinności bagiennej

Mechowiska pod Grodziskiem - zachowanie mechowiskowych łąk na torfowisku poligenicznym

Jeziro Wołowe - zachowanie kompleksu łąk, miejscami podtopionych, ze stanowiskami chronionych gatunków roślin

Torfowisko za dworcem - zachowanie torfowiska mszarnego z cenną florą wraz z przyległymi murawami napiaskowymi oraz pomnikowymi okazami sosen

Torfowisko Jagoda - zachowanie torfowiska mszarnego

Jeziro Mały Kochlin - zachowanie malowniczego jeziora eutroficznego z bujną roślinnością wodną

Jeziro Małe Leśne - zachowanie śródleśnego jeziora dystroficznego z torfowiskiem mszarnym

Jeziro Wielkie Leśne - zachowanie jez. dystroficznego i przyległych do niego torfowisk z cenną florą

Wyspa na Jeziorze Szczuczarsz - zachowanie ciepłej dąbrowy z cenną florą oraz łęgowska ptaków

Brak nazwy własnej - zachowanie typowego eutroficznego bagna śródleśnego 53.056789 16.048835

Torfowisko pod Dąbrową - zachowanie ciekawego łożowiska

Mały Dyc - zachowanie kompleksu bagiennego olsów i łożowisk

Ciepła Dąbrowa - zachowanie płatu ciepłej dąbrowy z florą ciepłolubną

Źródlane Bagno - zachowanie śródleśnego torfowiska mszarnego

Torfowisko pod linią - zachowanie śródleśnego torfowiska mszarnego

Jeziro Bagniste - zachowanie jeziora dystroficznego z przyległym do niego torfowiskiem mszarnym

Małe Krzywe - zachowanie eutroficznego jeziora z osoką aloesowatą i otaczającego go torfowiska

Gmina Mirosławiec

Brak nazwy własnej - zachowanie eutroficznych oczek wodnych z otaczającą je roślinnością – siedlisko płazów i ptaków (położenie: 53.339214 16.018254)

Brak nazwy własnej - zachowanie walorów podmokłego obniżenia wypełnionego osadami organicznymi położonego wśród pól (położenie: 53.323351 16.044661)

Brak nazwy własnej - zachowanie torfowiska przejściowego (53.300568 16.311218)

Brak nazwy własnej - zachowanie śródleśnego oczka bagiennego, siedliska płazów (położenie: 53.300306 16.328615)

Brak nazwy własnej - zachowanie naturalnego biotopu płazów i ptaków (położenie: 53.346341 16.272834)

Źródlika Korytnicy - zachowanie obszaru źródłiskowego z licznymi źródłami i dobrze wykształconym olsem źródłiskowym w dolinie rzeki Korytnica

Gmina Tuczo:

Torfowisko nad Jeziorem Czarnym - ochrona naturalnych torfowisk mszarnych

Olszyny Krępskie - zachowanie kompleksu leśnego z enklawami źródlisk

Bagno Strzalin - bogata ornitofauna i stanowisko bobra europejskiego

Wisielcze Jeziora - ochrona unikatowych środowisk i różnorodności biologicznej związanej ze śródleśnymi zarastającymi jeziorami. Ochrona naturalnych procesów przyrodniczych.

Torfowisko nad Jeziorem Dziewiczym - zachowanie torfowiska mszarnego o cechach naturalnego

Miasto Walcz

Rdestnicowy Stawek - wartość biocenotyczna i hydrologiczna w krajobrazie porolnym; ciąg sukcesyjny fitocenozy powodujących łądowienie i zanik ekosystemu wodnego; ostoja zwierzyny i ptactwa wodnego.

Szuwarowe Bagno - wartość biocenotyczna i hydrologiczna w krajobrazie porolnym; ciąg sukcesyjny fitocenozy powodujących łądowienie i zanik ekosystemu wodnego; ostoja zwierzyny i ptactwa wodnego.

Ptasia Ostoja - obiekt o znaczeniu biocenotycznym i hydrologicznym w krajobrazie porolnym, urozmaicający lokalną bioróżnorodność przyrodniczą flory i fauny; ostoja ptactwa

Moczarkowe Uroczysko - obiekt o wartości biocenotycznej i hydrologicznej w krajobrazie pod silną presją antropogeniczną; ciąg sukcesyjny fitocenozy powodujących łądowienie i zanik ekosystemu wodnego; ostoja zwierzyny i ptactwa wodnego

Jeziro Chmiel Mały - zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej na tym obszarze miasta, ochrona miejsca przebywania awifauny wodno-błotnej, ochrona miejsc rozrodu i przebywania bezkręgowców

Raduńskie Szuwary - ekosystem torfowiska niskiego z różnokierunkową sukcesją roślinności bagiennej i zaroślowej; naturalne zbiorowiska szuwarów i turzycowisk; ostoja zwierzyny

Jeziro Chmiel Duży - zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej na tym obszarze miasta, ochrona miejsca przebywania awifauny wodno-błotnej, ochrona miejsc rozrodu i przebywania bezkręgowców

Jezioro Zamkowe - zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej na tym obszarze miasta, ochrona miejsca przebywania awifauny wodno-błotnej, ochrona miejsc rozrodu i przebywania bezkręgowców, ochrona krajobrazu

Zbiornik wodny koło źwirowni - zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej na tym obszarze miasta, ochrona miejsca przebywania awifauny wodno-błotnej, ochrona miejsc rozrodu i przebywania bezkręgowców

Olesowe - zachowanie naturalnych procesów sukcesji roślinnej i łądowienia byłego ekosystemu jeziornego; obiekt o znaczeniu krajobrazowym, położony w silnie urozmaiconej morenie polodowcowej, o bardzo stromych skarpach; ostoja zwierzyny

Dolina pod Skarpą - ochrona fitocenoz z siedlisk objętych prawną ochroną krajową i Dyrektywą Siedliskową; enklawa bioróżnorodności florystycznej i faunistycznej w krajobrazie rolniczym; stanowiska roślin chronionych i rzadkich; ostoja zwierzyny; ekosystem łącznikowy w obrębie krajobrazu pojeziernego

Gmina Walcz

Jezioro Busino Duże - ochrona zasobów nieożywionych i ożywionych, zachowanie walorów zróżnicowanego siedliska

Mszar Wysoki Koło Dobrzy - zabezpieczenie siedliska podlegającego ochronie

Bórbagno koło Smolna - zabezpieczenie siedliska podlegającego ochronie

Mszar bagnicowy koło Czapli - zabezpieczenie dobrze zachowanego siedliska podlegającego ochronie w myśl Rozporządzenia Ministra 2001 r. oraz stanowisk gatunków roślin chronionych i rzadkich

Torfowisko wysokie koło Nakielna - zabezpieczenie dobrze zachowanego siedliska podlegającego ochronie w myśl Rozporządzenia Ministra 2001 r. stanowisko gatunków roślin chronionych i rzadkich

Bórbagno koło Strączna - zabezpieczenie dobrze zachowanego siedliska podlegającego ochronie w myśl Rozporządzenia Ministra 2001 r. stanowisko gatunków roślin chronionych i rzadkich

Jezioro Sitowo - ochrona zasobów nieożywionych i ożywionych, zachowanie walorów siedliska

Torfowisko przy jeziorze Dzikowo Małe (= jez. Kacze) - zabezpieczenie dobrze zachowanego siedliska podlegającego ochronie w myśl Rozporządzenia Ministra 2001 r.

Łan turzycy nitkowatej w leśnictwie Łowiska - zabezpieczenie dobrze zachowanego siedliska podlegającego ochronie w myśl Rozporządzenia Ministra 2001 r.

7.4.3. Wykaz potencjalnych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych

Dolina Górnej Cieszynki - zachowanie półnaturalnego krajobrazu doliny rzecznej z cennymi przyrodniczo torfowiskami soligenicznymi i źródłiskami, łąkami, łągami olszowymi i lasami na zboczach doliny

Jezioro Bukowo - zachowanie malowniczego mezotroficznego jeziora ramienicowego

Zalomska Dolina Cieszynki - zachowanie krajobrazu doliny rzecznej z torfowiskami mechowiskowymi oraz ciągu malowniczych i cennych przyrodniczo jezior

Jezioro Trzebin - zachowanie malowniczego mezotroficznego jeziora ramienicowego w krajobrazie leśnym

Jezioro Szczuczarz - zachowanie malowniczego i cennego przyrodniczo mezotroficznego jeziora ramienicowego z cenną florą i roślinnością wodną, wraz z otoczeniem misy jeziornej, z udziałem cennych przyrodniczo torfowisk, a także ze stanowiskami ciepłej dąbrowy na wyspie i stokach jeziora.

Płoczyca - zachowanie kompleksu malowniczych i cennych przyrodniczo ekosystemów bagiennych

Strzalin - zachowanie wartości krajobrazu okolic Strzalin posiadającego cenne walory przyrodnicze i kulturowe, zimowisko nietoperzy

Dolina rzeki Piławki - stanowiska roślin chronionych i rzadkich; korytarz o znaczeniu ponadregionalnym; enklawy grądu zboczowego z dorodnym drzewostanem; ostoja zwierzyny

Wykaz opracowano na podstawie publikacji: Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 02.2010 r.).

<http://geoprzyroda.pl/cms/waloryzacje-przyrodnicze/14-waloryzacja-województwa-zachodniopomorskiego.html>

8. OCHRONA I RACJONALNE UŻYTKOWANIE LASÓW**8.1. Powierzchnia gruntów leśnych (GUS. Stan w dniu 31.XII.2011)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych							Lesistość w %
	ogółem	w tym lasy	z ogółem publiczne					
			razem	własność Skarbu Państwa	w tym		własność gmin	
					w zarządzie Lasów Państwowych	w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych		
w ha								
WOJEWÓDZTWO	832365,6	808305,6	815618,8	811124,6	791805,7	8081	4494,2	35,3
Powiaty								
BIAŁOGARDZKI	35610,6	34616,5	34576,6	34338,3	34039	291	238,3	40,9
DRAWSKI	85943,2	82848,4	83908,4	83704,7	83399,5	305	203,7	47
KOŁOBRZESKI	15788,5	15418,9	15029,1	14944,7	14815,4	12	84,4	21,3
KOSZALIŃSKI	72047,6	70073,9	70247,6	70193,9	69151,9	609	53,7	42,4
SŁAWIEŃSKI	30118	29398,2	29355,8	29291,6	28574,1	263	64,2	28,2
SZCZECINECKI	81336,2	78989,1	79234,2	79116,6	77934,6	1182	117,6	44,7
ŚWIDWIŃSKI	39335,6	38356,5	37925,9	37843,7	37187,9	648	82,2	35,1
WAŁECKI	79600,1	77244,9	78965	78757,9	75774,7	70	207	54,6
Gmina miejska Wałcz	666,7	652,2	651,7	615,3	615,3	–	36,4	17,1
Gminy miejsko-wiejskie								
Człopa	25573,1	24814,2	25488,4	25465,3	23415,5	6	23,1	71,1
w tym miasto	196,2	189,5	193,2	174,9	174,9	–	18,3	30,2
Mirosławiec	12734,4	12327,8	12547,1	12534,2	12530,2	4	12,9	60,6
w tym miasto	6	4,9	3,2	1,1	1,1	–	2,1	2,3
Tuczno	12457,6	12062,6	12358,2	12239,5	11340,1	30	118,7	48,4
w tym miasto	270,5	267,4	262,5	143,8	139,8	–	118,7	29
Gmina wiejska Wałcz	28168,3	27388	27919,6	27903,6	27873,6	30	16	47,6
CHOSZCZEŃSKI	52317,3	50727,1	51731,1	51682,1	49888,4	210	49	38,2
GRYFICKI	21366	20839,9	20748,3	20699	19745,1	620	49,3	20,5
ŁOBESKI	34506,9	33571,6	33846,1	33815,5	32632,1	1169	30,6	31,5
MYŚLIBORSKI	50589,2	49230,7	50163,6	50098,8	49989,7	57	64,8	41,6
PYRZYCKI	4780,2	4662,5	4487,2	4343,3	4236,8	100	143,9	6,4
STARGARDZKI	38046,6	37057,6	36265,6	36204,8	35494,6	705	60,8	24,4
GOLENIOWSKI	61242	59596,3	60814	60708,4	59876,9	733	105,6	36,9
GRYFIŃSKI	65119,5	63119,4	64471,7	64436,8	63685,3	724	34,9	33,8
KAMIENSKI	28374,8	27502,9	27880,1	27766,7	22633	219	113,4	27,4
POLICKI	23343,4	22595,9	23176,4	23147,1	22979,1	144	29,3	34

8.2. Struktura powierzchni gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa

Wyszczególnienie		Powierzchnia (w ha)				
		Tuczno	Człopa	Plytnica	Walcz	Mirosławiec
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem		114,0	77,0	51,1356	153,6	239,4
W tym	Zalesiona (pokryta roślinnością leśną)	99,9	73,4	48,3156	151,4	237,0
	Niezalesiona (prześciowo pozbawiona roślinności leśnej)	12,2	3,6	2,14	2,2	2,4
	Uznanych za lasy chronione	-	-	-	-	-
	Objęta aktualnymi uproszczonymi planami urzędzenia lasu	-	-	-	-	-
	Objęta inwentaryzacjami stanu lasu	104,5	77,0	51,1356	107,9	194,6
Powierzchnia przypadająca na lasy	Osób fizycznych	107,8	69,8	30,5108	131,5	230,0
	Wspólnot gruntowych	-	2,7	-	-	-
	Spółdzielni	-	-	-	-	0,4
	Pozostałych osób prawnych (kościółów, związków wyznaniowych, organizacji społecznych itp.)	6,2	4,5	20,6248	22,1	9,0
Powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa nadzorowana przez:	Jednostki Lasów Państwowych	114	77	51,1356	154	239,4
	Parki narodowe	-	-	-	-	-
	Służby powiatu (miasta)	-	-	-	-	-

Wg stanu w dniu: 20 lutego 2012 r.

Tabelę opracowano na podstawie informacji przekazywanych Staroście Wałeckiemu przez Nadleśniczych w ramach sprawozdania L-03 o lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych (bez Skarbu Państwa).

8.3. Hodowla lasu i pozyskanie drewna w lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych

Wyszczególnienie		Lasy stanowiące własność osób fizycznych i prawnych (bez Skarbu Państwa)					
Nadleśnictwo		Tuczno	Mirosławiec	Walcz	Plytnica	Człopa	
Odnowienia sztuczne	ha	-	0,15	-	-	-	
zrębów		-	-	-	-	-	
Halizn i płazowin		-	0,15	-	-	-	
Odnowienia naturalne		-	-	-	-	-	
Zalesienie gruntów nieleśnych		-	22,0	-	-	-	
Poprawki i uzupełnienia	ha	-	-	-	-	-	
Pielęgnowanie lasu		-	8,78	-	-	15	
W tym upraw i młodników		-	-	-	-	11	
Powierzchnia objęta trzebieżami		4	3,20	1	1,17	4	
Pozyskiwanie drewna (grubizny)	m ³	93	60	7	17,54	79	
Grubizna iglasta		41	44	-	16,75	76	
Z tego drewno		dłużycowe	-	6	-	-	31
		stosowe	41	38	-	16,75	45
Grubizna liściasta		52	16	7	0,79	3	
Z tego drewno		dłużycowe	-	3	-	-	1
		stosowe	52	13	7	0,79	2

Według stanu w dniu: 20 lutego 2012 roku.

Tabele opracowano na podstawie informacji przekazywanych Staroście Wałeckiemu przez Nadleśniczych w ramach sprawozdania L-03 o lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych (bez Skarbu Państwa).

8.4. Zalesianie gruntów rolnych

8.4.1. Ocena udatności upraw

Starosta Wałecki, mając na uwadze obowiązek wynikający z art. 14 ust. 7* ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z zm.) oraz § 13 ust. 9 i 10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2009 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego PROW na lata 2007-2013 (Dz.U. Nr 48 poz. 390) zwraca się corocznie do Oddziałów Regionalnych ARiMR z wnioskiem o udostępnienie informacji zawierających dane osobowe beneficjentów działań 221 „Zalesianie gruntów rolnych” oraz 223 „Zalesianie gruntów innych niż rolne” PROW 2007-2013.

* Starosta właściwy ze względu na położenie gruntu objętego zalesieniem dokonuje oceny udatności upraw w czwartym lub piątym roku od zalesienia gruntu rolnego oraz przekwalifikuje z urzędu grunt rolny na leśny, jeżeli zalesienia gruntu dokonano na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Zbiornicze zestawienie beneficjentów zamieszkujących województwo wielkopolskie, którzy dokonali zalesienia położonych na terenie powiatu wałeckiego wiosną 2010 roku - w obrębie Kłębowiec 6,85 ha, w obrębie Laski Wałeckie: 8,04 ha.*

Kryteria oceny udatności upraw*

Udatność ocenianej uprawy jest określana dwucyfrowym symbolem klasyfikacyjnym, w którym pierwsza cyfra oznacza wskaźnik stopnia pokrycia, a druga - przydatność hodowlaną.

Symbol klasyfikacyjny	Ocena
1-1, 1-2, 1-3, 2-1, 2-2, 2-3, 1-4, 2-4,	uprawy udane
3-1, 3-2, 3-3, 3-4, 4-1, 4-2, 4-3, 4-4	uprawy nieudane

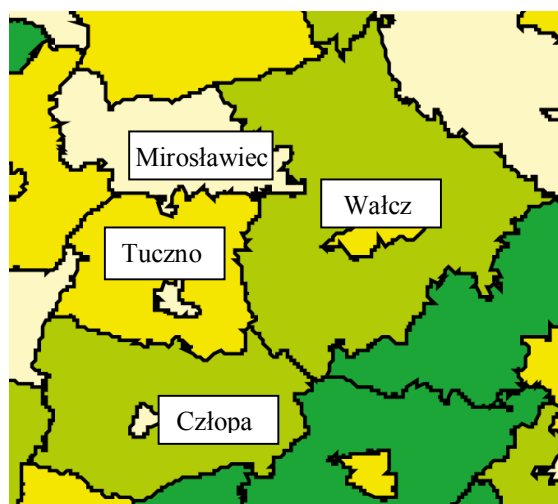
* Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na zalesianie gruntów rolnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz.U.04.187.1929 ze zm).

* Źródło: Wielkopolski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

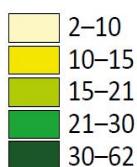

Stopień pokrycia powierzchni uprawy		Przydatność hodowlana (cechy zdrowotne, dostosowanie do siedliska, formy zmieszania, ewentualnie inne)	
%	symbol	%	symbol
powyżej 90	1	uprawy zdrowe, zgodne z siedliskiem, dopuszczalne wady pojedynczo do 10 %	1
71-90	2	wady 11-20 %	2
51-70	3	wady 21-30 %	3
do 50	4	wady powyżej 30 %	4

8.4.2. Preferencje zalesieniowe gmin Powiatu Wałeckiego

Wielkość syntetycznego wskaźnika preferencji zalesieniowych gmin

Syntetyczne wskaźniki preferencji zalesieniowych gmin ustalono i uzasadniono na podstawie 12 kryteriów preferencyjnych. Zestaw cech: udział gleb najsłabszych w powierzchni użytków rolnych, jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, rzeźba terenu, występowanie stepowienia, zagrożenie erozją wodną powierzchniową, podaż gruntów do zalesienia według badań ankietowych w gminach, lesistość, udział łąk i pastwisk w powierzchni gminy, stopień zwiększania lesistości ze względu na potrzeby ochrony przyrody, ważniejsze wododziały, zlewnie chronione, ochrona wód podziemnych. Skala - gminy o dużych preferencjach zalesieniowych: powyżej 15,0 pkt., o szczególnie wysokich preferencjach zalesieniowych (ponad 20,0 pkt) i wysokich preferencjach zalesieniowych (15,0–20,0 pkt).

ZADANIA

W roku 2013 planuje się dokonanie oceny upraw na ogólnej powierzchni 14,57 ha, natomiast w roku 2014: 34,89 ha

Źródło: Raport o stanie lasów 2011. Warszawa, czerwiec 2012r.

8.4.3. Sporządzanie uproszczonych planów urządzenia lasu

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o lasach, uproszczone plany urządzenia lasu z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, sporządza się dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, niestanowiących własności Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej określa decyzja starosty, wydana na podstawie inwentaryzacji stanu lasów (ust. 3).

REALIZACJA ZADAŃ

W latach 2011-2012 Starosta przyjął uproszczone plany urządzenia lasów nie stanowiących własności skarbu państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych:

- położonych w obrębie ew. Łowicz Wałecki (Gmina Mirosławiec) na okres: 01.01.2012-31.12.2021
- położonych w obrębie ew. Lubno (Gmina Wałcz) na okres: 01.01.2012 - 31.12.2021 r.,
- położonych w obrębie ew. Łowicz Wałecki (Gmina Mirosławiec) na okres: 01.01.2011-31.12.2020 r.,
- położonych w obrębie ew. Jabłonowo (Mirosławiec - Obszar Wiejski) na okres: 01.01.2011-31.12.2020 r.

8.5. Skrócona charakterystyka Nadleśnictw

8.5.1. Nadleśnictwa Wałcz

Informacje ogólne

Powierzchnia ogólna: 17 148 ha, w tym leśna: 16 223 ha. Lesistość: ok. 50%. Przeciętna zasobność drzewostanów: 254 m³/ha. Przeciętny wiek drzewostanów to około: 55 lat. Powierzchnia. Struktura wiekowa drzewostanów wg powierzchni: I klasa wieku - 15,98% , II klasa wieku - 15,99%, III klasa wieku - 29,81%, IV klasa wieku - 14,54%, V klasa wieku - 12,88%, VI i wyższe klasy wieku - 9,00%, KO i KDO - 1,8%. Udział typów siedliskowych lasu (typów żyzności gleby): Bśw-40,78 % , Bmw -32,83%, LMśw-15,76%, Ol-3,07 % , Lśw-2,69 % , BMw-1,74 % , LMw -1,03 % , OlJ-0,75 % , BMb-0,43 % , Lmb-0,37 % , Lw-0,29 % , Ll-0,24 % , Bw-0,02 % .

- skład gatunkowy zgodny z siedliskiem – 77,9%,
- skład gatunkowy częściowo zgodny z siedliskiem – 19,1%,
- skład gatunkowy niezgodny z siedliskiem – 3%.

Zagrożenia

Drzewostany Nadleśnictwa Wałcz to w przeważającej ilości drzewostany sosnowe narażone na działanie

ze strony szkodników pierwotnych takich jak: brudnica mniszka, poproch cetyniak i strzygonia choinówka. Szkodniki te, w okresie ich wzmożonego występowania, zwalczane są chemicznie techniką samolotową. Zagrożenie w drzewostanach dębowych ze strony szkodników pierwotnych stanowi zwójka zieloneczka, a w ostatnich latach także pochwik. Spośród grupy szkodników wtórnych największe zagrożenie w drzewostanach sosnowych stanowi przyplaszczek granatek, którego zwalczanie polega głównie na usuwaniu drzew opanowanych przez

szkodnika, natomiast w drzewostanach dębowych zagrożenie stanowi opiętek dwukropkowy i zielony. Dla drzewostanów występujących na gruntach porolnych, stanowiących ok. 20% pow. nadleśnictwa, największym zagrożeniem są patogeny grzybowe zwłaszcza huba korzeni i opieńka. Spośród czynników abiotycznych decydujące znaczenie mają warunki klimatyczne: mała ilość opadów, oraz często długie okresy upałów. Występujące w konsekwencji wahanie poziomu wód gruntowych powoduje czasowe osłabienie drzewostanów. Dużym problemem są szkody wyrządzone przez późnowiosenne przymrozki oraz zwierzynę płową w uprawach leśnych. Innym istotnym czynnikiem powodującym szkody w drzewostanach są silne wiatry, skutkiem których powstają wywroty i złomy.

Nadleśnictwo Wałcz zaliczone zostało do I kategorii zagrożenia pożarowego. Największym zagrożeniem charakteryzują się tereny przyległe do ośrodków wczasowych w miejscowości Zdbice, lasy przylegające do miasta Wałcz i obszary poligonowe: teren leśnictwa Brody-powiat Złotów, gm. Jastrowie, północne oddziały leśnictwa Iłowiec-powiat Wałcz, gm. Wałcz oraz tereny po byłym poligonie wojskowym należącym do Agencji Mienia Wojskowego przy drodze Wałcz – Ostrowiec.

Nadleśnictwo prowadzi prace polegające na oczyszczaniu saperskim w ramach programu: „Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popolignowych i powojkowych zarządzanych przez PGL LP”.

Planowane odnowienia

- 135,75 ha lasu, w tym: 95,55 ha na pow. otwartych i 40,20 ha pod osłoną drzewostanu,
- wykonanie ok. 15 ha poprawek w uprawach starszych.

Planowane zużycie sadzonek: ok. 1,30 mln sadzonek, w tym:

sosny zwyczajnej - ok. 925 tys., buku - ok. 160 tys., dębu - ok. 60 tys., brzozy - ok. 70 tys., świerku - ok. 35 tys. i innych (lipy, modrzewia, olszy, klonów, gatunków biocenotycznych) - ok. 50 tys.

W 2013 roku nadleśnictwo kontynuuje (na terenie Leśnictw: Rudnica i Pluskota) realizację programu restytucji brekinii oraz włącza się do programu restytucji cisa (w L. Międzyrzecze). W obu przypadkach są to zadania refundowane ze środków funduszu leśnego.

(źródło: <http://www.pila.lasy.gov.pl/web/walcz>)

Wykorzystano zdjęcia oraz tekst zamieszczony na stronie internetowej Nadleśnictwa Wałcz

ZADANIA ZREALIZOWANE I PLANOWANE

Cel operacyjny	zrealizowano 2011-2012	zaplanowano 2013-2016
I. Edukacja leśna społeczeństwa		
Edukacja leśna społeczeństwa odbywa się w oparciu o Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej i Ekologicznej, rezerwat przyrody, gospodarstwo szkółkarskie. Frekwencja w roku 2011: 7 050 osób , w roku 2012: 6 856 osób. Organizacja Festiwalu Natury - coroczna impreza promująca LP, zdrowy tryb życia, czynny wypoczynek, postawy proekologiczne - frekwencja: ok. 2 000 osób		Prowadzenie Ośrodka Edukacji Przyrodniczo-Leśnej i Ekologicznej, rozszerzanie jego oferty edukacyjnej. Kontynuacja organizacji corocznych Festiwalu Natury
II. Identyfikacja najważniejszych zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom		
Prognozowanie występowania i zwalczanie owadów żerujących na drzewach leśnych. 2012-zabieg zwalczający miernikowce- 350 ha, brudnicę mniszkę-3450 ha. Stałe monitorowanie w okresie zagrożenia przeciwpożarowego i system sprawnego lokalizowania pożarów lasów.		Prognozowanie występowania i zwalczanie owadów żerujących na drzewach leśnych. Stałe monitorowanie w okresie zagrożenia przeciwpożarowego i system sprawnego lokalizowania pożarów lasów.
III. Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska		
1. Realizacja "Krajowego Programu Zwiększania Lesistości"		
	2011-0,51 ha; 2012-5,15 ha	W wymiarze przyjętym do PUL 2015-2024
2. Zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych		
	-	W wymiarze przyjętym do PUL 2015-2025
3. Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych		
		W ramach PUL 2015-2024
4. Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów		
	-	W wymiarze przyjętym do PUL 2015-2025
5. Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych		
	-	W wymiarze przyjętym do PUL 2015-2025
6. Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych-błotnych, obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych-budowa obiektów wodno-melioracyjnych.		
Realizacja projektu : "Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych-budowa obiektów wodno-melioracyjnych".		"Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych, budowa obiektów wodno-melioracyjnych".
7. Inne Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych popolygonowych i powojсковych zarządzanych przez PGL LP		
		Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych popolygonowych i powojсковych zarządzanych przez PGL LP
IV. Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych.		
	Przebudowa drzewostanów: 2011-2012 97,68 ha	Przebudowa drzewostanów plan na rok 2013-40,20 ha oraz w wymiarze przyjętym do PUL dla Nadleśnictwa Wałcz na lata 2015-2025

Źródła: <http://www.pila.lasy.gov.pl/web/walcz>, Pismo Nadleśnictwa Wałcz z dnia 28 lutego 2013 r. L-73-1/2013

8.5.2. Nadleśnictwa Mirosławiec

Skrócona charakterystyka

Nadleśnictwo gospodaruje na powierzchni 15037,37 ha w tym:

Lasy razem - 14492,52 ha

Grunty zalesione – 13931,08 ha

Grunty niezalesione – 117,36 ha

w tym: grunty do odnowienia – 79,75 ha

Grunty związane z gospodarką leśną – 444,08 ha

w tym szkółki leśne – 9,63 ha

Grunty nieleśne – 543,22 ha

- użytki rolne -104,24 ha
- użytki ekologiczne 351,49 ha, tereny różne 3,04 ha, tereny zabudowane i zurbanizowane 6,24 ha, tereny komunikacyjne 0,19 ha, nieużytki 70,34 ha w tym bagna - 64,41 ha, wyrobiska nie przeznaczone do rekultywacji: 5,93 ha

Zasięgiem administracyjnym nadleśnictwo obejmuje około 27 246 ha, lesistość: 54%.

Podstawowe dane dotyczące drzewostanów

Wśród lasów przeważają drzewostany iglaste i mieszane na średniożywnych i żyznych siedliskach. Udział siedlisk: Bśw - 3,4 %, BMśw - 54,7 %, BMw - 0,3 %, BMb - 0,%, LMśw - 36,7 %, LMw - 0,2 %, LMb - 0,3 %, Lśw - 2,5 %, Lw - 0,1 %, OL - 1,7 %, OLJ - 0,1%.

Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna pospolita.

Przeciętny wiek - 51 lat, przeciętna zasobność - 241 m³ /ha, przeciętny spodziewany przyrost d-stanów: 6,81 m³ /ha. Udział d-stanów na gruntach porolnych: 61% (8463 ha)

Ochrona lasu

Problemy nadleśnictwa są typowe dla lasów o dużym % udziale gruntów porolnych (6794,97 ha). Znaczna powierzchnia drzewostanów silnie opanowanych przez grzyby korzeniowe (huba korzeniowa, opieńka miodowa) ok. 2000 ha powoduje wzmożone szkody ze strony szkodników wtórnych i oddziaływania czynników abiotycznych - głównie wiatru. Do zwiększonego zagrożenia przyczynia się również prześwietlenie części drzewostanów po gradacji brudnicy mniszki w latach: 1978-1982, przypłaszcza w latach 90. Duże stany zwierzyny powodują występowanie dotkliwych szkód zwłaszcza w gatunkach domieszkowych w uprawach. Odstrzał redukcyjny oraz systematyczne grodzenie upraw ze znacznym udziałem gat. liściastych doprowadziło do ograniczenia istotnych szkód. Na zalesionych gruntach porolnych obserwowane jest występowanie szkodników glebowych (chrabąszcz majowy, guniak czerwcyk).

Nadleśnictwo do 2002 roku było zaliczone do I kategorii zagrożenia pożarowego. Po przeprowadzeniu badań glebowych w 2002 roku, dokonano ponownej kategoryzacji zmieniając kategorię na II. Nadleśnictwo posiada jedną wieżę TV przemysłowej położonej w miejscowości Hanki.

Na terenie Nadleśnictwa Mirosławiec nie występują tereny zdegradowane.

I. Identyfikacja najważniejszych zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom

Zagrożenie ze strony foliofagów (w roku 2012)

Obserwowany wzrost zagrożenia ze strony szkodników liściożernych.

Pozostałe zagrożenia

Problemy nadleśnictwa są typowe dla lasów o dużym procentowym udziale gruntów porolnych (6794,97 ha). Znaczna powierzchnia drzewostanów silnie opanowanych przez grzyby korzeniowe (huba korzeniowa, opieńki) ok. 2000 ha powoduje wzmożone szkody ze strony szkodników wtórnych i wiatru. Do zwiększonego zagrożenia z ich strony przyczynia się również prześwietlenie części drzewostanów po gradacji brudnicy mniszki w latach 1978-1982. Duże stany zwierzyny powodują występowanie dotkliwych szkód, zwłaszcza w gatunkach domieszkowych w uprawach. Odstrzał redukcyjny oraz systematyczne grodzenie upraw ze znacznym udziałem gat. liściastych doprowadziło do ograniczenia szkód istotnych. Znaczny rozmiar zalesień w latach 1992-2003 spowodował w konsekwencji zwiększenie zagrożenia od szkodników korzeni (chrabąszcz majowy, guniak czerwcyk).

Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska.

1. Realizacja KPZL

W związku z brakiem gruntów do zalesień Nadleśnictwo Mirosławiec nie ma możliwości realizacji KPZL. Zalesianie nowych terenów odbywa się na gruntach prywatnych, w oparciu o plany zalesienia sporządzone przez Nadleśnictwo Mirosławiec. Wielkość zalesień w roku 2011 wyniosła 22 ha. W roku 2012, prywatni właściciele gruntów nie realizowali zalesień finansowanych w ramach PROW.

2. Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych

Nadleśnictwo Mirosławiec prowadzi, na bieżąco, monitoring form ochrony przyrody. W wyniku waloryzacji przeprowadzonej w roku 2011 planuje się powołanie pięciu pomników przyrody ożywionej oraz jeden pomnik przyrody nieożywionej oraz około dziesięciu pomników przyrody ożywionej.

Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów.

3. Sieć obszarów NATURA 2000 na terenie Nadleśnictwa Mirosławiec

Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO): Puszcza nad Gwdą, Lasy Puszczy nad Drawą, Ostoja Drawska

Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO): Jezioro Wielki Bytyń, Jezioro Lubie i Dolina Drawy, Uroczyska Puszczy Drawskiej, Mirosławiec.

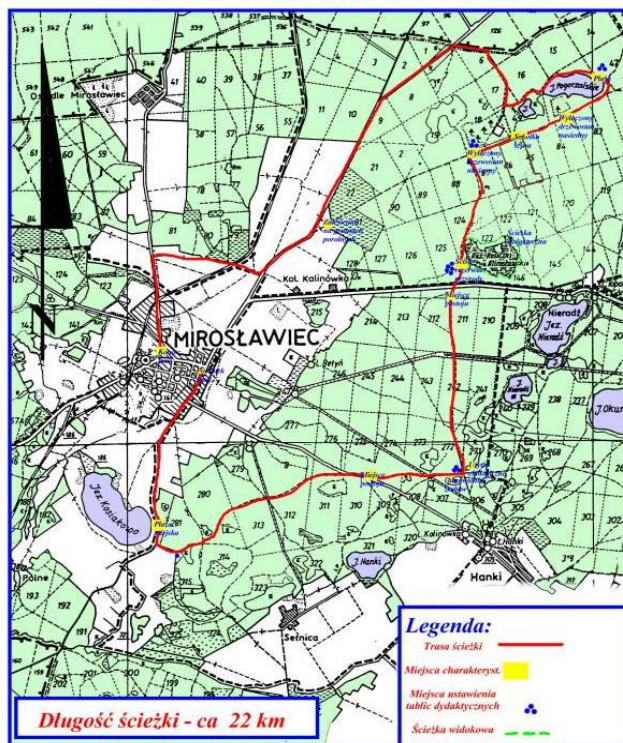
5. Informacja na temat programu restytucji rzadkich gatunków

Nadleśnictwo realizuje „Regionalny program ochrony i restytucji jarzębu brekinii – *Sorbus torminalis* (L.) Cranz na obszarze działania RDLP w Pile w latach 2010-2013”. Zgodnie z wytycznymi założono 1 hektar upraw zachowawczych wyżej wymienionego gatunku. Celem programu jest zachowanie i ochrona tego gatunku na terenie pilskiej RDLP. Przyjęty program obejmuje działania z zakresu ochrony in situ i ex situ. Działania in situ polegają głównie na prześwietlaniu drzewostanów z udziałem brekinii w celu stworzenia optymalnych warunków świetlnych oraz na inicjowaniu i ochronie odnowień naturalnych. Działania ex situ zakładają wprowadzanie na nowe stanowiska – na terenie 19 nadleśnictw – sadzonek brekinii wyprodukowanych z nasion pochodzących z nadleśnictw Kaczory i Krucz.

Edukacja i turystyka

Nadleśnictwo posiada salę narad adaptowaną na potrzeby edukacji leśnej przystosowaną do prowadzenia zajęć z zakresu ekologii, ochrony przyrody, wiedzy o lesie. Nadleśnictwo oferuje prowadzenia zajęć zarówno kameralnych, jak i terenowych, korzystanie z przewodnictwa, oprowadzania wycieczek i grup organizowanych po lasach nadleśnictwa, przez wykwalifikowaną kadrę leśników. Na terenie nadleśnictwa została wytyczona ścieżka rowerowa przechodząca obok najcenniejszych przyrodniczo obiektów. Jest ona wyposażona w tablice dydaktyczne, a jej środkowa część może służyć za ścieżkę dydaktyczną do prowadzenia zajęć. Ścieżka rowerowa długości ok. 22 km (3-8 h) „Mirosławieckie Lasy” została wytyczona i wyposażona przez Nadleśnictwo w celu: bezpiecznego udostępnienia lasu dla potrzeb turystyki kwalifikowanej tak indywidualnej jak i grupowej, rowerowej i pieszej, zapoznania zwiedzających z walorami przyrodniczymi mirosławieckich lasów i różnymi aspektami gospodarki leśnej. Przebiega ona przez lasy których charakterystyka przyrodnicza jest reprezentatywna dla lasów nadleśnictwa oraz obiekty cenne ze względu walory przyrodnicze.

Wzdłuż ścieżki rozmieszczono tablice edukacyjne zawierające informacje z zakresu ekologii i zasad zachowania się na terenach leśnych. W miejscach charakterystycznych ustawiono ławki i stoły

umożliwiający zebranie grupy, postój, zjedzenie posiłku i wypoczynek. W przypadku grup zorganizowanych po uprzednim kontakcie istnieje możliwość przejazdu przez trasę z przewodnikiem i zapoznania się z obiektami niedostępnymi (szkółka leśna, WDN).

Kierunki rozwoju: Edukacja przyrodniczo-leśna w latach: 2013-2015 opierać się będzie o cykliczne oraz okazjonalne imprezy okolicznościowe organizowane wspólnie z miejscowymi szkołami oraz lokalnym samorządem tj. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Dziecka”, „Dzień Wiosny”, „Festiwal Żubra” itp. Nadleśnictwo planuje również organizować wspólnie z Ośrodkiem Kultury konkursy fotograficzne przeznaczone dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Stałym elementem edukacji będą pogadanki i spotkania dotyczące roli lasu i drewna w życiu człowieka, roli leśników w zrównoważonej gospodarce leśnej, ochrony lasu, ochrony przyrody itd.

W latach 2013-2015 zostaną oddane do użytkowania:

- pokazowa zagroda żubrów oraz wieża widokowa nieopodal miejscowości Piecnik,
- punkt informacji o żubrach przy Ośrodku Kultury w Mirosławcu.

Działania edukacyjno-promocyjne podjęte w 2013 roku

27 kwietnia 2013 roku Nadleśnictwo Mirosławiec wraz z Firmą Żywiec Zdrój S.A. oraz fundacją Nasza Ziemia zorganizowali wspólne sadzenie lasu. Spotkanie to było częścią piątej edycji programu: „Po stronie natury”, którego partnerem są Lasy Państwowe.

19 maja 2013 roku na terenie Nadleśnictwa Mirosławiec odbył się rodzinny rajd rowerowy. Eskapada była częścią dwudniowej EKOMAJÓWKI zorganizowanej przez Urząd Miasta i Gminy Mirosławiec, stowarzyszenie 4X4 OFF ROAD FACTORY, WFOŚIGW w Szczecinie, stowarzyszenie odrazulepiej.pl, Ośrodek Kultury w Mirosławcu oraz Nadleśnictwo Mirosławiec.

Informacje opracowano na podstawie pisma Nadleśnictwa Mirosławiec Zn. spr.: ZG-7321-2/2013 oraz <http://www.pila.lasy.gov.pl/web/miroslawiec>

8.5.3. Nadleśnictwa Człopa

Nadleśnictwo zarządza gruntami Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 19 285,63 ha, z czego na terenie powiatu wałeckiego na 19 157,5185 ha. Około 88 % powierzchni Nadleśnictwa stanowi jeden kompleks leśny, w którym enklawy tworzą grunty miasta Człopa i okolicznych wsi. Nadleśnictwo Człopa znajduje się na obszarze I krainy przyrodniczo-leśnej (Kraina Bałtycka), w Dzielnicy Pojezierza Wałecko-Myśliborskiego. Na obszarze Nadleśnictwa przeważają siedliska borowe: BMśw - 46%, Bśw - 35%, LMśw - 16%, Lśw - 2%, OIJ - 1%.

Powierzchnia leśna zalesiona: 17 655,97 ha

Powierzchnia leśna niezalesiona: 221,95 ha

Łącznie powierzchnia zalesiona i niezalesiona: 17 877,92 ha

Diagnoza głównych zagrożeń:

Przewaga drzewostanów sosnowych predysponuje do aktywności szkodniki pierwotne: brudnica mniszka, strzygonia choinówka, poproch cetyniak, boreczniki i inne. Drzewostany nękane są także przez szkodniki wtórne: cetyńce, drwalniki, smoliki, przypłaszczka granatka. Duże zagrożenie stanowią patogeny grzybowe - huba korzeni i opieńka miodowa. Drzewostany na gruntach porolnych w Nadleśnictwie Człopa zajmują około 34% powierzchni. Poważny problem stanowią szkody wyrządzane przez zwierzynę leśną. Główną metody ochrony jest gradzenie upraw (około 80 ha rocznie) oraz chemiczne zabezpieczanie pędów i strzał (około 200 ha rocznie). Na terenie Nadleśnictwa wyznaczone są stałe powierzchnie monitoringu technicznego i biologicznego, czyli zbierane są dane do badań nad stanem środowiska leśnego i kondycji zdrowotnej drzewostanów. Ze względu na warunki klimatyczne (mała ilość opadów) oraz skład gatunkowy drzewostanów (przewaga sosny) lasy Nadleśnictwa zaliczane są do I kategorii zagrożenia pożarowego. Nadleśnictwo posiada system obserwacyjno – alarmowy składający się z punktu obserwacyjnego wyposażonego w TV przemysłową, łączność telefoniczną i radiową. W ramach ochrony przeciwpożarowej prowadzone są działania gospodarcze związane z udostępnianiem dróg pożarowych, punktów czerpania wody oraz wykonywania pasów przeciwpożarowych.

Identyfikacja najważniejszych zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom. Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP 8

ZREALIZOWANO		ZAPLANOWANO
2011	2012	2013-2016 z perspektywą lat: 2017-2019
<p>Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny na pozycjach kontrolnych - 318 szt. - nadzwyczajne kontrolne występowania szkodników pierwotnych sosny - 48 szt. - odłowy do pułapek feromonowych - 35 szt. - badanie zapędrczenia gleby - 5 szt. - wykładanie pułapek na szkodniki wtórne - 104 szt. 	<p>Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny na pozycjach kontrolnych - 297 szt. - nadzwyczajne kontrolne występowania szkodników pierwotnych sosny - 237 szt. - odłowy do pułapek feromonowych (35 szt.) - badanie zapędrczenia gleby (5 szt.) - wykładanie pułapek na szkodniki wtórne (117 szt.) 	<p>Monitorowanie stanu lasu oraz utrzymywanie higieny lasu na poziomie zapewniającym prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przy zachowaniu wszystkich funkcji lasu.</p> <p>Zwalczanie gradacji owadów za pomocą środków chemicznych przy użyciu sprzętu lotniczego.</p>
<p>Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów - 1 szt. 	<p>Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów - 1 szt. - modernizacja systemu obserwacji lasu zakup kamer TV (monitoring lasów) - 1 szt. 	<p>Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach poprzez utrzymanie istniejącej infrastruktury przeciwpożarowej na obecnym poziomie lub jej rozwój poprzez np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie niezbędnej ilości wody (budowa sztucznego ujęcia wody), - utrzymanie w sprawności istniejących pasów p-poż., - obserwację lasu za pomocą kamer przemysłowych, - opracowanie systemu automatycznego informowania wozów patrolowo-gaśniczych o lokalizacji miejsca powstania pożaru, - modernizację dróg leśnych, - zakup i wymiana sprzętu patrolowo-gaśniczego
<p>Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za pożarowe 1 szt.</p>	<p>Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za pożarowe 1 szt.</p>	
<p>-</p>	<p>Konserwacja sztucznego zbiornika na potrzeby gaśnicze (pogłębienie, odmulenie)</p>	
<p>Retencjonowanie wody na obszarach leśnych</p>		
<p>Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych).</p>		

Aktualnie obowiązujący PLAN URZĄDZANIA LASU Nadleśnictwa Człopa (obręby leśne Człopa i Drzonowo) opracowany został na okres od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Szczecinku. Plan ten został zatwierdzony przez Ministra Środowiska - Decyzją zn. spr. DLOPiK-L-lp-611-37/06 z dnia 12 maja 2006 roku.

Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska. Cel operacyjny: OP 5

ZREALIZOWANO		ZAPLANOWANO
2011	2012	2013-2016 perspektywa: 2017-2019
Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości”		
Nie realizowano działań w ramach ww. programu. Wzrost powierzchni leśnej nastąpił w wyniku: – przeklasyfikowania gruntów pokrytych roślinnością leśną (sukcesja naturalna) obejmujących 0,96 ha – aktualizacji ewidencji gruntów po pomiarach geodezyjnych.	Nie realizowano działań w ramach ww. programu. Wzrost powierzchni leśnej nastąpił w wyniku: – przeklasyfikowania gruntów pokrytych roślinnością leśną (sukcesja naturalna) obejmujących 3,02 ha – aktualizacji ewidencji gruntów po pomiarach geodezyjnych.	W ramach obowiązującego Planu Urządzania Lasu na okres od 1.01.2005 r. do 31.12.2014 r. przewidywana jest realizacja zalesień na powierzchni około 10 ha. Ponadto planowana jest weryfikacja klasyfikacji części gruntów. Źródło finansowania: środki własne.
Zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo – krajobrazowych.		
Nie realizowano działań z tego zakresu.		–
Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych.		
Ustanowienie wyższej formy ochrony z dotychczasowego użytku ekologicznego - Zarządzenie Nr 37/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dn. 4.05.2011 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody Bagno Raczyc	–	Ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych: – działania ochronne zgodnie z obowiązującym planem ochrony dla rezerwatu przyrody „Stary Załom”. Źródło finansowania: budżet państwa, środki własne, WFOSiGW, NFOSiGW.
Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych, w tym: realizacja działań ochronnych wynikających z planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stary Załom”, działania gospodarcze dostosowane do potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków Natura 2000.		– działania gospodarcze dostosowane do potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków Natura 2000. Źródło finansowania: środki własne, programy rolno-środowiskowe.
Monitoring oraz prowadzenie prac badawczych dotyczących stanu przyrody i bioróżnorodności (teren rezerwatu „Stary Załom”, teren Nadleśnictwa – plan zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000).		– prowadzenie edukacji w zakresie ochrony przyrody. Źródło finansowania: środki własne.
Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów.		
Bieżąca ochrona istniejących kompleksów leśnych. Lasy Nadleśnictwa Człopa tworzą jeden zwarty kompleks leśny, zajmujący około 88 % powierzchni.		
Bieżąca ochrona i renaturalizacja ciągów i połączeń ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych, siedlisk wodno-błotnych itp. – tworzenie powierzchni referencyjnych Ochrona otoczenia płatów siedlisk poprzez wyłączenie z użytkowania gospodarczego pasów drzewostanów bezpośrednio do nich przylegających.		
Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych.		
Nie realizowano działań z tego zakresu.		–
Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych – błotnych, obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym zwiększenie możliwości retencyjnej oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych – budowa obiektów wodno-melioracyjnych.		

cd. tabeli

Ochrona bierna i renaturalizacja ciągów i połączeń ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych, siedlisk wodno-błotnych itp. – tworzenie powierzchni referencyjnych. Ochrona otoczenia płatów siedlisk poprzez wyłączenie z użytkowania gospodarczego pasów drzewostanów bezpośrednio do nich przylegających. Pozostawianie drzew dziuplastych, martwych, rozkładającego się drewna – ostoje bioróżnorodności.		
–	Konserwacja urządzeń melioracji wodnych: – odtworzenie około 1,6 km rowu melioracyjnego (odmulenie)	Działania w zakresie budowy i odtwarzania małej retencji wodnej na obszarach leśnych: groble, zastawki, zbiornik retencyjny. Bieżąca konserwacja urządzeń melioracji wodnych. Źródło finansowania: środki własne.

Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych.
Cel operacyjny (krótkoterminowy): OP 6

ZREALIZOWANO		ZAPLANOWANO
2011	2012	2013-2016
Realizacja gospodarki leśnej w oparciu o Plan Urządzenia Lasu na okres od 1.01.2005 r. do 31.12.2014 r.		
Zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu dostosowania ich do siedliska i zwiększenia różnorodności biocenoz leśnych. Różnicowanie struktury wiekowej i przestrzennej – wykorzystywanie istniejących odnowień naturalnych, pozostawianie biogrup.		
W ramach przebudowy drzewostanów i odnowień po rębniach złożonych wykonano zabiegi hodowlane na łącznej powierzchni 97,82 ha (obejmującej odpowiednio 52,92 ha i 44,90 ha)	W ramach przebudowy drzewostanów i odnowień po rębniach złożonych wykonano zabiegi hodowlane na łącznej powierzchni 110,08 ha (obejmującej odpowiednio 67,32 ha i 42,76 ha).	Kontynuowanie przebudowy drzewostanów. Źródło finansowania: środki własne.

ZREALIZOWANO		ZAPLANOWANO
2011	2012	2013-2016
Nadleśnictwo prowadziło szeroko rozumianą edukację ekologiczną. Ogółem przeprowadzono 24 zajęcia w różnych formach (m.in. lekcje terenowe, spotkania edukacyjne poza szkołą itp.), w których udział wzięło 2215 osób w różnych grupach wiekowych. Nadleśnictwo w roku 2011 wydało ulotkę informacyjno – edukacyjną – "Ochrona przyrody Nadleśnictwa Człopa" w nakładzie 2000 sztuk. Doposażono salę edukacyjną w siedzibie Nadleśnictwa: zakupiono nowoczesny projektor multimedialny oraz ekran elektryczny do prezentacji. Zakupiono materiały edukacyjne – książki, przewodniki, zestaw owadów zatopionych w żywicy itp.	Nadleśnictwo prowadziło szeroko rozumianą edukację ekologiczną. Ogółem przeprowadzono 17 zajęć w różnych formach (m.in. lekcje terenowe, spotkania edukacyjne poza szkołą itp.), w których udział wzięło 970 osób w różnych grupach wiekowych. Zakupiono materiały edukacyjne: książki, zestaw lup powiększających itp.	Cel długoterminowy: Wzmocnienie świadomości ekologicznej (z naciskiem na ekosystemy leśne) mieszkańców Gminy Człopa oraz okolic. Cel krótkoterminowy: Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Człopa oraz mieszkańców okolicznych gmin w zakresie ochrony środowiska (prelekcje dot. kształtowania postaw ekologicznych itp.). W roku 2017 planuje się wymienić wyposażenie w Ośrodku Edukacji Ekologicznej przy siedzibie Nadleśnictwa Człopa. Planuje się na bieżąco zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

Informacje pochodzą ze strony internetowej <http://www.bialystok.lasy.gov.pl/web/czlopa/informacjeogolne> oraz pisma Nadleśnictwa Człopa.

Formy ochrony przyrody (stan w dniu 27.02.2013 roku).

Rodzaj obiektu	Liczba (szt.)	Nazwa obiektu	Pow. w zarządzie [ha]
Otulina parku	1	<i>Otulina Drawieńskiego Parku Narodowego</i>	4 459,41
Rezerваты przyrody	2	„ <i>Stary Załom</i> ” – rezerwat florystyczny	5,62
		„ <i>Bagno Raczyk</i> ” – rezerwat krajobrazowy	33,02
Obszary chronionego krajobrazu	1	„ <i>Puszcza nad Drawą</i> ”	13 258,49
Obszary Natura 2000 – OSO	1	„ <i>Lasy Puszczy nad Drawą</i> ”	14 492,32
Obszary Natura 2000 – OZW	1	„ <i>Uroczyska Puszczy Drawskiej</i> ”	6 090,60
Pomniki przyrody	13	<i>12 drzew pomnikowych</i>	—
		<i>1 pomnik powierzchniowy „Źródliko rzeki Cieszynki”</i>	1,52
Użytki ekologiczne	1	„ <i>Jezioro Dziewicze</i> ”	16,94
Ochrona gatunkowa – strefy ochrony	2	<i>Bielika</i>	33,05
		<i>Iglicy małej</i>	1,94
Ochrona gatunkowa	146	<i>Rośliny (mzaki, paprotniki, rośliny nasienne) – 70 gatunków</i> <i>Grzyby i porosty – 3 gatunki</i> <i>Mięczaki – 2 gatunki</i> <i>Owady – 4 gatunki</i> <i>Ryby – 1 gatunek</i> <i>Płazy – 9 gatunków</i> <i>Gady – 5 gatunków</i> <i>Ptaki – 43 gatunki</i> <i>Ssaki – 9 gatunków</i>	-

Edukacja:

ZREALIZOWANO		ZAPLANOWANO
2011	2012	2013-2016
<p>Nadleśnictwo prowadziło szeroko rozumianą edukację ekologiczną. Ogółem przeprowadzono 24 zajęcia w różnych formach (m.in. lekcje terenowe, spotkania edukacyjne poza szkołą itp.), w których udział wzięło 2215 osób w różnych grupach wiekowych.</p> <p>Nadleśnictwo w roku 2011 wydało ulotkę informacyjno – edukacyjną – "Ochrona przyrody Nadleśnictwa Człopa" w nakładzie 2000 szt.</p> <p>Doposażono salę edukacyjną w siedzibie Nadleśnictwa: zakupiono nowoczesny projektor multimedialny oraz ekran elektryczny do prezentacji.</p> <p>Zakupiono materiały edukacyjne – książki, przewodniki, zestaw owadów zatopionych w żywicy itp.</p>	<p>Nadleśnictwo prowadziło szeroko rozumianą edukację ekologiczną. Ogółem przeprowadzono 17 zajęć w różnych formach (m.in. lekcje terenowe, spotkania edukacyjne poza szkołą itp.), w których udział wzięło 970 osób w różnych grupach wiekowych.</p> <p>Zakupiono materiały edukacyjne: książki, zestaw lup powiększających itp.</p>	<p>Cel długoterminowy: Wzmocnienie świadomości ekologicznej (z naciskiem na ekosystemy leśne) mieszkańców Gminy Człopa oraz okolic.</p> <p>Cel krótkoterminowy: Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Człopa oraz mieszkańców okolicznych gmin w zakresie ochrony środowiska (prelekcje dot. kształtowania postaw ekologicznych itp.). W roku 2017 planuje się wymienić wyposażenie w Ośrodku Edukacji Ekologicznej przy siedzibie Nadleśnictwa Człopa. Planuje się na bieżąco zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć edukacyjnych.</p>

8.5.4. Nadleśnictwa Tuczo

Skrócona charakterystyka

Nadleśnictwo Tuczo wchodzi w skład RDLP Piła. Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Tuczo. Powierzchnia nadleśnictwa wynosi 23016 ha, w tym powierzchnia leśna 22 158 ha. Plan Urządzania Gospodarstwa Leśnego sporządzony został na okres od 01.01.2005r. do 31.12.2014 roku zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska z 13 kwietnia 2006r. Do Planu Urządzania Lasu został sporządzony aneks zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska z dnia 14.12.2006 roku.

Struktura siedlisk

wg Planu U.G.L z 2005 r.

Bśw 25,1 %; Bw 0,0 %; Bb 0,3 %; BMśw 49,9 %; BMw 0,1 %; BMb 0,3 %; LMśw 19,9 %; LMw 3,4 %; LMb 0,1 %; Lśw 3,4 %; Lw 0,1 %; Ol 0,5 %; OlJ 0,5 %

Ocena stopnia zgodności składu gatunkowego z siedliskiem

1. Skład gatunkowy jest zgodny z siedliskiem – 79,12 % powierzchni drzewostanów
2. Skład gatunkowy jest częściowo zgodny z siedliskiem – 19,42 % powierzchni d-stanów
3. Skład gatunkowy jest niezgodny z siedliskiem – 1,46 % powierzchni d-stanów

Skład gatunkowy drzewostanów

Głównym gatunkiem lasotwórczym na terenie Nadleśnictwa jest sosna zwyczajna zajmująca 83,18% pow. leśnej tworząc przeważnie jednogatunkowe drzewostany. Drugim gatunkiem lasotwórczym jest brzoza brodawkowata zajmująca 7,16% pow. leśnej stanowiąca domieszkę w mieszanych drzewostanach starszych klas wieku. Trzecim pod względem udziału powierzchniowego jest buk zwyczajny stanowiący 2,30% udziału powierzchniowego. Pozostałe gatunki to: dąb - 1,96%; świerk - 1,86%; modrzew - 1,62%; olsza - 1,15%; topola - 0,13%; grab - 0,08%; dąglezja zielona - 0,07%; olsza szara - 0,04%.

Struktura wieku

Przeciętny wiek drzewostanów 51 lat

Ochrona ekosystemów leśnych

Stan sanitarny drzewostanów jest dobry. Znaczna część drzewostanów (ok. 54%) została założona na gruntach porolnych, stąd poważnym zagrożeniem jest huba korzeni. Stałym zagrożeniem są szkodniki pierwotne. Duże szkody w uprawach powodują późne przymrozki. W ostatnich latach odnotowuje się znaczne szkody spowodowane przez oddziaływanie czynników abiotycznych – silne wiatry i śnieg. Obecnie najważniejszym zadaniem jest utrzymywanie dobrego stanu sanitarnego lasów, systematyczne usuwanie wydzielającego się posuszu oraz monitorowanie rozwoju szkodników. Na terenie Nadleśnictwa znajdują się powierzchnie doświadczalne SGGW w Warszawie obejmujące drzewostany So I, II i III klasy wieku założone na gruntach porolnych o pow. 164,75 ha. Od 1988 roku realizowany jest temat badawczy „Analiza wybranych grup makrofauny glebowej w zagrożonych drzewostanach i zdegradowanych biocenozach borów sosnowych” oraz od 1991 roku założono doświadczenie dotyczące możliwości sterowania dynamiką liczebności populacji owadów w tym również szkodliwych.

Ochrona przyrody

Na terenie nadleśnictwa znajdują się dwa rezerваты przyrody :

Rezerwat „Bytyń Wielki” – łączna powierzchnia rezerwatu wynosi 1826.55 ha, w tym na terenie Nadleśnictwa Tuczo 256.37 ha. Celem ochrony jest zachowanie wartości przyrodniczych jeziora Wielki Bytyń, z zatokami Mała Krępa, Nakielska Łąka i Zdbowska Łąka, jeziora Bytyniec, przyległych do nich lasów i łąk oraz swoistych cech krajobrazu.

Rezerwat „Leśne Źródła”- powierzchnia 20,85 ha. Celem utworzenia rezerwatu jest zachowanie dla celów dydaktycznych i naukowych naturalnego ekosystemu, wyróżniającego się bogactwem flory i rzadkich fitocenoz kształtowanych przez liczne, stale bijące źródła.

Pomniki przyrody w liczbie 4 stanowią: jałowiec pospolity, dąb szypułkowy, buk pospolity oraz grupa drzew (dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, 2 klony pospolite, modrzew europejski, świerk pospolity).

Projektuje się utworzenie rezerwatu chiropterologicznego „Strzalin” obejmującego pozostałości grupy warownej „Góra Wisielcza” w Strzalinach. Wiodącą funkcją rezerwatu ma być ochrona czwartego w Polsce zimowiska nietoperzy.

Na terenie obrębu Trzcinno istnieją użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 28,44 ha.

Turystyka

O atrakcyjności turystycznej decyduje głównie urozmaicona rzeźba terenu z licznymi jeziorami oraz rzekami Runicą i Płociczną, która miejscami ma charakter rzeki naturalnej z licznymi zakolami, meandrami i stromymi zboczami. Tereny predysponują do turystyki pieszej, rowerowej i jeździeckiej, obfitują w grzyby i jagody, a zbiorniki wodne stanowią atrakcję dla amatorów wędkowania. Na terenie Nadleśnictwa znajdują się 2 stacje harcerskie położone nad jeziorem Tuczo i jeziorem Nakielno oraz 5 miejsc biwakowania. Uzupełnieniem infrastruktury są śródleśne miejsca postoju pojazdów usytuowane przy głównych szlakach komunikacyjnych. W Tuczo znajdują się liczne ośrodki wczasowe, gotycko-renesansowy zamek Wedłów-Tuczyńskich i kościół pochodzący z XVI wieku.

Realizacja programu i założenia

Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowania lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych.

W ramach edukacji przyrodniczej Nadleśnictwo Tuczo prowadzi współpracę z lokalnymi szkołami:

- Zespołem Szkół w Tuczo im. Wedłów Tuczyńskich
- Szkołą Podstawową w Płocicznie
- Szkołą Podstawową w Marcinkowicach
- Publicznym Przedszkolem w Tuczo
- Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy Tuczo
- Gminnym Ośrodkiem Kultury w Tuczo

Oferta edukacyjna jest przygotowana również dla przebywających w ramach „zielonych szkół” na terenie Tuczo dzieci z okolic Poznania i Bydgoszczy, a także młodzieży wypoczywającej na terenie stacji harcerskiej. Potencjalnymi partnerami są osoby odwiedzające Miasto i Gminę Tuczo w ramach letniego wypoczynku. Stałym elementem edukacji są zagadnienia:

- kształtowanie pozytywnego wizerunku polskiego leśnika,
- miejsce leśników w powiększaniu i ochronie zasobów przyrodniczych kraju,
- problem zagrożenia przeciwpożarowego obszarów leśnych,
- ochrona cennych przyrodniczo elementów rodzimej przyrody w najbliższym otoczeniu,
- wpływ działalności człowieka na środowisko,

Głównym kierunkiem rozwoju edukacji przyrodniczo-leśnej jest łączenie wypoczynku z dostępem do środków dydaktycznych w postaci plansz, eksponatów itp. zlokalizowanych na terenie kąpka edukacyjnego przy nadleśnictwie oraz w leśnictwie Studnica. Zasadniczą metodą pracy jest prowadzenie wycieczek terenowych celem zapoznania z zasadami prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

Identyfikacja najważniejszych zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom

Do głównych czynników sprzyjających powstawaniu zagrożeń trwałości lasów Nadleśnictwa Tuczo należą szkodniki pierwotne drzewostanów, w tym obszary zdefiniowane jako stałe ogniska gradacyjne owadów liściożernych: brudnicy mniszki, strzygoni choinówki, barczatki sosnowki, poprocha cetyniaka i boreczników sosnowych: Obręb Strzaliny - na powierzchni 2629,83 ha; Obręb Tuczo - na powierzchni 5485,15 ha; Obręb Trzcino - na powierzchni 4491,1 ha;

Zestawienie powierzchni, na których prowadzono zabiegi zwalczania w 2012 roku

Rok	Poproch cetyniak		Strzygonia choinówka		Boreczniki		Brudnica mniszka		Barczatka sosnowka	
	Wyst.	Zwal.	Wyst.	Zwal.	Wyst.	Zwal.	Wyst.	Zwal.	Wyst.	Zwal.
2012	119	-	895	-	619	-	5465	2824	440	440

Grzyby patogeniczne

huba korzeni, osłabia głównie drzewostany na gruntach porolnych – pow. ok. 4000 ha, rdza kory sosny - 0,05 ha, opieńkowa zgnilizna korzeni - 85 ha, osutki sosny - 203 ha

Szkody od patogenów grzybowych nie powodowały zamierania drzewostanów, a jedynie wpływały na ich stan zdrowotny (osłabianie), z wyjątkiem huby korzeni, która przyczynia się do rozpadu pojedynczych drzewostanów. Dodatkowe zagrożenia stwarzają czynniki klimatyczne: silne wiatry, późnowiosenne przymrozki oraz długotrwałe susze.

Zagrożenie pożarowe

Tereny leśne Nadleśnictwa Tuczo zaliczone zostały do I kategorii zagrożenia pożarowego.

Przyczyny powstania pożarów w latach 2011-2012 na obrębach Strzalin, Tuczo i Trzcinn

rok	pożary		Przyczyny powstawania pożarów								
	ilość	Pow. (ha)	nieostrożność		z gruntów nieleśnych	wyładowania atmosferyczne	podpalenia	awarie linii energetycznych	PKP	inne	nie ustalono
			dorosłych	dzieci							
2011	1	0,48	-	-		1	-	-	-	-	-
2012	1	0,27	1	-	-	-	-	-	-	-	-
R-m	2	0,75	1	-	-	1	-	-	-	-	-

Teren nadleśnictwa monitorowany jest z wież obserwacyjnych: dostrzegalni pożarowej w leśnictwie Strzalin oddz. 96c, kamery TV w leśnictwie Trzcinn oddz. 235, kamery Nadleśnictwa Człopa w mieście Człopa, kamery Nadleśnictwa Mirosławiec we wsi Hanki, dostrzegalni pożarowej Nadleśnictwa Kalisz Pomorski w okolicach Kalisza Pom. System obserwacyjny w okresie podwyższonego zagrożenia pożarowego wspomagany jest przez samoloty obserwacyjne i gaśnicze z lotnisk w Herburtowie i Krepku. Monitorowanie terenu nadleśnictwa pozwala na zlokalizowanie pożaru z co najmniej dwóch kierunków. Na system łączności składają się: radiotelefony, telefony stacjonarne i komórkowe, co pozwala na stałą łączność pracowników zaangażowanych w ochronę przeciwpożarową.

W porównaniu z latami poprzednimi, obserwuje się tendencję malejącą powstawania pożarów. Jest to efekt dobrze działającego systemu monitoringu, wykrywania pożarów w początkowej fazie jego rozwoju oraz niewypalania pozostałości roślinnych w okresie wiosennym. W roku 2013 planuje się modernizację systemu monitoringu, która będzie polegała na zintegrowaniu systemu nadzoru przy użyciu kamer TV z zastosowaniem przesyłania sygnału drogą radiową do punktu alarmowo - dyspozycyjnego w nadleśnictwie.

Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska

1. Realizacja "Krajowego programu zwiększania lesistości". Nie realizowano – nie planuje się.
2. Zalesianie nowych terenów, w tym zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków: w 2012 roku - 2,53 ha
3. Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych.
Waloryzacja przyrodniczo leśna została przeprowadzona w latach 2006 - 2007. W chwili obecnej trwają prace przygotowawcze do kolejnej rewizji planu urządzania lasu, w której walory przyrodniczo - leśne podlegają analizie i uaktualnieniu.
4. Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów. Nie realizowano - nie planuje się.
5. Zwiększanie ilości i powierzchni zadrzewień na ternach rolniczych oraz rozszerzanie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych. Nie prowadzono - nie planuje się.
6. Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodno - błotnych, obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych, w tym zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych - budowa obiektów – wodno-melioracyjnych. Nie prowadzono - nie planuje się.

Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych

W latach 2011 - 2012 przebudowę drzewostanów prowadzono na powierzchniach 76,87 i 150,36 ha

W latach 2013 - 2014 planuje się wykonanie przebudowy drzewostanów na powierzchni: 145,43 ha i 151,55 ha

Wielkość zadań na lata 2015-2017 zostanie określona planem urządzania lasu na lata 2015-2024

Źródła: : <http://www.bialystok.lasy.gov.pl/web/tuczo/informacjeogolne>

Pismo Nadleśnictwa Tuczo Z-727-1/2013

8.5.5. Nadleśnictwa Płytnica

Wybrane dane operatowe dla Nadleśnictwa Płytnica:

Lesistość: 69,3 %. Powierzchnia ogólna: 16 730,98 ha w tym leśna 16353,59 ha

przeciętna zasobność drzewostanów: 182 m³ / ha, przeciętny wiek drzewostanów: 51 lat, przeciętny przyrost drzewostanów: 3,55 m³ / ha, odnowienia i zalesienia: 131,69 ha / rok, grunty porolne: 26,9 %

Udział typów siedliskowych lasu: Bs 0,9%, Bśw 67,9%, BMśw 23,6%, BMw 0,2%, BMb 0,1%, LMśw 5,6%, LMw 0,4%, LMb 0,1%, Lśw 0,2%, Ol 1,0%.

Udział pow. gat. panujących: So 96,0%, Md 0,4%, Św 0,3%, Bk 0,2%, Db 0,3%, Brz 1,3%, Ol 1,5%.

Ochrona ekosystemów leśnych:

Największym niebezpieczeństwem dla lasów jest bardzo duże zagrożenie pożarowe oraz masowe pojawianie się szkodliwych owadów pierwotnych i wtórnych. W ostatnich latach wystąpiły między innymi gradacje brudnicy mniszki oraz przypłaszczka granatka. Dzięki sprawnej organizacji służb leśnych w znacznym stopniu ograniczono zagrożenia tak pożarowe, jak i szkody w drzewostanach wyrządzone przez w/w owady. Zagrożeniom sprzyja monolityczny charakter lasów tworzących duży zwarty kompleks. Poważnym problemem są szkody powodowane przez zwierzynę. Poprzez systematyczne zabezpieczanie zagrożonych powierzchni oraz przez poprawę prowadzenia gospodarki łowieckiej szkody od zwierzyny zostały w znacznym stopniu ograniczone. Nowym problemem stają się coraz większe szkody powodowane w drzewostanach przez bobry, których populacja w okresie ostatniego dziesięciolecia znacznie wzrosła. W celu poprawy warunków bytowania i rozwoju organizmów żyjących w, i na rozkładającym się drewnie, wyznaczono ostoje ksylobiontów w 167 pododdziałach, o łącznej powierzchni 294,44 ha.

Nadleśnictwo Płytnica zostało zakwalifikowane do I kategorii obszarów leśnych zagrożonych pożarami. Czynniki predestynujące: zwarte duże kompleksy leśne, suma opadów rocznych kształtująca się na poziomie 628 mm, niewielki udział gatunków drzew liściastych w strukturach drzewostanów, duża penetracja terenów leśnych przez ludzi, szlaki drogowe i kolejowe biegnące przez kompleksy leśne.

Planowane zadania

Plany na lata 2013 - 2016 z perspektywą lat: 2017 - 2019		
cel	Zadania	Działania
OP 8	Identyfikacja najważniejszych zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom	<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie jednolitego lokalnego systemu powiadamiania o zagrożeniach. Monitoring lasów dla grupy nadleśnictw -zintegrowany system monitorowania obszarów leśnych - Modernizacja systemu łączności radiokomunikacji ruchomej lądowej (rrl) celem dostosowania do aktualnych standardów - przejście na wyższe częstotliwości w ramach przydzielonych Lasom Państwowym kanałów przez Urząd Komunikacji Elektronicznej. Stworzenie systemowych rozwiązań współpracy z systemami łączności innych instytucji.
OP 5	Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - Remont 11 szt. zastawek drewniano - kamiennych (rok budowy 2007) - Wykonanie 11 szt. stopni wodnych na rowach leśnych szczegółowych celem uzyskania retencji korytowej oraz spowolnienia odpływu wody

* Finansowanie zadań: środki własne, fundusze europejskie

Realizacja zadań

Realizacja założeń w latach: 2011-2012			
Cel	zadania	Realizowane działania	
OP 7	Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - coroczna organizacja konkursu "Wiedzy leśnej" dla dzieci i młodzieży z okolicznych szkół - prowadzenie zajęć edukacyjnych o tematyce przyrodniczo-leśnej przy siedzibie nadleśnictwa oraz w punkcie edukacyjnym "Wrzosy" (udział ok. 2030 osób) - wydanie mapy turystyczno-przyrodnicza nadleśnictwa w nakładzie 5 tysięcy sztuk - udział w akcji "Sprzątanie Świata" - utrzymywanie istniejącej infrastruktury związanej ze szlakami turystycznymi (miejsca postoju, odpoczynku) 	
OP 8	Identyfikacja najważniejszych zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom	Ochrona lasu	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring owadów zimujących w ściole - monitoring owadów żerujących w glebie - monitoring szkodników wiosennych - lotnicze zabiegi ratunkowe przeciwko brudnicy mniszce oraz barczatce sosnowce na powierzchni 774 ha
		Ochrona przeciwpożarowa	<ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie zagrożenia pożarowego - działania ograniczające zagrożenia pożarowe
		Szkodnictwo leśne	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z PZŁ, PZW, PSR i Policją poprzez wymianę informacji oraz stałe i metodyczne wspólne działanie skierowane przeciwko kłusownictwu i innym przypadkom szkodnictwa leśnego - Kontrole obszarów leśnych narażonych na stałą antropopresję ze szczególnym uwzględnieniem terenów cennych przyrodniczych - Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci oraz monitoring miejsc narażonych na wywóz śmieci gospodarskich (parkingi i miejsca postoju na terenach leśnych oraz lasy położone w bezpośrednim sąsiedztwie wsi i miejscowości - Wykorzystanie monitoringu elektronicznego do zwalczania wykroczeń i przestępstw popełnianych na terenach leśnych, stała współpraca z organami ścigania i innymi służbami w wyżej wymienionym zakresie
OP 5	Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska	Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych	Udział w realizacji projektu zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Dolina Rurzyca”
		Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarach korytarzy ekologicznych i wododziałów	Utrzymywanie spójnych kompleksów leśnych.

cd. tabeli

		Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych - błotnych, obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych - budowa obiektów wodno - melioracyjnych.	<ul style="list-style-type: none">- Wykonanie w 2012 roku 6 sztuk zastawek drewniano - kamiennych (stopni wodnych) o stałym piętrzeniu na rowie leśnym D-19, w ramach realizacji projektu „Zwiększania możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności.
OP 6	Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych		<ul style="list-style-type: none">- przebudowa drzewostanów jednogatunkowych i jednowiekowych w drzewostany zróżnicowane gatunkowo i wiekowo - odnowienia pod osłoną w 2011 r. - 1,62 ha, w 2012 r. - 30 ha

Źródło danych: <http://www.pila.lasy.gov.pl/web/plytnica/informacjeogolne>
Pismo Nadleśnictwa Płytnica z dnia 28 lutego 2013 roku znak: Z-73-1/2013

9. KOPALINY

Dnia 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa *Prawo geologiczne i górnicze* zastępując ustawę z dnia 4 lutego 1994 roku.

Przepisy ustawy dostosowują polskie prawo do dyrektyw unijnych:

- dyrektywy Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi,
- dyrektywy Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego,
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów,
- dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów,
- decyzji Rady 2003/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającej kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska.

Dzięki nowym regulacjom właściciele nieruchomości otrzymali możliwość korzystania bez koncesji z piasków i żwirów w niewielkich rozmiarach (do 10 m³ rocznie) w celu zaspokojenia własnych potrzeb. Nowym rozwiązaniem jest także wyłączenie stosowania ustawy w czasie obowiązywania klęski żywiołowej w zakresie wydobywania kruszywa niezbędnego do wykonania pilnych prac zabezpieczających.

Ustawa wzmacnia również instrumenty przeciwdziałające nielegalnej eksploatacji kopaliny przez wsparcie finansowe zadań wykonywanych przez starostów oraz wyposażenie organów nadzoru górniczego w kompetencje do wstrzymywania nielegalnej eksploatacji kopaliny. Pozwoli to wyeliminować coraz częstsze przypadki eksploatacji bez koncesji. Zakłada ona także zniesienie obowiązku uzyskania koncesji w zakresie poszukiwania i rozpoznawania i złóż kopaliny objętych własnością gruntową, uproszczenie szeregu procedur, ograniczenie

biurokracji, ułatwienie gospodarowania środkami własnymi przedsiębiorców oraz znaczące ułatwienie dostępu do zawodów górniczych.

Prawo geologiczne i górnicze wprowadza nowy model własności złóż kopaliny, czytelny i przejrzysty w porównaniu z dotychczasowym. Katalog kopaliny objętych własnością górnictwem, których właścicielem jest Skarb Państwa, zawiera wymienione z nazwy kopaliny strategiczne, istotne dla rozwoju gospodarczego kraju, w tym bezpieczeństwa energetycznego. W porównaniu z obowiązującym stanem prawnym nowa ustawa rozszerza prawo Skarbu Państwa do niektórych złóż kopaliny. Pozostałe kopaliny objęte są własnością gruntową.

Ponadto w ustawie przewidziano kolejny etap decentralizacji zadań polegający na przekazaniu przez MŚ marszałkom województw kompetencji do koncesjonowania wód leczniczych, termalnych i solanek. Zawarto w niej korzystne regulacje dla poszkodowanych w zakresie naprawiania szkód górniczych, opierając się w większym stopniu na kodeksie cywilnym. O sposobie naprawienia szkody będzie decydowała wola poszkodowanego. Dotychczasowe obowiązki przywracanie stanu poprzedniego było przedmiotem krytyki przez poszkodowanych. Jednym z rozwiązań zmierzającym do ochrony interesów potencjalnych poszkodowanych jest m.in. wydłużenie do 5 lat, od dowiedzenia się o szkodzie, terminu dochodzenia roszczeń przez poszkodowanych.

Regulacja zawiera też szereg instrumentów służących poprawie stanu bezpieczeństwa w polskim przemyśle wydobywczym. Dotyczy to m.in. spraw kwalifikacji, rzeczoznawstwa, ratownictwa górniczego oraz obowiązków przedsiębiorców. Katastrofy górnicze zaistniałe w ostatnich latach oraz wysoki stan wypadkowości w górnictwie podziemnym pokazały, że wzmocnienie tych kwestii w nowej ustawie jest pilne i niezbędne.

Ustawa *Prawo geologiczne i górnicze* umożliwi także na pełne wdrożenie przepisów dyrektywy 94/92/WE w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów. Udzielenie koncesji na działalność dotyczącą węglowodorów będzie poprzedzone przetargiem, w odróżnieniu od obowiązującego stanu prawnego, w którym przetargiem poprzedza się ustanowienie użytkownika górniczego.

Starosta jako powiatowy organ administracji geologicznej udziela koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, jeżeli jednocześnie są spełnione następujące wymagania: obszar udokumentowanego złoża nieobjętego własnością górniczą nie przekracza 2 ha, wydobywanie kopalin ze złoża w roku kalendarzowym nie przekroczy 20 000 m³ oraz działalność będzie prowadzona metodą odkrywkową bez użycia środków strzałowych.

Wykaz koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, wydanych przez powiatowy organ administracji geologicznej

Nazwa złoża	rodzaj kopaliny	zasoby bilansowe	okres trwania koncesji
MIROŚLAWIEC JS obszar górniczy MIROŚLAWIEC JS I	torf	43 788 m ³ (na dzień: 31.12..2005 r.)	koncesja nr OS-7521-43/2005 z dnia 30.12.2005 r. ważność koncesji do 31.12.2018 r.
Wałcz-Działka 3737 - ul. Południowa	kruszywo naturalne	275 381 t (na dzień: 31.12.2005 r.)	koncesja nr OS-7521-24/2007 z dnia 22.10.2007 r. ważność koncesji do 30.09.2017 r.
MIROŚLAWIEC JS obszar górniczy MIROŚLAWIEC JS- I	torf	58 039 m ³ (na dzień: 31.12.2010 r.)	koncesja nr OS.6522.23.2011 z dnia 28.12.2011 r. ważność koncesji do 31.12.2020 r.
RÓŻEWO	kruszywo naturalne	181 446 t (na dzień: 31.12.2010 r.)	koncesja nr OS.6522.25.2011.2012 z dnia 17.08.2012 r. ważność koncesji do 31.12.2026 r.
WITANKOWO	kruszywo naturalne	251 596 t (na dzień: 31.12.2010 r.)	Koncesja nr OS.6522.24.2011.2012 z dnia 16.08.2012 r. ważność koncesji do 31.12.2021 r.

Ponadto Wojewoda Zachodniopomorski (obecnie kompetencje Marszałka województwa) wydał koncesję nr SR-GGW/7415/10/02 z dnia 21 grudnia 2002 roku Olsztyńskim Kopalniom Surowców Mineralnych Spółka z o. o. w Olsztynie ul. 1-go Maja 13 na wydobywanie kopaliny – kruszywa naturalnego ze złoża RZECZYCA położonego w miejscowości Rzeczyca gmina Tuczo, powiat wałecki, województwo zachodniopomorskie. Stan zasobów geologicznych według stanu na dzień 31.12.2001 roku. wynosi 15 211 952 tony. Wazność koncesji ustalono na okres od 1 stycznia 2003 roku do 31 grudnia 2023 roku.

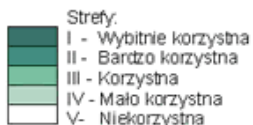
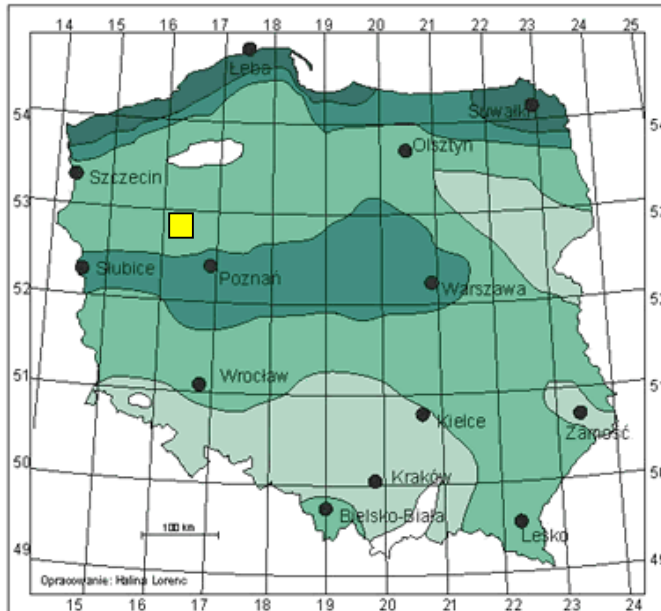
Minister Środowiska wydał koncesję nr 43/2008/p z dnia 29 sierpnia 2008 roku na rzecz CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. w Warszawie na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w obszarze części bloków koncesyjnych nr: 125 i 145, położonych na terenie gmin: Wałcz, Wierzchowo, miast i gmin Człopa, Mirosławiec, Tuczo, Kalisz Pomorski, Złocieniec oraz miasta Wałcz. Termin koncesji wygaś 28 sierpnia 2012 roku, a przedsiębiorca przedstawił organowi koncesyjnemu dokumentację prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem złoża kopaliny.

10. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE ROZWOJU SEKTORA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

10.1. Potencjał odnawialnych źródeł energii odnawialnej

Informacja dotycząca polityki lokalizacyjnej zespołów elektrowni wiatrowych na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz w regionach sąsiednich

Powiat wałecki

Aktualizacja mapy na podstawie okresu obserwacyjnego 1971-2000

Powiat Wałecki zlokalizowany jest w strefie korzystnych uwarunkowań dla rozwoju zamierzeń inwestycyjnych wykorzystujących energię wiatru

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, uchwalony 19 października 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2010 r. nr 136 poz. 2708), wprowadził cztery kategorie działań realizujących kierunki zagospodarowania przestrzennego: ustalenia, zalecenia, projekty i rekomendacje. Ustalenia są to działania lub zasady, które gminy muszą uwzględnić w praktyce planistycznej, przy tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zalecenia to działania lub zasady, które nie muszą być przez gminy uwzględniane w ww. dokumentach, a które samorząd województwa zaleca do wdrożenia jako wyraz polityki zagospodarowania przestrzennego województwa. Projekty i rekomendacje są niezobowiązującymi propozycjami podjęcia określonych działań.

Polityka lokalizacyjna zespołów elektrowni wiatrowych na obszarze województwa zachodniopomorskiego (wytyczne)

Rozdz. 3.3. Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa

3.3.6. Ochrona dziedzictwa kulturowego i krajobrazu

Kierunek 1. Ochrona i wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego

Zalecenia

Wykluczenie z lokalizacji inwestycji wielkokubaturowych, wieloprzestrzennych, dominat wysokościowych, obszarów zapewniających ekspozycję sylwetek historycznych jednostek osadniczych oraz dominant krajobrazowych (Uwagi: Dotyczy obszarów kulturowo- krajobrazowych (OKK) wskazanych do uwzględnienia w polityce przestrzennej jednostek samorządu terytorialnego).

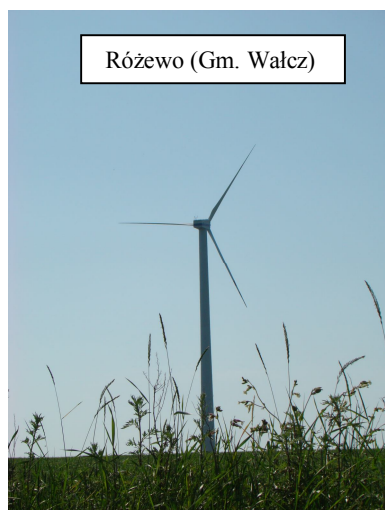
3.3.10. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i usług elektronicznych.

Kierunek 3. Ograniczenie zużycia paliw węglowych i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Ustalenia

1. Rozwój energetyki wiatrowej w oparciu o wytyczne do planowania miejscowego, stanowiące, że lokalizacja zespołów elektrowni wiatrowych – zdefiniowanych jako grupa elektrowni wiatrowych, w której największa odległość pomiędzy poszczególnymi elektrowniami nie przekracza 2 km – musi respektować wskazania ze studium krajobrazowego uwzględniającego powiązania widokowe, szczególnie w odniesieniu do następujących obszarów istniejących i projektowanych:

- parki krajobrazowe wraz z otulinami,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,

- obszary kulturowo-krajobrazowe,
- panoramy i osie widokowe,
- przedpola ekspozycji z dróg (ważniejszych ciągów komunikacyjnych) i czynnych linii kolejowych na przyrodnicze dominanty przestrzenne i sylwetki historycznych układów osadniczych,
- wnętrza krajobrazowe – polany leśne, a zwłaszcza doliny oraz rynny rzek i jezior,
- tereny wypoczynkowe w pasie nadmorskim i pojezierzy

Zalecenia

1. Lokalizacja zespołów elektrowni wiatrowych przy przyjęciu następujących zaleceń:
 - minimalna odległość pomiędzy zespołami elektrowni wiatrowych: 5 km,

Odnawialne źródła energii – województwo zachodniopomorskie - 2010 r.
http://www.um-zachodniopomorskie.pl/umwzp/biuro_informacji/p-r-m-a-12943/artykuly.htm

Uwagi:

W opinii Regionalnego Biura Gospodarki Przestrzennej, „nasylenie lokalizacjami zespołów elektrowni wiatrowych w województwie zachodniopomorskim zbliża się do optymalnego, trzeba zatem już teraz zastanowić się nad możliwościami dalszego rozwoju energetyki wiatrowej”.

Wybrane, planowane inwestycje na terenie powiatu w ramach rozwoju energetyki wiatrowej:

Gmina Wałcz:

1. Wydano decyzje środowiskowe na pojedyncze turbiny wiatrowe w ilości 5 sztuk o łącznej mocy 3 MW.
2. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia polegającego na budowie Zespołu Elektrowni Wiatrowych Wałcz, wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną, na terenie gminy Wałcz i Szydłowo.

Gmina Tuczno:

1. Elektrownia wiatrowa, lokalizacja: Jeziorki, Lubiesz, Rzeczyca, Marcinkowice; ilość turbin: 43; moc farmy: 90 MW (etap procedury: ocena oddziaływania na środowisko),
2. Elektrownia wiatrowa, lokalizacja: Rzeczyca; ilość turbin: 4; moc farmy: 8 MW (etap procedury: ocena oddziaływania na środowisko).

Potencjał pozostałych odnawialnych źródeł energii odnawialnej

Energia wody	Energia słoneczna	Energia geotermalna

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010–2011. WIOŚ.

Na obszarze Powiatu Wałeckiego występują tereny o korzystnym potencjale geotermicznym (dolno-

kredowe baseny Nizy Polskiego, gdzie temperatura w stropie zbiornika sięga 50-98 stopni C).

Według opracowania IEO, Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Wałczu zaliczany jest do grupy ośmiu zakładów energetyki ciepłej korzystnie zlokalizowanych pod względem możliwości wykorzystania zasobów geotermalnych w ciepłownictwie (wyszczególniony na pierwszej pozycji).

Według informacji uzyskanych z Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Wałczu na terenie powiatu wałeckiego założono dwie uprawy miskanta (ok. 40 ha w Przybkowie; ok. 200 ha w Łąkach).

Z danych przedstawionych w programie wojewódzkim wynika, że obszar woj. zachodniopomorskiego posiada duży potencjał do produkcji energii odnawialnej pozyskiwanej z biomasy. Biomasa jest wykorzystywana głównie do produkcji ciepła oraz w małej kogeneracji (w rozproszonych instalacjach).

Planowane inwestycje:

Biogazownia na biomasę – lokalizacja: Tuczno - obręb 109, kocioł parowy opalany biomasą o mocy cieplnej 8,5 MW (9,9 MW w paliwie); biomasa leśna i rolnicza,

Biogazownia o mocy 1 MW, biogaz uzyskiwany w procesie fermentacji substratów roślinnych i niewielkiej ilości 10-12 % gliceryny, jako produktu rafinerii rzepakowej przy produkcji biopaliwa z rzepaku oraz wywaru pogorzelnianego; lokalizacja: Rzeczyca (Gmina Tuczno),

Budowa farmy elektrowni słonecznej - fotowoltanicznej o mocy do 10 MW w miejscowości Kalinówka - Gmina Mirosławiec, obręb ewid. Mirosławiec 34.

Budowa Naziemnego Systemu Fotowoltaicznego o mocy około 4,0MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą (Gmina i Miasto Mirosławiec)

Wydano 4 decyzje środowiskowe na realizację inwestycji - farmy fotowoltaiczne o łącznej mocy około 40 MW (Gmina Wałcz)

Wytyczne dla Gmin

Podejmowane przez Rady Gmin uchwał w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Cele planu:

- stworzenie warunków do rozwoju energetyki, wykorzystującej odnawialne źródła energii, jako kierunku proekologicznych działań inwestycyjnych,
- umożliwienie realizacji zamierzeń inwestycyjnych, mających wpływ na ożywienie gospodarcze terenu powiatu (i tworzących go gmin),
- potrzeba unormowania prawnego umożliwiającego budowę elektrowni wiatrowych do produkcji energii elektrycznej w sposób nieuciążliwy na terenach objętych opracowaniem, przeznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy pod lokalizację źródeł energii odnawialnych.

Ustalenia powinny obejmować i uwzględniać m.in.

- zakres obsługi inżynierskiej i ochrony środowiska,
- przepisy szczegółowe dotyczące zasad zagospodarowania terenu,
- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania, a także szczególne warunki zagospodarowania terenu oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy,
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy,
- zasady ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego, zabytków,
- zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości,
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,

11. STAN ŚRODOWISKA W POWIECIE WALECKIM W UJĘCIU DANYCH STATYSTYCZNYCH**11.1. Powiat Walecki (według stanu w dniu 03 czerwca 2013 roku).****Komunalne oczyszczalnie ścieków**

	Jednostka	2010	2011
KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW			
Oczyszczalnie komunalne			
biologiczne	szt	6	6
z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt	6	6
Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu			
biologiczne	m ³ /dobę	12993	12993
z podwyższonym usuwaniem biogenów	m ³ /dobę	1770	1770
Równoważna liczba mieszkańców			
ogółem	osoba	48634	59920
Ścieki oczyszczane w ciągu roku			
odprowadzone ogółem	dam ³	1659,0	1626,0
Oczyszczane (z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi)	dam ³	3183	3554
oczyszczane razem	dam ³	1659	1626
oczyszczane biologicznie	dam ³	1422	1395
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam ³	237	231
oczyszczane biologicznie I z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem	%	100,0	100,0
Ludność korzystająca z oczyszczalni wg lokalizacji			
ogółem	osoba	39145	39600
w miastach	osoba	32383	32661
na wsi	osoba	6762	6939
Ludność korzystająca z oczyszczalni			
ogółem	osoba	39145	39600
biologiczne	osoba	30160	30505
z podwyższonym usuwaniem biogenów	osoba	8985	9095
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu			
BZT5	kg/rok	11243	13377
ChZT	kg/rok	104323	134554
zawiesina ogólna	kg/rok	6119	15113
azot ogólny	kg/rok	30697	38542
fosfor ogólny	kg/rok	2225	3259
Osady wytworzone w ciągu roku			
ogółem	t	936	1026
stosowane w rolnictwie	t	76	101
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	t	20	691
do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu	t	0	15
składowane razem	t	826	100
magazynowane czasowo	t	14	119
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie oczyszczalni I wykorzystane z dotychczas składowanych			
osady dotychczas składowane (nagromadzone)	t	715	0
osady wykorzystane z dotychczas składowanych (nagromadzonych)	t	53	0
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności			
ogółem	%	71,0	72,0
miasta	%	95,4	96,3
wieś	%	31,9	32,9

Odpady komunalne

	Jednostka	2010	2011
ODPADY KOMUNALNE			
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku			
ogółem	t	17856,42	15864,17
z gospodarstw domowych	t	13200,81	12070,49
budynki mieszkalne objęte zbieraniem odpadów z gosp. dom.	szt	5428	5416
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg	239,0	219,3
jednostki odbierające odpady wg obszaru działalności	szt	11	10
Składowiska odpadów komunalnych			
czynne składowiska odpadów, na których unieszkodliwiane są odpady komunalne	szt	3	3
powierzchnia czynnych składowisk, na których unieszkodliwiane są odpady komunalne	ha	11,4	11,4

Gospodarka wodno-ściekowa w przemyśle

	Jednostka	2010	2011
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA W PRZEMYSŁE			
Oczyszczalnie przemysłowe			
oczyszczalnie			
z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt	1	1
przepustowość projektowa oczyszczalni			
z podwyższonym usuwaniem biogenów	m ³ /dobę	329	329
Gospodarowanie wodą w przemyśle w ciągu roku			
zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	497	464
pobór wód podziemnych	dam ³	478	453
zakup wody razem	dam ³	26	18
zakup wody z wodociągów komunalnych na cele produkcyjne	dam ³	20	10
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku			
ścieki odprowadzone ogółem	dam ³	291	251
ścieki odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	dam ³	209	178
ścieki odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi	dam ³	82	73
ścieki odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi – wody chłodnicze (niewymagające oczyszczenia)	dam ³	29	26
ścieki zawierające subst. szczególnie szkodliwe dla środow. wodnego	dam ³	22	17
ścieki odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczenia	dam ³	53	47
ścieki oczyszczane razem	dam ³	53	47
ścieki oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam ³	53	47
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach odprowadzonych do wód lub do ziemi			
BZT5	kg/rok	20	26
ChZT	kg/rok	149	92
zawiesina ogólna	kg/rok	50	47
azot ogólny	kg/rok	54	58
fosfor ogólny	kg/rok	5	4
Osady z przemysłowych oczyszczalni ścieków wytworzone w ciągu roku			
ogółem	t	75	118
stosowane w rolnictwie	t	9	57
składowane razem	t	16	0
magazynowane czasowo	t	0	21
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie własnym zakładu i wykorzystane			
osady dotychczas składowane (nagromadzone)	t	183	0
osady wykorzystane z składowanych (nagromadzonych)	t	0	183

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych

	Jedn.	2010	2011	2012
EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH				
Emisja zanieczyszczeń pyłowych				
ogółem	t/r	102	62	57
ze spalania paliw	t/r	101	61	56
węglowo-grafitowe, sadza	t/r	1	1	1
Emisja zanieczyszczeń gazowych				
ogółem	t/r	41334	36344	36278
ogółem (bez dwutlenku węgla)	t/r	225	169	213
dwutlenek siarki	t/r	97	77	109
tlenki azotu	t/r	68	49	50
tlenek węgla	t/r	59	42	53
dwutlenek węgla	t/r	41109	36175	36065
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń				
pyłowe	t/r	541	386	407

Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone z wyłączeniem odpadów komunalnych)

	Jedn.	2010	2011	2012
ODPADY WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE Z WYŁĄCZENIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH)				
Odpady wytworzone w ciągu roku				
ogółem	tys.t	11,9	11,2	7,3
poddane odzyskowi	tys.t	11,7	11,2	7,3
unieszkodliwione razem	tys.t	0,2	0,0	0,0
unieszkodliwione – kompostowane	tys.t	0,1	0,0	-
unieszkodliwione w inny sposób	tys.t	0,1	0,0	-
odpady składowane w % wytworzonych	%	0,0	0,0	-
Odpady – wskaźniki				
odpady wytworzone na 1 km ²	t	8,4	7,9	-
udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku	%	98,3	100,0	-

Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej

	Jednostka	2010	2011
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ			
Obszary prawnie chronione ogółem	ha	72859,2	72859,3
parki narodowe	ha	3494,7	3494,7
rezerваты przyrody	ha	2842,6	2978,8
obszary chronionego krajobrazu razem	ha	68815,0	68815,0
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na ob.chr.krajobrazu	ha	2773,6	2909,7
użytki ekologiczne	ha	480,5	480,5
udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	51,5	51,5
Pomniki przyrody ogółem	szt	93	93

Tereny zieleni

	Jednostka	2010	2011
TERENY ZIELENI			
Tereny zieleni wg lokalizacji			
parki spacerowo - wypoczynkowe			
obiekty			
ogółem (w miastach i na wsi)	szt	2	2
powierzchnia			
ogółem (w miastach i na wsi)	ha	21,6	21,6
zieleńce			
obiekty			
ogółem (w miastach i na wsi)	szt	42	42
powierzchnia			
ogółem (w miastach i na wsi)	ha	26,7	26,7
zieleń uliczna			
powierzchnia			
ogółem (w miastach i na wsi)	ha	7,8	7,8
tereny zieleni osiedlowej			
powierzchnia			
ogółem (w miastach i na wsi)	ha	22,9	31,9
parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej			
powierzchnia			
ogółem (w miastach i na wsi)	ha	71,2	80,2
cmentarze			
obiekty			
ogółem (w miastach i na wsi)	szt	47	47
powierzchnia			
ogółem (w miastach i na wsi)	ha	49,2	49,2
lasy gminne			
powierzchnia			
ogółem (w miastach i na wsi)	ha	217,6	207,0
Tereny zieleni w gestii samorządów			
parki spacerowo - wypoczynkowe			
obiekty	szt	1	1
powierzchnia	ha	19,4	19,4
zieleńce			
obiekty	szt	42	42
powierzchnia	ha	26,7	26,7
tereny zieleni osiedlowej			
powierzchnia	ha	8,8	8,8
Żywopłaty wg lokalizacji			
ogółem (w miastach i na wsi)	m	4804	4501
Nasadzenia i ubytki wg lokalizacji			
nasadzenia			
drzewa			
ogółem (w miastach i na wsi)	szt	753	200
krzewy			
ogółem (w miastach i na wsi)	szt	9437	1036
ubytki			
drzewa			
ogółem (w miastach i na wsi)	szt	132	91
krzewy			
ogółem (w miastach i na wsi)	szt	165	107

Tereny zieleni wg lokalizacji			
parki spacerowo - wypoczynkowe			
obiekty			
w miastach	szt	1	1
na wsi	szt	1	1
powierzchnia			
w miastach	ha	19,4	19,4
na wsi	ha	2,2	2,2
zieleńce			
obiekty			
w miastach	szt	26	26
na wsi	szt	16	16
powierzchnia			
w miastach	ha	20,1	20,1
na wsi	ha	6,6	6,6
zieleń uliczna			
powierzchnia			
w miastach	ha	7,8	7,8
tereny zieleni osiedlowej			
powierzchnia			
w miastach	ha	22,5	31,9
na wsi	ha	0,4	0,0
parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej			
powierzchnia			
w miastach	ha	62,0	71,4
na wsi	ha	9,2	8,8
cmentarze			
obiekty			
w miastach	szt	11	11
na wsi	szt	36	36
powierzchnia			
w miastach	ha	30,3	30,3
na wsi	ha	18,9	18,9
lasy gminne			
powierzchnia			
w miastach	ha	186,5	175,4
na wsi	ha	31,1	31,6
Żywopłaty wg lokalizacji			
w miastach	m	4804	4501
Nasadzenia i ubytki wg lokalizacji			
nasadzenia			
drzewa			
w miastach	szt	725	132
na wsi	szt	28	68
krzewy			
w miastach	szt	9401	1000
na wsi	szt	36	36
ubytki			
drzewa			
w miastach	szt	100	84
na wsi	szt	32	7
krzewy			
w miastach	szt	160	100
na wsi	szt	5	7

Zużycie wody i oczyszczalnie ścieków

	Jednostka	2010	2011
ZUŻYCIE WODY I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW			
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku			
ogółem	dam ³	2365,1	2325,7
przemysł	dam ³	497	464
eksploatacja sieci wodociągowej	dam ³	1868,1	1861,7
eksploatacja sieci wodociągowej – gospodarstwa domowe	dam ³	1434,4	1451,5
Przemysłowe i komunalne oczyszczalnie ścieków			
oczyszczalnie			
ogółem	szt	13	13
z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt	7	7
przepustowość			
ogółem	m ³ /dobę	15092	15092
z podwyższonym usuwaniem biogenów	m ³ /dobę	2099	2099
ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich			
ogółem	osoba	39145	39600
z podwyższonym usuwaniem biogenów	osoba	8985	9095
Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM			
ogółem	osoba	48634	59920
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku			
ogółem	dam ³	1712,0	1673,0
oczyszczane razem	dam ³	1712	1673
oczyszczane biologicznie	dam ³	1422	1395
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam ³	290	278
oczyszczane biologicznie, chemicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków wymagających oczyszczenia	%	100,0	100,0
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczenia			
ogółem	%	100,00	100,00
Ścieki przemysłowe oczyszczane na 100 km²			
ogółem	dam ³	3,75	3,32
Ścieki komunalne oczyszczane na 100 km²			
ogółem	dam ³	117,25	114,92

Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej

	Jednostka	2010	2011
EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ODDANE W ROKU SPRAWOZDAWCZYM			
Gospodarka ściekowa i ochrona wód, sieć kanalizacyjna			
odprowadzająca ścieki	km	0,0	0,1
odprowadzająca wody opadowe	km	0,2	0,0
Gospodarka wodna			
ujęcia wody - wydajność na dobę	m ³	60	0
sieć wodociągowa	km	0,0	6,5
regulacja i zabudowa rzek i potoków	km	0,0	8,1

11.2. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w 2011 roku

Wyszczególnienie	OCHRONA ŚRODOWISKA				GOSP. WODNA	
	ogółem	w tym na [w tys. zł]			ogółem	W tym na ujęcia i doprowadzenia wody
		Gospodarkę ściekową i ochronę wód	Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarkę odpadami, Ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz wód podziemnych i powierzchniowych		
POWIAT WAŁECKI	8580,9	8139,9	308,0	133,0	3329,1	983,1
Gmina Miejska Wałcz	1368,0	927,0	308,0	133,0	-	-
Gminy miejsko-wiejskie						
Człopa	457,0	457,0	-	-	21,0	21,0
W tym miasto	-	-	-	-	-	-
Mirosławiec	4703,9	4703,9	-	-	386,1	386,1
W tym miasto	4703,9	4703,9	-	-	69,4	69,4
Tuczno	2027,0	2027,0	-	-	1416,9	-
W tym miasto	2027,0	2027,0	-	-	-	-
Gmina Wiejska Wałcz	25,0	25,0	-	-	1505,1	576,0

Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/szczec/ASSETS_I_STAN_I_OCHRONA_SRODOWISKA.pdf
Urząd Statystyczny w Szczecinie

VI. REALIZACJA WYBRANYCH INWESTYCJI POWIATU WAŁECKIEGO

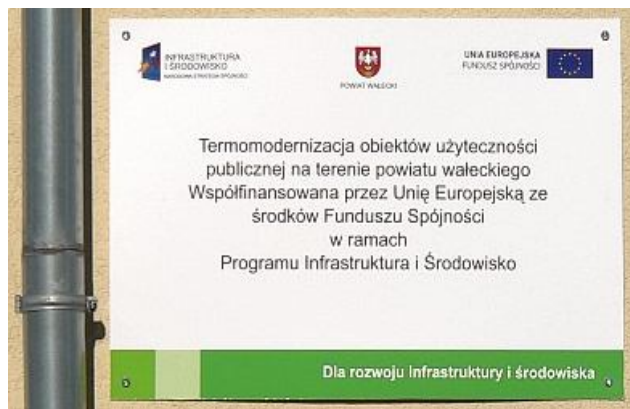
PROJEKT PN.: „TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ NA TERENIE POWIATU WAŁECKIEGO”

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013 Priorytet IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej

Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej realizowane jest w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 - 2013, Priorytet IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna. Nr projektu: POIiS.09.03.00-00-046/09. Celem działania jest zmniejszenie zużycia energii w sektorze publicznym. Założenie: przeprowadzenie

Zespół Szkół Nr 1 w Wałczu

Szkoła Podstawowa w Mirosławcu

kompleksowej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej znajdujących się na terenie powiatu. Projekt termomodernizacji rozpoczął się w 2007 roku od stworzenia Programu ograniczenia niskiej emisji dla Powiatu Wałeckiego. Kolejnym etapem było podpisanie w dniu 6 września 2007 roku porozumienia wstępnego pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, a następnie porozumienia ostatecznego w dniu 29 maja 2008 roku. Stronami porozumienia, prócz Powiatu Wałeckiego, są: Gmina Miejska Wałcz, Gmina Wałcz, Miasto i Gmina Człopa Gmina i Miasto Mirosławiec. Projekt zakładał poddanie termomodernizacji 26 obiektów, w tym: 1 ośrodek pomocy społecznej, 1 ośrodek kultury, 3 sale gimnastyczne, jedna biblioteka, dwa budynki administracji samorządowej, 6 przedszkoli, 10 szkół podstawowych, dwa zespoły szkół prowadzonych przez Powiat. Stroną przygotowującą projekt, wdrażającą i zarządzającą jest Powiat Wałecki, a pozostałe JST pełnią funkcję partnerów. Powiat posiada upoważnienie przez partnerów do podjęcia działań zmierzających do pozyskania środków finansowych na realizację projektu oraz do reprezentowania stron porozumienia w rozmowach i negocjacjach, a także do podpisywania w ich imieniu umów z instytucjami współfinansującymi zadanie. Strony projektu na własny koszt przygotowały dokumentację techniczną niezbędną do złożenia wniosku zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Całkowity koszt projektu:

18 441 609,63 PLN, w tym koszty kwalifikowane: 16 798 944,14 PLN. Udział dofinansowania ze środków Funduszu Spójności wynosi 85%.

Zapotrzebowanie na energię:

przed realizacją przedsięwzięcia: 70 763,41 GJ/rok
po realizacji przedsięwzięcia: 23 702,90 GJ/rok.

W grudniu 2011 roku zakończono realizację rzeczową projektu pn. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Powiatu Wałeckiego”.

W marcu 2012 roku został złożony ostatni – dwunasty – wniosek o płatność końcową (stan aktualny: w weryfikacji).

Obiekty objęte projektem termomodernizacji na terenie Powiatu Waleckiego

Samorząd	Obiekty	Adresy
Powiat Walecki	Budynek Starostwa	ul. Dąbrowskiego 17, 78-600 Wałcz
	Zespół Szkół nr 1 - Biblioteka	ul. Kilińszczaków 59, 78-600 Wałcz
	Zespół Szkół nr 2 - Budynek Szkoły	ul. Budowlanych 4, 78-600 Wałcz
	Zespół Szkół nr 2 - Sala gimnastyczna	ul. Budowlanych 4, 78-600 Wałcz
	Zespół Szkół nr 4	ul. Południowa 10, 78-600 Wałcz
Miasto Wałcz	Przedszkole Publiczne nr 5	ul. Chopina 19-21, 78-600 Wałcz
	Przedszkole Publiczne nr 6	Al. 1000-lecia 9, 78-600 Wałcz
	Przedszkole Publiczne nr 8	Os. Dolne Miasto 25, 78-600 Wałcz
	Przedszkole Publiczne nr 9	ul. Wojska Polskiego 53, 78-600 Wałcz
	Szkoła Podstawowa nr 4 - Budynek główny	Al. Tysiąclecia 19, 78-600 Wałcz
	Szkoła Podstawowa nr 4 - Budynek A	Al. Tysiąclecia 19, 78-600 Wałcz
	Zespół Szkół Miejskich nr 1	oś. Dolne Miasto 14a, 78-600 Wałcz
	Zespół Szkół Miejskich nr 2	ul. Sądowa 9, 78-600 Wałcz
	Budynek Centrum Pomocy Społecznej	ul. Nowomiejska 4, 78-600 Wałcz
Gmina Wiejska Wałcz	Szkoła Podstawowa w Różewie	Różewo 8, 78-627 Różewo
	Szkoła Podstawowa w Witankowie	Witankowo 42, 78-600 Wałcz
	Szkoła Podstawowa w Strącznie	Strączno 53, 78-642 Strączno
	Szkoła Podstawowa w Gostomii	Gostomia 36, 78-600 Wałcz
Miasto i Gmina Człopa	Przedszkole Publiczne w Człopie	ul. Przedszkolna 1, 78-630 Człopa
	Szkoła Podstawowa w Człopie	ul. Pl. Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa
	Łącznik i sala gimnastyczna	pl. Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa
Gmina i Miasto Mirosławiec	Budynek Urzędu Gminy i Miasta w Mirosławcu	ul. Wolności 37, 78-650 Mirosławiec
	Budynek Ośrodka Kultury w Mirosławcu	ul. Parkowa 1, 78-650 Mirosławiec
	Szkoła Podstawowa z łącznikiem	ul. Wolności 21, 78-650 Mirosławiec
	Sala gimnastyczna	ul. Wolności 21, 78-650 Mirosławiec
	Przedszkole	ul. Zamkowa 12, 78-650 Mirosławiec

Wyszczególnianie:

1. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 4 Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz remont pokrycia dachowego.

Prace termomodernizacyjne polegały na dociepleniu dachu, ociepleniu ścian zewnętrznych, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacji instalacji grzewczej, budowie kotłowni na ciepłą wodę użytkową wspomagającą instalację solarną.

Wartość robót: 1 327 169,99 zł

- dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko: 868 589,49 zł
- dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie: 69 731,00 zł

2. Termomodernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Wałczu.

Prace termomodernizacyjne polegały na dociepleniu dachu, ociepleniu ścian zewnętrznych, wymianie

stolarzki okiennej.

Wartość robót: 335 496,63 zł

- dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko: 285 172,13 zł

PROJEKT PN.: „USPRAWNIENIE ZARZĄDZANIA ENERGIĄ POPRZEZ TERMOMODERNIZACJĘ OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ NA TERENIE POWIATÓW: BIAŁOGARDZKIEGO, DRAWSKIEGO, SZCZECINECKIEGO I WAŁECKIEGO”

1. Termomodernizacja budynku Internatu Zespołu Szkół Nr 3 przy Alei Zdobywców Wału Pomorskiego 90

Wartość robót: 380 473,44 zł

- dofinansowanie w formie pożyczki z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 102 499,54 zł
- dofinansowanie w formie dotacji z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 164 897,18 zł
- dotacja z WFOŚiGW w Szczecinie – 26 319,00 zł

Zakres robót:

- Wymiana drzwi drewnianych na nowe o współczynniku $U=2,0$ W/m²K (demontaż istniejących 2 szt. drzwi dwuskrzydłowych, wykucie ze ścian futryn, wykonanie nowych drzwi, stylizowanych do wieku budynku z wewnętrzną izolacją termiczną i naświetlami, montaż drzwi w ścianach wymalowanie powierzchni ścian przyległych do drzwi, naprawa posadzek przy drzwiach – 9,40 m²,
- Wymiana okien drewnianych na nowe PCV o całkowitym współczynniku $U=1,7$ W/m²K z szybami zespolonymi o współczynniku przenikania 1,1W/m²K , naprawa i malowanie powierzchni ścian przyległych do okien – 80,10 m²,
- Modernizacja wentylacji polegająca na montażu 50 nawiewników higrosterowalnych w oknach oraz 25 wywiewników kanałowych w kratkach wentylacyjnych – 1,00 kpl.,
- Docieplenie dachu warstwą 20 cm wełny mineralnej $\lambda=0,045$ W/mk (rozebranie istniejącego pokrycia dachu, ułożenie warstwy folii paroprzepuszczelnej, wełny mineralnej i folii. Wykonanie nowego pokrycia dachu, wykonanie nowych opierzeń i rynien, wykonanie instalacji odgromowej na dachu) – 343,20 m²,
- Instalacja solarne c.w.u. obejmująca zainstalowanie zasobnika pojemnościowego 500l, kolektorów słonecznych o wielkości 9,2 m², pompy i automatyki sterującej oraz instalacji c.w.u. – 1,00 szt.,
- Zmiana źródła ciepła poprzez likwidację istniejącej kotłowni gazowej, remont pomieszczenia , wykonanie węzła kompaktowego o mocy do 100 kW i podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej , wykonanie próby szczelności, regulacja automatyki sterującej – 1,00 szt.,

Termin realizacji: 28.09.2011 r. – 12.12.2011 r.

2. Budowa instalacji solarnej do przygotowania ciepłej wody dla pralni oraz budynku Domu Pomocy Społecznej przy ulicy Orlej 35 w Walczu

Wartość robót: 112 184,02 zł

- dofinansowanie w formie pożyczki z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 57 954,26 zł
- dofinansowanie w formie dotacji z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 48 620,55 zł

Zakres robót:

- montaż baterii solarnej składającej się z 15 kolektorów – 34,20 m²,
- montaż zasobnika buforowego 0,9 m³ - 1 szt.,
- montaż zbiornika c.w.u – 1 szt.,
- montaż instalacji solarnej i c.w.u. polegającej na podłączeniu króćców c.w. pralnic do przestrzeni wodnej zbiornika buforowego w pralni – 1 kpl.,

Termin realizacji: 27.06.2012 r. – 24.07.2012 r.

3. Wykonanie termomodernizacji (budowy instalacji solarnej) budynku Internatu Zespołu Szkół Nr 1 w Walczu przy ul. Chłodnej 22

Wartość robót: 209 520,00 zł

- dofinansowanie w formie pożyczki z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 97 762,03 zł
- dofinansowanie w formie dotacji z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 90 805,98 zł
- dotacja z WFOŚiGW w Szczecinie: 19 400,00 zł

Zakres robót:

- montaż 36 kolektorów słonecznych – 82,08 m²,
- montaż zbiornika buforowego 6,0 m³ - 4 szt.,
- montaż instalacji c.w.u – 1 kpl.,
- montaż instalacji solarnej – 1 kpl.,

Termin realizacji : 11.09.2012 r. – 16.10.2012 r.

4. Wykonanie termomodernizacji budynku przychodni przy ulicy Kościuszkowców 10 w Walczu

Wartość robót: 955 682,51 zł

- dofinansowanie w formie pożyczki z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 362 537,77 zł
- dofinansowanie w formie dotacji z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 336 740,00 zł
- dotacja z WFOŚiGW w Szczecinie – 77 697,76 zł

Zakres robót:

- wymiana drzwi drewnianych na nowe o współczynniku $U=2,0$ W/m²K (demontaż istniejących drzwi, wykucie ze ścian futryn, wykonanie nowych drzwi, stylizowanych do wieku budynku z wewnętrzną izolacją termiczną, montaż drzwi w ścianach, wymalowanie powierzchni ścian przyległych do drzwi, naprawa posadzek przy drzwiach) – 11,50 m²,
- modernizacja wentylacji (wykonanie kanałów wentylacyjnych z kratkami wyciągowymi z poszczególnych pomieszczeń, wykonanie centrali wentylacyjnej ze sterowaniem elektronicznym, podłączenie przewodami wentylacyjnymi centrali z poszczególnymi pomieszczeniami, wykonanie kanału odprowadzającego powietrze z centrali, zamurowanie otworów po przekuciach, malowanie ścian) – 1,00 szt.,
- Ocieplenie ścian zewnętrznych warstwą 14 cm styropianu o współczynniku $\lambda=0,04$ W/m K (ustawienie rusztowania przy budynku, przygotowanie powierzchni ścian do docieplenia, skucie luźnego tynku, uzupełnienie brakującego tynku, demontaż parapetów, rynien i instalacji odgromowej. naklejenie warstwy 14cm styropianu, wzmocnienie kołkami, ułożenie warstwy kleju i siatki, dodatkowe wzmocnienie narożników siatką, obrobienie ościeży drzwi i okien, montaż parapetów, ułożenie warstwy tynku akrylowego na ścianach, montaż rynien i instalacji odgromowej, demontaż rusztowania – 681,00 m²,
- Docieplenie dachu warstwą 20 cm wełny mineralnej $\lambda=0,045$ W/mk (rozebranie istniejącego pokrycia dachu, ułożenie warstwy folii paroprzepuszczelnej, wełny mineralnej i folii. Wykonanie nowego pokrycia dachu, wykonanie nowych opierzeń i rynien, wykonanie instalacji odgromowej na dachu) – 747,00 m²,
- Wymiana instalacji c.o. polegająca na: demontażu istniejących grzejników, pionów i poziomów instalacji. Wykonaniu nowych przewodów pionowych i poziomych o optymalnych średnicach z dobrą izolacją termiczną, montażu grzejników o małej bezwładności cieplnej z zaworami termostatycznymi – 1,00 szt.,

Termin realizacji :03.10.2012 r. – 30.11.2012 r.

5. Dokończenie budowy III piętra i klatki schodowej bocznej budynku B w Zespole Szkół Nr 4 Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Walczu

Celem inwestycji była poprawa oferty edukacyjnej szkoły poprzez stworzenie nowych miejsc do nauki na kierunkach hotelarskich i gastronomicznych.

Wartość inwestycji wyniosła 404 961,73 zł z czego kwota 202 480,86 zł to dofinansowanie z

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego „Atrakcyjna Szkoła zawodowa dobrym startem w dorosłość”.

6. Wyposażenie w sprzęt Sali audiowizualnej w Zespole Szkół nr 4 RCKU w Wałczu.

Koszt całkowity wynosi 43 334,00 zł z czego dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego „Atrakcyjna Szkoła zawodowa dobrym startem w dorosłość” wynosi 21 667,00 zł.

7. Rozbudowa siedziby Starostwa Powiatowego o łącznik z windą z przebudową klatki schodowej i pomieszczeń parteru.

Inwestycja służyła podwyższeniu funkcjonalności budynku, poprawie uległ dostęp do obiektu. Wartość robót wynosi 1 242 900,58 zł i w całości została pokryta ze środków własnych.

8. Wykonanie parkingu do obsługi budynku Starostwa Powiatowego w Wałczu

Wartość robót: 472 485,28 zł (środki własne)

Termin realizacji: 01.09.2011 r. – 30.11.2012 r.

Inwestycja obejmowała swym zakresem wykonanie 44 stanowisk dla samochodów osobowych w tym jedno stanowisko dla osób niepełnosprawnych.

9. Usprawnienie zarządzania energią poprzez Termomodernizacja i zmianę sposobu użytkowania budynku po byłym Szpitalu Powiatowym na cele administracyjne Powiatu Wałeckiego – etap I.

Wartość robót: 2 640 955,31 zł

- dofinansowanie w formie pożyczki z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 1 107 310,00 zł
- dofinansowanie w formie dotacji z NFOŚiGW (System Zielonych Inwestycji - GIS): 553 650,00 zł
- dotacja z WFOŚiGW w Szczecinie – 403 305,00 zł

Termin realizacji: 13.02.2013 – 28.06.2013 r.

Zakres robót:

- ocieplenie przegród zewnętrznych (ścian, stropów, dachów);
- wymiana stolarki okiennej;
- modernizacja instalacji c.o., c.w.u.;
- wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne;
- modernizacja instalacji wentylacji;
- likwidacja kotłowni gazowej, podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej,
- całkowita wymiana instalacji elektrycznej i dostosowanie jej do potrzeb i ilości opraw oraz zasad bezpieczeństwa

10. Zespół Szkół Nr 1 w Wałczu – remont i wyposażenie tzw. Środka biblioteki

Prace budowlane związane z modernizacją wnętrza obiektu służące jego funkcjonalności, podwyższenia standardów i komfortu pracy dla osób z niego korzystających.

Koszt całkowity poniesiony ze środków własnych: 420 545,00 zł

11. Remont nawierzchni przy Zespole Szkół Nr 1 w Wałczu

Koszt całkowity 67 000,00 zł (środki własne)

12. Przebudowa drogi powiatowej 1984z m. Mirosławiec (ul. Parkowa i Orla) wraz z kanalizacją deszczową w km 16+126 – 17+084

Wartość robót: 1 193 316,94 zł

Dotacja z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych: 357 995,00 zł

Dotacja z Gminy i Miasta Mirosławiec: 417 660,97

Termin realizacji: 25.05.2012 r. – 15.10.2012 r.

Zakres robót:

- roboty przygotowawcze (wyznaczenie trasy i punktów wysokościowych dróg w terenie równinnym),
- rozbiórki elementów dróg,

- roboty ziemne (wykonanie wykopów w gruntach I-V kat., wykonanie nasypów,
- odwodnienie korpusu drogowego (Kanalizacja deszczowa),
- podbudowy (koryto wraz z profilowaniem i zagęszczeniem podłoża, oczyszczenie i skropienie warstw konstrukcyjnych, podbudowa z kruszywa łamanego, wyrównanie podbudowy mieszanki min. – asfaltowymi), nawierzchnie (nawierzchnia z kostki brukowej betonowej, nawierzchnia z mieszanek mineralno bitum. wytwarzanych i wbudowanych na gorąco, recykling – frezowanie),
- elementy ulic (krawężniki betonowe, chodniki z kostek brukowych betonowych, ścieki uliczne),
- regulacja pionowa studni i zaworów,
- nawierzchnia z kostki kamiennej,
- ustawienia krawężników i obrzeży kamiennych.

13. Przebudowa drogi powiatowej 2313z Rutwica – Strączno etap II (2011 r.)

Całość inwestycji: 4 611 628,61 zł.

Dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa zachodniopomorskiego wynosi: 2 057 565,42 zł.

Środki Gminy Wiejskiej Wałcz: 400 000,00 zł

VII. PRIORYTETY EKOLOGICZNE POWIATU WAŁECKIEGO. CELE I ZADANIA**1. Priorytet: JAKOŚĆ POWIETRZA**

Termin realizacji zadań: 2013-2016

L.p	ZADANIA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Realizacja/ beneficjenci
Cel operacyjny: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych			
1.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych i lokalnych kotłowni poprzez termomodernizację budynków i zmianę nośników energii (efektywność)	Budżet JST, środki własne, fundusze europejskie, NFOŚiGW, WFOŚiGW	JST, administratorzy i właściciele budynków, przedsiębiorstwa energetyczne
2.	Ograniczanie emisji do powietrza w przemyśle. Zmiana technologii na niskoemisyjne. Modernizacja kotłowni	środki własne dysponentów instalacji, WFOŚiGW,	Przedsiębiorstwa energetyczne Użytkownicy środowiska
3.	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu wykorzystanie oleju i gazu do celów grzewczych	środki własne dysponentów instalacji, WFOŚiGW, NFOŚiGW,	Właściciele instalacji
4.	Podłączanie budynków do sieci ciepłowniczej	JST, fundusze europejskie	JST, Przedsiębiorstwa energetyczne, administratorzy i właściciele budynków
5.	Modernizacja istniejących kotłowni	środki własne	Przedsiębiorstwa energetyczne, właściciele instalacji zakładowych
6.	Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców oraz OZE, inwestycje w zakresie linii 110 kV pod kątem nowych odbiorców i OZE	środki własne, fundusze europejskie	Przedsiębiorstwa energetyczne
7.	Rozbudowa sieci gazociągowej na terenie gmin	Budżety gmin, NFOŚiGW, WFOŚiGW	PGNiG SA, JST
8.	Kontrole użytkowników instalacji	środki budżetowe	Starosta + WIOŚ
9.	Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych	Środki własne Fundusze europejskie	Przedsiębiorstwa energetyczne, właściciele zakładów
10.	Zakup pojazdów transportu publicznego o niskiej emisji spalin	Środki własne Fundusze europejskie	Przedsiębiorstwa komunikacyjne
11.	Stosowanie rozwiązań technicznych poprawiających płynność ruchu na drogach powiatowych	NFOŚiGW, WFOŚiGW, budżet powiatu, środki UE	PZD, gminy
12.	Prace remontowe i modernizacyjne dróg powiatowych sprzyjające poprawie płynności ruchu	JST, środki UE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	JST, zarządcy dróg, Policja
13.	Ograniczenie lokalnego ruchu samochodowego przez zwiększenie sieci obsługi przez przewozy pasażerskie	przedsiębiorstwa obsługujące ruch pasażerski	JST, administratorzy dróg
14.	Opracowanie projektów tras rowerowych, tworzenie nowych ścieżek rowerowych, likwidacja barier technicznych i tworzenie ścieżek przyrodniczych	NFOŚiGW, WFOŚiGW, budżety gmin, wsparcie z budżetu powiatu, zarząd dróg	Gminy, nadleśnictwa, organizacje pozarządowe, zarządcy dróg
15.	Budowa obwodnic miast	zarządy dróg	JST, zarządcy dróg, fundusze europejskie

	Cele i zadania	Realizują + współpraca	finansowanie
Cel operacyjny: Zwiększenie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii			
1.	Wdrażanie projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii, w tym: ☐ wykorzystanie biogazu - budowa elektrociepłowni biogazowej wykorzystanie biomasy- wzrost wykorzystania biomasy na cele produkcji biogazu rolniczego ☐ wykorzystanie energii słonecznej- wzrost wykorzystania kolektorów słonecznych do wytwarzania ciepła, głównie w obiektach użyteczności publicznej i indywidualnych gospodarstwach domowych ☐ wykorzystanie energii wiatru ☐ zastosowanie pomp ciepła ☐ wykorzystanie energii spadku wód ☐ wykorzystanie wód geotermalnych	JST, prywatni inwestorzy	środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze europejskie
2.	Rozpoznanie możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w powiecie	JST, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy,	Budżet JST, NFOŚiGW, WFOŚiGW,
3.	Wspieranie przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii	JST	budżet JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW
4.	Promowanie wśród mieszkańców powiatu energii ze źródeł odnawialnych	JST	JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW

2. Priorytet: GOSPODARKA ODPADAMI

Cel strategiczny: Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz hierarchia sposobów postępowania z odpadami

Cele i zadania		Finansowanie	Realizacja
Działania w zakresie budowy systemu gospodarki odpadami zgodnego z Kpgo 2014			
1.	Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie. Zadania ciągłe.	Budżet państwa, budżet JST, WFOSiGW, NFOŚiGW	JST
2.	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania. Termin realizacji zadania: do 2016 r.	Budżet państwa, budżet JST, WFOSiGW, NFOŚiGW	JST
3.	Wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów. Zadania ciągłe.	Budżet państwa, budżet JST, WFOSiGW, NFOŚiGW	Starosta, Marszałek Województwa
4.	Zapewnienie dostępności odpowiedniej przepustowości instalacji do przetwarzania odpadów. Termin realizacji zadania: do 2014 r.	budżet JST, WFOSiGW, NFOŚiGW	Zarządcy instalacji, Gminy, Związki Międzygminne
5.	Stymulowanie rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu i samorządu terytorialnego oraz konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu. Termin realizacji: do 2014 r.	budżet JST, WFOSiGW, NFOŚiGW	Gminy, Związki Gmin
6.	Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Zadania ciągłe.	budżet JST, WFOSiGW, NFOŚiGW	JST
7.	Rozbudowa i budowa zakładów zagospodarowania odpadów obejmujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, które będą zapewniać następujący zakres usług: ☐ mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni, ☐ składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych, ☐ kompostowanie odpadów zielonych oraz opcjonalnie - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie, ☐ zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych, ☐ zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego Termin realizacji zadań: do 2018 r.	budżet JST, WFOSiGW, NFOŚiGW	Gminy, Związki Międzygminne
8.	Zakończenie uporządkowania składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Termin wykonania zadania: do końca 2013 r.	budżet JST, WFOSiGW, NFOŚiGW	Zarządcy składowisk, Gminy, Związki Międzygminne
Działania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi			
1.	Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 r.	budżet JST, WFOSiGW, NFOŚiGW, fundusze europejskie	Gminy, Związki Międzygminne
2.	Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów do 2015 r.		

3.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych: ☐ w 2013 r. więcej niż 50%, ☐ w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	budżet JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze europejskie	Gminy, Związki Międzygminne
4.	Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.		
5.	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i, w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku		
6.	Monitoring dzikich składowisk. Zadania ciągłe.	Budżet JST, śr. unijne	Gminy
Działania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi			
1.	Ukształtowanie systemu unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych, obejmującego docelowo alternatywnie spalanie tych odpadów w spalarniach przystosowanych do przyjmowania tego typu odpadów lub spalanie odpadów w spalarniach odpadów po autoklawowaniu, dezynfekcji termicznej, działaniu mikrofalami	Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze europejskie	Przedsiębiorcy,
2.	Rozbudowa lub modernizacja infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Termin realizacji zadań: do końca 2014 r.	Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze europejskie	Przedsiębiorcy, właściciele instalacji
3.	Realizacja działań zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata: 2009-2032”.	Budżet JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW	JST
4.	Rozbudowa infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw. Termin realizacji zadań: do końca 2014 r.	Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze europejskie	Przedsiębiorcy, właściciele instalacji unieszkodliwiania tych odpadów
5.	Rozbudowa infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz ponownego wykorzystania odzysku, w tym recyklingu odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Termin realizacji zadań: do końca 2014 r.		
6.	Zwiększenie wykorzystania osadów ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków. Zadania ciągłe.		
Edukacja			
1.	Propagowanie: ograniczania ilości wytwarzanych odpadów oraz ich segregacji "u źródła"; indywidualnego kompostowania odpadów organicznych powstających w gosp. dom. i rolnych. Propagowanie systemu zagospodarowania odpadów opakowaniowych i biodegradowalnych. Poprawa dostępu do informacji o miejscach zbiórki odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Zadania ciągłe.	Budżet JST WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze europejskie	JST, użytkownicy środowiska

3. Priorytet: WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE: ZAGROŻENIA JAKOŚCI WÓD; JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH; JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Cel operacyjny: Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych			
zadania		realizacja	finanse
1.	Opracowanie warunków korzystania z wód regionów wodnych i ogłoszenie ich w drodze aktu prawa miejscowego na obszarze działania RZGW w Poznaniu. Termin realizacji: 2013-2016	RZGW	Budżet państwa, NFOŚiGW
2.	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni, wyznaczonych w Planach gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy i ogłoszenie ich w drodze aktu prawa miejscowego - na obszarze działania RZGW w Poznaniu. Termin realizacji: do 2015 r.	RZGW	Budżet państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW
3.	Organizacja i przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych wraz z konsultacjami społecznymi projektu aktualizacji Planu gosp. wodami na obszarze dorzecza na obszarze działania RZGW. Termin realizacji: do 2015 r.	RZGW, KZGW	NFOŚiGW,
4.	Budowa i modernizacja systemów zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach wiejskich. Zadania ciągłe.	Gminy, przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne	Budżet JST, środki własne, fundusze unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
5.	Wspieranie rozwoju tam, gdzie jest to uzasadnione pod względami środowiskowymi i ekonomicznymi lokalnych systemów oczyszczania ścieków bytowych poprzez wyposażanie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków. Zadanie ciągłe.	Gminy, właściciele nieruchomości	Budżet JST, środki własne, fundusze unijne, WFOŚiGW
6.	Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników. Zadania ciągłe.	Gminy, przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne	Budżet JST, środki przedsiębiorstw, fundusze europejskie
7.	Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych. Zadania ciągłe.	Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze, RZGW	Budżet państwa
8.	Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych. Zadania ciągłe.	Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze, RZGW	Budżet państwa
9.	Rewitalizacja jezior oraz zagospodarowywanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem. Zadania ciągłe.	JST, właściciele ośrodków wypoczynkowych	Budżet JST, środki własne, fundusze europejskie, WFOŚiGW, NFOŚiGW
Cel operacyjny: Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych			
1.	Opracowanie projektu planu występowania zjawiska suszy w regionach wodnych RZGW w Poznaniu wraz ze wskazaniem obszarów najbardziej narażonych na jej skutki. Termin: do końca 2013 roku	RZGW	NFOŚiGW
Cel operacyjny: Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie			
1.	Budowa i modernizacja systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Zadanie ciągłe.	Gminy, przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne	budżet JST, środki własne, WFOŚiGW

	Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom powierzchniowym podlegającym ochronie ze względu na ich wykorzystanie do celów pitnych. Zadanie ciągłe.	JST, przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne, WIOŚ, PIS (w ramach prowadzonych czynności kontrolnych)	budżet państwa, budżet JST, środki własne, WFOSiGW
	Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom śródlądowym będącym środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych.	JST, przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne, WIOŚ	budżet państwa, budżet JST, środki własne, WFOSiGW
	Przywrócenie właściwych standardów, w szczególności w zakresie kryterium sanitarnego, wodom wykorzystywanym jako kąpieliska. Zadania ciągłe.	JST, właściciele ośrodków wypoczynkowych, przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjnych, WIOŚ, PIS (w ramach prowadzonych czynności kontrolnych)	budżet państwa, budżet JST, środki własne
Cel operacyjny: Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie			
1.	Budowa i modernizacja systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Zadania ciągłe.	Gminy, przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne	budżet JST, środki własne, WFOSiGW
2.	Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom powierzchniowym podlegającym ochronie ze względu na ich wykorzystanie do celów pitnych Zadanie o charakterze ciągłym	JST, przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne., WIOŚ, PIS (w ramach prowadzonych czynności kontrolnych)	budżet państwa, budżet JST, środki własne, WFOSiGW
3.	Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom śródlądowym będącym środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych Termin realizacji: 2013-2016	JST, przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne, WIOŚ	budżet państwa, budżet JST, środki własne, WFOSiGW
4.	Przywrócenie właściwych standardów, w szczególności w zakresie kryterium sanitarnego, wodom wykorzystywanym jako kąpieliska Termin realizacji: 2013-2016	JST, właściciele ośrodków wypoczynkowych, przedsiębiorstwa wod.-kan., WIOŚ, PIS (w ramach prowadzonych czynności kontrolnych)	budżet państwa, budżet JST, środki własne
Cel operacyjny: Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek			
1.	Modernizacja istniejących urządzeń piętrzących poprzez wyposażenie ich w przepławki, budowa nowych przepławk, w tym przedsięwzięcia w ramach kontynuacji Programu budowy przepławk dla ryb na terenie Woj. Zachodniopomorskiego Termin realizacji: 2013-2015	ZZMiUW, JST, podmioty korzystające z wód	Budżet państwa, WFOSiGW, fundusze europejskie
2.	Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych, w tym działania na rzecz retencji na obszarach cennych przyrodniczo i ochrona siedlisk wodnych i od wód zależnych Termin realizacji: do końca 2013	Lasy Państwowe	środki własne, fundusze europejskie
3.	Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów oraz naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych i od wód zależnych, oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb. Zadanie ciągłe.	RZGW, ZZMiUW, JST, Lasy Państwowe, organizacje pożytku publicznego	budżet państwa, NFOSiGW, WFOSiGW, fundusze europejskie

4. Priorytet: ZASOBY PRZYRODNICZE: PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY, LASY

	Cele i zadania	realizują	finansowanie
Cel strategiczny (długoterminowy): Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych.			
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych powiatu			
1.	Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych. Termin realizacji: do 2016 r.	JST, Nadleśnictwa, Oświata	JST, budżet państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW,
2.	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej. Termin realizacji: Zadanie ciągłe	JST, RDOŚ	Budżet JST, budżet państwa
Cel: Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody			
1.	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej. Termin realizacji: Zadanie ciągłe	JST Współpraca RDOŚ	JST, budżet państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska			
1.	Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości”. Termin realizacji: lata 2013-2016	Lasy Państwowe	Budżet państwa, NFOŚiGW
2.	Zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych Termin realizacji: 2013-2016	Lasy Państwowe	Budżet państwa, NFOŚiGW
3.	Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych. Termin realizacji: Zadanie ciągłe	Lasy Państwowe	Budżet państwa, NFOŚiGW
4.	Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów	Lasy Państwowe	budżet państwa, środki własne, fundusze europejskie
5.	Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym: rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych popoligonowych i powojсковych zarządzanych przez PGL LP, odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych – budowa, przebudowa i modernizacja dróg leśnych, wyznaczonych w planach urządzenia lasu jako drogi pożarowe. Termin realizacji: 2013-2016	Lasy Państwowe	POIiŚ, PROW, budżet państwa
6.	Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych - błotnych obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym: zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych budowa obiektów wodno-melioracyjnych. Termin realizacji: 2013-2016	Lasy Państwowe	POIiŚ, PROW, budżet państwa
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych.			
1.	Realizacja planów urządzenia lasów. Zadania ciągłe	Lasy Państwowe	Budżet państwa, środki własne

2.	Realizacja uproszczonych planów urządzenia lasów Zadania ciągłe	właściciele	Środki własne,
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia różnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych.			
1.	Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych. Termin realizacji: 2013-2016	Lasy Państwowe	budżet państwa, WFOSiGW, NFOSiGW
2.	Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem. Termin realizacji: 2013-2016		
3.	Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyką ekologiczną i rowerową. Termin realizacji: 2013-2016		
Cel operacyjny (krótkoterminowy): Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom			
1.	Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach. Zadanie ciągłe.	Lasy Państwowe, właściciele lasów prywatnych	budżet państwa, środki własne, WFOSiGW, NFOSiGW
2.	Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym: modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów lasu, modernizacja systemu obserwacji lasu, zakup kamer TV umożliwiających monitoring lasów, zakup i wymiana sprzętu patrolowo-gaśniczego		
3.	Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe. Zadanie ciągłe.		budżet państwa, środki własne, WFOSiGW, NFOSiGW, fundusze europejskie
4.	Wykonanie sztucznych zbiorników na potrzeby gaśnicze na terenach leśnych gdzie nie występują naturalne źródła poboru wody. Zadanie ciągłe.	Lasy Państwowe, właściciele lasów prywatnych	budżet państwa, środki własne, WFOSiGW, NFOSiGW, fundusze europejskie
5.	Retencjonowanie wody na obszarach leśnych. Zadanie ciągłe.	Lasy Państwowe, właściciele lasów prywatnych	budżet państwa, środki własne, WFOSiGW, NFOSiGW, fundusze europejskie
6.	Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych). Zadanie ciągłe.	Lasy Państwowe	budżet państwa, środki własne, WFOSiGW, NFOSiGW,

5. Priorytet: TURYSTYKA

Cel strategiczny: Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych w rozwoju turystyki

Cel operacyjny: Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych

	Cele i zadania	realizują	finansowanie
1.	Podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych poszczególnych regionów. Zadanie ciągłe.	samorządy, organizacje pozarządowe	budżet JST, fundusze europejskie

6. Priorytet: KLIMAT AKUSTYCZNY

Cel strategiczny:

Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie natężenia hałasu do poziomów obowiązujących standardów

Cel operacyjny: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

Charakter zadań: zadania ciągłe (2013-2016)

Lp.	ZADANIA i DZIAŁANIA	REALIZUJĄ (współpraca)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	Modyfikacje układu komunikacji infrastruktury drogowej. Poprawa stanu nawierzchni dróg	Zarządcy Dróg	środki gminne, budżet państwa, środki zewnętrzne (Programy, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze)
2.	Ograniczanie ruchu tranzytowego na obszarach o gęstej zabudowie (m.in. projektowana obwodnica dla Wałcza),	Zarządcy Dróg	
3.	Nasadenia i odnowa zieleni ochronnej na terenach przyległych do tras komunikacyjnych	Zarządcy Dróg	
4.	Optymalizowanie prędkości strumienia pojazdów	Zarządcy Dróg + Policja	
5.	Integrowanie planów zagospodarowania przestrzennego z problemami zagrożenia hałasem	JST	środki budżetowe
6.	Budowa ścieżek rowerowych - priorytet aglomeracje miejskie	Zarządcy Dróg	środki gminne, budżet państwa
7.	Rozbudowa systemu komunikacji publicznej (transport miejski, regionalny)	ZKM, PKS, przewoźnicy prywatni	Przewoźnicy środki zewnętrzne
8.	Inwentaryzacja źródeł emisji hałasu do środowiska. Wyodrębnianie obszarów naruszeń standardów środowiska	WIOŚ, JST	środki budżetowe
9.	Egzekwowanie ograniczeń prędkości ruchu	Policja, Straż Miejska i Gminna	budżet JST i państwa
10.	Stosowanie materiałów i technologii w budownictwie zwiększających izolacyjność akustyczną budynków	Inwestorzy Zarządcy, Gminy	środki własne, budżet, fundusze europejskie

7. Priorytet: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Cel strategiczny: ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Charakter zadań: Zadania ciągłe

Lp.	ZADANIA i DZIAŁANIA	REALIZUJĄ	FINANSOWANIE
1.	Diagnoza zagrożeń wynikających z przebiegu linii wysokiego napięcia, stacji bazowych telefonii komórkowej oraz przekaźnikowych stacji radiowych.	Energetyka, operatorzy sieci, WIOŚ, Sanepid	środki własne administratorów sieci, budżet
2.	Opracowanie wskazań do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	JST	budżet
3.	Zgłaszanie instalacji emitujących PEM Przedkładanie wyników z pomiarów próbnych. Weryfikacja	Posiadający tytuł prawny do instalacji	środki właścicieli
4.	Ewidencja źródeł promieniowania PEM.	Starosta, Sanepid + współpraca WIOŚ	budżet
5.	Modernizacja istniejących sieci elektroenergetycznych stacji transformatorowych.	Zakłady Energetyczne	Przedsiębiorcy, środki UE, WFOŚiGW, NFOŚiGW
6.	Kontrola.	Starosta + WIOŚ	budżet JST, państwa
7.	Opiniowanie przedsięwzięć.	SANEPiD, RDOŚ	budżet

8. Priorytet: ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM

Lp.	ZADANIA i DZIAŁANIA	REALIZUJĄ (+współpraca)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
<p>Cel strategiczny: Minimalizacja skutków wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz ograniczanie ryzyka ich wystąpienia Cel operacyjny: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków przypadku wstąpienia awarii. Charakter zadań: zadania ciągłe</p>			
1.	Wzmocnienie kadr pracowniczych monitoringu środowiska (straży pożarnej)	JST, służby interwencyjne + WIOŚ (współpraca)	budżet JST, budżet państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW
2.	Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof	JST, służby interwencyjne + WIOŚ (współpraca)	
<p>Cel operacyjny: Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych. Charakter zadań: ciągłe</p>			
1.	Wspieranie działalności jednostek działania kryzysowego	JST	budżet JST, budżet państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Fundusze UE
<p>Cel operacyjny: Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych. Charakter zadań: zadania ciągłe</p>			
1.	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	JST, służby interwencyjne,	budżet JST, państwa NFOŚiGW, WFOŚiGW

9. Priorytet: KOPALINY

Cel strategiczny: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi

Lp.	ZADANIA i DZIAŁANIA	REALIZUJĄ (+współpraca)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
<p>Cel operacyjny: Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego Realizacja zadań: 2013-2016</p>			
1.	Eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin	Organ koncesyjny, Gminy, Okręgowy Urząd Górnictwa (współpraca)	Budżet JST
2.	Współdziałanie organów administracji publicznej w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem kopalin i ich ochroną przed trwałym zainwestowaniem nie górnictwem		
3.	Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego		
<p>Cel operacyjny: Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych</p>			
1.	Wspieranie działalności jednostek działania kryzysowego Zadania ciągłe (2013-2016)	JST	budżet JST, państwa WFOŚiGW, NFOŚiGW, Fundusze UE
<p>Cel operacyjny: Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych. Zadania ciągłe (2013-2016)</p>			
1.	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	JST, Służby interwencyjne,	budżet JST, państwa NFOŚiGW, WFOŚiGW

10. Priorytet: JAKOŚĆ GLEB

Cel strategiczny: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych
Termin realizacji zadań: zadania ciągle (2013-2016)

Lp.	ZADANIA i DZIAŁANIA	REALIZUJĄ (+współpraca)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Cel operacyjny: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej			
1.	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	ODR, Właściciele gospodarstw rolnych	Budżet państwa, fundusze europejskie, środki własne
2.	Ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem, ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb również w innych sektorach gospodarki		
3.	Ochrona gleb przed zakwaszeniem oraz działania zmierzające do odkwaszenia gleb		
Cel operacyjny: Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych			
1.	Rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych, w tym: prowadzenie monitoringu azotu mineralnego w glebie, prowadzenie monitoringu azotu i fosforu w wodach do głębokości 90 cm pod powierzchnią gleby, prowadzenie monitoringu siarki siarczanowej i ogólnej w glebie	Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze	budżet państwa, NFOSiGW, WFOSiGW, fundusze europejskie
2.	Rekultywacja terenów uznanych za zdegradowane	Właściciele terenu	Środki własne, fundusze europejskie

11. Priorytet: EDUKACJA EKOLOGICZNA

Cel strategiczny: Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Waleckiego
Termin realizacji zadań: zadania ciągle (2013-2016)

Lp.	ZADANIA i DZIAŁANIA	REALIZUJĄ (+współpraca)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Cel operacyjny: Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami			
1.	Prowadzenie działań dotyczących możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz poszanowania energii (np. kampanii, szkoleń, konferencji. itp.)	JST, media, organizacje pozarządowe	budżet państwa, NFOSiGW, WFOSiGW, fundusze europejskie, budżet JST, środki własne
2.	Prowadzenie działań podnoszących wiedzę z zakresu właściwej gospodarki odpadami (np. szkolenia, konferencje, kampanie)		
Cel operacyjny: Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zużycia wody oraz jej zanieczyszczeń			
1.	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne	JST, media, organizacje pozarządowe	budżet państwa, NFOSiGW, WFOSiGW, fundusze europejskie, budżet JST, środki własne
2.	Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie wpływu na jakość wód nieprawidłowej gospodarki ściekowej w domostwach i gospodarstwach rolnych (np. spotkania, prelekcje)		
3.	Organizowanie szkoleń dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania dobrych praktyk rolniczych i ochrony gleb	ODR, Zarząd Powiatu, media, organizacje pozarządowe	

Cel operacyjny: Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów			
1.	Przeprowadzenie działań mających na celu rozwiązanie aktualnych problemów środowiskowych (np. przez prowadzenie projektów, akcji, kampanii, szkoleń itp.)	JST media organizacje pozarządowe,	budżet państwa, NFOSiGW, WFOSiGW, fundusze europejskie, budżet JST, środki własne
2.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska		
3.	Działania promujące i podnoszące poziom wiedzy nt. walorów środowiska przyrodniczego na terenie powiatu		
Cel operacyjny: Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem			
1.	Utworzenie i utrzymanie systemu do zarządzania informacjami o stanie środowiska	JST Współpraca z RDOŚ i WIOŚ	budżet państwa, NFOSiGW, WFOSiGW, fundusze europejskie, budżet JST,
2.	Utworzenie platformy internetowej do prezentowania danych o stanie środowiska		

Poniższe wytyczne opracowano w oparciu o propozycje działań zawartych w Programie Edukacji Ekologicznej dla Województwa Zachodniopomorskiego

Dzieci i młodzież:

- zajęcia terenowe dotyczące poznawania najbliższego otoczenia, głównie walorów przyrodniczych i kulturowych,
- działania artystyczne o tematyce ekologicznej, np. happeningi, spektakle, wystawy, plenery fotograficzne i malarskie,
- konkursy wiedzy dotyczące poszczególnych komponentów środowiska, rozwoju zrównoważonego, pomysłów na rozwój „ekologicznej” przestrzeni miejskiej,
- zapraszanie młodzieży do udziału w debatach i spotkaniach samorządowych dotyczących ochrony środowiska na różnych poziomach (gminnych, powiatowych, wojewódzkich),
- wizyty w miejscach związanych z ochroną środowiska – instalacjach do odzysku odpadów i recyklingu, oczyszczalniach ścieków, obszarach cennych przyrodniczo i krajobrazowo lub terenach zdewastowanych i rekultywowanych,
- zachęcanie młodzieży do angażowania się (np. jako wolontariusze) w prace organizacji pozarządowych działających w sferze ochrony przyrody,
- prowadzenie obserwacji przyrodniczych,
- warsztaty dotyczące np. opracowywania przez uczniów systemu gospodarki odpadami na terenie szkół,
- organizowanie konkursów, spotkań itp. dotyczących używaniu wody, prądu, ogrzewania itp.

Dorośli:

- podobnie jak dla młodzieży – organizowanie działań artystycznych o tematyce ekologicznej, tj. happeningi, spektakle, wystawy, plenery fotograficzne i malarskie,
- prowadzenie kampanii dotyczących aktualnych problemów środowiskowych na poziomie gmin, powiatów, województwa, ale także na obszarach partnerstw lokalnych i lokalnych grup działania,
- organizacja warsztatów podnoszących wiedzę nt. najbliższej okolicy i możliwości rozwoju lokalnego w zgodzie z przyrodą,
- organizacja szkoleń z zakresu pisania wniosków na dofinansowanie działań edukacji ekologicznej w ramach różnych funduszy,
- organizacja szkoleń otwartych dotyczących np. gospodarki odpadami (segregacji), zużycia wody i energii, transportu samochodowego, ochrony przyrody itp.,
- zorganizowanie lub poprawienie istniejącej selektywnej zbiórki odpadów w gminach.

W celu realizacji Programu Edukacji Ekologicznej należy wzmocnić następujące działania:

- wspólne organizowanie i prowadzenie programów informowania o zakresie specjalizacji i warunkach korzystania z oferty poszczególnych ośrodków edukacji ekologicznej,
- wymiany informacji i doświadczeń oraz dystrybucji publikacji,

- zwiększenie stopnia wykorzystania środków publicznych na cele związane z edukacją ekologiczną, poprzez prowadzenie spotkań i szkoleń dotyczących możliwości pozyskiwania funduszy na działania z edukacji ekologicznej, zarówno inwestycyjne jak i tzw. miękkie,
- zaangażowanie mediów lokalnych w promocję działań z zakresu edukacji ekologicznej,
- rozszerzenie zakresu szkoleń dla pracowników administracji publicznej w zakresie edukacji ekologicznej, podejmowania decyzji dotyczących realizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska, współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi samorządami itp.
- organizowanie akcji promocyjnych i konkursów w zakresie efektywności energetycznej, oszczędzania wody, ochrony przed hałasem oraz zrównoważonego transportu,
- upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o ochronie lasu,
- kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwie domowym prowadzących do zmniejszenia ilości odpadów i ich segregacji,
- prowadzenie edukacji w okresie letnim na obszarach o szczególnym obciążeniu turystycznym ze szczególnym wyróżnieniem ochrony wybrzeża,
- działania na rzecz wzrostu świadomości ekologicznej społeczności lokalnych, władz szczebla lokalnego, stałe podejmowanie działań informacyjnych, promocyjnych, edukacyjnych w formie audycji i publikacji w środkach masowego przekazu, kursów, szkoleń, wystaw, konkursów, imprez masowych itp.,
- upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o ochronie przyrody, jak też roli zadrzewień.

Istotną rolę w realizacji niektórych z powyższych działań, a także w podnoszeniu efektywności pozostałych zadań z zakresu ochrony środowiska mogą i powinny pełnić systemy zarządzania środowiskowego. Przykładem takiego systemu jest EMAS (Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu). System ten ma na celu zachęcenie różnych organizacji (przedsiębiorstw, zakładów, instytucji) do ciągłego doskonalenia się w działalności środowiskowej. Uczestniczenie w systemie EMAS, w kontekście edukacji ekologicznej, może polegać m. in. na poszukiwaniu możliwości praktycznego ograniczenia oddziaływania na środowisko oraz przyjmowaniu nowych celów w zakresie ochrony środowiska, identyfikowaniu aspektów środowiskowych wymagających nadzoru lub poprawy czy szkoleniu pracowników, w celu zwiększenia efektywności podejmowanych działań środowiskowych.

VIII. PLANOWANE INWESTYCJE W RAMACH POPRAWY JAKOŚCI ŚRODOWISKA

Lp.	WPI Walcz inwestycje	2014		2015		2016		2017		suma /zł/
		budżet	inne*	budżet	inne*	budżet	inne*	budżet	inne*	
1	Przebudowa drogi powiatowej nr 2301Z na odc. Rzeczyca - Wrzosa do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 177 w km 7+350 - 11+333,60			195 672	4 405 545					4 601 217
2	Przebudowa odcinka drogi w m. Zdbowo - Mączno					437 500	3 062 500			3 500 000
3	Przebudowa drogi 2314Z odcinek od przejazdu kolejowego do drogi krajowej 22 w m. Strączno					250 000	1 750 000			2 000 000
4	Wykonanie dokumentacji na wykonanie ścieżki pieszo - rowerowej na odcinku PKP Strączno do Magicznej Górki			20 665	0					20 665
5	Wykonanie ścieżki pieszo - rowerowej na odcinku PKP Strączno do Magicznej Górki			125 000	875 000					1 000 000
6	Przebudowa dróg powiatowych nr 2311z w m.Próchnowo z 2310z Bronikowo - Próchnowo					547 000	1 641 000			2 188 000
7	Rozbudowa z przebudową mostu JN1: 06300035 przez rzekę Dobrzycę w ciągu drogi powiatowej 2328Z w m. Czapla, gm. Walcz					300 000	900 000			1 200 000
8	Przygotowanie dokumentacji na wykonanie remontu instalacji w starej części budynku Starostwa Powiatowego wraz z remontem pomieszczeń			40 000	0					40 000
9	Przygotowanie dokumentacji projektowej na wykonanie przebudowy drogi powiatowej. 2320z Jaglice - Drzonowo					50 000	0			50 000
10	Przebudowa drogi powiatowej 2320z Jaglice - Drzonowo							1 687 500	2 812 500	4 500 000
11	Zarządzanie projektem pn. "Usprawnienie zarządzania energią poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej na terenie pow.: białogardzkiego, drawskiego, szczecineckiego i waleckiego" w okresie jego trwałości tj. 2013 - 2017	2 323	0	2 323	0	2 323	0	2 323	0	9 292

* m.in. Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój, NFOŚiGW, WFOŚiGW,

IX. REALIZACJA ZADAŃ ORAZ PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA NA SZCZEBLU GMINNYM

Rozdział opracowano w oparciu o informacje przesłane przez gminy powiatu wałeckiego.

MIASTO I GMINA CZŁOPA

78-630 Człopa
ul. Strzelecka 2

1. Miasto i Gmina Człopa

Część inwentaryzacyjna:

1. Gospodarka wodno-ściekowa:

- a) realizacja sieci wodno-kanalizacyjnej Trzebin - Dzwonowo:
 - Realizujący: Miasto i Gmina Człopa
 - Okres realizacji: sierpień 2011 do kwiecień 2012 r.
 - Źródła finansowania: PROW + budżet gminy
- b) przebudowa kanalizacji sanitarnej osiedle ul. Moniuszki
 - Okres realizacji: 2012 r.
 - Źródła finansowania: budżet gminy

2. Gospodarka odpadami:

- a) zamknięcie komunalnego wysypiska śmieci w Człopie
 - Realizujący: Miasto i Gmina Człopa - ZGK
 - Okres realizacji: do 31.12.2012 r.
 - Źródła finansowania: budżet gminy

3. Turystyka:

- a) Ogólnopolski Maraton Kajakowy
 - Okres realizacji: maj 2012
 - Źródła finansowania: budżet gminny
- b) XIX Puchar Pomorza i Kujaw w biegach na orientację, Mistrzostwa Woj. Zachodniopomorskiego, II Mistrzostwa Człopy
 - Okres realizacji: wrzesień 2012 r.
 - Źródła finansowania: budżet gminny

Część strategiczna:

1. Gospodarka wodno-ściekowa:

- a) Realizacja sieci wodociągowej Miradź - Jelenie
 - Okres realizacji: 2013-2014 r.
 - Źródła finansowania: budżet gminy, WFOŚiGW

2. Turystyka:

- a) Ścieżka pieszo-rowerowa: Człopa-Trzebin
 - b) Ścieżka pieszo-rowerowa: Człopa-Dzwonowo
- Okres realizacji: 2013
Źródła finansowania: Program operacyjny zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013, budżet gminy

GMINA I MIASTO MIROSŁAWIEC

2. Gmina i Miasto Mirosławiec

Gmina Mirosławiec realizuje program Ochrony Środowiska zaktualizowany uchwałą Rady Miejskiej z dnia 30 października 2012 r. nr XXIII/199/2012. Cele i kierunki działania wynikają z zadań ustalonych przepisami prawa przez ustawodawcę. Znajdują się one w obowiązujących aktach prawnych i wytycznych „Polityki ekologicznej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016”.

W 2012 roku Burmistrz Mirosławca wydał:

- 10 decyzji dotyczących środowiskowych uwarunkowań inwestycji,
- 30 decyzji dotyczących wycinki drzew,
- 11 wpisów działalności regulowanej przedsiębiorców,

Przyjęto uchwałą Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie gminy Mirosławiec w 2012 r.

Przyjęto pakiet uchwał dotyczących nowej ustawy o czystości i porządkach w gminie wraz z nowym regulaminem.

Zniesiono użytek ekologiczny.

Gospodarka wodna.

Od 2012 roku funkcjonuje zmodernizowana oczyszczalnia ścieków w Mirosławcu wraz z przyłączeniem Mirosławca Górnego przewodem tłocznym długości 1,8 km.

Dofinansowano budowę 4 oczyszczalni przydomowych za kwotę 15 808 zł.

Opracowano dokumentację techniczną wraz z pozwoleniami dla zadania polegającego na budowie zbiornika bezodpływowego na ścieki z kanalizacją w Jabłonkowie.

Zmodernizowano hydrofornię w Łowiczu Wałeckim.

Ochrona powietrza atmosferycznego.

Zlecono opracowanie dokumentacji termomodernizacji budynku remizy i świetlicy wiejskiej w Bronikowie.

Zlecono opracowanie dokumentacji technicznej na termomodernizację budynku byłej przychodni zdrowia w Mirosławcu.

Modernizacja kotłowni c.o. oraz sieci ciepłej wody użytkowej w Przedszkolu Samorządowym „Słoneczko” w Mirosławcu – pompa ciepła.

Gospodarka odpadami.

W roku 2012 w dalszym ciągu funkcjonował system gospodarki odpadami. Gmina objęta jest 98 % zbiórką odpadów komunalnych. Mieszkańcy, wspólnoty mieszkaniowe i podmioty gospodarcze mają zawarte umowy na wywóz odpadów komunalnych. Podmioty gospodarcze dodatkowo na odbiór odpadów niebezpiecznych.

Zbiórka selektywna odbywa się u „źródła”. Posesje indywidualne wyposażone w odpowiednie worki na tw. sztuczne i szkło, które zgodnie z harmonogramem odbierane są nieodpłatnie.

Od 2012 r. na terenie składowiska odpadów funkcjonuje sortownia odpadów wybudowana przez firmę zarządzającą ZUO „EKO-FIUK” z Polczyna Zdroju.

W roku 2012 przeprowadzono zbiórkę odpadów wielkogabarytowych na terenie całej gminy. Związane z tym koszty zbiórki w wysokości 20 000 zł pokryła całkowicie Gmina Mirosławiec. W 2012 roku kontynuowano umowę z „Ekomirtechem” z Mirosławca na odbiór zużytych baterii z poszczególnych punktów rozmieszczonych w mieście. Koszty ponosiła Gmina Mirosławiec.

Kontynuowano umowę z „Farmutilem” Śmiłowo na odbiór odpadów pochodzenia zwierzęcego.

Dofinansowano transport i utylizację wyrobów azbestowych dla 5 właścicieli posesji na kwotę 11 178 zł.

Wybudowano 2 wiaty śmietnikowe w Mirosławcu Górnym oraz przy ulicy Spokojnej w Mirosławcu wraz z zagospodarowaniem terenu.

Edukacja ekologiczna.

W roku 2012 r. finansowano konkursy i szkolenia dla młodzieży szkolnej w zakresie ekologii i ochrony środowiska.

W ramach organizacji i popularyzacji idei edukacji ekologicznej zostały zorganizowane następujące przedsięwzięcia:

- luty 2012 – ferie Natura 2000 – zajęcia przeprowadzone w świetlicach wiejskich, których efektem było powstanie wystawy wykonanej z materiałów recyklingowych zwierząt zamieszkujących obszary terenów Natura 2000.
- kwiecień 2012 – powołanie Regionalnego Centrum Żubra i objęcie opieką merytoryczną,
- maj 2012 - piknik ekologiczny - impreza plenerowa skierowana do mieszkańców gminy Mirosławiec,
- lipiec 2012 – międzynarodowa konferencja „Żubry Zachodniopomorskie” oraz wydanie albumów „Żubry Zachodniopomorskie”,
- sierpień 2012 – organizacja warsztatów edukacyjno-badawczych w panelach dyskusyjnych poświęconych gatunkom chronionym: żubr i wilk.
- wrzesień – grudzień – cykl warsztatów dla mieszkańców połączonych z kampanią skierowaną do najmłodszych na temat segregacji śmieci,
- grudzień 2012 – Las i ekologia – konkurs plastyczny wraz z cyklem warsztatów poświęconych ochronie dóbr leśnych, nielegalnej wycince drzew itp.

Zarządzanie zielenią gminną i sprzątanie.

W roku 2012 obowiązywała umowa na sprzątanie chodników i ulic w Mirosławcu i Mirosławcu Górnym GIŚ.272.1.29.2011.AM zawarta z S.C. Robót Publiczno-Drogowych Lucjan Romańczuk na kwotę 6 889,36 zł brutto miesięcznie przez okres sezonu letniego tj. 7 miesięcy (od 1 kwietnia do 31 października).

Ponadto dodatkowo na usługi inne przeznaczono 9 000 zł.

Na materiały i narzędzia związane ze sprzątaniem miasta 9 550 zł.

Umowa obowiązuje do dnia 30 czerwca 2013 r.

W roku 2012 realizowano umowę ZP.272.5.2011 na utrzymanie zieleni miejskiej od 1 kwietnia do 31 października 2012 r. zawartą z S.C. Robót Publiczno-Drogowych Lucjan Romańczuk na kwotę 2 890 zł brutto miesięcznie.

Ponadto dodatkowo na usługi przeznaczono 14 000 zł w (tym m.in. cięcia pielęgnacyjne drzew z wysięgnikiem i bez wysięgnika).

Na materiały i narzędzia związane z utrzymaniem i konserwacją terenów zielonych przeznaczono 12 000 zł (w tym m.in. na kwiaty, drzewa na nasadzenia).

GMINA TUCZO

3. Gmina Tuczo

Tuczo, dnia 25 lutego 2013 r. GRŁOŚ.602.2.2.2013

I. Cześć inwentaryzacyjna:

1. Gospodarka wodno – ściekowa

- a) budowa stacji odwadniania osadu przy oczyszczalni w m. Tuczo – gmina - 2009-2012 - budżet gminy, dofinansowanie z PROW;
- b) ewidencja wszystkich zbiorników bezodpływowych oraz eliminacja nieszczelnych zbiorników - gmina- działania ciągłe – budżet gminy;
- c) uzbrojenie terenów pod planowane budownictwo mieszkaniowe - kanalizacja wraz z wodociągami – gmina – okres realizacji 2009-2015; w I kwartale 2011r. uzyskano pozwolenie na budowę – budżet gminy;

2. Gospodarka odpadami

- a) selektywna zbiórka odpadów na terenie miasta i gminy Tuczo - gmina, przedsiębiorstwa, zakłady usługowe - od 1997 r. działania ciągłe - budżet gminy;
- b) organizowanie zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego - gmina, przedsiębiorstwa, zakłady usługowe - od 2007 r. działania ciągłe - budżet gminy;
- c) organizowanie zbiórki odpadów wielkogabarytowych - gmina, przedsiębiorstwa, zakłady usługowe - od 2007 r. działania ciągłe - budżet gminy;
- d) zakupiono 10 koszy (betonowych) na śmieci, które ustawiono na terenie miasta Tuczo – gmina - 2012 r. – budżet gminy;
- e) dostarczanie do aptek pojemników na przeterminowane lekarstwa – gmina – od 2007 r. działania ciągłe – budżet gminy;

3. Poprawa jakości środowiska

- a) montaż lampy solarnej w miejscowości Martew – gmina – 2012 r. - budżet gminy;
- b) utwardzenia i remonty cząstkowe dróg gminnych oraz obiektów towarzyszących – gmina -działania ciągłe – budżet gminy;
- c) egzekwowanie ograniczenia prędkości ruchu na terenach zabudowanych - gmina, inne podmioty - w 2012 r. podpisano umowę w zakresie użyczenia urządzeń rejestrujących pomiar prędkości - budżet gminy;
- d) udział w projekcie modernizacji drogi nr 2313: Wałcz - Rutwica – Tuczo – Powiatowy Zarząd Dróg, gmina – termin realizacji: brak danych – w 2011 r. decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla odcinka: Mączno - Rutwica;

4. Racjonalne użytkowanie surowców

- a) budowa biogazowni - prywatni inwestorzy, gmina - 2011 r.- decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla biogazowni w m. Tuczo; 2012 r.- decyzja o warunkach zabudowy - środki prywatne;

5. Ochrona powierzchni ziemi

- a) proponowanie proekologicznych zasad gospodarki rolnej zmniejszających negatywny wpływ upraw na środowisko (rozpowszechnianie ulotek, broszur, informacji o szkoleniach) - ZODR, ARIMR, Starostwo, gmina - działania ciągłe - budżet gminy, budżet innych podmiotów;
- b) rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów w Tucznie – gmina - 2011r. zakończenie rekultywacji - budżet gminy;
- c) wykorzystanie gleb o niższej klasie przydatności rolniczej pod produkcję biomasy - gmina, właściciele użytków rolnych, inne podmioty – działania ciągłe - fundusze, inne środki;

Racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych

- a) przestrzeganie procedur lokalizacyjnych chroniących tereny cenne przyrodniczo przed przeinwestowaniem – gmina – działania ciągłe – budżet gminy;
- b) w I kwartale 2011 r. zasadzono 20 szt. lipy przy plaży miejskiej w Tucznie; w 2012 r. wykonanie nasadzeń przy ul. Staszica oraz na gruntach leśnych - buk czerwony (13 szt.), dąb zwyczajny (1000 szt.), buk (1000 szt.), sosna (1000 szt.) - budżet gminy;

6. Edukacja ekologiczna

- a) współorganizowanie Święta Puszczy Drawskiej - RDLP, Nadleśnictwo Tuczo, gmina - lipiec 2012 r. – budżet gminy, sponsorzy, inne środki;
- b) Zespół Szkół w Tucznie:
 - zajęcia uczniów gimnazjum na Uniwersytecie Szczecińskim w ramach projektu LOP „Biopaliwa dobre czy złe”; akcja „Sprzątanie Świata”; „Ekorajd” - wyjazd do Człopy, eko-lekcja połączona ze sprzątnięciem okolic na terenie lasów miejskich; zbiórka makulatury – konkurs międzyklasowy „Ratuj drzewa - zbieraj makulaturę”; zbiórka kasztanów, dokarmianie; „Dzień Ziemi” – konkurs na wierszyk ekologiczny, przedstawienie; „Spotkanie z leśnikami”, lekcja na terenie kąca edukacyjnego w Nadleśnictwie Tuczo; gminny konkurs ekologiczny „Flora i fauna Tucza i okolic”; konkurs plastyczny „Segregujesz świat ratujesz”; organizacja kąca przyrodniczego (tablice ekologiczne, ławeczki na terenie szkoły); „Kartka świąteczna z rybą”- konkurs plastyczny; zbiórka zużytych baterii – działania podejmowane w latach 2011-2012 (wg harmonogramu) - podmioty, jednostki realizujące/finansujące: Zespół Szkół w Tucznie; LOP; NFOŚ; Gmina Tuczo; Fabryka „Triumf Mauxion”; Nadleśnictwo Tuczo; Koło Łowieckie „Darz Bór” Mielęcin; Zarząd Szczecińskiej Fundacji Talent, Promocja, Postęp; TPD; Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Partnerstwo Jezior” Recz, Kalisz Pomorski;
- c) Szkoła Podstawowa w Marcinkowicach
 - udział w ogólnopolskiej akcji „Sprzątanie świata”; zajęcia w ramach projektu „Z małej szkoły w wielki świat” (udział w projektach: „Nie pozwólmy, aby zasypały nas odpady”; „Z notatnika mądrego świetlika”; „Słuchanie świata - co dźwięczy i piszczy w naszej okolicy”; „Rady na odpady”; „Woda na wagę złota”; „Pogoda jest zawsze”; „Skarby ziołowej apteczki”); udział uczniów w Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom”; udział w konkursie recytatorskim „Z przyrodą za pan brat”; udział w akcji „Światowy Dzień Ziemi”; program edukacyjny „Trzymaj formę”; sadzenie drzewek i kwiatów na terenie szkoły - podmioty, jednostki realizujące/finansujące: Szkoła Podstawowa w Marcinkowicach; PSSE w Wałczu; fundacja „Civi Polonus”; fundacja „Fala”, „Partnerstwo dla środowiska”, Gmina Tuczo; OSP; Nadleśnictwo Tuczo;
- d) Szkoła Podstawowa w Płocicznie:
 - program edukacyjny „Drugie życie elektrośmieci”; udział w akcji „Sprzątanie świata”; „Dzień Ziemi”; zajęcia w ramach projektu „Z małej szkoły w wielki świat”; udział w projektach: „Słuchanie świata - co dźwięczy i piszczy w naszej okolicy”; „Rady na odpady”; „Wielka wyprawa po skarby przyrody”; „Woda na wagę złota”; „Pogoda jest zawsze”; „Skarby ziołowej apteczki”; udział w ogólnopolskiej akcji „Święto Drzewa”; konkurs recytatorski „Z przyrodą za pan brat”; udział w Ogólnopolskim Tygodniu Liczenia Sów; akcja dokarmiania zwierząt (zbiórka karmy); udział w ogólnopolskiej akcji zbierania płyt CD/DVD; zbiórki surowców wtórnych (plastikowe butelki, makulatura); zbiórka zużytych baterii; akcja „Budujemy karmniki i budki lęgowe”; projekt edukacyjny „Zbiórka plastikowych zakrętek” - podmioty, jednostki realizujące/finansujące: Szkoła Podstawowa w Płocicznie; Gmina Tuczo; Europejska Platforma Recyklingu S.A.; NFOŚiGW; ERP Batteries Poland Sp. z o.o.; Leśnictwo Nowa Studnia; Koło Łowieckie nr 52 Rogacz; Organizacji Odzysku - REBA; Nadleśnictwo Tuczo;

Turystyka

- a) podnoszenie atrakcyjności turystycznej gminy, rozwijanie promocji gminy – gmina – działania ciągłe – budżet gminy;

7. Inne

- a) zakup i montaż 10 ławek – deptak przy ul. Gdańskiej - ul. 1 Maja oraz przy ul. Staszica – gmina – 2012 r. – budżet gminy;
- b) opracowanie planu zagospodarowania rejonu wsi Strzaliny wraz z terenami rekreacyjnymi – gmina – w trakcie opracowań – budżet gminy;
- c) modernizacja drogi krajowej nr 177 - Wojewódzki Zarząd Dróg – 2012 r. – brak danych;
- d) wykorzystanie energii wiatru - na etapie badań i działań administracyjnych - podmioty gospodarcze, gmina – od 2007 r. działania ciągłe - środki prywatne.

Nie zrealizowano:

- budowa kanalizacji dla wsi Jamienko z przyłączeniem do oczyszczalni w Marcinkowicach – przyczyna - ze względu na realizację przez gminę pilniejszych zadań - wykonanie przewidziano na rok 2018;
- budowa kanalizacji i sieci wodociągowej – część ul. Staszica oraz przyległe tereny rekreacyjne – przyczyna - brak środków na realizację - wykonanie przewidziano na lata 2015-2016;
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości Mączno i Złotowo przyczyna – brak zainteresowania ze strony prywatnych właścicieli - wykonanie przewidziano na lata 2017;
- ochrona i rekultywacja wód – w okresie sprawozdawczym nie podejmowano działań – brak środków;
- modernizacja kotłowni węglowych na źródła alternatywne – w okresie sprawozdawczym nie podejmowano działań – brak środków;

Podsumowując część inwentaryzacyjną stwierdza się, że gmina w miarę możliwości sukcesywnie realizuje politykę ekologiczną na swoim terenie zgodnie obowiązującym Gminnym Programem Ochrony Środowiska.

II. Część strategiczna

1. Gospodarka wodno – ściekowa

- wybudowanie kanalizacji dla wsi Jeziorki – Rzeczyca z oczyszczalnią w Rzeczycy – gmina – 2015 r. – 2016 r. - budżet gminy, fundusze unijne – brak danych;
- wybudowanie kanalizacji dla wsi Jamienko z przyłączeniem do oczyszczalni w Marcinkowicach – gmina – 2017 r. - budżet gminy, fundusze unijne – brak danych;
- wybudowanie oczyszczalni przydomowych w miejscowości Mączno i Złotowo - gmina, prywatni właściciele – 2017 r. - budżet gminy, środki właścicieli prywatnych – brak danych;
- wybudowanie kanalizacji – Rusinowo – Miłogoszcz - Strzaliny z przepompownią do oczyszczalni w Tucznie – gmina – 2019 r. - budżet gminy, fundusze unijne – brak danych;
- wybudowanie kanalizacji + sieć wodociągowa – cz. ul. Staszica oraz przyległe tereny rekreacyjne – gmina – 2015 r. - 2016 r. - budżet gminy, fundusze unijne – brak danych;
- uzbrojenie terenów pod planowane budownictwo mieszkaniowe – kanalizacja + wodociągi – gmina – 2014 r. – 2015 r. - budżet gminy, fundusze unijne – brak danych;
- wykonanie dokumentacji – budowa kanalizacji deszczowej i chodników w miejscowości Marcinkowice - realizacja inwestycji: Wojewódzki Zarząd Dróg - gmina (dokumentacja) – 2013 r. – 2016 r. - budżet gminy – brak danych;
- wykonanie dokumentacji – budowa kanalizacji deszczowej i chodników przy ul. Wolności na odcinku od ul. Tulipanowej do ul. Kaszubskiej - realizacja inwestycji: Wojewódzki Zarząd Dróg – gmina (dokumentacja) – 2014 r. – 2016 r. – budżet gminy – brak danych;
- partycypacja w kosztach modernizacji drogi powiatowej – Rzeczyca – Wrzosa - Powiatowy Zarząd Dróg, gmina – 2013 r. – 2014 r. - budżet gminy, inne środki, brak danych;
- dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków - gmina, osoby fizyczne - działania ciągłe - budżet gminy, fundusze, inne środki – brak danych;

2. Gospodarka odpadami

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców – gmina – do 2015 r. - budżet gminy, fundusze - brak danych;
- objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnej zbiórki odpadów – gmina - do 2015 r. - budżet gminy, fundusze – brak danych;
- współfinansowanie inwestycji związanych z usunięciem, transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbestu - gmina, podmioty gospodarcze, osoby fizyczne – do 2032 r. - budżet gminy, podmioty gospodarcze, os. fizyczne, WFOŚiGW – brak danych;
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska, w tym w szczególności ulegających biodegradacji - gmina, podmioty gospodarce – 2013 r. i 2020 r. - środki budżetu gminy – brak danych;

3. Poprawa jakości środowiska

- wspieranie budowy nowych alternatywnych źródeł energii - gmina, użytkownicy środowiska - działania ciągłe - fundusze unijne, budżet gminy – brak danych;
- modernizacja oświetlenia ulicznego polegająca na wymianie opraw tradycyjnych na energooszczędne – gmina - działania ciągłe - budżet gminy – brak danych;
- montaż lamp solarnych przy ul. Kwiatowej (3 szt.) – gmina – 2014 r. - budżet gminy – brak danych;
- montaż lamp solarnych przy ul. Tulipanowej (ODJ), ok. 12 szt. - gmina –2014 r.–2019 r. - budżet gminy – brak danych;
- utwardzenia i remonty cząstkowe dróg gminnych oraz obiektów towarzyszących – gmina - działania ciągłe - budżet gminy – brak danych;
- egzekwowanie ograniczenia prędkości ruchu na terenach zabudowanych - gmina, inne podmioty - działania ciągłe - budżet gminy, inne środki – brak danych;
- udział w projekcie modernizacji drogi powiatowej nr 2313: Wałcz- Rutwica - Tuczo - Powiatowy Zarząd Dróg, gmina - do 2018 - budżet gminy, fundusze unijne – brak danych;
- budowa elektrowni wiatrowych, analiza terenów pod budowę - gmina, prywatni inwestorzy – 2020 r. - budżet gminy, fundusze unijne, inne środki – brak danych;
- realizacja innych niekonwencjonalnych źródeł energii (np. pompy ciepła, solary słoneczne itp.) - prywatni inwestorzy, gmina, zakłady przemysłowe - działania ciągłe - fundusze, inne środki – brak danych;
- ochrona i promowanie obszarów cichych, na których występuje naturalny klimat akustyczny - gmina, użytkownicy środowiska – 2009 r. – 2015 r. - środki budżetu gminy, fundusze unijne – brak danych;

4. Ochrona powierzchni ziemi

- opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Tuczo - gmina – 2016 r. – budżet gminy – brak danych;
- likwidacja „dzikich wysypisk śmieci” – gmina – działania ciągłe – budżet gminy – brak danych;
- kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb - gmina, właściciele użytków rolnych – działania ciągłe - fundusze, inne środki – brak danych;
- wykorzystanie gleb o niższej klasie przydatności rolniczej pod produkcję biomasy - gmina, właściciele użytków rolnych, inne podmioty - działania ciągłe - fundusze, inne środki – brak danych;

5. Racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych

- opracowanie uproszczonego planu urządzenia lasów dla gminy – gmina – 2014 r. - budżet gminy - brak danych;
- modernizacja plaży miejskiej w Tucznie - gmina, inwestorzy prywatni – 2013 r.–2015 r. - budżet gminy, fundusze, inne środki - brak danych;
- ochrona terenów leśnych przed zaśmiecaniem - Nadleśnictwo Tuczo, gmina - działania ciągłe - budżet gminy, inne środki - brak danych;

6. Edukacja ekologiczna

- a) zintensyfikowanie edukacji ekologicznej w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno - edukacyjnej – gmina - działania ciągle;
- b) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania alternatywnych źródeł energii - spotkania, pogadanki - gmina, użytkownicy środowiska - działania ciągle - budżet gminy, fundusze unijne - brak danych;
- c) proponowanie proekologicznych zasad gospodarki rolnej zmniejszając tym negatywny wpływ upraw na środowisko (szkolenia, ulotki, broszury) - ZODR, gmina, inne podmioty - działania ciągle - fundusze, budżet gminy, inne środki – brak danych;
- d) edukacja ekologiczna w Zespole Szkół w Tucznie:
 - kontynuacja działań określonych w części sprawozdawczej oraz segregacja odpadów (lekcje edukacyjne oraz zbiórka odpadów do pojemników); wycieczka rowerowa ścieżką dydaktyczną wyznaczoną przez Nadleśnictwo Tucznio; istota programu Natura 2000 – lekcja dydaktyczna w stacji badawczej; zasada zrównoważonej gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Tucznio (lekcje edukacyjne); ochrona zasobów wodnych (lekcje edukacyjne) – podmioty, jednostki realizujące/finansujące: Zespół Szkół w Tucznie; Gmina Tucznio; Nadleśnictwo Tucznio; Koło Łowieckie „Darz Bór” Mielęcín; SGGW w Warszawie - brak danych;
- e) edukacja ekologiczna w Szkole Podstawowej w Płocicznie:
 - kontynuacja działań określonych w części sprawozdawczej - podmioty, jednostki realizujące/finansujące: podmioty wymienione w części sprawozdawczej – brak danych;
- f) edukacja ekologiczna w Szkole Podstawowej w Marcinkowicach;
 - udział uczniów w ogólnopolskich i ogólnoświatowych akcjach takich jak: „Dzień Ziemi”, „Sprzątanie świata”; realizacja programu „Trzymaj formę”; udział w konkursach o tematyce ekologicznej; udział w warsztatach i programach edukacyjnych np. „Z ekologią za pan brat”; udział w projekcie pt. „Zielone etykiety”- podmioty, jednostki realizujące/finansujące: Szkoła Podstawowa w Marcinkowicach; PSSE w Wąlczu; fundacja „Civi Polonus”; fundacja „Fala”, „Partnerstwo dla środowiska”, Gmina Tucznio; OSP; Nadleśnictwo Tucznio – brak danych.

III. Najważniejsze problemy gminne z zakresu ochrony środowiska

1. Gospodarka wodno – ściekowa → rozproszona zabudowa na obszarach wiejskich; niewystarczająca ilość środków finansowych potrzebnych na skanalizowanie całej gminy; sieć kanalizacyjna na obszarze aglomeracji – konsekwencje związane z KPOŚK;
2. Gospodarka odpadami → system odbioru odpadów - wzrost wydatków gminy związany z zaległościami z tytułu tzw. „podatku śmieciowego”; powstawanie dzikich wysypisk; spalanie części odpadów w domowych piecach – wzrost zanieczyszczenia;
3. Ochrona powierzchni ziemi → niewłaściwa mechanizacja rolnictwa (stosowanie ciężkich ciągników, odpróchnicowanie się gleb); wadliwa chemizacja gleb (zbyt intensywne nawożenie mineralne, niedostosowanie dawek do optymalnych potrzeb, stosowanie pestycydów); zanieczyszczenia przemysłowe gleb (substancje szkodliwe emitowane do atmosfery, skąd przenikają do gleby w postaci gazów, płynów lub pyłów);
4. Racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych → poszerzanie i powstawanie nowych obszarów objętych ochroną – kolizja między funkcją ochronną i turystyczną; kłusownictwo;
5. Turystyka – zagrożenia wynikające z rekreacji pobytowej.

Za realizację wymienionych w części strategicznej zadań odpowiedzialny będzie Burmistrz Tucznia. Zarządzanie programem ochrony środowiska odbędzie się za pomocą instrumentów prawnych, społecznych, finansowych i strukturalnych. Uczestnikami będą mieszkańcy, podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie naszej gminy, organizacje pozarządowe, administracja samorządowa i rządowa. Monitoring realizacji zadań – poprzez wykorzystanie wskaźników presji na środowisko, wskaźników stanu środowiska oraz wskaźników reakcji działań zapobiegawczych. Terminy sprawozdań z realizacji w/w działań zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przyjętymi założeniami.

GMINA MIEJSKA WAŁCZ

4. Gmina Miejska Wałecz

Część inwentaryzacyjna:

Gospodarka wodno-ściekowa

W ramach projektu „Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej dla miasta Wałcza” przewidywana była modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej, uzupełnienie systemu wodociągowego, modernizacja oczyszczalni ścieków w Wałczu, modernizacja stacji uzdatniania wody oraz dostawa samochodu do czyszczenia kanalizacji. W ramach projektu zrealizowano ok. 24 km nowej kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, budowę ok. 7,8 km nowej kanalizacji deszczowej, ok. 15 km nowej sieci wodociągowej wraz z przyłączami, likwidację ok. 1 km istniejącej kanalizacji, budowę 9 pompowni ścieków, budowę 20 separatorów wraz z osadnikiem ścieków deszczowych, renowację kanalizacji sanitarnej i deszczowej o łącznej długości ok. 15 km, modernizację oczyszczalni ścieków, polegającą na budowie komory stabilizacji tlenowej osadu, modernizacji systemu napowietrzania ścieków oraz budowie składowiska osadu, przebudowę trzech istniejących przepompowni ścieków, montaż systemu monitoringu i automatycznego sterowania na stacji uzdatniania wody oraz montaż systemu monitoringu pompowni sieciowych. Projekt obejmuje budowę przyłączy kanalizacyjnych, co umożliwi osiągnięcie efektu ekologicznego, jakim jest podłączenie nowych budynków do sieci kanalizacji miejskiej. Poza tym wykonano budowa przyłączy w miejscu rozdziału sieci kanalizacji ogólnospławnej i przyłączenie już podłączonych budynków do nowo wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej. Przyłącza obejmują odcinki od sieci głównej do granicy posesji lub pierwszej studzienki i będą własnością Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu. Poza tym, w ramach projektu przewidywana jest dostawa samochodu przeznaczonego do ciśnieniowego czyszczenia sieci kanalizacyjnej, wybudowanej i zmodernizowanej w ramach Projektu. Zasadniczym celem planowanej inwestycji jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Wałcza.

Realizacja projektu wiąże się z osiągnięciem poniższych celów jakościowych:

- Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców, poprzez modernizację i budowę kanalizacji sanitarnej ograniczającą nieszczelności kanałów i infiltrację oraz niekontrolowane zrzuty ścieków do odbiorników oraz umożliwiającą podłączenie do niej budynków mieszkalnych (podwyższenie bezpieczeństwa mikrobiologicznego i epidemiologicznego).
- Stworzenie podstaw do pobudzenia wzrostu gospodarczego, w tym rozwoju turystyki poprzez ograniczenie negatywnego wpływu systemu kanalizacji na wody jezior Raduń i Zamkowe dzięki rozdzieleniu kanalizacji ogólnospławnej i budowie podczyszczalni wód opadowych.
- Poprawa konkurencyjności gospodarczej regionu dzięki zapewnieniu warunków do powstania nowych podmiotów gospodarczych na terenie miasta Wałcza.
- Ważny krok w celu osiągnięcia wymaganego dyrektywami UE stanu środowiska naturalnego i jego ochrony.

Realizacja projektu wiązać się będzie z osiągnięciem poniższych celów ilościowych:

- Wzrost liczby osób korzystających ze zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej.
- Poprawa jakości wody przeznaczonej do spożycia dzięki ograniczeniu negatywnego oddziaływania systemu kanalizacyjnego na wody jeziora Raduń, które poprzez ujęcie i SUW przy ul. Podgórznej stanowi istotne źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców miasta Wałcz.

Opis przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Okres realizacji	Źródła finansowania (netto)
Budowa kanalizacji sanitarnej, budowa kanalizacji deszczowej, budowa sieci wodociągowej, renowacja kanalizacji sanitarnej i deszczowej, modernizacja stacji uzdatniania wody, modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa i modernizacja przepompowni ścieków	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o.	2010-2013	Środki własne spółki: ok. 35 mln Fundusz Spójności: ok. 41 mln

Część strategiczna

W najbliższej perspektywie planuje się rozszerzenie zakresu rzeczowego projektu „Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej dla miasta Wałcza”. Rozszerzenie zakresu obejmuje budowę ok. 1 km kanalizacji sanitarnej, ok. 1 km kanalizacji deszczowej, 0,5 km wodociągu, modernizację przepompowni ścieków oraz modernizację oczyszczalni ścieków w zakresie części mechanicznej, biologicznej i osadowej wraz z renowacją kanału dopływowego i przebudową przelewu burzowego przed oczyszczalnią ścieków. Zrealizowanie całości dodatkowego zakresu projektu przyczyni się do zapewnienia prawidłowej funkcjonalności i poprawy efektywności działania systemu w mieście jak i przyczyni się do zmniejszenia negatywnego oddziaływania istniejącego systemu kanalizacyjnego na wody podziemne i powierzchniowe, w tym m.in. na jezioro Raduń, którego wody infiltrują do ujęcia przy ul. Podgórznej. Zwiększenie zakresu zmodernizowanych w ramach realizacji projektu obiektów wodno - kanalizacyjnych przyczyni się również do poprawy komfortu życia mieszkańców miasta jak i jego atrakcyjności i rozwoju. Ponadto wpłynie na wyeliminowanie źródeł zanieczyszczeń wód gruntowych i powierzchniowych w postaci indywidualnych zbiorników bezodpływowych. Biorąc pod uwagę perspektywiczne podłączanie do kanalizacji miasta Wałcz ościennych miejscowości uzasadniona jest budowa zintegrowanych reaktorów biologicznych opartych na procesach niskoobciążonego, jednoosadowego - wielofazowego osadu czynnego do jednoczesnego usuwania związków węgla, azotu i fosforu wg schematu „Bordenpho” z modyfikacją Bernarda gdzie oprócz mineralizacji substancji organicznych występuje amonizacja, nityfikacja, denityfikacja oraz defosfatacja biologiczna. Zastosowanie powyższej technologii wymaga: kompleksowej modernizacji części biologicznej i części mechanicznej oczyszczania ścieków.

Opis przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Okres realizacji	Źródła finansowania (netto)
Budowa kanalizacji sanitarnej, budowa kanalizacji deszczowej, budowa sieci wodociągowej, modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa i modernizacja przepompowni ścieków	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o.	2013-2015	Środki własne spółki; ok. 12 mln; Fundusz Spójności ok. 17 mln

Gospodarka wodna

Ujęcia wody i SUW. Miasto Wałcz leżące na obszarze aglomeracji Wałcz zaopatrywane jest w wodę z dwóch źródeł zasilania.

Roczna ilość wody pobranej i wtłoczonej do sieci z poszczególnych Stacji Uzdatniania Wody w latach 2005-2012

SUW	2005r.			2006 r.			2007 r.		
	Woda pobrana	Woda wtłoczona		Woda pobrana	Woda wtłoczona		Woda pobrana	Woda wtłoczona	
	m ³	m ³	%	m ³	m ³	%	m ³	m ³	%
ul. Podgórzna	1185660	1118090	94	1332740	1275130	96	1292090	1223180	95
ul. Ciasna	532010	341790	64	524140	330870	63	497970	277890	56
SUW	2008r.			2009 r.			2010 r.		
	Woda pobrana	Woda wtłoczona		Woda pobrana	Woda wtłoczona		Woda pobrana	Woda wtłoczona	
	m ³	m ³	%	m ³	m ³	%	m ³	m ³	%
ul. Podgórzna	1296090	1229650	95	1325184	1292720	97	1354610	1326530	98
ul. Ciasna	422417	229272	54	247006	194753	79	220300	153929	70
SUW	2011r.			2012 r.			-		
	Woda pobrana	Woda wtłoczona		Woda pobrana	Woda wtłoczona		-	-	-
	m ³	m ³	%	m ³	m ³	%	-	-	-
ul. Podgórzna	1342840	1324071	98	1351734	1297665	96	-	-	-
ul. Ciasna	197080	127940	65	259255	119908	46	-	-	-

Źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu

Ujęcie i SUW przy ul. Podgórnej – podstawowe o wydajności SUW $Q = 730 \text{ m}^3/\text{h}$.

Ujęcie i SUW przy ul. Ciasnej o wydajności SUW $Q = 188 \text{ m}^3/\text{h}$

Ujęcie i SUW przy ul. Bydgoskiej rezerwowo o wydajności SUW $Q = 82 \text{ m}^3/\text{h}$

Ujęcie i SUW przy ul. Podgórnej jest podstawowym źródłem zaopatrzenia Wałcza w wodę, gdyż pochodzi z niego 75-80 % wody.

Źródłem wody dla zakładów jest woda podziemna z pokładów formacji czwartorzędowej, a ujmowana pierwsza warstwa wodonośna fluwiogłacjalna ma kontakt z wodami jeziora Raduń co wskazuje na częściowy charakter wody infiltracyjnej.

Ujęcie wraz ze stacją uzdatniania wody przy ul. Podgórnej

W skład ujęcia wchodzi 7 studzien oznaczonych numerami: 5,6,7,8,9,10,11 – ujmujących wody formacji czwartorzędowej. Studnie posiadają zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w kat. „B”, w ilości: $Q = 730 \text{ m}^3/\text{h}$; przy depresji rejonowej $S = 0,3 \div 9,8 \text{ m}$

Obecnie eksploatowane są studnie oznaczone numerami : 5, 7, 8, 9, 11. Poza głównym kompleksem ujęcia zlokalizowane są studnie 9, 10, 11. Posiadają one indywidualnie wygrozione strefy ochrony bezpośredniej o parametrach zgodnych z obowiązującymi przepisami. Istotne znaczenia dla funkcjonowania ujęcia ma fakt, że ujmowana pierwsza warstwa wodonośna fluwiogłacjalna ma kontakt z wodami jeziora Raduń. Badania potwierdziły, że 50 % ujmowanej na ujęciu wody pochodzi z jeziora Raduń, co oznacza, że jakość wód jeziora ma istotny wpływ na jakość ujmowanej wody.

Stacja uzdatniania wody składa się z układu napowietrzania ze zbiornikiem kontaktowym napowietrzanej wody o pojemności 36 m^3 , trzech filtrów odżelaziających o powierzchni filtracji 20 m^2 każdy, trzech filtrów odmanganiających o powierzchni filtracji 20 m^2 każdy, pompowni drugiego stopnia o wydajności $400 \text{ m}^3/\text{h}$, chloratora, zbiornika wody uzdatnione o pojemności 100 m^3 oraz odstojnika wód popłucznych o pojemności 176 m^3 . Stacja nie jest wyposażona system automatyzacji procesu uzdatniania wody. Brak jest sprawnego monitoringu studni głębinowych. Istniejące filtry nie mają sprawnych układów pomiarowych kolmatacji złoża - płukanie filtrów odbywa się „ręcznie” przez obsługę obiektu z określoną częstotliwością.

Ujęcie przy ul. Ciasnej

Ujęcie znajduje się w północno-wschodniej części miasta w odległości 2250 m od ujęcia przy ul. Podgórnej. W skład ujęcia wchodzi 4 studnie oznaczone numerami od 1 do 4 ujmujące czwartorzędowe piętro wodonośne. Ujęcie posiada zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w kat. „B”, w ilości: $Q = 188 \text{ m}^3/\text{h}$; przy depresji rejonowej $S = 12,4 \text{ m}$.

Obecnie eksploatowane są studnie oznaczone numerami: 1, 2, 3. Ujęcie posiada wygrozoną strefę ochrony bezpośredniej, która swoim zasięgiem obejmuje wszystkie studnie i urządzenia niezbędne w procesie uzdatniania wody. Stacja uzdatniania wody składa się z układu napowietrzania - 2 aeratory o średnicy 1200 mm, siedmiu odżelaziaczy o średnicy 2400 mm, dziewięciu odmanganiaczy o średnicy 2400 mm, trzech sprężarek i dmuchawy, dwóch chloratorów oraz odstojnika wód popłucznych o pojemności 47 m^3 . Stacja nie jest wyposażona w system automatyzacji procesu uzdatniania wody.

Ujęcie przy ul. Bydgoskiej

Ujęcie znajduje się na peryferiach miasta, w jego skład wchodzi dwie studnie o numerach 1 i 2. Ujmowane wody sklasyfikowane są jako czwartorzędowe, o zasobach w ilości: $Q = 82,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 6,7 \text{ m}$. Obecnie z uwagi na wystarczające ilości wody zabezpieczonej przez ujęcia przy ul. Podgórnej i Ciasnej, ujęcie przy ul. Bydgoskiej jest wyłączone. Ewentualne włączenie może nastąpić w czasie wystąpienia wzmożonego zapotrzebowania na wodę. Stacja uzdatniania wody składa się z czterech filtrów ciśnieniowych o średnicy 1500 mm wraz z aeratorami o średnicy 600 mm, dwóch hydroforów o pojemności $4,5 \text{ m}^3$ każdy, sprężarki, chloratora oraz odstojnika wód popłucznych o pojemności $3,5 \text{ m}^3$, zlokalizowanego poza terenem ujęcia

Studnie publiczne – awaryjne

Na terenie miasta utrzymane są w eksploatacji cztery studnie publiczne wyposażone w pompy stojakowe K-18. Studnie publiczne – awaryjne przeznaczone są do zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych ludność Wałcza, np.: w przypadku unieruchomienia systemu wodociągowego winny zapewnić, co najmniej minimalna ilość wody dla ludności tj. $7,5 \text{ l}/\text{Md}$. Łączna wydajność studni wytypowanych jako publiczne wynosi $15,8 \text{ m}^3/\text{h}$.

Inne ujęcia na terenie miasta

Na terenie miasta znajduje się także ujęcie wód podziemnych przy ul. Bydgoskiej o zasobach 82 m³/h. Ujęcie to nie jest eksploatowane od 1999 r. gdyż wystarczająca jest ilość wody pozyskiwanej z ujęć przy ul. Podgórznej i Ciasnej. Ponadto na terenie miasta funkcjonuje 14 ujęć użytkowanych przez inne podmioty gospodarcze oraz MON. Wielkość zasobów w kat. „B” dla pozostałych użytkowników ujęć w wydzielonym obszarze 100 km² ustalono w ilości: $Q = 730 \text{ m}^3/\text{h}$; Przy depresji rejonowej $S = 3,3 \div 14,0 \text{ m}$

Łączne zasoby obecnie eksploatowanych ujęć na terenie Wałcza wynoszą 411,8 m³/h.

Eksploatacją sieci wodociągowej na terenie aglomeracji Wałcz w obszarze miasta Wałcz zajmuje się znajdujący w strukturze ZWIK w Wałczu pion eksploatacji. Zakład ten nadzoruje pracę przewodów wodociągowych, dokonuje ekspertyz technicznych przewodów przy pomocy specjalistycznego sprzętu.

Sieć wodociągowa

Stopień zwodociągowania aglomeracji Wałcz w obszarze miasta Wałcz wynosi ok. 98%. Ilość osób korzystających z wodociągu podano w tabeli poniżej.

Stopień zwodociągowania na koniec roku 2007 i 2012 w mieście Wałcz

Dane	2007	2012
Liczba mieszkańców zamieszkałych na terenie miasta	26 029	25910
Liczba mieszkańców zamieszkałych na terenie miasta podłączonych do sieci wodociągowej	25 508	25392
% zwodociągowania	98	98
Liczba osób korzystających z własnych ujęć wody	b.d.	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu

Łączna długość sieci wodociągowej na koniec 2007 roku, wraz z przyłączami, wynosi 83,20 km, z czego sieci magistralnych jest 2,4 km, a sieci rozdzielczej 52,5 km. Prawie 80% sieci rozdzielczej wybudowano ponad 40 lat temu. Długość sieci rozdzielczych z żeliwa i stali stanowi ok. 90% całkowitej długości sieci rozdzielczych.

Struktura sieci wodociągowej 2005 - 2012w Wałczu

Dane	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Długość sieci magistralnej [km]	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Długość sieci rozdzielczej [km]	48,6	51,8	52,0	52,0	52,0	52,2	52,2	52,5
Długość przyłączy wodociągowych [km]	27,4	27,5	27,6	27,6	27,6	27,8	28,0	28,3
Razem:	78,4	81,7	82,0	82,0	82,0	82,40	82,60	83,20
Ilość przyłączy [szt.]	1736	1738	1743	1759	1781	1795	1818	1847

Źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu

Struktura materiałowa sieci wodociągowej

Rodzaj materiału	Łączna długość przewodów [km]					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Żeliwo	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Stal	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
PVC	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
PE	3,4	3,4	3,4	3,6	3,6	3,9
Razem:	54,4	54,4	54,4	54,6	54,6	54,9

Źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu

Struktura wiekowa sieci wodociągowej

Wiek sieci	Łączna długość przewodów [km]					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
>40 lat	40,2	40,2	40,2	40,2	40,2	40,2
21-40 lat	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3
11-20 lat	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
6-10 lat	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
1-5 lat	4,5	4,5	4,5	4,7	4,7	5,0
Razem:	54,4	54,4	54,4	54,6	54,6	54,9

Źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu

Gospodarka ściekowa

Sieć kanalizacji sanitarnej

Stopień skanalizowania aglomeracji Wałcz w obszarze miasta Wałcz wynosi ok. 96%.

Stopień skanalizowania na koniec 2008 i 2012 r. w aglomeracji Wałcz na obszarze miasta Wałcz

Dane	2007	2012
Liczba mieszkańców zamieszkałych na terenie miasta	26 003	26 285
Liczba mieszkańców zamieszkałych na terenie miasta podłączonych do sieci kanalizacyjnej	24 963	25 234
% skanalizowania	96%	96%
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie miasta	b.d.	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu

Na terenie miasta funkcjonuje sieć ogólnospławna o długości 11 km. Długość sieci sanitarnej, bez przyłączy, wynosi ponad 39 km. Dane techniczne charakteryzujące kanalizację sanitarną na terenie miasta Wałcz przedstawiono w poniższych tabelach.

Struktura sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Wałcz na obszarze miasta Wałcz (2005-2012)

Dane	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Długość sieci ogólnospławnej [km]	11,0	11,0	11,0	11,0	10,1	10,1	10,1	10,1
Długość sieci sanitarnych [km]	38,8	39,0	39,2	39,2	40,1	40,1	40,1	40,1
Długość przyłączy kanalizacyjnych [km]	15,8	15,8	15,9	16,0	16,2	16,3	16,5	16,8
Razem:	65,6	65,8	66,1	66,2	66,4	66,5	66,7	67,0
Ilość przyłączy kanalizacyjnych [szt.]	1253	1255	1260	1271	1288	1300	1321	1350

Źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu

Struktura materiałowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej w aglomeracji Wałcz na obszarze miasta Wałcz 2007-2012

Rodzaj materiału	Łączna długość przewodów [km]					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kamionka	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Beton	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
PVC	2,20	2,20	4,10	4,10	4,10	4,10
Razem:	39,2	39,2	40,1	40,1	40,1	40,1

Źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu

Struktura wiekowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej w aglomeracji Wałcz 2007-2012

Wiek sieci	Łączna długość przewodów [km]					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
>40 lat	29,3	29,3	29,3	29,3	29,3	29,3
21-40 lat	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
11-20 lat	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
6-10 lat	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
1-5 lat	0,7	0,7	1,6	1,6	1,6	1,6
Razem:	39,2	39,2	40,1	40,1	40,1	40,1

Źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wałczu

W 2008 r. zakupiono urządzenie do automatycznego poboru próbek ścieków odprowadzanych do kanalizacji miejskiej, które jest wykorzystywane do monitoringu jakości zrzucanych ścieków, co umożliwi wykrycie i likwidację zrzutu ścieków o parametrach przekraczających wartości normatywne.

Rozdział opracowano na podstawie danych Urzędu Miasta w Wałczu (znak pisma: IM.6220.4.2013)

GMINA WAŁCZ

5. Gmina Wałcz

Gmina Wałcz prowadzi obecnie kilka inwestycji mających na celu ochronę środowiska, są to : budowa kanalizacji sanitarnej, która połączyła wsie Rutwica i Nakielno. Następnie połączono kanalizacją sanitarną wsie Górnica, Karsibór, Kłębowiec i ścieki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Wałczu.

Połączono kanalizacją sanitarną Dzikowo, Gostomię i Chwiram. Obecnie na ukończeniu jest budowa odcinka łączącego Chwiram z miastem Wałcz - ścieki będą odprowadzane do oczyszczalni ścieków w Wałczu. W tym przypadku zostanie zlikwidowana oczyszczalnia w Chwiramie. Obecnie planowana jest do realizacji inwestycja mająca na celu połączenie wsi Nakielno ze Strącznem i dalej do wsi Chwiram (dalej jak wspomniano ścieki będą tłoczono do oczyszczalni ścieków w Wałczu). Przyczyni się to do likwidacji oczyszczalni w Strącznie. Inwestycje te przyczynią się do likwidacji kilku przestarzałych oczyszczalni ścieków. Powstanie nowa sieć kanalizacji sanitarnych, która odprowadzać będzie ścieki do oczyszczalni w Wałczu.

W latach 2011-2012 wykonano 15 km sieci kanalizacyjnej.

Osobom, które nie mają możliwości przyłączenia się do sieci kanalizacyjnej Gmina dotuje się w części budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. W latach 2011-2012 udzielono dotacji do 110 oczyszczalni.

Prowadzone są także inwestycje mające na celu likwidację starych, wyeksploatowanych studni głębinowych i hydroforni na rzecz nowoczesnych sieci wodociągowych. W latach 2011-2012 wykonano 22 km sieci wodociągowej.

Prowadzone są w szkołach gminnych konkursy przyrodnicze. W latach 2011-2012 przeprowadzono 11 konkursów. Uczniom wręczono nagrody. Przeprowadzono także w szkołach, przez pracowników Urzędu Gminy, 2 prezentacje o potrzebie ochrony środowiska.

Uchwalono plan przestrzennego zagospodarowania terenów przeznaczonych pod budowę turbin wiatrowych. Planowanych jest do wybudowania kilkadziesiąt turbin o łącznej mocy 120 MW.

Wydano 4 decyzje środowiskowe na realizację inwestycji - farmy fotowoltaiczne o łącznej mocy około 40 MW.

Wydano także decyzje środowiskowe na pojedyncze turbiny wiatrowe w ilości 5 sztuk o łącznej mocy 3 MW.

Obecnie Gmina Wałcz czyni bardzo intensywne działania w kierunku przygotowania się do przetargu na wyłonienie firmy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Gmina odbierać będzie odpady z terenów zamieszkałych, odpady z terenów niezamieszkałych będą odbierane przez firmę wywozową na podstawie podpisanej umowy z osobą prawną.

Od początku 2013 roku przeprowadzono około 18 spotkań z mieszkańcami, na których przedstawiano zagadnienia nowej ustawy o UPG.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia polegającego na budowie Zespołu Elektrowni Wiatrowych Wałcz, wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną, na terenie gminy Wałcz i Szydłowo, na wniosek z dnia 15.04.2013 r., firmy Megawatt NW Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie, przy Al. Wojska Polskiego 70, realizowanego na terenie Miasta i Gminy Wałcz (obręby: Strączno, Ługi Wałeckie, Dzikowo, Gostomia, Wałcz 112, Chwiram, Różewo, Witankowo, Przybkowo, Dobino) oraz Gminy Szydłowo (obręby: Skrzatusz, Kłęśnik, Wildek, Nowa Łubianka, Stara Łubianka, Nowy Dwór, Jaraczewo). Przedsięwzięcie zlokalizowane będzie na obszarze dwóch województw: głównie zachodniopomorskiego, gdzie posadowione zostaną turbiny wiatrowe, oraz częściowo wielkopolskiego, gdzie znajdować się będzie niewielka część infrastruktury technicznej, tj. linie kablowe SN łączące elektrownie wiatrowe, linia kablowa WN (GPO Gostomia – GPO Coch), linia kablowa WN łącząca GPO Coch z siecią elektroenergetyczną oraz infrastrukturą GPO. Przedmiotowa inwestycja częściowo realizowana będzie na terenie zamkniętym, znajdującym się we władaniu PKP (obręb Dobino, gm. Wałcz).

Wójt Gminy Wałcz postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2013 roku (znak: GK.620.146.2013JM) przekazał Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Koszalinie - według właściwości – do rozpatrzenia wniosek wraz z raportem inwestora Megawatt NW Sp. z o.o., ze Szczecina o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację inwestycji polegającej na budowie Zespołu Elektrowni Wiatrowych o łącznej mocy 120 MW na terenie gmin Wałcz i Szydłowo.

Stan aktualny: Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 23 maja 2013 r. (znak: WST-K.4210.21.2013.IJ.4) o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia polegającego na budowie Zespołu Elektrowni Wiatrowych Wałcz, wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną, na terenie gminy Wałcz i Szydłowo oraz o przesłaniu wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z załącznikami do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, celem zasięgnięcia opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, w myśl art. 75 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r.

6. ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ REGIONALNY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ W POZNANIU W LATACH 2011-2012 NA OBSZARZE POWIATU WAŁECKIEGO**- w zakresie ochrony i poprawy stanu wód powierzchniowych i podziemnych**

Lp.	Opis działania, programu, opracowania i in.	Cykliczność
1.	<p>Dla procesu planowania w gospodarowaniu wodami, zgodnie z wymaganiami RDW i Prawa wodnego (na potrzeby cyklu planistycznego 2015 r.), dyrektor RZGW w Poznaniu sporządził w 2012 r.:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ identyfikację znaczących oddziaływań antropogenicznych i ocenę ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych dla regionu wodnego Warty➤ weryfikację następujących wykazów:<ul style="list-style-type: none">- wykaz wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,- wykaz wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych,- wykaz wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków oraz umożliwiających migrację ryb,- wykaz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.➤ weryfikację jednolitych części wód powierzchniowych płynących i jeziornych w regionie wodnym Warty, z uwzględnieniem nowej metodyki dotyczącej jednolitych części wód jeziornych i wód przejściowych	zadanie długoterminowe cykliczne - zrealizowane
2.	<p>Dyrektor RZGW w Poznaniu sporządził i przedstawił do konsultacji społecznych projekt warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty określającego: szczegółowe wymagania dotyczące stanu wód wynikające z ustalonych w Planie Gospodarowania Wodami dla dorzecza Odry celów środowiskowych oraz priorytety w zaspokajaniu potrzeb wodnych i ograniczenia w korzystaniu z wód dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia celów środowiskowych między innymi w zakresie poboru wód powierzchniowych i podziemnych, wprowadzania ścieków do wód i do ziemi, wprowadzania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska do wód, ziemi i kanalizacji, wykonania nowych urządzeń wodnych. (projekt z dnia 6 września 2012 r.)</p>	zadanie długoterminowe cykliczne - zrealizowane

w zakresie ochrony przed powodzią

Lp.	Opis działania, programu, opracowania i in.	Cykliczność działań	Realizator/jednostki współpracujące
1.	<p>Dla rzek, które przepływają przez powiat walecki RZGW w Poznaniu nie posiada sporządzonego <i>Studium ochrony przeciwpowodziowej</i>. W związku z powyższym, w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r., poz. 145) teren doliny rzecznej objętej przedmiotową zmianą nie jest definiowany jako obszar szczególnego zagrożenia powodzią i nie obowiązują na nim zakazy wynikające z art. 88 l. ust. 1 oraz art. 40 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne.</p>		RZGW/Gminy, Powiaty, KZGW

2.	<p>W 2011 roku zmieniona została ustawa Prawo wodne. Zmiany dotyczyły transpozycji do polskiego prawa zapisów Dyrektywy Powodziowej. Zobowiązania wynikające z Dyrektywy polegają na konieczności opracowania wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP), map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego, planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Przepisy dotyczące opracowania studium ochrony przeciwpowodziowej zostały uchylone. Na zlecenie KZGW powstała metodyka opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych.</p> <p>Prace w ramach projektu: Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami, który obejmuje stworzenie map zagrożenia i ryzyka powodziowego, map zagrożeń meteorologicznych, mapy innych zagrożeń. RZGW jest beneficjentem przedmiotowego przedsięwzięcia. Obecnie opracowywane są mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego z terminem zakończenia do 22.12.2013.</p> <p>WORP opracował Prezes KZGW w 2011 (dokument dostępny na stronie www.kzgw.gov.pl w zakładce „Materiały informacyjne”).</p>	<p>zadanie długoterminowe cykliczne - w trakcie realizacji</p> <p>zadanie długoterminowe cykliczne - zrealizowane</p>	<p>KZGW, IMGW, GUGiK, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Instytut Łączności</p> <p>KZGW</p>
3	<p>Utrzymanie drożności rzeki Piławy (częściowo przepływającej przez powiat wałecki), dla której funkcję administratora wykonuje RZGW w Poznaniu i zapewnienie bezpiecznego spływu wód (tj. utrzymanie wymaganego hydraulicznego profilu poprzecznego rzeki).</p> <p>W latach 2011 i 2012 RZGW Poznań miał w planach realizacyjnych zadanie dotyczące utrzymania m. in. rzeki Piławy polegające na wykoszeniu roślinności z jej koryta wraz z odmuleniem dna i konserwacją rowów podsiąkowych.</p>	<p>zadanie nie zrealizowane z powodu braku środków finansowych</p>	<p>RZGW</p>

ZADANIA RZGW W POZNANIU ZAPLANOWANE DO REALIZACJI NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2019 NA OBSZARZE POWIATU WAŁECKIEGO

w zakresie ochrony przed powodzią

Lp.	Opis działania, programu, opracowania i in.	Realizator/jednostki współpracujące	Źródła finansowania
1	<p>Kontynuacja prac w ramach projektu: Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami, który obejmuje stworzenie map ryzyka powodziowego, map zagrożeń meteorologicznych, mapy innych zagrożeń. Zakończenie prac nad opracowywaniem map zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego : do 22.12.2013.</p>	<p>KZGW, IMGW, GUGiK, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Instytut Łączności</p>	<p>Finansowanie w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz NFOŚiGW</p>
2	<p>Opracowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i dla regionów wodnych. Termin opracowania w/w planów zarządzania ryzykiem powodziowym to 22.12.2015 r.</p>	<p>KZGW RZGW</p>	<p>Dla obszarów dorzeczy oraz regionów wodnych, KZGW stara się o środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013</p>
3	<p>RZGW Poznań na lata 2014 – 2020 żadnych zadań inwestycyjnych w zakresie utrzymania koryta rzeki Piławy w powiecie wałeckim nie przewiduje.</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

w zakresie ochrony i poprawy stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Lp.	Opis działania, programu, opracowania i in.	Finansowanie
1	Dyrektor RZGW w Poznaniu sporządzi w 2013 r. na potrzeby aktualizacji dokumentacji planistycznych: program wodno-środowiskowy kraju oraz plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (na potrzeby cyklu planistycznego 2015 r.): wykaz wielkości emisji i stężeń subst. priorytetowych w reg. wodnym Warty, identyfikację oddziaływań zmian poziomów wód podziemnych w regionie wodnym Warty, analizę ekonomiczną związaną z korzystaniem z wód dla regionu wodnego Warty. Zadanie cykliczne	budżet RZGW - realizacja w ramach statutowych obowiązków
2	Na koniec 2013 roku przewidywane jest zakończenie prac nad przygotowaniem projektu Warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty.	RZGW - realizacja statutowych obowiązków

Źródło: Opracowano na podstawie pisma RZGW z dnia 28.02.2013 r (znak: ZZP-0717/5/373/13)

X. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

1. ZASADY ZARZĄDZANIA PROGRAMEM

Zarządzanie POŚ powinno być realizowane zgodnie z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających (administracji samorządowej, administracji rządowej. POŚ stanowi narzędzie koordynacji działań podejmowanych w sferze ochrony środowiska przez służby administracji publicznej oraz instytucje i przedsiębiorstwa.

Zarządzanie realizacją programu winno się odbywać za pomocą instrumentów: prawnych, społecznych, finansowych, strukturalnych.

Do instrumentów prawnych należą głównie decyzje administracyjne:

- pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii (np. na pobór wody, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi),
- zezwolenia (np. na przewóz lub wywóz odpadów niebezpiecznych, odzysk),
- oceny (np. jakości powietrza, wód, oddziaływania na środowisko),
- raporty (np. oddziaływania na środowisko),
- zgody (np. na wyłączenie z produkcji gruntów rolnych i leśnych, gospodarcze wykorzystanie odpadów),
- koncesje, pozwolenia na budowę, a także inne decyzje wynikające z przepisów szczególnych.
- instrumenty prawne są narzędziami regulacji bezpośredniej; wprowadzają standardy o charakterze ogólnym, standardy ochrony i jakości poszczególnych komponentów środowiska oraz kontrolę ich osiągnięcia.

Do instrumentów społecznych należą działania mające na celu wypracowanie akceptacji społeczeństwa dla realizacji celów i zadań POŚ.

Wśród instrumentów społecznych istotne znaczenie dla efektywnej realizacji POŚ posiadają:

- współdziałanie i partnerstwo, które polegać powinno na konsultacjach społecznych i debatach publicznych oraz współpracy samorządów,
- upowszechnianie w społeczeństwie informacji o środowisku zasięganie jego opinii podczas procedur prowadzonych w sprawach ochrony środowiska,
- edukacja ekologiczna, która jest jednym ze strategicznych elementów ochrony środowiska, mającym na celu kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków i postaw,
- stymulacja i wspieranie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych kompetentnie i rzetelnie działających w sferze ochrony środowiska.

Instrumentami strukturalnymi są:

- strategiczne i operacyjne dokumenty o zasięgu regionalnym i lokalnym, interdyscyplinarne i sektorowe, wytyczające cele i określające zadania do realizacji (strategie rozwoju, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, plan zagospodarowania przestrzennego województwa, plany miejscowe, programy i strategie sektorowe, raporty oceny oddziaływania na środowisko itp.),
- spójny system monitoringu oraz zintegrowana baza danych o środowisku pozwalająca na cykliczną weryfikację stopnia osiągnięcia wymaganych i założonych w programie wskaźników.

Do instrumentów finansowych należą:

- opłaty za korzystanie ze środowiska,
- administracyjne kary pieniężne,
- kredyty, w tym umarzalne i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- dotacje z europejskich funduszy strukturalnych udzielane za pośrednictwem właściwych programów operacyjnych,
- pomoc publiczna w postaci zwolnień i ulg podatkowych, odroczeń i umorzeń,
- udzielanie gwarancji finansowych dla projektowanych zadań,
- tworzenie rynku uprawnień do emisji zanieczyszczeń.

Uczestnikami wdrażania programu są:

- samorządowe władze przygotowujące i uchwalające program oraz oceniające efektywność jego realizacji,
- jednostki samorządu terytorialnego prowadzące działania inwestycyjne,
- wojewoda oraz pozostałe organy administracji publicznej realizujące cele i zadania programu,
- organizacje pozarządowe przyjmujące na siebie rolę pośredniczenia pomiędzy administracją i społeczeństwem,
- podmioty gospodarcze, szczególnie te, które posiadają istotny wpływ na stan środowiska,
- mieszkańcy jako beneficjenci i uczestnicy realizacji POŚ.

2. FINANSOWANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Warunkiem realizacji zapisów POŚ jest pozyskanie środków finansowych na realizację poszczególnych zadań. Źródła finansowania, w zależności od rodzaju, ważności, okresu działania a przede wszystkim od możliwości współfinansowania na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Dostępne publiczne źródła finansowania można podzielić na:

- krajowe – pochodzące z budżetu państwa, budżetów samorządów, pozabudżetowych instytucji publicznych, udzielane w formie dotacji, grantów i subwencji,
- programy pomocowe UE, fundusze spójności, fundusze strukturalne, programy operacyjne, regionalne programy operacyjne, fundacje i inne.

Charakterystyczną cechą finansowania zadań z ochrony środowiska w Polsce jest niski udział budżetu państwa, ciężar finansowania spada głównie na samorządy, fundusze ekologiczne i przedsiębiorstwa.

Wybrane źródła finansowania zadań:

❖ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Lista priorytetowych programów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na 2013 rok

Uchwała RN nr 175/12 z dnia 20.11.2012r.

1. Ochrona wód

- 1.1. Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
- 1.2. Zagospodarowanie osadów ściekowych.
- 1.3. Współfinansowanie I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – gospodarka wodno-ściekowa.
- 1.4. Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz połączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego.

2. Gospodarka wodna

- 2.1. Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych.

3. Ochrona powierzchni ziemi

- 3.1. Gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- 3.2. Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych.
- 3.3. Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne.
- 3.4. Dofinansowanie systemu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
- 3.5. Rekultywacja terenów zdegradowanych i likwidacja źródeł szczególnie negatywnego oddziaływania na środowisko.
- 3.6. Współfinansowanie II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.

4. Geologia i górnictwo

- 4.1. Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych.
- 4.2. Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych.
- 4.3. Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin.
- 4.4. Przeciwdziałanie osuwiskom ziemi i likwidowanie ich skutków dla środowiska.

5. Ochrona klimatu i atmosfery

- 5.1. Program dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji.
- 5.2. Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działania.
- 5.3. System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme).
- 5.4. Efektywne wykorzystanie energii.
- 5.5. Współfinansowanie IX osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna.
- 5.6. Realizacja przedsięwzięć finansowanych ze środków pochodzących z darowizny rządu Królestwa Szwecji.
- 5.7. Inteligentne sieci energetyczne.
- 5.8. Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii.

6. Ochrona przyrody

- 6.1. Ochrona przyrody i krajobrazu.
- 6.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.
- 6.3. Ochrona obszarów cennych przyrodniczo.
- 6.4. Współfinansowanie V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych.

7. Edukacja ekologiczna

8. Wsparcie realizacji Polityki Ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska

9. Programy międzydziedzinowe

- 9.1. Współfinansowanie LIFE+.
- 9.2. Współfinansowanie IV osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska.
- 9.3. Współfinansowanie poprzez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przedsięwzięć inwestycyjnych, które uzyskały wsparcie ze środków UE.
- 9.4. Wspieranie projektów i inwestycji poza granicami kraju.
- 9.5. Wspieranie działalności monitoringu środowiska.
- 9.6. Wspieranie działalności służby hydrologiczno-meteorologicznej.
- 9.7. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków.
- 9.8. Ekologiczne formy transportu.
- 9.9. Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych.

Załącznik nr 1 do Uchwały Rady Nadzorczej NFOŚiGW nr 51/13 z dnia 21 maja 2013 r.

Lista priorytetowych programów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na 2014 rok

1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi

- 1.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach
- 1.2. Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych

2. Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi

- 2.1. Racjonalna gospodarka odpadami
- 2.2. Ochrona powierzchni ziemi
- 2.3. Geologia i geozagrożenia
- 2.4. Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin

3. Ochrona atmosfery

- 3.1. Poprawa jakości powietrza
- 3.2. Poprawa efektywności energetycznej
- 3.3. Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii
- 3.4. System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme)

4. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów

- 4.1. Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo

5. Międzydziedzinowe

- 5.1. Wsparcie Ministra Środowiska w zakresie realizacji polityki ekologicznej państwa
- 5.2. Zadania wskazane przez ustawodawcę
- 5.3. Wspieranie działalności monitoringu środowiska
- 5.4. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków
- 5.5. Edukacja ekologiczna
- 5.6. Współfinansowanie Life+
- 5.7. SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW
- 5.8. Wsparcie przedsiębiorców w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki
- 5.9. Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych

❖ WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W SZCZECINIE

LISTA PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W SZCZECINIE NA 2013 ROK

Załącznik do uchwały nr 90/2012 Zarządu WFOŚiGW w Szczecinie z dnia 14 czerwca 2012 r. (fragmenty)

Priorytety dziedzinowe:

I. Ochrona czystości wód i gospodarka wodna.

1. budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa systemów kanalizacyjnych dociągających istniejące oczyszczalnie, zgodnie z wymogami Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
2. ochrona wód w zlewniach rzek oraz na obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych i powierzchniowych stanowiących źródło wody do spożycia,
3. przedsięwzięcia ograniczające emisję zanieczyszczeń do wód powierzchniowych śródlądowych i morskich; ochrona i poprawa stanu jezior,
4. wdrażanie Ramowej Dyrektywy Wodnej w regionie wodnym, w tym wspieranie działań wynikających z Programu wodno-środowiskowego kraju oraz mających na celu ustanowienie warunków korzystania z wód regionu wodnego i warunków korzystania z wód zlewni,
5. zabezpieczenie przed powodzią i podtopieniem, wspieranie budowy wałów i innych urządzeń melioracji wodnych podstawowych,
6. zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia; modernizacja stacji uzdatniania wody,
7. wspieranie realizacji programu małej retencji dla województwa zachodniopomorskiego, budowa przyłączy do istniejących sieci kanalizacyjnych oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach kompleksowego systemu odprowadzania ścieków na terenach o zabudowie rozproszonej,
8. wspieranie przedsięwzięć zapewniających migrację ryb, w tym programu budowy przepławek dla ryb na terenie woj. Zachodniopomorskiego,
9. wspieranie strategicznych dla Województwa Zachodniopomorskiego prac studyjnych, dokumentacji i ekspertyz związanych z gospodarką wodną.

II. Gospodarka odpadami, ochrona powierzchni ziemi i wdrażanie czystych technologii.

1. wspieranie zadań ujętych w Krajowym i Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, zwłaszcza związanych z realizacją kompleksowych programów gospodarki odpadami komunalnymi, szczególnie w gminach, gdzie realizowane są wspólne, międzygminne przedsięwzięcia o zasięgu regionalnym,
2. unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów zawierających azbest,
3. wspieranie organizacji systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, w tym zagospodarowanie osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków,
4. wspieranie przedsięwzięć związanych z odzyskaniem surowców wtórnych oraz gospodarczym wykorzystaniem odpadów, doposażenie zakładów pozyskujących i przetwarzających odpady w sprzęt specjalistyczny,
5. wykorzystanie odpadów do celów energetycznych, budowa instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów,

6. likwidacja bądź rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów, rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym likwidacja zanieczyszczeń środowiska produktami ropopochodnymi,
7. wspieranie rozwoju czystych technologii oraz zmian technologicznych zapobiegających powstawaniu odpadów lub zmniejszeniu ich ilości albo zapewniających ich wykorzystanie w procesach produkcji,

III. Ochrona czystości powietrza, w tym OZE i ochrona przed hałasem

1. wspieranie przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych (w tym gazów cieplarnianych) i pyłów do atmosfery,
2. wspieranie zadań w zakresie likwidacji źródeł niskiej emisji poprzez racjonalizację systemów grzewczych z wykorzystaniem istniejących źródeł ciepła oraz modernizacji kotłowni i systemów grzewczych, w szczególności na terenach miejskich, uzdrowiskowych, parków krajobrazowych i kompleksów leśnych,
3. wdrażanie nowoczesnych technologii i przedsięwzięć ograniczających zużycie energii w przemyśle, energetyce i gospodarce komunalnej,
4. wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE), w tym wykorzystanie biogazu, małe elektrownie wodne, elektrownie wiatrowe, kotłownie na zrębki i słomę, pompy ciepłe, baterie słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne; rozwój energetyki wykorzystującej biomasę,
5. wspieranie kompleksowych działań związanych z termomodernizacją budynków, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów użyteczności publicznej,
6. dofinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i programów ochrony środowiska przed hałasem,
7. wspieranie działań w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami.

IV. Ochrona przyrody

1. wspieranie programów czynnej ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody,
2. renowacja zabytkowych parków wiejskich i miejskich oraz prace rewitalizacyjne, pielęgnacyjne i konserwacja pomników przyrody,
3. zachowanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej na obszarach chronionych,
4. restytucja bądź reintrodukcja rodzimych gatunków, cennych lub zagrożonych wyginięciem,
5. działania ochronne podejmowane w ramach form ochrony przyrody województwa zachodniopomorskiego, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, z uwzględnieniem programu NATURA 2000 oraz europejskiej sieci obszarów chronionych regionu Morza Bałtyckiego,
6. opracowywanie planów ochrony dot. obszarów Natura 2000, wykonywanie zabiegów czynnej ochrony przyrody na tych obszarach,
7. wspieranie działań związanych z realizacją zadań Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

V. Edukacja ekologiczna

1. promocja Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,
2. promocja zagadnień związanych z siecią Natura 2000,
3. rozwój bazy służącej realizacji programów edukacyjnych w ośrodkach edukacji ekologicznej,
4. wspieranie konkursów, olimpiad i innych imprez o zasięgu ponadlokalnym, upowszechniających wiedzę ekologiczną i przyrodniczą,
5. dofinansowanie programów i kampanii edukacyjnych i informacyjnych z zakresu ochrony środowiska, w tym realizowanych przez media,
6. dofinansowanie szkoleń, warsztatów, konferencji i seminariów z zakresu ochrony środowiska,
7. dofinansowanie wydawnictw i prasy z zakresu ochrony środowiska i edukacji ekologicznej.

VI. Zapobieganie poważnym awariom, przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska

1. wspieranie przedsięwzięć zapobiegających wystąpieniu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska oraz wspieranie likwidacji ich skutków,
2. podniesienie bezpieczeństwa powodziowego,
3. doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek PSP i OSP działających w krajowym systemie ratownictwa oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony przed powodzią i ochrony środowiska,
4. poprawa warunków przepływu wód rzeki Odry i J. Dąbie w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej oraz bezpieczeństwa prowadzonej akcji lodołamania.

VII. Monitoring środowiska i inne działania

1. udzielanie pomocy Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Szczecinie w realizacji zadań związanych z monitoringiem środowiska,
2. zwiększanie możliwości technicznych kontroli przestrzegania norm ochrony środowiska,
3. wsparcie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz rozbudowy i weryfikacji baz danych podmiotów korzystających ze środowiska,
4. dofinansowanie szkoleń administracji rządowej i samorządowej w zakresie ochrony środowiska.

❖ **PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO**

W ramach programu realizowanych jest 15 priorytetów:

1. Gospodarka wodno-ściekowa – 3 697,4 mln euro (w tym 3 142,8 mln euro z FS);
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi – 1 208,1 mln euro (w tym 1 026,9 mln euro z FS);
3. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska – 655,0 mln euro (w tym 556,8 mln euro z FS);
4. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska – 834,4 mln euro (w tym 250,0 mln euro z EFRR);
5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych – 105,6 mln euro (w tym 89,9 mln euro z EFRR);
6. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T – 10 596,3 mln euro (w tym 8 843,2 mln euro z FS);
7. Transport przyjazny środowisku – 11 589,5 mln euro (w tym 7 676,0 mln euro z FS);
8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe – 3 596,1 mln euro (w tym 3 056,7 mln euro z EFRR);
9. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna – 1 403,0 mln euro (w tym 748,0 mln euro z FS);
10. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii – 1 693,2 mln euro (w tym 974,3 mln euro z EFRR);
11. Kultura i dziedzictwo kulturowe – 651,3 mln euro (w tym 553,6 mln euro z EFRR);
12. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia – 456,6 mln euro (w tym 359,7 mln euro z EFRR);
13. Infrastruktura szkolnictwa wyższego – 690,0 mln euro (w tym 586,5 mln euro z EFRR);
14. Pomoc techniczna - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – 52,1 mln euro (w tym 44,3 mln euro z EFRR);
15. Pomoc techniczna - Fundusz Spójności – 462,9 mln euro (w tym 393,5 mln euro z FS).

❖ **DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW KOMISJI EUROPEJSKIEJ NABÓR WNIOSKÓW LIFE+ 2013**

W dniu 19 lutego 2013 roku Komisja Europejska opublikowała zaproszenie do składania wniosków dotyczących instrumentu LIFE+ na rok 2013.

Komponent I - LIFE+ Przyroda i różnorodność biologiczna

Komponent II - LIFE+ Polityka i zarządzanie w zakresie środowiska

Komponent III - LIFE+ Informacja i komunikacja

❖ **PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2007-2013**

PROW 2007-2013 obejmuje 22 działania, które są wdrażane w ramach 4 osi priorytetowych. Wszystkie te działania są finansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz współfinansowane z krajowego budżetu. 14 Działań z PROW 2007-2013 wdraża ARiMR, 6 samorządy wojewódzkie, a po jednym Agencja Rynku Rolnego i Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA). Priorytety i kierunki rozwoju obszarów wiejskich w Polsce, podlegające wsparciu z EFRROW zostały określone w **Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich**. Zakres i formę wsparcia określa Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013). Łączna kwota środków na PROW 2007-2013 to ok. 17,2 mld euro, z czego ponad 13,2 mld euro będzie pochodzić z budżetu UE (EFRROW), a ok. 4 mld stanowić będą krajowe środki publiczne.

Przewidziane do realizacji w ramach Programu działania zostały podzielone na cztery osie priorytetowe:

Oś 1: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego;

- 1.1. Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie;
- 1.2. Ułatwienie startu młodym rolnikom;
- 1.3. Renty strukturalne;
- 1.4. Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów;
- 1.5. Modernizacja gospodarstw rolnych;
- 1.6. Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej;
- 1.7. Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa;
- 1.8. Uczestnictwo rolników w systemie jakości żywności;
- 1.9. Działania informacyjne i promocyjne;
- 1.10. Grupy producentów rolnych;

Oś 2: Poprawa stanu środowiska naturalnego i obszarów wiejskich;

- 2.1. Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich niekorzystnych i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
- 2.2. Program rolnośrodowiskowy;
- 2.3. Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne;
- 2.4. Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych;

Oś 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej;

- 3.1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
- 3.2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
- 3.3. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej;
- 3.4. Odnowa i rozwój wsi;

Oś 4: LEADER.

- 4.1. Wdrażanie Lokalnych strategii rozwoju;
- 4.2. Wdrażanie projektów współpracy;
- 4.3. Funkcjonowanie LGD nabywanie umiejętności i aktywizacja;

Działania skupione w dwóch pierwszych osiach służą w głównej mierze dostosowaniu sektora rolnego i leśnego do rosnących wymagań wspólnotowych, w tym związanych z ochroną środowiska i są skierowane głównie do producentów rolnych.

XI. MONITORING REALIZACJI ZADAŃ

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2012-2015, dla zachowania spójności strategii poszczególnych szczebli administracji, w zaktualizowanym programie powiatowym przyjęto wskaźniki realizacji zadań analogiczne do określonych w programie wojewódzkim.

Według Autorów programu wojewódzkiego, w celu oceny realizacji Programu Ochrony Środowiska należy użyć model przyczynowo – skutkowy prezentacji zagadnień środowiskowych (model wskaźnikowy). Pełny model wskaźnikowy DPSIR (driving force - siły sprawcze, pressure - presja na środowisko, state - stan środowiska, impact – oddziaływanie na środowisko, response - reakcja „naprawcza”) nie jest możliwy do zastosowania z powodu trudności w pozyskaniu poszczególnych grup wskaźników, które należałoby użyć do oceny. Bardziej realny jest model uproszczony PSR (presja, stan, reakcja) pod warunkiem użycia łatwo dostępnych wskaźników, których źródłem jest Urząd Statystyczny (obowiązkowa sprawozdawczość) oraz inne instytucje, które są zobowiązane do gromadzenia /raportowania w określony sposób swojej działalności. W ten sposób pozyskane informacje będą mogły być użyte do sporządzenia obowiązkowych raportów z realizacji PEP POŚ na obszarze województwa, które mogą być porównywalne z innymi regionami kraju. Co więcej zaproponowanie użycia podobnych „kluczowych” wskaźników dla powiatów i gmin może znacznie ułatwić sporządzanie raportów na wszystkich szczeblach oraz umożliwi analizę porównawczą wykonania zadań w ramach programów ochrony środowiska dla powiatów i gmin województwa.

W analizach środowiskowych dotyczących przekształceń środowiska stosuje się powszechnie schemat: presja-stan-reakcja. Presja charakteryzuje zagrożenia środowiskowe, identyfikuje jej źródła przedmiot, dynamikę, trwałość oraz zasięg przestrzenny. Stan charakteryzuje jakość środowiska po ustaniu czynnika presji, natomiast reakcja opisuje oddźwięk społeczeństwa oraz działania podejmowane w celu minimalizacji, uniknięcia lub powstrzymania negatywnych skutków presji.

Postęp we wdrażaniu programu można mierzyć wskaźnikami:

- wskaźniki presji na środowisko, które wskazują główne źródła problemów i zagrożeń środowiskowych (przykładowo emisja zanieczyszczeń do środowiska),
- wskaźniki stanu środowiska, odnoszące się do jakości środowiska i jakości jego zasobów (przykładowo jakość wód powierzchniowych i podziemnych). Podstawą ich określenia są wyniki badań i pomiarów uzyskane w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Wskaźniki te obrazują ostateczny rezultat realizacji celów polityki ekologicznej i powinny być tak konstruowane, aby możliwe było dokonanie przeglądowej oceny stanu środowiska i zmian zachodzących w czasie,
- wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych, pokazujące działania podejmowane przez społeczeństwo lub określoną instytucję w celu poprawy jakości środowiska lub złagodzenia antropogenicznej presji na środowisko (przykładowo procent mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków, obszary prawnie chronione jako procent całego obszaru).

1. Wskaźniki do oceny w systemie PSR

Wskaźniki proponowane do oceny w systemie PSR.

WSKAŹNIKI ŚRODOWISKA					
WSKAŹNIKI PRESJI		WSKAŹNIKI STANU		WSKAŹNIKI REAKCJI	
JAKOŚĆ POWIETRZA (PA) - potencjalne możliwości ograniczenia emisji gazów do powietrza poprzez rozwój OZE					
Emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza [tys. ton]: ☐ źródła punktowe ☐ powierzchniowe ☐ liniowe		Ocena jakości powietrza ☐ liczba stref wymagających programów naprawczych w zakresie ochrony powietrza.		Stopień redukcji zanieczyszczeń w zakładach pyłowych i gazowych [%]	
Emisja zanieczyszczeń gazowych [tys. t]: ☐ źródła punktowe ☐ powierzchniowe ☐ liniowe					
Emisja dwutlenku siarki z [tys. t]: ☐ źródła punktowe ☐ powierzchniowe ☐ liniowe					
Emisja tlenków azotu [tys. t]: ☐ źródła punktowe ☐ powierzchniowe ☐ liniowe			Odbiorcy gazu z sieci w % ogółu mieszkańców		
Emisja tlenku węgla [tys. t]: ☐ źródła punktowe ☐ powierzchniowe ☐ liniowe					
Emisja LZO [t]					
WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE (W): zagrożenia jakości wód; jakość wód powierzchniowych; jakość wód podziemnych					
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności [hm ³]		Stan jakości wód - klasyfikacja ogólna		Komunalne oczyszczalnie ścieków [szt.]: ☐ oczyszczalnie mechaniczne, ☐ oczyszczalnie mechaniczno-chemiczne, ☐ oczyszczalnie biologiczne, ☐ oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	
Zużycie nawozów sztucznych [kg/h] ☐ ogółem (NPK) ☐ azotowe (N) ☐ fosforowe (P205) ☐ potasowe		Stan jakości wód według użytkowania wód			
Liczba zwierząt hodowlanych w przeliczeniu na DJP/ ha użytków rolnych		Stan jakości wód pod względem podatności na eutrofizację			

cd. tabeli

WSKAŹNIKI ŚRODOWISKA					
WSKAŹNIKI PRESJI		WSKAŹNIKI STANU		WSKAŹNIKI REAKCJI	
Ilość i rodzaj ferm IPPC					
Ładunki zanieczyszczeń odprowadzanych do Bałtyku rzekami [t/r]: ☐ BZT5 ☐ fosfor ☐ azot				Przepustowość komunalnych oczyszczalni ścieków (wg projektu) [m ³ /dobę]: ☐ oczyszczalnie mechaniczne, ☐ oczyszczalnie mechaniczno-chemiczne, ☐ oczyszczalnie biologiczne, oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu [kg/rok] ☐ BZT5 ☐ ChZT ☐ zawiesina ☐ azot ogólny ☐ fosfor ogólny				Ścieki oczyszczane w komunalnych oczyszczalniach ścieków [hm ³): ☐ odprowadzane ogółem, ☐ oczyszczane razem, ☐ oczyszczane mechanicznie, ☐ oczyszczane chemicznie, ☐ oczyszczane biologicznie, oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	
Użytki rolne [tys. ha] ☐ ogółem, ☐ grunty orne ☐ Sady ☐ Łąki ☐ pastwiska				Ludność obsługiwana przez komunalne oczyszczalnie ścieków w %: ogółem, ☐ mechaniczne ☐ chemiczne ☐ biologiczne ☐ z podwyższonym usuwaniem biogenów	
				Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności	
				Przemysłowe oczyszczalnie ścieków [szt.]: ☐ mechaniczne ☐ chemiczne ☐ biologiczne ☐ z podwyższonym usuwaniem biogenów	

cd tabeli

WSKAŹNIKI ŚRODOWISKA					
WSKAŹNIKI PRESJI		WSKAŹNIKI STANU		WSKAŹNIKI REAKCJI	
				Przepustowość przemysłowych oczyszczalni ścieków (wg projektu) [m ³ /dobę]: ☐ mechaniczne ☐ chemiczne ☐ biologiczne ☐ z podwyższonym usuwaniem biogenów	
				Wodociągi: [km] ☐ długość czynnej ☐ sieci rozdzielczej	
				☐ woda dostarczona gospodarstwom domowym [hm ³] ☐ ludność korzystająca z sieci wodociągowej [%]	
				Kanalizacja: ☐ długość czynnej sieci kanalizacyjnej ☐ ścieki odprowadzone [hm ³] ☐ ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [%]	
				Regulacja rzek [km]	
				Ochrona gruntów przed powodzią [ha]	
				Budowa / remont jazów [kpl]	
				Budowa przepławek [kpl]	
GOSPODARKA ODPADAMI (GO)					
Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [mln t]		Gospodarowanie odpadami w [%] w tym: ☐ unieszkodliwienie przez składowanie odzysk ☐ unieszkodliwienie inaczej niż składowanie ☐ magazynowanie		Ilość składowisk zlikwidowanych tym: ☐ komunalnych, ☐ przemysłowych,	
				Ilość składowisk wyłączonych z eksploatacji ☐ przemysłowych ☐ komunalnych	

cd. tabeli

WSKAŹNIKI ŚRODOWISKA					
WSKAŹNIKI PRESJI		WSKAŹNIKI STANU		WSKAŹNIKI REAKCJI	
				Odzysku odpadów przemysłowych bez fosfogipsów [%]	
Ilość zebranych odpadów komunalnych [mln t]		Liczba składowisk odpadów ogółem [szt.] w tym: ☐ komunalnych ☐ przemysłowych		Poziom odzysku odpadów opakowaniowych zebranych w gminach [%], w tym: ☐ szkła, ☐ papieru i tektury	
Procentowy udział odpadów ulegających biodegradacji rocznie deponowanych na składowiskach [%]					
Ilość odpadów [mln t] unieszkodliwionych przez składowanie					
Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych					
ZASOBY PRZYRODNICZE (OP) PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY					
		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w ha w podziale na poszczególne formy ochrony przewidziane prawem		Transgraniczne obszary chronione [ha]	
				Nowe obszary chronione [ha]	
				Liczba opracowanych planów ochrony	
				Procentowy udział obszarów Natura 2000 posiadających zatwierdzoną dokumentację	
				Przyrost powierzchni prawnie chronionej	
LASY					
Zanieczyszczenie powietrza (emisja i imsjja) wg wskaźników presji dla jakości powietrza		Powierzchnia obszarów leśnych [ha]		Odnowienia i zalesienia w ha, z wyszczególnieniem obszarów sztucznych i naturalnych.	
Struktura lasów (iglaste, liściaste) [%]		Zalesienie [%]		Powierzchnia lasów poddana renaturalizacji [ha]	
Liczba zarejestrowanych pożarów		Powierzchnia lasów zniszczona przez pożary (w ha).			
Pozyskanie drewna dam ³ z wyszczególnieniem drewna z obszarów zarządkujących i pielęgnacyjnych [%]					
Struktura użytkowania gruntów w %					

cd. tabeli

KLIMAT AKUSTYCZNY (H)					
Stosunek liczby pojazdów do długości dróg na drogach wojewódzkich i krajowych				Długość wyremontowanych dróg na obszarach zabudowanych [km]	
Liczba ośrodków miejskich nie posiadających obwodnic przy drogach wojewódzkich i krajowych oraz liczba mieszkańców narażonych na ponad normatywny hałas				Długość wybudowanych obwodnic [km]	
				Liczba przygotowanych i realizowanych programów ochrony przed hałasem [szt.]	
				Ilość wybudowanych zabezpieczeń przed hałasem komunikacyjnym. [szt.]	
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE (PEM)					
Wyniki pomiarów dla stacji bazowych telefonii komórkowej [V/m]:				Nakłady na ochronę przed polami elektromagnetycznymi	
Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych linii przesyłowych i stacji elektroenergetycznej (składowa elektryczna [kV/m] i składowa magnetyczna [A/m]):					
ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH (PAP)					
Ilość podmiotów produkujących oraz importujących spoza terenu UE substancje chemiczne		Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii oraz poważnych awarii na terenie powiatu		Ilość kontroli potencjalnych sprawców poważnych awarii, w tym % stwierdzonych naruszeń	
Ilość potencjalnych sprawców poważnych awarii przemysłowych					
KOPALINY (SM)					
		Ilość udzielonych koncesji na eksploatację złóż kopalin w sztukach z wyszczególnieniem jakich kopalin dotyczą i wielkości zasobów oraz wydobycia		Liczba kontroli w zakresie udzielonych koncesji, procentowy udział kontroli ze stwierdzonymi naruszeniami	
GLEBY (GL)					
		Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji, w tym w wyniku wydobywania kopalin [ha]		Powierzchnia zrehabilitowanych terenów uznanych za zdegradowane [ha]	

XII. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA GMINNYCH PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA

Zasady ogólne

Program gminny powinien być spójny z programem powiatowym i wojewódzkim i powinien zawierać:

- najważniejsze zmiany, jakie zaszły w gospodarce gminy w ciągu lat, jakie upływały od przyjęcia obowiązującego programu ochrony środowiska oraz konsekwencje tych zmian dla środowiska, zmiany w środowisku i najważniejsze problemy, jakie pozostają do rozwiązania,
- podsumowanie i ogólną ocenę skuteczności polityki ekologicznej realizowanej na terenie gminy na podstawie obowiązującego programu ochrony środowiska,
- wykaz i opis działań prowadzonych na terenie gminy na rzecz ochrony środowiska, a także zadań, których nie udało się zrealizować z uzasadnieniem przyczyn,
- wykaz powinien zawierać informację o środkach przeznaczonych na cele środowiskowe w rozbiciu na środki wydatkowane z budżetów publicznych (państwa, powiatu, gmin), wsparcie zagraniczne, w tym wspólnotowe, środki przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń oraz – jeśli istnieje taka wiedza – środki prywatne mieszkańców,
- część strategiczną, a więc cele perspektywiczne, średniookresowe i priorytetowe, a także kierunki działań i konkretne zadania,
- przyjęte cele winny mieć odniesienie do aktualnej polityki województwa i powiatu w zakresie ochrony środowiska,
- część finansową, z określeniem źródła finansowania planowanych zadań,
- informację o zarządzaniu programem, w tym wskazanie uczestników, określenie sposobów monitorowania realizacji programu oraz terminów sprawozdawania i aktualizacji,
- dla zachowania spójności z programem wojewódzkim należy przestrzegać stosowania przyjętych w powiatowym programie mierników (wskaźników).

Zgodnie z opracowaniem Ministerstwa Środowiska z 2002 roku pt. WYTYCZNE SPORZĄDZANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU REGIONALNYM I LOKALNYM programy gminne powinny się składać z dwóch części:

zadań własnych (pod zadaniami własnymi należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy);

Zadania własne powinny być w programie ujęte z pełnym zakresem informacji niezbędnej do kontroli ich realizacji (opis przedsięwzięcia, terminy realizacji, instytucja odpowiedzialna, koszty, źródła finansowania).

zadań koordynowanych (pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć pozostałe zadania, związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego). Zadania koordynowane powinny być w programie ujęte z takim stopniem szczegółowości, jaki jest dostępny na terenie gminy.

Jest rzeczą niezbędną, aby do prac nad gminnym programem ochrony środowiska były włączone wszystkie właściwe ze względu na zasięg swojej działalności instytucje, związane z ochroną środowiska i zagospodarowaniem przestrzennym oraz przedsiębiorstwa oddziałujące na środowisko, oraz przedstawiciele społeczeństwa. W tym ostatnim przypadku rozumie się, że są to organy samorządu terytorialnego, samorządu gospodarczego (jeśli istnieją na terenie gminy) i ekologiczne organizacje pozarządowe obejmujące zakresem swej działalności daną gminę.

Gminny program ochrony środowiska powinien być skoordynowany z:

- lokalnym, miejscowym planem (planami) zagospodarowania przestrzennego;
- lokalnymi planami rozwoju infrastruktury (jeśli są): mieszkalnictwa, transportu, zaopatrzenia w energię, itd.;
- gminnym planem gospodarowania odpadami sporządzonym zgodnie z ustawą o odpadach;
- obejmującym teren gminy programem ochrony powietrza, programem ochrony środowiska przed hałasem i programem ochrony wód, jeśli takie programy (dla obszarów obejmujących teren danej gminy) zostały lub zostaną opracowane w związku z wymaganiami wynikającymi z ustawy Prawo ochrony środowiska (zgodnie z tą ustawą naprawcze programy ochrony powietrza opracowuje się dla obszarów, gdzie zostaną stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu, natomiast programy ochrony wód – dla wchodzących w skład

- dorzeczy obszarów, na których nie są osiągnięte wymagane poziomy jakości wód);
- programami ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Przy sporządzaniu gminnych Programów Ochrony Środowiska należy uwzględnić ustalenia zawarte w:

- ✓ Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019,
- ✓ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy 2018-2023,
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wałeckiego na lata: 2013-2016 z perspektywą 2017-2020,
- ✓ Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2013-2015,
- ✓ Raport o Stanie Środowiska w Województwie Zachodniopomorskim w latach 2010-2011,
- ✓ PEP w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,
- ✓ Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- ✓ Strategię Gospodarki Wodnej,
- ✓ Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014,
- ✓ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2007-2013,
- ✓ Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego,
- ✓ ankiety terenowe,
- ✓ bazy danych (m.in. GUS)
- ✓ Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Wałeckiego na lata 2011- 2020,
- ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013,
- ✓ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (Uchwała Nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010),
- ✓ Plan gospodarki odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy 2013-2018,
- ✓ Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim do 2015 roku,
- ✓ Program Edukacji Ekologicznej dla Województwa Zachodniopomorskiego,
- ✓ Program budowy przepławek dla ryb na terenie Województwa Zachodniopomorskiego,
- ✓ Aktualizacja Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych 2008-2030 wraz z oceną wykonania za okres 2008-2010,
- ✓ Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych,
- ✓ Programy wdrożone na poziomie gminnym

Aktualizacja programu gminnego powinna zawierać aktualną ocenę „stanu wyjściowego” środowiska, w zakresie jego poszczególnych elementów, diagnozę perspektywiczną umożliwiającą określenie celów priorytetowych wynikających ze specyfiki lokalnych uwarunkowań środowiskowych. Na tej podstawie należy opracować strategię działań obejmującą harmonogram realizacji zadań, mechanizmy prawno-ekonomiczne, wyliczenie niezbędnych nakładów finansowych - udział potencjalnych źródeł finansowania w ogólnych kosztach realizacji Programu.

XII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Aktualizacja powiatowego programu ochrony środowiska została wykonana na podstawie art. 17 ust 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. z 2008 roku Nr 25, poz. 150 ze zmianami).

Program zawiera charakterystykę poszczególnych komponentów środowiska z uwzględnieniem występujących i potencjalnych zagrożeń. Jako opracowanie programowe nakreśla kierunki działań, które należy podejmować w celu poprawy ochrony środowiska w ramach długofalowej strategii. Zagadnienia omówione w programie są zgodne z celami i zadaniami zawartymi w Programie Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata: 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2016 (ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XII/142/11 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO Z DNIA 20 GRUDNIA 2011 ROKU), który określa strategię ochrony, racjonalnego wykorzystania zasobów i poprawy standardów jakości środowiska na terenie województwa. Cele ekologiczne zawarte w programie są zgodne z polityką ekologiczną państwa określoną w dokumencie: Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Dokumenty te precyzują sposoby osiągnięcia celów tej polityki w formie pakietów zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych, działań w sferze prawa, programowania, mechanizmów ekonomicznych, planowania przestrzennego, badań naukowych, kontroli, monitoringu oraz współpracy międzynarodowej.

W dokumencie przyjęto zasadę kontynuacji celów i zadań określonych w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska na lata 2009-2012 z perspektywą lat: 2013-2015.

DIAGNOZA. Obszar powiatu posiada charakter typowo rolniczo-turystyczny. Największą uciążliwość dla środowiska stanowią: emisja pochodząca ze źródeł liniowych (w tym hałas), paleniska domowe (niska emisja) oraz instalacje emitujące gazy złowonne (w tym przypadku - brak praktycznych instrumentów prawnych).

PRIORYTETY EKOLOGICZNE POWIATU WALECKIEGO

1. Priorytet: JAKOŚĆ POWIETRZA

Cele operacyjne:

- ❖ Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych
- ❖ Zwiększenie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii

2. Priorytet: GOSPODARKA ODPADAMI

Cel strategiczny:

Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz hierarchia sposobów postępowania z odpadami

3. Priorytet: WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE: ZAGROŻENIA JAKOŚCI WÓD; JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH; JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Cele operacyjne:

- ❖ Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych
- ❖ Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych
- ❖ Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie
- ❖ Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek

4. Priorytet: ZASOBY PRZYRODNICZE: PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY, LASY

Cel strategiczny (długoterminowy): Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych.

Cele operacyjne:

- ❖ Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody
- ❖ Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska
- ❖ Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych.
- ❖ Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych.

- ❖ Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom

5. Priorytet: TURYSTYKA

Cel strategiczny: Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych w rozwoju turystyki

Cel operacyjny: Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych

6. Priorytet: KLIMAT AKUSTYCZNY

Cel strategiczny:

Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie natężenia hałasu do poziomów obowiązujących standardów

Cel operacyjny: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

7. Priorytet: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Cel strategiczny: ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

8. Priorytet: ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM

Cel strategiczny: Minimalizacja skutków wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz ograniczanie ryzyka ich wystąpienia

Cele operacyjne:

- ❖ Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków przypadku wstąpienia awarii.
- ❖ Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych
- ❖ Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych.

9. Priorytet: KOPALINY

Cel strategiczny: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi

Cele operacyjne:

- ❖ Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego
- ❖ Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych
- ❖ Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych.

10. Priorytet: JAKOŚĆ GLEB

Cel strategiczny:

Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

Cele operacyjne:

- ❖ Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej
- ❖ Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych

11. Priorytet: EDUKACJA EKOLOGICZNA

Cel strategiczny: Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Wałeckiego

Cele operacyjne:

- ❖ Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami
- ❖ Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zużycia wody oraz jej zanieczyszczeń
- ❖ Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań
- ❖ Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem

Słownik

Lista skrótów:

ANR - Agencja Nieruchomości Rolnych
ARiMR - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
DOiPZ - Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
EFROW - Europejski Fundusz Rolny – Rozwoju Obszarów Wiejskich
GFOŚiGW - Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
GIOŚ - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GIS - System Informacji Geograficznej
GUS - Główny Urząd Statystyczny
IH - Inspekcja Handlowa
IOŚ - Inspekcja Ochrony Środowiska
JST - Jednostki Samorządu Terytorialnego
KDPR - Kodeks Dobrej Praktyki Rolnej
KPOŚK - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KPZL - Krajowy Program Zwiększania Lesistości
KW PSP - Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej
LZO - lotne związki organiczne
MŚ - Ministerstwo Środowiska
NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ODR - Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OSN - obszar szczególnie narażony
OZE - Odnawialne Źródła Energii
PEP - Polityka Ekologiczna Państwa
PFOŚiGW - Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PIP - Państwowa Inspekcja Pracy
PKB - produkt krajowy brutto
PMŚ - Państwowy Monitoring Środowiska
POP - Program Ochrony Powietrza
POŚ - Prawo ochrony środowiska
POŚ - Program Ochrony Środowiska
POŚWZ - Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego
PROW - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSP - Państwowa Straż Pożarna
PSR - Polski System Recyklingu
RCEE - Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej
RDLP - Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych
RDW - Ramowa Dyrektywa Wodna
RPOWZ - Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego
SChR - Stacje Chemiczno-Rolnicze
TDT - Transportowy Dozór Techniczny
UDT - Urząd Dozoru Technicznego
UE - Unia Europejska
UOKiK - Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WITD - Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego
WSSE - Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
WWA - Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
ZZMiUW - Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

notatki